

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı

3 Temmuz 2020 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarıyla görüşen bir gazetecinin darpedildiğine ve gözetim altına alındığına ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, polis TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarının eylemi nedeniyle barikat kurduğuna, kimi milletvekillerine saygısızlık yaptığına ve uyarıda bulunulmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, TBMM Çankaya Kapısı'nda kendisine de bariyerin geç açıldığını ve vekillere yakıştır şekilde TBMM'ye giriş çıkış sağlanması için beraber ilgililerle konuşabileceklerine ilişkin açıklaması

4.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin ilgili tarafların çağrılarak detaylı ele alınması amacıyla alt komisyon kurulması ve teklifin alt komisyona havale edilmesi hakkındaki önergelerine ilişkin açıklaması

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kanun teklifinin tümü üzerinde baroların görüş söyleyememiş olmasını kabul edilebilir bulmadıklarına ve CHP milletvekillerinin söz haklarını maddelerde de kullanmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

8.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, alt komisyon kurulma taleplerinin olduğuna, baroların görüş bildirememelerinin eksiklik olduğuna ve HDP milletvekillerinin teklifin geneli ve maddeleri üzerinde konuşmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

9.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerindeki konuşmasından sonra Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

10.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Oturum Başkanının satışma yapamayacağına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kastının İsmet İnönü'yi Hitler 'le benzeştirmek olmadığını söylemesinin yeterli olacağına ilişkin açıklaması

11.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, kanun teklifi görüşmesinde çıkan tartışmada Ankara Milletvekili Murat Emir'in kendisini iteklediğine ve CHP Grup Başkan Vekilinin bu tavra karşı gereğini yapmasını istediğine ilişkin açıklaması

12.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'i incitmek gibi bir kasıtlarının olmadığına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un İsmet İnönü'yle ilgili kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'a bir usul hükmünü hatırlatmak istediğine ve her milletvekilinin söz hakkı olduğuna ilişkin açıklaması

14.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve sonrasında kendisinin kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

ADALET KOMİSYONU

7'nci Toplantı

3 Temmuz 2020 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Adalet Komisyonu saat 14.09'da açılarak dört oturum yaptı.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin (2/2999), tümünün üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerinin görüşmelerine başlandı.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş,

TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarıyla görüşen bir gazetecinin darp edildiğine ve gözaltına alındığına,

Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'a bir usul hükmünü hatırlatmak istediğine ve her milletvekilinin söz hakkı olduğuna;

İstanbul Milletvekili Engin Altay,

Polisin TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarının eylemi nedeniyle barikat kurduğuna, kimi milletvekillere saygısızlık yaptığına ve uyarıda bulunulmasını talep ettiklerine,

Oturum Başkanının sataşma yapamayacağına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kastının İsmet İnönü'yü Hitler'le benzeştirmek olmadığını söylemesinin yeterli olacağına;

Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, TBMM Çankaya Kapısı'nda kendisine de bariyerin geç açıldığını ve vekillere yakışır şekilde TBMM'ye giriş çıkış sağlanması için beraber ilgililerle konuşabileceklerine;

Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,

Kanun teklifinin tümü üzerinde baroların görüş söyleyememiş olmasını kabul edilebilir bulmadıklarına ve CHP milletvekillerinin söz haklarını maddelerde de kullanmaya devam edeceklerine;

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, alt komisyon kurulma taleplerinin olduğuna, baroların görüş bildirememelerinin eksiklik olduğuna ve HDP milletvekillerinin teklifin geneli ve maddeleri üzerinde konuşmaya devam edeceklerine;

İstanbul Milletvekili Yunus Emre,

(2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerindeki konuşmasından sonra Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kullandığı ifadeye,

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre,

(2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin ilgili tarafların çağrılarak detaylı ele alınması amacıyla alt komisyon kurulması ve teklifin alt komisyona havale edilmesi hakkındaki önergelerine,

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'i incitmek gibi bir kısıtlarının olmadığına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un İsmet İnönü'yle ilgili kullandığı ifadeye;

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, kanun teklifinin görüşmesinde çıkan tartışmada Ankara Milletvekili Murat Emir'in kendisini iteklediğine ve CHP Grup Başkan Vekilinin bu tavra karşı gereğini yapmasını istediğine;

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine;

İlişkin açıklama yaptı.

Oturum Başkanı Yılmaz Tunç, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve sonrasında kendisinin kullandığı ifadeye ilişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve arkadaşlarının, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'yle ilgili alt komisyon kurulmasına ve teklifin alt komisyona havale edilmesine ilişkin önergesi kabul edilmedi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 4 Temmuz 2020 Cumartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere 03.49'da toplantıya son verildi.

3 Temmuz 2020 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.09

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli katılımcılar; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz. (x)*

Söz talepleri vardı.

Şimdi, söz isteyen Sayın Başaran, buyurun.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (xx)**

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben de bütün arkadaşları selamlıyorum.

Gerçekten yorucu bir akşam oldu, yine yorucu bir gün bizi bekliyor gibi görünüyor.

Şimdi, biz barolarla ilgili bir düzenlemeyi konuşuyoruz, dün de çokça ifade ettik. Biz bu görüşmeyi yaparken baro başkanları, şu anda hâlâ Meclisin kapısının önünde nöbet tutuyorlar, buraya gelip kendi görüşlerini ifade etmeyi bekliyorlar. Dün gece sabaha kadar nöbet tutmaya devam ettiler.

Şimdi, biz aslında yargıyı konuşurken hep 3 ayak üzerinde yargı tartışmalarını yürütüyoruz işte tez -antitez- sentez sonucu bu aslında ve sürekli bir biçimde avukatları, baroları yargının üçüncü sacayağı olarak tarif ediyoruz ama maalesef yargının 2 ayağı büyük bir koruma altında tutulurken yargının üçüncü ayağı, şu anda Meclisin kapısının önünde; dün kendilerine çay götürülmesi engellendi, sandalye götürülmesi engellendi, etrafları sarıldı, sabaha kadar da yerlerde uyumak zorunda kaldılar. Yani bizim yargıya reva gördüğümüz, kapının önünde, yerlerde oturmaları maalesef. Şuraya gelip yani Meclisin kapısından içeriye girip, milletin Meclisinin kapısından içeriye girip kendileriyle ilgili bir görüşmede kendilerini ifade edebilmek için nöbet tuttıkları bir ülke hâline geldi; bunu da bir madalya olarak AKP bence kendine takabilir. (Uğultular) Ya, arkada bir gürültü var.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Sezgin Bey canlı yayın yapıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, biraz sessiz olalım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Biz basit bir meseleyle ilgili konuşmuyoruz, çok önemli bir

(*)Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

(**) (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi 2/7/2020 tarihli 6'ncı Toplantı Tutanağı'na eklidir.

şeyi görüşüyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, sessizliği sağladık.

Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bir gazetecinin de şu anda gözaltına alındığını duyduk; Sibel Hürtaş, Çankaya kapısının önünde gözaltına alınmış. Ya, bir gazetecinin baro başkanlarıyla ilgili görüşmede gözaltına alınmasını başka bir madalya olarak takalım. Yani bir gazeteci niye tutuklanır? Orada görüş aldığı için, baro başkanlarının buraya gelip duyuramadıkları seslerini kapının önünde duyurmaya çalıştığı için bir gazetecinin de şu anda gözaltına alındığını duyduk. Maalesef bu ülkede her gün, her an hak ihlalleriyle, hukuksuzluklarla karşı karşıya kaldığımız bir süreç yaşıyoruz; bu da bir tanesi daha olarak eklendi.

Şimdi, baro başkanları iki gündür bu kapının önündeler ama maalesef bir kısım medya, baro başkanlarının sesini tıpkı Meclisin duymadığı gibi duymazdan gelmeye devam ediyor. Orada baro başkanları bir şeyi ifade ediyorlar, çok kıymetli bir şeyi ifade ediyorlar: “Burada bir düzenleme oluyor, biz bu düzenlemeyle ilgili görüşlerimizi ifade etmek istiyoruz.” Bir yanlış var, hatalı bir yaklaşım var. Bu atılan adımın -ben birazdan detaylı açıklayacağım- önümüzdeki süreçte ne baroya ne Türkiye toplumuna hiçbir faydası yok demek için buraya gelmeye çalışıyorlar, zaten gelemiyorlar.

Basın kapalı çünkü basın, kendilerini temsil etmeyen Metin Feyzioğlu’nu iki gündür yayına veriyor, sürekli Metin Feyzioğlu var yayınlarda. Metin Feyzioğlu, televizyon televizyon gezip baro düzenlemesiyle ilgili görüşlerini ifade ediyor. Merak ediyor mu bu toplum? Hayır. Zaten siz çıkıp Metin Feyzioğlu’nun söylediklerini ifade ediyorsunuz. “Baro başkanları bizi temsil etmiyor.” diyor. Onların yanına gittiklerinde sırtlarını döndüler ama esaslarını dinlemiyorsunuz, esasların televizyonlara çıkması şu anda engelleniyor; bunu bırakın, gidip onların görüşünü almak isteyen özgür basının emekçileri de gözaltına alınıyor. Ya, gerçekten bu Meclis, arkadaşlarımız eğer bunu kendilerine dert etmiyorlarsa bence bu, büyük bir problem; Türkiye demokrasisi açısından büyük bir problem. Yani hiçbir aksi ses çıkmasın; zaten partimize dönük bu yaklaşımların çokça olduğunu biliyoruz.

Bakın, uzun bir süredir hangi televizyon kanalını açarsanız açın HDP’yle ilgili konuşmalar yapılıyor; HDP’nin yürüyüşüyle ilgili konuşuluyor, HDP’nin siyasetiyle ilgili konuşuluyor, HDP’nin yaklaşımıyla ilgili konuşuluyor, herkes konuşuyor ama HDP konuşmıyor. Bugün de tam benzer bir uygulamayla karşı karşıyayız. Baro düzenlemesi konuşuluyor, baroyla ilgili, bu düzenlemeyle ilgili herkes konuşuyor; şu anda televizyonda alakalı alakasız, uzman veya değil herkes baro düzenlemesiyle ilgili fikrini beyan ediyor ama baro başkanları televizyonlarda da fikirlerini beyan edemiyorlar. Bu Meclisin, milletin Meclisinin kapıları da kendilerine kapatılmış ve gelip burada da görüşlerini ifade edemiyorlar.

E, peki nasıl ifade edecekler ya da nasıl çözülecek bu sorun? Sonra biz bu Meclisten, Komisyondan çıktığımızda kimin talebi üzerine bu kanunu gerçekleştirmiş olacağız, bir toplumsal beklenti mi var yani bu kanun niye geldi şu anda gündemimize? Biz daha önce de çok tartışma yürüttük; birçok kanunda geldik, burada tartışmasını yürüttük, hatta Meclis Genel Kurulunda da benzer tartışmalar yürüttük. Bu kanunların gündeme gelme nedeni ne, hangi ihtiyaçtan kaynaklı bu kanun şu anda bizim gündemimizde? “Barolar siyasallaştırılmış.” Yargının kendisi siyasallaştırılmış. Yargının kendisi şu anda siyasi bir tavır içerisinde. Kişinin dili, dini, ırkı, cinsiyeti, ideolojik yaklaşımına göre kararlar veriyor yargı, her gün bunu yapıyor, defalarca yapıyor, onlarca, binlerce örnek verdik. Ama bugün asıl meseleyi tartışmamız gerekirken yani siyasallaşmış yargıyı, toplumda güveni kalmamış yargıyı, artık hukuk değil, adalet değil, zulüm dağıtan yargıyı tartışmamız gereken bir yerde, biz maalesef “Baroları nasıl bölebiliriz?” yani yine “Nasıl bölücü bir yaklaşım geliştirebiliriz?”i AKP- MHP’nin getirdiği

teklif üzerine konuşuyoruz.

Arkadaşlarımız dünden beri söylüyor, bu, bölücü bir yaklaşımdır yani bu çoklu baro meselesinin dünyada örneği olduğu söyleniyor, dünyadaki bir örneğini ama Türkiye’deki mevcut rejimle yönetilen, benzer rejimlerle yani benzer üniter yapıyla yönetilen bir ülkede çoklu baronun uygulandığını bir gösterin bize, var mı böyle bir örnek? Yok. Ama dert zaten baroların demokratikleştirilmesi, yargının daha iyi bir noktaya gelmesi, hukuk ilkelerinin uygulanabilir bir yere gelmesi meselesi değil ki, mesele, sizin gündeminizde var olan şeyi toplumun gündemiymiş gibi yansıtmamız. Sizin kendi var olan ajandanızda uygulamaya koymak istediğiniz birtakım yaklaşımları toplumun gündemiymiş gibi bizim gündemimize getirip sonra bir dayatma yaklaşımıyla bu Meclisten geçirme...

Şimdi biz corona koşullarındayız arkadaşlar, corona koşullarında Meclisin içerisinde yani şuraya baro başkanları gelemiyor, değil mi? Peki, bu kanunun bu aciliyeti ne? Yani bugün, bu kanunu, bu süre içerisinde, corona koşullarında geçirmesek çok mu büyük bir kaybımız var, yargı yürümeyecek mi, kararlar çıkmayacak mı mahkemelerde? Çıkacak. Ama corona koşullarında almadığınız tedbirler yüzünden ortaya çıkan bir sürü sonuç var ortada. Yani esas bu toplumun gündemini diyorsanız, yoksulluk gündemini, bu Meclis kendi gündemine almadı, almadı. İnsanlar işsiz kaldı, evine ekmeğini götüremedi, corona koşullarında ilk gözden çıkarılanlar güvencesiz çalışanlar oldu. Bu toplumun gündemi buydu, “Evde kalın.” dediniz siz insanlara, “Evde kalın.” dediniz ama “Aç kalın.” denildi. Peki, bu Meclis niye gündemine almadı? Bu Meclisin gündemi değil mi toplumun yoksulluğu?

Bakın, sadece otuz gün içerisinde 27 kadın katledildi bu ülkede, 27; 27 kadın, erkekler eliyle katledildi; evin içerisinde, sokakta katledildi kadınlar. Adliyeler, yargı mekanizması, bu dönemde, bu corona sürecinde işlevsiz hâle getirildi, ALO 183 hattı işlevsiz hâle getirildi, 6284 askıya alındı, İstanbul Sözleşmesi bugün tartışmaya açılmış. Kadınlar 155’i aradı, ulaşamadı; acil destek butonlarına bastı defalarca, destek alamadı. Hayatını tehlikeye atarak telefonla polislerle ulaşmaya çalıştı kadınlar. Peki, bu, Meclisin niye gündemi olmadı?

Geçen hafta içerisinde arkadaşlarımız bir araştırma önergesi verdi, Ağrı’da, Mardin’de şüpheli kadın ölümleri olduğunu ifade ettiler. Ağrı’da 5 kadın otuz beş gün içerisinde şüpheli bir biçimde yaşamını yitirdi, intihar adı verildi ama intiharların kadınlar cephesinden intihar olmadığını çok iyi biliyoruz. Kadınlar, uygulanan psikolojik şiddetten, cinsel şiddetten, ekonomik şiddetten, fiziki şiddetten ya intihara sürüklendi ya da kadınlar aslında katledildi, intihar süsü verildi. Avukat arkadaşlarımız iyi bilir, çokça örnekleri vardır. Biz araştırma önergesi verdik, peki niye bu Meclis bu kadar elzem, otuz beş gün içerisinde bir ilde 5 kadının yaşamını yitirmesini kendi gündemine almadı?

Nevşehir’de, Nevşehir Barosunun yaptığı açıklamada 37 kadın bu pandemi sürecinde intihara teşebbüs etmiş. Peki, bu, bu Meclisin gündemi olamaz mıydı pandemi sürecinde? Hayatımızı eğer milletvekilleri olarak da riske atıp bu Mecliste toplanacaksak bu toplumun acil ihtiyaçları üzerine toplanalım. Kadınların bütün bu yaşadıkları... Bakın, kadınların çoğu ev emekçisiydi, çoğu ev emekçisi olarak kadınlar... Çünkü AKP iktidarı döneminde en fazla işsizliği kadınlar yaşadı. Tabii, kadınlara destek sunuldu, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı çıktı dedi ki: “Bizim en fazla destek verdiğimiz kesim kadınlardır.” Bunu bir övünç kaynağı olarak söyledi ama bu, övünülecek bir şey değildi, çünkü kadınların ne kadar yoksullaştığını gösteriyordu. Bugünkü Türkiye toplumunda en yoksul kesim kadınlar. Kadınlar yoksullaştıkça şiddet artıyor ve kadınlar, yoksullaştıkça, şiddetin artması karşısında tepki, refleks veremiyorlar. Peki, bu Meclis niye bunu gündemine almadı? Mesela araştırma komisyonu kurulsaydı, şüpheli kadın ölümleri araştırılırsa, kadına yönelik şiddet vakaları araştırılırsa... İçişleri Bakanı çıkıp diyor ki: “Kadına şiddet vakalarında azalma oldu.” Yani, İçişleri Bakanının yaptığı açıklamayla İstanbul Emniyetinin açıklaması bile birbirini tutmuyor. Çünkü

işlemedi yani, mekanizmalar işlemedi. Peki, gündemin bu olması gerekiyor muydu? Bu niye bizim gündemimize gelmedi? Niye bir araştırma komisyonu kuramadık? Niye kurulmadı? Ama bir baro için -baroda çoklu baro diye- dünyada örneği olmayan, antidemokratik bir model için biz, burada toplantı gerçekleştiriyoruz ve aciliyeti var. Pandemi koşullarında, baro başkanları kapının önünde, gazeteci gözetiminde, milletvekilleri corona koşullarında burada düzenleme yapacak.

E, arkadaşlar yapmayın, kendiniz bile ikna değilsiniz biliyoruz da. Şimdi, üç gün sonra çıkıp “Biz bilmiyorduk içeriğini.” diyeceksiniz, diyor çünkü sizinkiler. Şimdi, çıkıyor sizin eski vekillerinizden biri, televizyon televizyon geziyor. Bugün, tartışma İstanbul Sözleşmesi ya, kadınların bütün kazanımları geri alınmaya çalışılıyor ya sanki lütfedilmiş gibi. Ne İstanbul Sözleşmesi, ne 6284, ne kadınların bu Mecliste, bu Parlamentoda çoğunluğu, ne kadınların bütün kazanımları, lütf değil bu. Kadınlar emek emek, büyük mücadelelerle elde etti. Bütün kadınlar mücadele etti; sokaklarda, alanlarda dayak yediler, gözetim altına alındılar, kadınlar bütün riskleri göze alarak kendilerine bu kazanımları elde ettiler. Şimdi, sanki iktidarın lütfuymuş gibi İstanbul Sözleşmesi tartışmaya açılmış ya, bu tartışmaya açılan mesele... İşte, bugün, bazı eski milletvekilleriniz çıkıp televizyonda “E, biz içeriği neydi bilmiyorduk.” diye söylemlerde bulunuyor.

Ben, dün arada da birkaç arkadaşla söyledim, şöyle bir şey yapacağız artık, yapmamız gerektiğine ikna oldum. Milletvekilleri, oy verdiği kanunla ilgili sonradan görüş değiştiriyorlarsa ya da oy verdikleri kanunun içeriğini bilmiyorlarsa şöyle yapacağız: Biliyorsunuz, bankalara gittiğinizde bir sözleşme imzalatırlar. Eskiden küçük küçük harflerle yazarlardı -herhâlde size verdikleri kanunlar da öyle, çok küçük yazıyorlar okuyamıyorsunuz- puntoları çok küçüktü, çok fazlaydı, oraya tüketicinin aleyhine bir sürü düzenleme koyuyorlardı. Sonra ne oldu? Bir, puntolar büyütüldü, bir de en altına şöyle bir ibare yazdırılıyor, sayfa sayfa yazdırılıyor: “Okudum, anladım, imzaladım.” Size de bunu yapacağız arkadaşlar. Bir: Size gelen düzenlemenin puntosunu büyütelim, bir görün, gerçekten içeriğini görün. İkincisi: Okuyun, anlayın, sonra imzalayın, oy verin. Şimdi, bakın, diyorlar, dedikleri için söylüyorum. Üç gün sonra çıkıp söyleyeceksiniz. Çünkü bakın, bu süreçte çıkan bütün kanunların çoğunluğu, yüzde 99’u Anayasa’ya aykırı, bunu siz de biliyorsunuz. Konjonktürel olarak kendi ihtiyaçlarınıza göre birtakım düzenlemeleri buraya getiriyorsunuz ve bunu toplumsal ihtiyaç diye bizlere sunuyorsunuz.

Bakın, şu anda tartışma konusu ne? “Netflix.” “Netflix”i tartışıyorsunuz, “Twitter”ı tartışıyorsunuz. Hoş, Genel Başkanınız kaldırdı onun... “Erişimi kapatacağız.” demişti de. Bir de kendi kendine sansür uygulayan bir partisiniz. Yani, bırakın başkalarına sansür uygulamayı, kendinize bile sansür uyguluyorsunuz. Konuştuğunuz sözleri söylemediğinizi iddia ediyorsunuz, video var, bir de çarpıtıldığını iddia ediyorsunuz, kendinizi sansürlüyorsunuz, bu noktaya geldiniz.

Şimdi, bir de “Twitter”, “YouTube” ve diğer bazı sosyal medyaların da kapatılmasıyla ilgili şu anda, birtakım tartışmalar yürütüyorsunuz. Bu hangi ihtiyaçtan? Sosyal medyayı en fazla siz kullanıyorsunuz, sizin trolleriniz kullanıyor. Hepiniz çıkıp sahiplendiniz -7 bin küsur trol çıktı- vallahi hepsi çıkıp sahiplendi. Bir de -yeşil toptu değil mi? Siz daha iyi bilirsiniz, sonra vazgeçtiniz de- bir yeşil toptanız vardı, bütün hesaplar yeşil toptanmıştı. O troller, sabahtan akşama kadar muhalefete saldırdıyordu. Zaten şu anda, bütün medya sizin elinizde. Muhalefetin, toplumun ve gençlerin kendini ifade ettikleri tek alan var, bu alanı da kapatmak için şu anda, başka başka bir sürü şey. Yok toplumun ahlakına uymayan birtakım şeyler varmış. E, sizin trolleriniz yaptı, vallahi billahi sizin trollerinizdi yapanlar. Açın muhalefetin yaptığı açıklamaları, eğer yüzde 99’u sizin trollerinizin hakaretleri, küfürleri, gayriahlaki söylemleri değilse bunlar... Eğer siz böyle bir problem olduğunu düşünüyorsanız yöntem bu değil, siyasetinizi değiştireceksiniz yani nefret söylemini meşrulaştırmaktan vazgeçeceksiniz, hakareti meşrulaştırmaktan vazgeçeceksiniz. Bir kişiye yapılan bir hakareti anormal görüp diğerini

haklı görürseniz, yapana hak verirsiniz, bunu desteklerseniz, bunu meşrulaştırırsanız bunun önüne geçemezsiniz; gelir, sizi de bulur. Buluyor da maalesef, keşke bulmasa, gerçekten keşke bulmasa. Biz bunun karşısında her zaman ilkesel bir tutum takınmaya devam edeceğiz.

Dediğim gibi, şimdi bir de sosyal medyayla ilgili bir düzenleme getirmek istiyorsunuz. Zaten yargıyı tekleştirdiniz şu anda, bu çoklu baro sistemiyle de var olan o bir ayağı, en azından sağlıklı işleyen ayağı, en azından gerçekten işlevini görmek için mücadele eden bir ayağı, avukatları da zapturapt altına alacaksınız, yargıyı tekelinize alırsınız artık. Hâkimler sizden, avukatları siz belirlersiniz, savcılar siz belirlersiniz, zaten yürütmeyi saraya taşımışsınız; Meclisin hâli ortada, dışarıdan gelip görüş belirtmeye bile artık kapatılmış hâlde, muhalefetin söylediği beş dakikalık sözün bile hemen önü kesiliyor zaten İç Tüzük'te yapılan birtakım düzenlemelerle. Şöyle yapalım arkadaşlar: Hiç mahkemelere gerek yok, versin fermanı padişah, Twitter'ı da kapatıyorsunuz zaten, hiç tebligata da gerek yok, zaten tebligat artık basın üzerinden oluyor çünkü. Şu ana kadar ben -diğer arkadaşlarımız da benzerdir- ve hiçbir arkadaşımız, hakkında başlatılan soruşturmayı ya da fezlekeyi tebligatla öğrenmedik, odamıza gelen evrakla öğrenmedik; basın üzerinden öğrendik. Sizin basınınız şu anda tebligat yapma görevi görüyor, tebligat yapıyor, hedef gösterecek ya "Şu vekille ilgili, şu konuyla ilgili fezleke hazırlandı." diye. Biz bunlarla hakkımızda soruşturma başlatıldığını öğreniyoruz. Şimdi siz Twitter'ı da kapatıyorsunuz. Tamam, kapattınız hepsini; fermanı padişahınız versin, bir de davul gönderin, onunla da artık ilan edersiniz; başka bir şey değil, bu noktaya getirdiniz şu anda. Yürüttüğünüz tartışmanın biçimi bu ve biz bunu daha önce de tartıştık.

Bakın, bugün barolarla ilgili konuştuğunuz şeyi... Cumhurbaşkanlığı sistemi -siz "Türk tipi sistem" dediniz ama- ucube, dünyada eşi benzeri olmayan, demokrasinin esamesinin okunmadığı bir sistemi, siz gelip burada aynı benzer bu tartışmalarla yürüttünüz. Ben hatırlıyorum, buradaydık yine, benzer tartışmalardı. "Cumhurbaşkanlığı sistemi ne kadar güzel bir sistem olacak, demokrasinin önünü açacak; yürütme ile yasamayı, kuvvetler ayrılığını net bir biçimde çezecek." dediniz. Ne oldu? Sarayın talimatı, fermanı olmadan adım atılamıyor. İşte, çıkıp diyor... Biz bilmiyorduk, ne olduğunu bile bilmiyorduk. Bilmiyor arkadaşlar, bilmiyor. Kararname çok demokratikleşti. Her gün bir kararname çıkıyor ve bu kararnamelerle liyakatsiz kişilerin bir yerlere atanması ve o liyakatsiz kişilerin muhalefete saldırması söz konusu oluyor. "Yerlikaya" diye biri, eski bir boksör bir yere atanmış atanmış ya, bunun diyetini ödemesi lazım, buna layık olması lazım -bugün gürdüm sosyal medyada- muhalefetin liderlerine saldırıyor. İşte, sizin oluşturduğunuz ortam bu.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Eski boksör kim?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tamam, millî boksör, neyse nedir yani çok mesele değil kimin ne olduğu.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Hanımefendi, eski millî güreşçi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Güreşçi mi boksör mü ben bilmem, çok ilgi alanım değil.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Ülkemize çok büyük başarılar kazandırmış bir güreşçi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tamam, sporda devam etsin. Tabii, doğru; alanında başarılı, hayırlı uğurlu olsun, tebrik ediyoruz onu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Haddi olmayan şeye girmesin.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Alpay Bey bilgi olarak söyledi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – O alandan çıkamadığı için, onun için hâlâ orada.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teklife gelelim Sayın Başaran.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Teklifle ilgili konuşuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Saatle ilgili bir problem yok. Sataşmalar oldu, karşılıklı olmasın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İşte, sataşma olmasa...

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Bilgiyi düzeltmeye yönelik olarak söyledi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tamam, neyse ne; benim çok ilgi alanım değil.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam, anlaşıldı.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bir milli sporcu yani ilgi alanım değil, milli bir sporcu. Ben çok sporla ilgilendiğimi söylemedim. Böyle ilgi alanımla ilgili bir şeyi söylüyorum, siyaset yapıyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – İsterseniz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Çok teşekkür ederim ya bu kibarlığınız için gerçekten. Ya, sizden gerçekten böyle şeyleri görmek de gözlerimi yaşırtıyor Sayın Cora, vallahi. Neyse devamını diliyorum, bu tavrınızın devamını diliyorum.

Arkadaşlar, ifade ettiğim gibi, getirdiğiniz sistem kararnamelerle ülkeyi yönetmeye başlayan bir sistem. Benim verdiğim örnek dediğim gibi, kişinin kim olduğu çok önemli değil ama atandığı alanla ilgili olmadığı çok kesin -yani siz de söylediniz- o alanla ilgili herhangi bir liyakati yok ama şöyle bir liyakati var, yani böyle bir liyakat aranıyor çünkü iktidar cephesinden: İşte, muhalefete saldırmalı mıyız? Çünkü saldırdıkça kendini ispat eden bir iktidar yani kendini bir şekilde bir yerlerde konumlandıran bir iktidar var.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı sistemi döneminde yine tartışılan bir mesele vardı arkadaşlar, yine buna benzerdi; OHAL tartışması yürüyordu, OHAL kaldırılacak. OHAL'in kaldırılmasıyla beraber... OHAL'in kaldırılmasından sonra birtakım başka düzenlemeler de yaptık yani işte OHAL kaldırıldı ama iktidar rayına oturmadi. Onun için, birtakım düzenlemeler yapılacaktı çünkü 2911 sayılı Kanun'da bir değişiklik yapıldı. Biz, o zaman tıpkı burada olduğu gibi -hatırlatıyorum size unutmayın diye, yani bunları söyledik ve gerçekleşti diye- 2911'le ilgili yürüttüğümüz tartışmada "Arkadaşlar, bakın, yapmayın. Siz valilerin hepsine yetki vereceksiniz, valiler çıkacak bu yetkileri muhalefete karşı kullanacak." dediğimizde "Olur mu öyle şey?" dediniz, oldu. Benim ilimde yılın üç yüz altmış beş günü eylem ve etkinlik yasağı var, yılın üç yüz altmış beş günü, istisnasız her gün eylem ve etkinlik yasağı var. Ya da eylem ve etkinlikler izne bağlanıyor, valiliğin iznine ve bugüne kadar başvurularımızın hiçbirini kabul görmedi. Valilik rutin aralıklarla on günde 1, on beş günde 1, yedi günde 1 ilindeki eylem ve etkinlikleri yasağa ya da izne bağlıyor, böyle bir sistem geliştirildi. E, bu kalıcı bir OHAL rejimiydi. Peki bu kalıcı OHAL rejimi içerisinde insanlar demokratik isteklerini nasıl ortaya koyacak? Biz söylemiştik bunu "Yapmayın, bu, Anayasa'ya aykırı, en temel haklara aykırı, protesto hakkına aykırı, toplantı gösteri yürüyüş hakkına aykırı." dedik burada, "Yok, yapmazlar valilerimiz." dediniz, yapıyor çünkü siz talimatlandırıyorsunuz, "Çıkartmayacaksınız." diyorsunuz.

HDP yürüyüş yapıyor, HDP yürüyüş yaptığında şehirlere giriş çıkışlar yasaklanıyor. Neymiş? Pandemi varmış. Pandemi var doğru, e peki pandemi işçiye yok muydu? Bütün işçiler gidip çalıştığında hatta sokağa çıkma yasakları ilan ettiğinizde hatta belli yaş grupları için yasak getirdiğinizde "20 yaş altı çıkmasın, 65 yaş üstü çıkmasın." dediniz, yasak ilan ettiniz ama "20 yaş altında işçiye çıkabilir." dediniz. İşçi için corona yok muydu?

Ben, uçakla geldim. Uçaklarda şöyle bir usul uygulanıyor, önce sen uçağa binene kadar "Sosyal mesafeye dikkat edin, şurada duracaksınız." işte, bilet alırken önünüzde cam vesaire... Hani,

girdiğinizde zannediyorsunuz ki uçağın içinde gerçekten bütün önlemler alınmış bir vaziyette ama 3 kişi yan yana oturuyor. Orada, uçakta pandemi yok mu? Minibüslerde kısıtlama var, uçakta yok. Türk Hava Yolları aman zarar etmesin. Türk Hava Yolları da pandemiye bahane ederek zaten oradaki başka şeyleri de kaldırmış, çay kahve servisini kaldırmış yani her defasında biraz daha biraz daha... Evet, ya, bu mu yani? Tedbir bu mu? Böyle 3 kişi yan yana oturuyoruz, girene kadar sosyal mesafe uyguluyoruz, çıkınca da şöyle diyoruz ama: "Uçaktan inerken ilk on rakam insin." Çünkü sosyal mesafe! Yan yanaydık ya, sabahdan beri aynı havayı soluduk. Kapalı alan, kapalı!

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Hâlâ avukatlara geledim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Geleceğiz, geleceğiz merak etmeyin. Bu, aynı konu.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Burada da yan yana oturuyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Efendim?

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Burada da yan yana oturuyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İşte, ben onu eleştiriyorum zaten, biz onu eleştiriyoruz, yapmayın diyoruz. Biz, diyoruz ki bu toplantıya gerek yok.

Neyse, şimdi, insicamımı bozarsanız eğer -ben söylediklerimi unutuyorum, bilen arkadaşlar bilir-baş baş almak zorunda kalıyorum, yapmayın.

Şimdi, uçakta problem yok, pandemi yok yani binebilirsiniz. Minibüse binemezsiniz, işte, baro başkanları buraya gelemez çünkü pandemi var! Ama uçakta yok! İşte, havalandırma sisteminden başka pencereyi zaten açmadığınız bir yerde insanları birbiriyle temas hâlinde bırakıyorsunuz ama onda problem yok. Öğrencilerle ilgili problem yok. 2 sınav yapıldı hafta sonları, iki hafta sonu sınav yapıldı, öğrenciler aynı odada, sağlıklı koşullarda gidip sınava girdiler. Hatta dediler ki...

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Kura mı çekseydi öğrenciler...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Yok, ertelenmişti.

Şimdi, her şeye cevap verecekseniz öyle gidelim, yok değilse, bana cevap verecekseniz ona göre konuşayım. (Gürültüler)

Ya, siz su için, su için, vallaha!

Neyse, şimdi, arkadaşlar...

RECEP ŞEKER (Karaman) – Baroya gelecek misiniz, baroya?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İşte baro buraya gelemiyor, onu söylüyorum ben. Niye baro buraya gelemiyor, geleceğim de ben baroya, baro buraya gelemiyor, mesele o zaten. Baro buraya gelemiyor arkadaşlar.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Gelmek istemediler.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

Sayın Başaran, karşılıklı olmasın.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ama Başkanım, baro buraya gelemiyor, arkadaşlar haklı. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

Yani siz de her sataşmaya cevap vermek zorunda değilsiniz.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Sen oraya git o zaman.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben oraya gittim, gittim, gittim onları dinledim, sizin

yapmadıklarınızı yaptım. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kırçalı... Sayın Kaya...

Sayın Başaran, buyurun...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Arkadaşlar, tamam, siz dinleyene kadar ben böyle dururum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, lütfen müdahaleleri durdurur musunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Yok, yok, Başkanım, gerek yok, biz bekleyelim böyle. Benim için problem yok, zamanımız çok. Siz acelecisiniz, biz daha çok konuşuruz, çok otururuz burada. Zaman sınırlaması yok, ben Komisyon üyesiyim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben olsam susarım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sükûnet sağlandığına göre devam edebilirim, teşekkür ederim.

Şimdi, 2 sınav oldu arkadaşlar yani iki hafta sınav yapıldı. O öğrencilerin sınav meselesi bu dönem gerçekten kendileri açısından büyük bir kâbus oldu. Hepimiz o dönemlerden geçtik ve hepimiz hatırlıyoruz yani bazı arkadaşlar üzerinden çok zaman geçtiği için biraz unutmuş olabilir ama hepimiz o dönemlerden geçtik, nasıl bir psikoloji olduğunu biliyoruz. Siz gençlere üç saat veriyorsunuz, yaşamıyla ilgili büyük tercihler yapacağı üç saat. Bu üç saati bir ileri tarihe aldınız, bir geri tarihe aldınız. İleri aldınız, iyi yaptınız, biraz pandemiye bir gözlemlerdik, bir gördük, buna karşı çıkan yoktu. Sonra ne oldu? Eğer sınav ertelenirse, burada pandeminin problem olduğu, hâlâ daha hastalığın yaygın olduğu uluslararası kamuoyunda bilinecek, turizm etkilenecek diye... Ne oldu? Tavsiye edilen ilk 20 ülke arasına da girmedik ama o gençlerimizi büyük bir risk altına soktuk. Gençler için pandemi yoktu ama; gençler sınava girerken pandemi yoktu. Biraz daha erteleyemez miydik, uygun koşullar sağlanamaz mıydı? Gerçekten gençler için çok hayati önemi olan bu meselede biraz daha dikkatli olamaz mıydık, onları anlayamaz mıydık? Yapmadık. Yapmadığınız için ne oldu? Gençler cevabını başka bir biçimde verdi, “disklike”ladı sizi. Gençlerin kendilerini ifade ediş biçimi bu.

İşte, gençlerin kendilerini ifade ettiği sosyal medyayı da kapatmak istiyorsunuz ama işin çok ilginç bir şeyini söyleyeyim mi? Burada gençlere hiç sormadınız siz. Ben yine izledim bütün bu yayın organlarını, birkaçı... Hani biraz daha gerçekten, hâlâ daha özgür basının emekçisi olma yolunda ısrarlı olanları, tarafsız yayıncılık yapmak isteyenleri bir tarafa bırakıyorum, yine gençler konuşmadı, birileri çıkmış gençler adına konuşuyor: “Z kuşağı şunu ister, Z kuşağı bunu ister.” Ne ister Z kuşağı? Siz mi karar vereceksiniz onlar adına, şu anda barolar adına karar verdiğiniz gibi. Bırakın gençler gelsin, söylesin. Var Mecliste genç arkadaşlarımız, doğru ama sadece temsiliyet üzerinden, temsili olarak ifadesi bu değil. Gençlerin hayatlarında nasıl bir tahribat yarattığınızı, psikolojilerini nasıl etkilediğinizi biliyor musunuz? Ailesinin tümü hasta ve karantinada, o genç gelip o psikolojiyle sınava girmek zorunda kaldı. Yani anlayabiliyor musunuz ne yaşadıklarını, onların üzerindeki etkisini? Diyorum, belki sizin için üzerinden çok zaman geçmiştir, olabilir ama hatırlayanlar hatırlar arkadaşlar.

E, şimdi, gençler sınava girerken pandemi yok, değil mi, hiç problem yok. E, gözaltı olunca problem yok, insanları gözaltına alabilirsiniz. Biz bir yürüyüş yaptık. Yürüyüşümüz boyunca bize sosyal mesafe uyarısı yapıldı. Her yerde, en ufak bir durumda arkadaşlarımız saldırıyla karşı karşıya kaldı. O zaman sosyal mesafe, pandemi yok mu? Bulaşmıyor mu? Arkadaşlarımız korumalı mı? Öyle mi oluyor? Nasıl oluyor? E müdahale oluyor, saldırı oluyor? Her yerde oldu, vekillere saldırıldı. Vekillere, bu parlamentonun üyelerine... Parlamentoların üyelerine, şehir girişlerinde saldırırsanız o taraftan başlamanız lazım.

Bakın, şimdi bu pandemi, tıpkı 15 Temmuz gibi sizin için “Allah’ın lütfu” oldu. Allah’ın lütfuydu,

15 Temmuz'da darbe girişimi oldu, yüzlerce insan -200'den fazla insan- yaşamını yitirdi, binlerce insan yaralandı. Bu ülke büyük bir travma yaşadı ve sizin eserinizdi, sizin yol yürüdüklerinizin eseri idi. Hâlâ siyasetlerinin devamacısı olduklarınızın eseri idi. Siyasetleri devam ediyor, yani belki cemaat, o zihniyet şu anda yok burada ama düşünceleri, uygulamaları devam ediyor, hiç sekmeden devam ediyor. Kararları devam ediyor, kararları onaylanmaya devam ediyor, bunda bir problem yok. 15 Temmuzdan sonra çıkıp "Allah'ın lütfü." dediniz. Allah'ın lütfü ne yaptı? Kurumları kapattı, az önce söylediğim kadın mücadelesi yürüten kadın kurumlarını. Ya bu kadar kadının şiddet gördüğü, kadına şiddet oranının en yüksek olduğu ülkelerden biriyiz, yani bu bir gerçekliğimiz, bunula mücadele eden, kadınlara destek sunan, dayanışmayı büyüten kadın kurumlarını kapattınız. Çocuk kurumlarını kapattınız, çocuk kurumlarını kapattınız bu ülkede.

Hukuk kurumlarını kapattınız, hukuk kurumlarını kapattınız. Kayyumlar atadınız, kayyumlar eliyle bir halkın iradesini yok saydınız. "Siz seçemezsiniz" dediniz. "Seçseniz de biz izin vermeyiz, birini getiririz, valiyi getiririz oraya kayyum diye oturturuz. O kayyum hem sizin dilinizi, tarihinizi yok etmek için her türlü uygulamayı yapar hem de siz buna tepki gösterirseniz -valinin eline yetki verdik- eylem etkinlik yapamazsınız, validen izin alacaksınız." dediniz. Kayyuma karşı eylem için, bir de ben validen izin alacağım çünkü kayyum ve vali aynı. Kendisini protesto edeceğim, bunu kendisinden izin alarak yapacağım. Böyle bir durum var mı?

İşte Allah'ın lütfü o dönem, ülkeyi zapturapt altına aldınız. OHAL'i getirdiniz. "OHAL'i devlete karşı uyguluyoruz." dediniz ama OHAL'i halka karşı uyguladınız, çok net gösterdiniz. Binlerce kişi KHK'lerle işinden edildi ve en son KHK'li ihraç Haluk Savaş'tı. Kanser hastası, pasaportunu alamadı. Pasaport alamadığı için gidip tedavi olamadı. Benzeri Ahmet diye bir çocuk vardı, babası cezaevindeydi, yurt dışına çıkışı engellendi ve yaşamını yitirdi. Haluk Savaş, kanser hastası ve tedavi olması gereken bir profesördü. Ne olursa olsun, ya bu ülkenin yetiştirdiği, sizin sahiplenmeniz gereken bir değerdi. O, gidip yurt dışına tedavi olamadı, pasaportu için günlerce mücadele etti, geçen hafta yaşamını yitirdi. İşte devlete karşı ilan edilen OHAL'in halkta yansıması buydu. Binlerce insan işinden, aşından edildi. İnsanlar açıklıkla terbiye edildi. İşte, OHAL buydu. Hani devlete karşı uygulanmıştı?

Şimdi de pandemi. Pandemi, toplumun sağlığı için uygulamalar... Pandemiye toplum sağlığı düşünülüyormuş, onun için bazı uygulamalar yapılacaktı. Peki, hangi toplumun sağlığı? Ya, pandemi de bir fırsatçılığa çevrildi. Bir sağlık kurumumuz var, sağlık kurumunun tavsiyelerini bile biz bilmiyoruz. Saraydan onay alırsa bazısını duyuyoruz, bazısını duymuyoruz. Kişisel olarak çıkıp açıklamalar yapıyorlar ama sağlık kurulu ne der, görüşleri ne? Tabipler Odası "Biz içerisinde olalım." dedi, "Yok." dediniz. "Yaparsak biz yapacağız." dediniz, onları almadınız. Biz, pandemiye toplum için ne gibi tedbirler alındığını da bilmiyoruz. Çok başarılı olduğunuzu iddia ediyorsunuz, böyle bir propaganda yürütüyorsunuz. E, valla hâlâ ölümler devam ediyor. Hâlâ birçok ilde vaka sayıları çok hızlanmış, hiçbir şey yapılmıyor, toplum kendi tedbirini alıyor.

Cizre'de tedbir için defalarca çağrı yapmamıza rağmen tedbir alınmadı, toplum kendi tedbirini aldı. Kepenk indirdi. Toplum kendi tedbirini almadığı müddetçe gerçekten biz, bu iktidar bu toplum için ne yapıyor bilmiyoruz. Pandemi fırsatçılığı oldu. Pandemi fırsatçılığında ne yaptı? Her türlü saldırıya devam etti. Kadın kurumlarına saldırmaya başladı tekrar. Birkaç hafta önce Rosa Kadın Derneği ve TJA'ya operasyon yapıldı, gözaltılar gerçekleştirildi ve arkadaşlarımıza sorulan soruları biz söylemiştik, burada bir daha tutanaklara geçsin yani nasıl bir pandemi fırsatçılığı olduğu. Sorulan soru neydi? "Gülistan Doku nerede?" pankartını taşımışsınız." Bir genç kadın, yüz seksen gün, yüz seksen gündür kaybettirilen bir genç kadının nerede olduğunu sormak suçsa hepimiz suçluyuz. Ama eğer siz bunu suç olarak tanımlıyor ve bunun karşısında durmuyorsanız tarih önünde en büyük suçlu sizsiniz.

“Kadın cinayetleri politiktir.” demiş arkadaşlarımız “Bu, suç.” diyor. Kadın cinayetleri politiktir. Kadına dönük her türlü yaklaşım politiktir, tarihseldir. Bunu politikadan, yürütülen siyasetten ayırtıramazsınız; kadın cinayetleri politiktir. Kadın cinayetleri niye politiktir biliyor musunuz? Çünkü bir erkek, öldürülen bir kadınla ilgili yargılamasında giydiği takım elbiseden, taktığı kravattan iyi hâl indirimi alıyorsa; yaşam tarzıyla ilgili eleştirilere tabi tutulup kadın suçlu çıkarılıyorsa; örf, âdet, töre vesaire gibi bazı söylemlerle kadın cinayetleri meşrulaştırılıyorsa; her gün meydan meydan, alan alan çıkıp “Kadın-erkek eşit değil.” deniyorsa; kadınları toplum içerisinde dışarıya çıkarmak için her türlü uygulama gerçekleştiriliyorsa kadın cinayetleri politiktir, politikaların sonucudur, ideolojiktir; birbirimizi hiç kandırmayalım. Bu sadece Türkiye’de bir söylem değil, bütün dünyada kullanılan bir söylemdir. Bütün kadınlar, örgütlü kadın mücadelesi bunu söyler; kadınlara yaklaşım politiktir, ideolojiktir. Hiç bunu örf, âdetle açıklamayalım arkadaşlar, verdiğiniz referansları da buradan kurmayalım. E, şimdi, bunu söyledi diye arkadaşlarımız suçlu kabul ediliyor.

8 Mart organizasyonu yapmak... 8 Mart bu ülkede tarihsel olarak her dönem kutlanmış bir gün ve sadece Türkiye’de değil, bütün dünyada Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanan, ta yüzyıl önce kadınların verdiği mücadelenin simgesi olan bir gün, uluslararası bir gün. 8 Mart organizasyonu yapmak suçmuş, suç kabul edildi, işte pandemi fırsatçılığı. Sorulan soru bu. Ben soruları söylüyorum, daha fazlasını değil, hepsi bu.

Barış soruldu “Neden ‘barış’ diyorsunuz?” “Savaş” mı diyelim? E, peki, tamam “savaş” diyelim. E, uluslararası kanunlara göre savaş propagandası suçtur arkadaşlar, defalarca söyledim. Bakın, savaş propagandası yapan, o suçu işleyen aslında Metin Feyzioğlu’ydu, savaş propagandası yapıyordu; kanal kanal gezip, sınıra gidip savaş propagandası yaptı. Esas suçluydu ama o, bu iktidarın şu anda politik olarak bakış açısına, şu anda konjonktüre uygun olduğu için, siyasetlerine uygun olduğu için problem yok ama “Barış savunuculuğu yapmak suç.” diyor.

Bir de ne oldu, sorulan sorularda belli. Şimdi, işte tam da bu pandemi fırsatçılığında gözaltılar oldu, yaşlı annelerimiz gözaltına alındı; 65 yaşında Havva Kıran. Havva Kıran o dönemde, gözaltına alındığı dönemde sokağa çıkamıyordu arkadaşlar biliyor musunuz, yasak vardı, sokağa çıkma kısıtlaması vardı. İşte, kendi sağlığı açısından risk oluşabilir diye yani hastalık bulaşabilir diye Havva Kıran’ın evine baskın yapıldı, gözaltına alındı. Yani sokağa çıkması yasak, gözaltına alınması serbest, problem yok. Ben bunun gibi daha onlarca örnek sayabilirim.

Geçen hafta içerisinde DTK’ye bir operasyon yapıldı. Şimdi, DTK’nin barolarla nasıl bir ilgisi var, onu da açıklayayım. Şimdi, bazı derneklere siz OHAL döneminde yöneliniz, onları kapattınız. OHAL kararnameleriyle derneklere kapattınız, derneklere üye olanları bir şekilde suçlu ilan ettiniz, o yetmedi, var olan bütün organizasyonları, kitle örgütlerini saldırı altına aldınız, DTK de bunlardan biriydi, şimdi kalanı barolar. Bunlar, barolar kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olduğu için yapamıyorsunuz, böyle istediğiniz gibi müdahale edemiyorsunuz, onun için de bunun da kanunu çıkarıyorsunuz; barolara daha iyi müdahale etme kanunu, baroları daha iyi zapturapt altına alma kanunu olarak götürüyorsunuz. DTK’ye bir operasyon yapıldı, DTK’nin tabelası indirildi. Bir platform, bir sivil toplum örgütü, kendini her alanda ifade eden ve hiçbir zaman da gizlemeyen, bütün çalışmaları aleni olan bir sivil toplum örgütüne baskın yapılıyor. Hatta o sivil toplum örgütü Meclise geldi bu arada, yani bu, bir referans değil onu söyleyeyim -Meclise çok kişi geldi gitti de- ben bunu bir referans olsun diye değil... Yani bu Meclisin Anayasa Komisyonuna çağırıldı, DTK’nin görüşü alındı. Şimdi, bu sivil toplum örgütüne baskın yapıldı, çoğunluğu kadınlar gözaltına alındı; aralarında 72 yaşında bir anne vardı, 72 yaşında. 72 yaşında annenin gözaltına alınmasına bu pandemi koşullarında “Hiçbir problem yok.” diyorsunuz ve bize de bu pandemi koşullarında halkın sağlığını düşündüğünüzü ifade

ediyorsunuz arkadaşlar. Bunun ne olduğunu toplum da çok iyi biliyor, hepimiz de bu meselenin ne olduğunu çok iyi biliyoruz.

Şimdi, bu barolarla ilgili düzenlemeyle çoklu bir baro uygulaması öngörüyorsunuz: 2 binden fazla üyesi olan her ilde birden fazla baro kurulabilir. Şimdi, iki gündür ifade ediyor arkadaşlarımız ama galiba ısrarla anlatmakta fayda var. Arkadaşlar, bu, bir dernek, bir sendika değil, bir meslek örgütü değil yani sadece bir meslek örgütü değil, kamu niteliğinde bir meslek örgütü; kanunu var, bu kanunda düzenlemesi var ve bunun bir manası, bir anlamı var; öylesine düşünülmemiş, öylesine yapılmamış. Yani baroların avukatların kamu niteliğinde bir meslek örgütü olmasının, avukatların buraya bağlı olmasının bir manası, bir mantığı var, siz o mantığı ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz. Niye? Yargının bir parçasıdır, yargının bir parçasıdır. Az önce ifade ettiğim gibi siz Meclisin kapısında yerlerde süründürüyorsunuz avukatları, baro başkanlarını. Böyle, yerlerdeler şu anda ve sizin meslektaşlarınızlar; burada hepimiz başka baroların üyeleri, hepimizin meslektaşları, hepimizin başkanları onlar.

Şimdi, yargının en önemli ayaklarından biri avukatlık, onun için kamu niteliğinde meslek örgütü olarak kabul ediliyor, onun için bölünemez. Eğer siz, bu uygulamayı gerçekleştirseniz, ideolojilerine göre, kimliklerine göre, cinsiyetlerine göre baro kurulamaz mı? Kurulabilir. Peki, bu bir ayrıştırmayı getirmez mi? Avukatlar, bir araya gelip gerçekten yargının bir parçası olma niteliklerini kaybetmezler mi? Kaybederler. Ama siz zaten böyle ayrıştırma siyaseti yürütüyorsunuz ve dayandırdığınız şu, şimdi, diyorsunuz ki: “İşte, İstanbul Barosunun kaç üyesi vardı? 48.500.” 8 bin kişiyle mi seçilmişti?

Şimdi, ben size bir örnek daha vereyim arkadaşlar, yani niye oraya kadar gidiyorsunuz? Bu ülkenin nüfusu 2018 yılında 80 milyon 313 bin, 2018 Cumhurbaşkanlığı seçiminde ülkenin nüfusu. 59 milyon 367 bin 469 seçmeni var 2018 Cumhurbaşkanlığı seçiminde; 26 milyon 330 bin 823 kişinin oyuyla seçilmiş. Yani, bu şu anda...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kaç kişi oy kullanmış?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Kullanılan oyun yarısından fazlası.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben seçmenden söz ediyorum yani kullanılan oy... O zaman avukatlar üzerinden kaç kişi oy kullanmış onlara baktınız mı arkadaşlar? Yapmayın şimdi. Bu şeylerle değil bu.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – 26 bin kişi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Böyle değil.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Hem soru soruyorsunuz hem cevap veriyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hayır arkadaşlar böyle değil yani. Şimdi, baroda kaç kişi oy kullanmış onun üzerinden mi hesaplıyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Barolarda 26 bin kişi kullandı.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tamam 26 bin oy kullanılmış.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Soru soruyorsunuz, cevap bekliyor musunuz? Sonra kızıyor “Niye cevap veriyorsunuz bana?” diye.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Veremiyorsunuz çünkü.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Veriyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Cevabınız yok ki ne cevap vereceksiniz? Ne cevabınız var?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar... Sayın Güler, müdahale etmeyelim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Siz de seçildiniz o seçimlerde, ne diyorsunuz anlamadım ki

yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Başaran, toparlayabilir miyiz,?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ben, Cumhurbaşkanı seçiminden söz ediyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ne fark eder milletvekilleri de seçiliyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, devam edelim. Sayın Başaran bir müsaade eder misiniz?

Şu anda geneli üzerinde 151 konuşma talebi var.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Evet.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ve arkadaşlarımızın bir kısmı salonda bekliyor, bir kısmı kendi odalarında sıralarını bekliyorlar. Tabii, konuşmalarımızı teklif üzerinde yoğunlaştırırsak...

CAVİT ARI (Antalya) – Biz çok yararlanıyoruz konuşmasından.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Doğru olanı da budur. Biz tabii müdahale etmiyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, yapmayın ya, konuşma teklifle ilgili, ben tekliften bağımsız hiçbir şey söylemedim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Makul sürede tamamlamamız lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, kifayetimizakere önergesi de verildi ama işleme almadım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, biz Komisyon üyesiyiz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Ben tamamlayayım.

Akşam yemeğine kadar, akşam yemeği arasına kadar geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlayalım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bırakırsanız tamamlayacağım Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Bir müsaade edin.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şu anda benim süremden yiyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Aradan sonra da maddelerine geçelim. Maddeler sırasında da yine o söz talebinde bulunan arkadaşlarımızın sözleri baki ve onlara maddelerde de söz vermeye devam edeceğiz. O nedenle, akşam yemeği arasına kadar konuşmalarımızı makul seviyede tutarsak, diğer arkadaşlarımıza bu anlamda sıra gelmiş olur.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Başaran, devam edelim.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Başkan, 131 kişinin sekize kadar bitmeyeceğini gayet iyi biliyorsunuz yani.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İmkânsız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Yok, geriye kalanına maddelerde devam edeceğiz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gayet iyi biliyorsunuz yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Geneli üzerinde de konuşabiliriz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bitmez Başkan öyle, zaten buna gerek yok yani. Bakın, çok önemli bir şey konuşuyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Evet, devam edelim, buyurun.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Ama yani kanundan konuşalım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, böyle olmaz ama sessizlik olursa konuşayım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Kaya, hep müdahale ediyorsun.

MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Ben kanuna geçelim istiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Başaran bir türlü konsantre olamadı, bir saat oldu.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Daha sonra yazılı kayda alınız; yazılı, imzalı.

Şimdi, bir daha tekrar edeyim arkadaşlar buradaki rakamları.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Tekrar...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Yok, bu rakamları tekrar söyleyeceğim, baştan almayacağım konuşmamı yani alabilirim.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Al al.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi, arkadaşlar, 2018 Cumhurbaşkanlığı seçiminde... Bir daha tekrar ediyorum, tutanaklara girsin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Cumhurbaşkanlığından...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ramazan Bey, siz eğer böyle yapacaksınız...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Sayın Can, müdahale etmeyelim, yoksa yetişemeyiz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi, Cumhurbaşkanlığı seçiminde 83 milyon 154 bin 977 nüfusumuz var bu ülkede. 59 milyon 391 bin 328 seçmenin 26 milyon 333 bin 823'ü Cumhurbaşkanlığında şu anki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a vermiş ve Cumhurbaşkanı seçilmiş.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O, o gün içindi.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi arkadaşlar, burada demokraside bir problem yok.

(Uğultular)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, yalnız ben...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Buyurun.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, siz şu anki durumdan mutlu musunuz, ben anlamıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Devam edin Sayın Başaran.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bana değil, arkadaşlara söyler misiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Arkadaşlar...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Lütfen ama gerçekten yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Söylüyorum, ikaz ediyorum; ne yapayım? Yani milletvekilini tavandan mı asalım?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hayır, siz gülüyorsunuz ama hoşunuza mı gidiyor yani?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok, dalga geçiyorlar, alenen alay ediyorlar, bir ciddiyete davet ediyoruz. Burada ciddi bir konu konuşuyoruz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Ciddiyet ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Arkadaşlar, biraz ciddi olalım, neticede burada ciddi

konuşmalar var, hep beraber dinleyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir şey olmaz! Orada kahkaha atıp sanki şey yapıyoruz. Hayret bir şey ya!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Başkan, ya gerçekten ben konuşmamın başından beri en az yirmi dakika bununla gittim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Devam edin, niye kesintiye uğratıyorsunuz konuşmanızı?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hayır, şöyle kesinti Başkan, olmaz: Şimdi, ben ciddi bir şeyden söz ediyorum. Eğer “demokrasi” deniliyorsa, eğer “temsiliyet” deniliyorsa bunu açıklaması lazım. Şimdi, bunda mesele yok, Cumhurbaşkanlığı seçiminde bu kadar fark az oy alıp yani toplumun yüzde 50’si, 51’inin oyunu alıp seçilince problem yok, baro başkanlarında problem var ve bunu demokrasi adına yapıyorsunuz. Yapmayın arkadaşlar, bunun demokrasiyle memokrasiyle alakası yok. Demokrasi derdiniz varsa, bizim çok iyi önerilerimiz var size. Çok daha radikal önerilerle biz bu ülkede bütün sistemle, rejimle beraber ülkeyi demokratikleştirebiliriz. Şimdi, siz, bir yeri Cumhurbaşkanlığından başlatmışsınız tekçilikle, onu toplumun bütün alanlarına yaymaya çalışıyorsunuz, bize de “demokrasi” diye bunu anlatmaya çalışıyorsunuz, bunun demokrasiyle alakası yok. İşte, az kişi oy verdiği için o onu temsil etmezmiş. Başka bir sistemi bulalım. Şimdi çoklu baro olunca mı bu çözüm olacak. Çoklu baro buna çözüm mü getirecek. Ne yapacak çoklu baro olunca? İktidara yakın bir baro olacak. İktidara yakın baroya avukatlar gidecek, onlar iş alacak, onların dosyası çabuk çözülecek, mahkemeler onlara göre karar verecek; diğer tarafta da diğer barolar da terörize edilecek, hedef gösterilecek. Böyle bir sistem kurup karşı karşıya getirme uygulaması bu çoklu baro meselesi. Biz de beğenmiyoruz, hadi Cumhurbaşkanlığını da ikiye bölelim. Biz vermedik, yüzde 49’u bu ülkenin vermedi, kendinin temsilcisi olarak görmedi. Bölelim, Cumhurbaşkanlığını da ikiye bölelim. Bir tane daha alternatif Cumhurbaşkanı koyalım oraya, olur mu? Olmaz ama değil mi? Öyle olunca olmaz, en iyi demokratik örnek şu anda Türkiye’deki Cumhurbaşkanlığı sistemi ama barolarda bir başkanın seçimi problemli. Hem dediğim gibi bakın, temsili demokrasi bence de problemli, bunu düşünmek yerine temsili demokrasi değil, radikal demokrasiyi tartışabiliriz ama bu radikal demokrasi tartışması değil. Bize, ondan çok daha geri, çok daha geriye götüren, ayırıştırıcı bir düzenleme getiriyorsunuz ve bunun dediğim gibi dünyada örnekleri olduğunu söylüyorsunuz. Örnek mörnek yok! Yok böyle bir örnek.

İsrarla bu yılki seçime yetiştirme derdiniz var. Bizim burada toplanmamızın nedeni o. Bu kanun, bu yılki seçime yetişsin, bu yılki seçime yetişsin ki Türkiye Barolar Birliğinin seçiminde, belirleyici olabilin. Çünkü ulaşamadığınız alan o, şu ana kadar yönelemediğiniz alanlardan biri o, avukatlar. Çünkü avukatlar, hukuk mücadelesi yürütüyor. Yani baroların tek meselesi... İşte orada sorun, avukatların meslek örgütü olması değil ki... Adli yardım barolarıyla, binlerce insan oradan destek alıyor. Peki, hangi baroya gidecek? Şey, ideolojisine göre mi gidecek? Kimliğine göre mi gidecek? Cinsiyetine göre mi gidecek? Hangisine gidecek? Nasıl olacak o?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yok öyle bir şey, yok öyle bir şey.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O sizin görüşünüz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sizin görüşünüz, zaten hiçbir şey yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Cinsiyet dediniz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Nasıl, kuramaz mı? Kuramaz mı bir baro? Şimdi kadınlar bir araya gelip bir baro kuramaz mı? Erkekler biz bir erkek barosu kuruyoruz, kadınları almayacağız, diyemez mi? Diyebilir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayı belli.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Tamam 2 bin kadın bulunur, 2 bin erkek... Erkekler toplandı dedi ki: Biz bir erkek barosu kuracağız, öz erkekler barosu. Şimdi kurulur.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Çok farazi bir şey...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Hayır farazi değil, bu gerçeklik. Şimdi, kurulabilir arkadaşlar. Olmayacak bir şey değil. Yani, yaptığının nereye gittiğini bilin diye söylüyorum, olacak bir şey. Şimdi, olmayacak bir şey değil, olacak bir şey. Ve niye bu barolardan bu kadar rahatsız oldunuz? Bu, buraya geldi. Çünkü gerçekten barolar bu dönemde -bütün kurumları kapattınız, zapturapt altına aldığımız için- gerçekten insan hakları mücadelesi yürüttüler. Gerçek anlamda insan hakları mücadelesi yürüttüler.

Cezaevinde işkenceyi gündeme getirdiler, Meclis İnsan Hakları Komisyonunun yapmadığı işi yaptılar. Meclis İnsan Hakları Komisyonu kaç defa toplandı? Kaç defa gerçekten Türkiye’deki işkence vakalarıyla uğraştı? Mecliste, verdiğimiz soru önergelerinde bile “işkence” kelimesi geçiyor diye “kaba ve yaralayıcı” diye geri geldi. İşkence olayları araştırılmadı, üstü kapatıldı. En son örnek, bakın Rojbin Çetin evinde üç buçuk saat işkenceye maruz kaldı, üç buçuk saat, üç buçuk saat... Her türlü işkence... Önce iki köpek evin içerisine salındı -fotoğrafları var arkadaşlarımız Genel Kurulda bunları paylaştı-bacağını zar zor bundan kurtardı, sonra dipçiklerle, tekmelerle, tokatlarla kadın arkadaşımız üç buçuk saat işkenceye maruz kaldı, üç buçuk saat... Gözleri kapatıldı, yarı çıplak soyuldu, fotoğrafları çekildi, cinsiyetçi birçok küfre ve hakarete maruz kaldı ve 100 polis gitmişti evine.

Şimdi, valilik ne açıklama yaptı? Kendisine ve çevresine zarar vermesin diye orantılı oranda zor kullanıldı. “Orantılı oranda zor kullanıldı” dedikleri, neredeyse bacağının yarısını götürecek biçimde işkenceye uğramış olmasıydı.

İşte, barolar işkence vakalarıyla mücadele ettikleri için, takipçisi oldukları için bugün hedefteler. Hak mücadelesi yürüttükleri için hedefteler. Hiç bize anlatmayın çoklu baroymuş, yok demokrasi uygulayacaklarmış, bununla ilgisi yok. Şu valiliğin açıklaması utanç vericiydi, utanç vericiydi. Yani, hepimiz açısından utanç vericiydi. Çünkü biz bu açıklamaları 80 döneminden, 90 döneminden iyi hatırlıyoruz. Çıkıp “Kendi kendisinin kafasını duvara vurdu.” diyenler, “balkondan atladı.” denilenler... 80 döneminde, Diyarbakır Cezaevinde, Esat Oktay’ın yaptığı köpekli işkenceler... Türkiye’nin bir ayıbydı, kara lekesiydi, şu anda bu dönemde yine bu ayıbı yaşıyoruz, güncel olarak yaşıyoruz hep beraber ama valiliğin yaptığı açıklama utanç verici bir açıklama. Barolar bunları takip ettikleri hedefteler, Meclis İnsan Hakları Komisyonu da bununla ilgilenmişti, dert bu. Barolar, iktidarın yürüttüğü siyasetin, temel hak ve özgürlükler konusunda kısıtlama getirdiğini söyledikleri için hedefteler. Temel hak ve özgürlükler kısıtlanmıyor mu? Az önce de söyledim. Benim ilimde, bir ilde -bana tek bir kişi açıklama yapsın- eylem ve etkinlikler 365 gün nasıl izne bağlı olur? Van’da bin günden fazlaydı en son, şu anda herhâlde 1.300-1.400 günü bulmuş durumda, eylem ve etkinlik yasağı var. Barolar bunlara tepki verdikleri için hedefteler, buna tepki verdiler, yürüttüğünüz siyasete tepki verdiler, doğru bulmadılar, uluslararası hukuku savundular. Kanun değil, ben kanundan söz etmiyorum, çünkü avukatlar kanunla konuşmazlar, avukatlar hukukla konuşurlar ve hukukla konuştukları için de, hukuki değerlendirme yaptıkları için aslında şu anda hedefteler. Çünkü siz, karşınızda, hak ihlalinde de bulunsanız, temel hak ve özgürlükleri de kısıtласanız karşınızda konuşacak hiç kimse istemiyorsunuz, konuşmasınlar istiyorsunuz.

Avukatlar, muhalifleri savundukları için şu anda hedefteler. Bir avukat arkadaşımız, Figen Yüksekdağ’ın avukatlığını yaptığı için ifadeye çağırıldı. Peki, herkes kendi müvekkilini seçmekte özgür değil mi? Siz hiç kimseyi avukatsız bırakabilir misiniz? Bu tercih yargılanabilir mi? Avukat, mesleğini

yaptığı için yargılanabilir mi? Avukat arkadaşımız mesleğini yaptığı için ifadeye çağrıldı. “Figen Yüksekdağ’ın avukatlığını yapmışsın, bu bir suç.” Bu, olay bu, Figen Yüksekdağ’ın avukatlığını yapmak.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – TCK’de belli suçun...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – İşte çok suç oluyor arkadaşlar, arada anlatırım ben size, konuşmamı bitiremiyorum böyle yani böyle olursa üç gün devam eder. Bırakın ben bitireyim, size arada anlatırım. Evrak da verebilirim, belge de verebilirim, soyut hiçbir şey söylemiyorum. Üç yıl boyunca ben partimizin hukuk komisyonunun sözcülüğünü yaptım, bütün dosyaları tek tek takip ettim, tek tek inceledim, daha vahim şeyler var, ben size evraklarıyla getiririm, soyut hiçbir konuşma yapmıyorum.

Şimdi, dediğim gibi avukat, işkenceyle ilgili fotoğraflama yaptığı için ifadeye çağrıldı. Az önce anlattığım vakada avukat arkadaşımız fotoğraf çektiği için TEM şubedeyken, TEM şube “Gel, ifadeni alacağız.” diyor. Peki, işkence bu ülkede suç değil mi, uluslararası hukukta suç değil mi? Peki, işkenceyi örtmek, üstünü kapatmak suç değil mi? Aslında işkenceyi bildirmemek suçtur, bunu görüyorsanız eğer, bununla ilgili bildirim yapmıyorsanız suç işliyorsunuz. Avukat arkadaşımız görevini yapmış, işkenceyi bildirmiş. Şimdi, aslında bu, kendisinin kamusal olarak da bir sorumluluğu. Yapması gerekeni yaptı, onurlu bir tavır takındı ama ifadeye çağrıldı. Niye ifadeye çağrılıyor? İşkence fotoğraflarının nasıl sosyal medyada başka biçimlerde yayıldığı da biliyoruz. Şimdi, orada bu tartışmaya girerek cezazelere yapılan muamele, işte insanlara işkence yapıp sırtlarına basılırken sosyal medyada paylaşıp rencide edilmesi, başka bir biçimde işkence vakalarına nasıl çevrildiğini de biliyoruz. Şimdi, Rojbin’in yarı çıplak fotoğrafları çekilmiş. Yarı çıplak fotoğraf niye çekilir? Daha önce benzer bir durum uygulandı. Suçu ne olursa olsun, eğer bir hukukçuydysanız kendinizi insan haklarına bağlı olarak kabul ediyorsanız, uluslararası hukuka bağlı kabul ediyorsanız suç tanımlaması üzerinden konuşmazsınız, bir gencin fotoğrafı, arkadan elleri kelepçeli, sırtına basılmış, kıyafetlerinin çoğu yırtılmış biçimde bir fotoğraf servis edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saati geçtiği için kapandı, toparlayalım.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Şimdi ben suçu tartışmıyorum, bu, işkence mi değil mi? İşkencedir. Şimdi, işkenceyi bir suçla ya da başka bir biçimde meşrulaştırmak da aslında suçtur. İşte bu avukatlar bunu yaptığı için siz zaten mutlu değilsiniz. Çünkü sizin yaptığınızı toplumla paylaşıyorlar, çünkü sizin yaptıklarınızın takipçiliğini yapıyorlar, çünkü barolar sizin karşınızda, bütün bu uyguladığınız hukuksuz, kanunsuz işler karşısında tepki veriyor. Bu, kendi görevleri. Bakın, Avukatlık Kanunu’nda da vardır, baroların temel görevlerinden biri de İnsan haklarını savunmaktır, bu bir görevdir, barolara verilmiştir. Şimdi, barolar bunu yaptıkları için aslında hedef hâлиндeler. Barolar siyaset yapmıyor, barolar hukuku savunuyor. Siyaseti kim yapıyor? Siyaseti şu anda Barolar Birliği Başkanı yapıyor. Burada onunla aranızda problem yok çünkü sizin siyasetinizi yürütüyor. Siz, siyaseti sizinkini yaptığı zaman problem görmüyorsunuz zaten.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Biz yaptığımız zaman da siz problem yapıyorsunuz.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) - Ama hukuk mücadelesi verse bile sizin politikalarınızın karşında bir yerde durduğunu hissediyorsanız bir problem görüyorsunuz. Yani niçin şimdi barolar hedefinizde? Yoksa öğretmenler çıkıyor açıklama yapıyor ama “sizinkiler” problem değil. Çıkıp yapıyorlar, bir sürü kamu görevlisi yapıyor. Kamu görevlileri, kendi politik görüşlerinin yansımaları bütün her yerde ortaya koyuyor ama sizin politik görüşünüz olduğu için problem yok.

Şimdi, arkadaşlar, peki, bu sorun nasıl çözülür? Şimdi, bu kadar yargısal problem var, yargının

siyasallaşması var, şu an, yargının totalleşmesi var, yani bir partinin elinde tekelleşmesi var, bir partinin komisyonu hâline gelmesi var. Yani, bu yazıktır. Sadece ceza dosyaları için de söylemiyorum, bu, hukukun tümüne yansımış bir durumdur ve insanların güveni olmadığını da kaç gündür söylüyoruz, dün de söyledik zaten siz de biliyorsunuz; insanların hukuka, adalete güven oranı yüzde 25, hatta daha altında. Şimdi, bu mesele nasıl çözülecek? Bu meseleyi bir baroyu bölerek mi çözeceksiniz yani baroları bölerek. “Biraz daha bölelim.” Bu bölücü tavrınızdan vazgeçin bir defa, bölünerek çözülmez bu mesele. Şimdi, nasıl çözülür? Meseleleri... Şimdi yargıyı siyasallaştırmaktan, tekelinize almaktan, elinizde sopa olarak kullanmaktan vazgeçin. Yargı, elinizde sopa olmuş, muhalefete karşı kullandığınız bir argüman olmuş. “Bağımsız, tarafsız yargı” kelimelerle olmasın, kanunlarda 3 cümleyle olmasın. Tarafsızlık, bağımsızlık sadece cümlelerle, kelimelerle olmaz, uygulamayla olur. Bunu yapmak için de elinizi yargının üzerinden çekin. Ya, bakın, çok ilginç bir durum, dün de biz burada örneklerini çokça verdik, getirsek mesela, muhalefetle ilgili hazırlanan fezlekeleri, yargılamaların yürütülüş biçimini aslında yargının ne olduğunu hepimiz göreceğiz. Hepsini ortada.

Şimdi, yargıda en temel ilkeler şu anda ihlal ediliyor ve bununla ilgili olarak herhangi bir girişim yok. En temel ilkeler nedir? Mesela bir suçla ilgili 2 defa yargılanmazsınız değil mi? Ya, bir suçla ilgili 2 defa yargılanabilir misiniz? Yani hukukun en temeli, Roma hukukunda kalma bir ilkedir: Bir suç, 1 defa cezalandırılır ve biter. Peki, şu anda ne oluyor? Bir suçtan 2 defa yargılanabiliyorsunuz: Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş. Bir dosyadan yargıldılar, bırakıldılar. Aynı suçla ilgili başka bir dosya açıldı, o suçla ilgili de şu anda tutuklular, aynı suç: 6-8 Ekim olayları. Aynı suçla ilgili 2 defa tutuklandılar; en temel ilke ihlal ediliyor. Peki, bu, yargının siyasallaşmasının bir sonucu değil mi? Elbet. Çünkü öncesinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi karar vermişti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını uygulamak zorundaydınız; “İtiraz edeceğiz, temyiz edeceğiz.” dediniz. Böyle bir usul de yoktu, Büyük Daireye gitti, oradan karar çıktı, tahliye kararı verdi ama bir kanunu dolanmanız gerekiyordu, o arada şöyle oldu: Ana davadan yani AİHM’in, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin karar verdiği dosyadan tahliye ettiniz, başka bir dosyadan tekrar tutuklama verdiniz. Aynı durum, başka bir şey yok elinizde. Ya, bu, kanunu dolanmak. Çünkü öncesinde Cumhurbaşkanı çıkıp demişti ki: “Biz, çıkmasına izin vermeyiz.” İzin vermedi. Şimdi bize “Yargı tarafsız, bağımsız. Savcılar, hâkimler çok iyi; çok iyi yürütüyorlar. Problem avukatlarda, barolarda.” mı diyorsunuz? Yapmayın, değil. İşte yargının siyasallaşması bu; yargının iktidarın elinde sopa hâline gelmesi bu. Şu anda yargı, iktidar düğmeye bastığı anda harekete geçen bir mekanizma hâline gelmiş. “Düğmeye basayım, işlet.” diyor. Böyle bir yargı mekanizması olmaz, reflekslere göre tepki veren bir mekanizma olmaz. Şimdi, bir suçun cezası neyse odur: Hakaretin cezası tutuklamayı gerektirirse tutuklarsınız, tehdidin cezası tutuklamayı gerektirirse tutuklarsınız ama kişiye göre tutuklama yapmazsınız. Ama kişiye göre tutuklama yapılıyor: İşte, Başak Demirtaş’a tehditte bulunan, cinsel saldırı tehdidinde bulunan kişi tutuklandı, sonra bırakıldı; Esra Albayrak’a –bakana- yapılan saldırıda -ki ben, Esra Albayrak’a yapılan saldırıyı da kınamış biriyim. Ben, kadınlara yönelik her türlü saldırıyı kınayan biriyim- saldırgan tutuklandı ve tutuklanış biçimleri de bir mesaj verir nitelikteydi.

Şimdi, bir suç ve ceza belli olur. Kimliğe, kişiye, mağdurun ya da failin kişiliğine göre uygulanmaz. Bu ilkedir. Bunların hepsinden soyutlanırsınız.

Üçüncüsü ve en temel ilkelerden biri, suç ve cezanın şahsiliği. Peki, bu ülkede suç ve ceza şahsi midir, yoksa toplumsallaştırılmış bir durum mudur? Bu ülkede artık suç ve ceza toplumsallaştırıldı. Sadece bir kişi değil, ailesi, çevresi, tanıdığı, selam verdiği herkes cezalandırılıyor. Bakın, bunu en net, az önce ifade ettiğim gibi küçücük bir çocuk kanser hastasıydı, babası cezaevinde olduğu için günlerce aylarca pasaport peşinde koştu, yurt dışı yasağı verildi, gidemedi, çocuk yaşamını yitirdi. Bu, toplumsal cezalandırmadır. Cezaevine almıyorsunuz ama toplumsal olarak cezalandırmadır. Bu, en temel ilkedir,

suç ve cezanın şahsiliği ve tarihin en eski dönemlerine dayanır. Siz kişiyle yaparsınız, yoksa diğeri – hukuk böyledir- başka bir biçimde uygularsınız. Kan davası hâline getirmektir diğeri.

Kan davasında gidersiniz başka birini, aileden başka birini de vurursunuz, o yetmez başka birini de vurursunuz, o yetmez diğerlerini de sürersiniz. Bu, kan davası uygulamasıdır. Şimdi, peki, burada suç ve cezanın şahsiliği var mı? Yok.

E, peki, bir ilke daha, bu hem inançlarda vardır hem hukukumuzda vardır, bir kişi yaşamını yitirdiğinde her türlü suçtan artık azade olmaz mı, devam ettirebilir misiniz? Yani bir kişi öldü ama ben davasını devam ettireceğim diyor musunuz, hiç dediniz mi yani? Dava düşer, yaşamını yitirdi. Hukuken düşer, inançlarda düşer, dinen düşer, gider. Peki, ne yapıyorsunuz? O kişi öldüğünde de onun üzerinden ailesini cezalandırmaya devam ediyorsunuz. Cenazesi üzerinden, aileye kargoyla cenazeyi gönderiyorsunuz, usulüne uygun diyorsunuz. Ya tamam usulüne uygun olsun, kanunda da olsun. Peki, vicdana uygun mu, ahlaka uygun mu, toplumsal değerlerimize uygun mu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Başaran, toparlayabilir miyiz...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Toparlıyorum Başkan.

Uygun mu? “Uygun” dersiniz amenna. Mezarlıklar kırılıyor, mezarlıklar. İşte, bu, kişinin öldükten sonra cezalandırılması, ailesinin cezalandırılması, toplumsal cezalandırmanın bir parçası olarak karşınızda duruyor. Eğer “Sorun ne?” dersiniz, işte, bunların konuşulması gereken ortamda biz neyi konuşuyoruz? Avukatlar suçlu, barolar suçlu, biz bunları bir bölelim, güçlerini ellerinden alalım, bölüp parçalayıp yönetelim. Bu idealde Türkiye’deki yargı problemi çözülmeyecek. Bunu net bilmekte fayda var. Türkiye’nin en asli problemleri de bitmeyecek.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Çok uzadı...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Toparlıyorum Başkan, bitiyor.

İfade ettiğim gibi, arkadaşlar, pişman olacağınız işler yapıyorsunuz. Üç gün sonra pişman olacaksınız. Bakın, bugünü unutmayalım, bugünü not edin bir yere. Siz yarattığınız canavarların farkında değilsiniz. Bakın, bu uygulamaların hepsi toplumu birbirinden ayıran uygulamalar. Büyük tehlike içerisindeyiz. Bakın, tehlikeli bir oyun oynuyorsunuz. Biz, cemaat döneminde de aynı şeyi söyledik. Çünkü cemaat de en fazla bizi sevmiyordu. O zaman da söyledik, bakın, bu kadar yetki veriyorsunuz, ya bunlar hukuksuz iş yapıyor, kanunsuz iş yapıyor, kumpas yapıyor diyorduk, dinlemiyordunuz. “Kandırıldık.” dediniz. Kandırılıyorsunuz da faturası size kesilmiyor, bu ülkeye kesiliyor, bu ülkenin halklarına kesiliyor. Yaptığınız her uygulamanın faturası bize kesiliyor, her türlü faturası.

Şimdi, siz, konjonktürel olarak, kendi siyasetiniz için, bir dönemlik işte biz biraz avukatları, baroyu da bir hizaya alalım diye yapacağınız bu uygulamada yüz yıl boyunca insanların hayatında çok bambaşka değişiklikler yapacak uygulamaları gerçekleştiriyorsunuz. Her türlü siyasetiniz bunu gerçekleştiriyor. Ayırıştırma siyaseti, ayırıştırıyorsunuz. İşte, bu ayırıştırma siyasetinden vazgeçmeniz gerektiğini bilmeniz gerekiyor. Bu, çözüm değil.

Ve ben bir daha ifade etmek istiyorum, tekrar tekrar söylüyorum: Bakın, baro başkanları kapının önünde. Baroya gelemiyorum, baro buraya gelsin, buraya gelsin baro. Baro gelsin, kendini ifade etsin. Ne istiyorlar? Esasen, bu yargıdaki problem ne, avukatların problemi ne, ya avukatlar ne yaşıyor? Bunu konuşalım. Avukatların dünya kadar problemleri var, onu birazdan anlatırım. Avukatların dünya kadar problemleri var. Ne yaşıyor bu avukatlar? Yani bunu konuşalım, yargının problemlerini. Getirin 3 sacayağını buraya; barolar gelsin, savcılar kurulu gelsin, hâkimler kurulu gelsin, 3’ü gelsin buraya, biz yargıyı konuşalım. Nasıl bir yargı? Tarafsız, bağımsız yargıyı nasıl kurabiliriz? Onu konuşalım ama bu, bizim hepimiz açısından büyük bir tehlike getirecek, sonra sizin açınızdan pişmanlık getirecek ama

son pişmanlığın fayda etmeyeceği bir düzenleme olduğunu buradan bir kez daha ifade edeyim ve son olarak da bilmiyorum gazeteci arkadaşımız bırakıldı mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Henüz bırakılmadı.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Henüz bırakılmadı yani ben bunun bir ayıp olduğunu düşünüyorum. Meclis kapısının önünde baro başkanlarıyla konuşan bir gazetecinin, Sibel Hürtaş'ın gözüaltına alınmasının bir ayıp olduğunu düşünüyorum. Bir kadın arkadaşımız hastaneye götürülmüş ve darp edilmiş, artık arkadaşlarımız onu açıklarlar.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece bir cümle edeceğim bilgilendirmek açısından.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarıyla görüşen bir gazetecinin darp edildiğine ve gözüaltına alındığına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sibel Hürtaş, ARTI TV muhabiri. Farklı partilerden de vekillere ulaşıldı, bize de bir şekilde ulaştılar. Sadece baro başkanlarının oturma görüntüsü, gazetecilik faaliyeti oluyor. Görüntüler düşüyor ve kendisi de kaydetti kötü muameleye uğradığını ve şu anda karakolda. Ben aslında ilettim Sayın Özkan'a. Yani bu, kabul edilemez bir şey. Gazeteci -bir kadın gazeteci- gazetecilik yaparken darp ediliyor ve gözüaltında. Ayşe Vekilimiz ayrıntıları bilmediği için, konuşmaya başladıktan sonra geldiği için...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Şimdi söz sırası Sayın Süleyman Bülbul'de.

Süleyman Bey, on beş dakikada özetlersiniz herhâlde.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani güncel sorunlar her gün artıyor o bakımdan on beş dakika da yetmez gibi geliyor Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Süleyman Bey, çok özür dilerim.

Süleyman Bey'den önce bir dakika kısa bir açıklamam olabilir mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Altay.

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, polisın TBMM Çankaya Kapısı'nda baro başkanlarının eylemi nedeniyle barikat kurduğuna, kimi milletvekillerine saygısızlık yaptığına ve uyarıda bulunulmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Süleyman Bey'in hakkını gasbetmemek kaydıyla...

Sayın Başkan, biraz önce İstanbul'dan Meclise geldim, Çankaya kapıdan giriş yapmak istedim. Meclisin arabası olduğu hâlde, güvenlik plakası var ama bariyeri bana bile biraz geç açtılar. Son derece sinirliyim ve gerginim. Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve Türkiye'nin hiçbir yerinde polisın, temel hak ve özgürlükleri noktasında protesto hakkını, tepki hakkını kullanmak isteyen insanlara cebir ve şiddet kullanmasını kabul etmemiz mümkün değildir. Şu anda Genel Kurul kapalı olduğu için sizi muhatap alıyorum. Biraz sonra da tekrar Çankaya kapıya kendim bizzat ineceğim ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde kimi milletvekillerimize de polisın saygısızca, fütursuzca, hadsizce müdahalelerinin olduğunu biliyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bana da yaptılar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunları söylemekten bile hicap duyuyorum. Sizden talebimiz, Çankaya kapıdaki polisin insanileşmesi konusunda uyarıda bulunmanızdır, bunu talep ediyorum. Biraz sonra da buradan çıkıp Çankaya'ya kendim gideceğim. Bu, bir yanlış anlaşılma olmasın ama polisin Çankaya kapıda bir bariyer kurması kabul edilebilir bir şey de değil. Elbette Meclisin güvenliğini sağlayacak, buna hiçbir itirazım olmaz ama milletvekillerimize de saygısızlık yapmasını kabul edemeyiz. Aynı saygısızlığa, aynı oranda karşılık vermek zorunda kalırız, bunu yapmak istemeyiz. Sizden talep ediyorum Sayın Başkan, şu anda Meclisin çalışan tek organı burası, lütfen Meclis güvenlik müdürümüzle temas ediniz, polis haddini bilsin yoksa hoş olmayan manzaralara herkes hazır olsun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Turan, herhâlde aynı konuda...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlarımız müsaade ederse Engin Bey'e katkı sağlamak için söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Turan.

Bekleyelim arkadaşlar...

3.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, TBMM Çankaya Kapısı'nda kendisine de bariyerin geç açıldığını ve vekillere yakışır şekilde TBMM'ye giriş çıkış sağlanması için beraber ilgililerle konuşabileceklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, konuşmacının söylediklerini tekrarlıyorum ama Engin Bey'e katkı sağlamak için söyleyeceğim. Ben de sabah saatlerinde giriş yaparken yine bariyerin geç açılmasıyla karşılaştım. Tabii, bu, milletvekili açısından bir problem. Neden böyle olduğunu merak edip ilgilileri aradım, Meclis Başkanımızla görüştim. Şöyle kötü bir hatıra olduğunu öğrendim: İsim vesaire önemli değil ama birkaç vekilimizin aracında şu an ziyaretçi yasağı olmasına rağmen ziyaretçi girişi için araçta misafir olduğu görülmüş oysa hem pandemiden hem Meclisin ortak alınmış kararından dolayı bir giriş yasağı var, bundan kaynaklı bir yoğun güvenlik olduğu ifade edildi. Fakat Engin Bey'in uyarısıyla yine eğer isterseniz beraber Meclis Başkanımızı arayalım, konuşalım. Orada vekillere daha yakışır şekilde giriş çıkışını ayarlayacak bir imkân sağlamaya çalışalım ama dediğim gibi oradaki yoğunluğun sebebi bugün maalesef öyle tatsız birkaç vaka olmuş galiba, ondan kaynaklı. Yine de benim görevim değil fakat Engin Bey'e olan saygımdan dolayı beraber görüşelim, ilgililerle konuşalım isterim.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok kısa...

Benim derdim, sadece bariyerin geç açılması değil, polisin orada görevini yapan gazetecilere ve hatta kimi milletvekillerimize yönelik saygısızlığı ve küstahlığıdır. Bunun altını tekrar çiziyorum ve sizin bu konuda bir girişimde bulunmanızı talep ediyorum. Bülent Bey'le ayrıca gerekirse bir şey yapalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bu konuyu Meclis idaresiyle görüşelim yani orada bir aksamı varsa idareyle görüşeceğiz.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bülül, buyurun.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (Devam)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hendek'te havai fişek fabrikasında olan kaza neticesinde vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralananlara da acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, yargının en önemli sorunu, yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı. Yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı, savunmanın bağımsızlığından ayrı tutulamaz çünkü yargı uçayak; savunma, iddia, karar. İddia ve kararın ne yazık ki yargı bağımsızlığı açısından, tarafsızlığı açısından yürütmenin etkisinde olduğu bir dönem yaşadığımız için özgür savunma da bağımsız savunma da bu üçlü içerisinde yürütmenin etkisiyle, “Cumhurbaşkanı hükümet sistemi” denilen tekçi anlayışın, tek parti devleti anlayışı içerisinde kimliğinden uzaklaştırılmak ve bağımsızlığından uzaklaştırılmak isteniyor. Bu çerçevede geçmiş siyasi çalışmalara bakıldığı takdirde gücü elinde bulunduranlar yargıyı da denetimleri altına almak için birçok çalışma içerisine girmişlerdir. Bu çalışma içerisinde bağımsız ve özgür savunmayı ele almak, etkisizleştirmek ve sadece kamu kurumu niteliğinde meslek teşekkülü niteliğinden uzaklaştırıp insan hakları konusunda, hukukun üstünlüğü konusunda ve hukuk devleti konusunda görevlerini yapamaz hâle getirmek şu anda iktidar tarafından bu gönderilen yasa teklifiyle ne yazık ki yapılmak istenmektedir. İktidar sözcüleri, burada baroların siyasallaşmasından bahsettiler. Burada önemli olan nokta ise yargının siyasallaşmasıdır. Yargının siyasallaşmasına bakmadan baroların siyasallaşmasına geçtiğimiz takdirde bu sistemi iyi bir şekilde çözemeyiz.

Bakınız, arkadaşlar, 2017’de yapılan Nisan referandumundan sonra yasama, yürütme ve yargıdan oluşan kuvvetler ayrılığı tek elde kuvvetler birliği hâlinde toplanmaya çalışıldı ve yasama, Türkiye Büyük Millet Meclisi etkisiz hâle geldi. Bakınız, şu anda biraz önce grup başkan vekilimiz açıkladı, AKP grup başkan vekili de bazı milletvekillerinin araçlarında Meclise giriş yasağı olan kişileri soktukları için Büyük Millet Meclisi yönetiminin bir irade ortaya koyduğunu söyledi. Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üye olan milletvekillerinin araçları aranamaz, içerisine polis tarafından “Kim var?” diye bakılamaz. Bu, açıkça yasama dokunulmazlığı içerisinde, milletvekili dokunulmazlığı içerisinde, araç dokunulmazlığı içerisinde olan bir durumdur, bu, Anayasa’ya aykırı bir usuldür, Anayasa ihlal edilmektedir. Bir polis gelip de milletvekilinin aracında “Kim var, kim yok?” diye bir araştırma yapıyorsa bir Anayasa ihlali yapmaktadır. Bu çerçevede Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının daha üç gün önce vermiş olduğu kararda da olduğu gibi artık Türkiye Büyük Millet Meclisi, tekçi anlayışla tekçi iradeye boyun eğmektedir. Neden mi? Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanı geçenlerde sosyal medyayla ilgili bir açıklamada bulundu, “Medya virüslerinden temizleyeceğiz.” dedi. Ondan sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Netflix konusunda bir yasak oluşturuldu ve üç günden beri, 26’sından beri bu yasak hâlen uygulanmakta.

Arkadaşlar, bu yasakçı yapıyla, bu yasakçı sistemle hiçbir şey çözülemez. Demokratik yapı, demokrasi iklimi, yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı iklimi ülkemize gelmediği sürece Türkiye’de ekonomi de düzelmez, eğitim de düzelmez, kültür de düzelmez. Bu çerçevede, AKP’nin 2002’de vermiş olduğu bir söz vardı biliyorsunuz, 3Y denilen bir formülleri vardı. Bu formüllerden birisinde yolsuzlukları önleyeceklerini belirttiler, bunlarla ilgili gerekli girişimlerde bulunacaklarını söylediler ama on sekiz yıl sonra, ne yazık ki AKP’nin önceki Başbakanı Ahmet Davutoğlu’nun “Başbakanken ihalelerde nelerin döndüğünü gördüm, müdahale edecektik, parti içi darbe oldu.” sözleri açıkça

AKP'nin yolsuzluklarda mücadelede geldiği noktayı gösterdi. On sekiz yılda 187 kere değişen İhale Yasası, kamu-özel iş birliğiyle yapılan yap-işlet-devret adı altında "yap-işlet-soy"la vatandaşın yirmi beş yılını karşılayan, vatandaşın gitmediği yollardan, uçmadığı havaalanlarından, girmedikleri yerlerden dolayı para ödemesini sağlayan, yapılan birçok denetimsiz çalışmalar, denge ve denetlemenin olmadığı bir ortam, Türkiye'yi hem demokrasi ikliminde, hem yargı ikliminde bu hâle getirdi.

Bununla birlikte AKP'de yoksulluk, ilgili Y'lerden birisiydi. Yoksullukta da açlık oranı şu anda 2.438, yoksulluk oranı ise 7.942 TL olarak açıklandı. Çiftçi umutsuz, esnaf umutsuz ve pandemi ortamından önce genç işsizlik oranı yüzde 24,6'larda iken şu anda genç işsizlik oranı yüzde 36'lara çıkmaya başladı. İnsanlar geleceklerinden kaygılı, gençler kaygılı. Yapılan bir araştırmada gençlerin dörtte 3'ü artık diyor ki "Biz yurt dışında okumak istiyoruz, yaşamak istiyoruz." Gençler bunu diyor da aileleri ne diyor? Aileleri de aynı şekilde dörtte 3'lük oranda "Çocuklarımızın yurt dışında kalmalarını istiyoruz." diyor.

Ne oldu arkadaşlar? Türkiye'ye ne oldu? Bugüne nasıl gelindi? Yasaklardan gelindi. Bakınız, yasaklar her yanda, her şekilde ortaya çıkmaya başladı: Baro başkanlarının Baro Kanunu'nun görüşüldüğü bir ortamda, Meclis kapısında bulunmaları ve Parlamento muhabiri olan, baro başkanlarıyla röportaj yapan Sibel Hürtaş'ın ArtıTV Ankara temsilcisi, aynı zamanda Türkiye Gazeteciler Sendikası yöneticisi olan Sibel Hürtaş'ın röportaj yaparken gözaltına alınması ve şu anda da Emniyet Müdürlüğünde bulunması; baro başkanlarının geçen haftalarda Ankara'ya geldiği zaman başkente girerken hürriyeti tahdit suçu işletecek şekilde, Ankara Valiliğinin orada baro başkanlarını çevirmeleri ve adım attırmamaları; Ankara Valiliğinin, pandemi konusunda normalleşme çalışmaları olduğunu bugüne kadar bir kenara itip baro başkanlarının bugün yapacakları mitingi, pandemi konusunu bahane göstererek yasaklaması.

Türkiye'de yasakçı bir iklim ortaya geldi, bu yasakçı iklimde yargının da işi zor, hâkim, savcıların da işi zor. Hâkim, savcılar artık verecekleri kararlarda "İktidarı sıkıntıya sokacak bir karar verdiğim zaman acaba sürgün edilebilir miyim? Acaba nereye gönderilirim?" korkusuyla karar vermekten kaçınmaya başladılar. Hâkim ve savcıların Ankara, İstanbul ve İzmir'e büyük şehirlere gelme kıdemi eskiden on beş yıl ila yirmi arasında iken şu anda 2,8 yıla düştü. İlginçtir yargı bağımsızlığı ve yargı tarafsızlığı konusunda büyük sıkıntılar yaşanmaya başladı. Bir örnek vermek istiyorum, bu örnek çok önemli: Aynı baroda, aynı adliyede, Çankaya Adliyesinde 26. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, Selahattin Demirtaş, Sırrı Süreyya Önder'in davasına bakan heyet, vermiş olduğu kararla daha sonra ödüllendirildi, 37. Ağır Ceza Mahkemesine gönderildi. 37. Ağır Ceza Mahkemesinde Sözcü davası, barış akademisyenleri davası, Canan Kaftancıoğlu davası ve ÇHD davasında -beraat eden avukatların yeniden tutuklanması- aynı ekip görevini yerine getirdi. Daha sonra bu ekip, görevini layıkıyla yerine getirdikleri kanaatiyle 14. Ağır Ceza Mahkemesine yönlendirildi. Düşünebiliyor musunuz arkadaşlar, bir adliye içerisinde bir heyet 3 ayrı mahkemede Türkiye'deki en önemli davalara bakan heyet olarak dolaştırılıyor. Bu ne anlama geliyor? Bu hâkim ve savcıların vermiş olduğu kararlar iktidar tarafından memnuniyetle karşılanıyor ve bunlara özel yetkili mahkemeler gibi görevler veriliyor. Bu ne anlama geliyor? Memlekette yargı bağımsızlığının, yargı tarafsızlığının ortadan kalktığını ortaya koyuyor.

Bakınız, "Yargı Strateji Belgesi" adı altında ilkeleri ortaya konulan ve toplumda memnuniyetle karşılanan bir ortam oluşmuştu. Bu ilkeler nelerdi? Bu ilkeler şunlardı: Hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi, hak ve özgürlüklerin daha etkin geliştirilmesi, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının güçlendirilmesi, sistemin şeffaflığının artırılması, yargısal süreçlerin basitleştirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, savunma hakkının güçlendirilmesi, makul sürede yargılanma hakkının güçlendirilmesi ve makul sürede yargılanma hakkının daha etkin korunması.

Arkadaşlar, Adalet Komisyonu olarak önümüze gelen 7 ayrı kanun teklifinde, torba yasalarda

bu Yargı Strateji Belgesi'ndeki amaçlardan hangisini yerine getiren yasa teklifleri geldi? Ne yapıldı gelen tekliflerde? KHK'lerle oluşan OHAL rejimi yasal hâle getirildi. Ne getirildi? Avukatların savunma hakkının güçlendirilmesi burada hedef olarak açıklanmışken burada "çoklu baro" adı altında temsilde adaleti ortadan kaldıran, şu anda önümüze gelen yasa teklifi getirildi. Ne getirildi? Hukukun üstünlüğünün güçlendirilmesi, hak ve özgürlüklerin etkin korunup geliştirilmesi gerekirken infaz yasasında yaşam hakkını ortadan kaldıran ve kişiye özel, Barış Pehlivanların, Murat Ağirellerin davalarını etkileyici maddeler konuldu.

Değerli arkadaşlar, bizler hukukçuyuz, Adalet Komisyonu üyeleriiz eğer Yargı Strateji Belgesi'ndeki bu amaçları yerine getirmeyecek bir iktidar söylemi ve projeleri varsa açık açık bunu konuşalım, açık açık ortaya koyalım. Yasaklarla oluşacak noktadan bir şey çıkmaz. Bakınız, biraz önce gelen bilgiye göre baro başkanlarına müdahale başlamış. Arkadaşlar, ben bir hukukçuyum, on yıl baro temsilcisi olarak görev yaptım, üç dönem de baro yönetim kurulu üyesi ve Barolar Birliği delegasyonunda iki dönem görev yaptım. Şu anda Türkiye'de bulunan 80 baroda -Anadolu barolarıyla beraber İstanbul, Ankara, İzmir baroları- şu anda farklı siyasi kimliklere sahip baro başkanları var. İçinde CHP'lisi de var, AKP'lisi de var, İYİ PARTİ'lisi de var, MHP'lisi de var. Bu arkadaşlar şunları diyor: "Biz ayrılmak istemiyoruz." "Bizler çoklu baro istemiyoruz." "Temsilde adalet istiyoruz." İktidar, yasa teklifi sözcülerimiz dünkü açıklamalarında Anadolu barolarını güçlendirmekten bahsediyor. Ya, arkadaşlar, Anadolu barolarının tamamı şu anda "Biz çoklu baroyla bölünmeye gideriz, çoklu baroyla artık baroların etkinliği ortadan kalkar; biz buna karşıyız." diye açıklamalarda bulunuyorlar, temsilde adalet olmayacağını söylüyorlar. Bunların anlatımlarına niye kulak tıkıyorsunuz?

Bakınız, arkadaşlar, baro başkanları geldiler Ankara'ya ve miting yapamıyorlar. Baro başkanları geldiler Ankara'ya, Anıtkabir'e gidemediler, daha sonra verilen izinle gittiler. Nerede Anayasa'nın 34'üncü maddesi, nerede barışçıl, silahsız gösteri ve yürüyüş hakkının ortaya konulması? Şu anda on günden beri Türkiye'de, Türkiye'nin başkentinde Anayasa'nın 34'üncü maddesi ve Anayasa'nın seyahat özgürlüğüyle ilgili 23'üncü maddesi, basın özgürlüğüyle ilgili 28'inci maddesi ihlal ediliyor arkadaşlar, ihlal ediliyor. Bir milletvekili aracı girerken polis tarafından aranıyor, böyle bir şey olabilir mi?

Bakınız arkadaşlar, yasaklar, bu yasaklar, iktidara da yaramaz. Bu yasaklar, Türkiye'ye de yaramaz. Türkiye'de yapılacak şey ayrılmamak, Türkiye de yapılacak şey birlikte, bir arada bulunmak ve artık demokrasi iklimini yaymak. Bu yasaklarla ilgili baroların koymuş olduğu -34'üncü maddeden kullandıkları- hakları niçin engelliyoruz, niçin engellemeye çalışıyoruz?

Bakınız iki gün önce de sosyal medyayla ilgili bir yasak gündeme geldi. Arkadaşlar, geçmişte, -2014'te- Twitter mivitur -bilmem- diyip de Twitter'ın kapatılmasından sonra Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararı okumadık mı? Vatandaş Twitter kapandıktan sonra ne yaptı? Gitti başka sosyal paylaşım sitelerinden yine girdi. Twitter yasağını koyan 3 ülke var, sosyal medya yasağını koyan 3 ülke var; Çin var, Rusya var, İran var. Arkadaşlar, Çin, Rusya ve İran'ın sosyal medya yasaklarına göre mi hareket edeceğiz? Bu nedenle sosyal medyada basın ve düşünce özgürlüğünü, ifade özgürlüğünü ve haber alma hakkını, bilgilendirme hakkını yani Anayasa'nın 28'inci maddesine göre, hürriyeti engelleyici tasarruflardan kaçınmamız lazım arkadaşlar. Bakınız, Türkiye'de medya, basın özgürlüğü ayaklar altında, şu anda 100'e yakın gazeteci içeride, Müyesser Yıldız'dan, Barış'a, Murat Ağirel'e kadar birçok gazeteci cezaevinde. Bugün de biraz önce söylediğim gibi Türkiye Gazeteciler Sendikası yöneticisi, ARTI TV Ankara Temsilci Sibel Hürtaş da nedensiz bir şekilde -Parlamento muhabiri- gözüaltına alınmış durumda.

Medya, yandaş medya oluşturulmuş, basın özgürlüğünde 137'nci sıraya düşmüşüz ve elde

kalan, muhalif olarak farklı sesleri duyuran, halkın haber alma hakkını ve özgürlüğünü ortaya koyan birkaç kalan medya var. O da ne yapıyor, o da iki gün önce yapılan yapıyor arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyet’inde bağımsız bir kuruluş olduğu iddia edilen RTÜK program durdurma cezası vermiyor arkadaşlar, yayın durdurma cezası veriyor. Yayın durdurma cezasının bir özelliği var; bu ceza verildiği takdirde, daha sonra aynı ceza verildiği zaman bu kuruluşların tüm televizyon hakları ortadan kalkıyor. Halk TV ile Tele 1’in muhalif, farklı sesler ve halkın haber alma özgürlüğünü vatandaşa duyurmaktan başka yaptığı herhangi bir şey var mı?

Bu RTÜK Başkanını anlamak mümkün değil. RTÜK Başkanı şu anda Halk Bankasında da Yönetim Kurulu üyesi oldu, yeni gelir kapıları da buldu, Basın İlanından da huzur hakkı alıyor ama bir özelliği var; bağımsız bir kuruluşun başkanı “Sayın Cumhurbaşkanının verdiği sözü, söylediği şeyi emir telakki ederim.” diyor. Böyle şey olabilir mi arkadaşlar? RTÜK artık iktidarın arka bahçesi olmuş durumda. Bunun dışında ATV hakkında 89 bin tane şikâyet varken RTÜK 89 bin tane şikâyetin bir tanesini bile konu yapmıyor ama halkın haber alma hakkı için çalışan Halk TV ve Tele 1’in vermiş olduğu haberleri engellemek amacıyla yayın durdurma cezasını veriyor. Böyle şey olmaz, böyle baskıcı ve yasaya aykırı yapılarla, demokrasi iklimine aykırı yapılarla Türkiye’de demokratik bir yaşam yürümez arkadaşlar. Bunun dışında Basın İlan Kurumu farklı mı? Basın İlan Kurumu da açıkça Evrensel, Cumhuriyet, Birgün gazetelerine, Yeniçağ gazetelerine resmî ilan tarifeleri konusunda cezalar veriyor. Bir tek yandaş medya hakkında yapılan şikâyetler konusunda karar vermiyor. Basın İlan Kurumu, basın sansür kurumu hâline gelmiş durumda. Arkadaşlar, yasaklar, yasaklar, sıra boyu yasaklar... Bu yasaklarda bir tek sesi duyuran hangi örgüt var? Anayasa’nın 135’inci maddesinden kaynaklanan ve Avukatlık Kanunu’nun 75’inci ve 95’inci maddesinden kaynaklanan görevleriyle bir kamu kuruluşu niteliğindeki meslek teşekkülü olan barolar var, bağımsız barolar var. Bu bağımsız baroların görevleri hukukun üstünlüğü, insan hakları ihlallerine karşı koymak, hukuk devleti ihlallerine karşı vatandaşın hakkını korumak. Baroların şu anda yeni yasa teklifiyle çoklu baro hâlinde düzenlenmesi demek, vatandaşın adalete olan erişimini, vatandaşın adalet kavgasını bir kenara itmektir arkadaşlar, baroları cezalandırmak değildir.

Bakınız, FETÖ’lerin, FETÖ’cülerin etkin olduğu dönemde bir dernek vardı, Türkiye’nin her tarafında kurulan bir dernek vardı, Hukukçular Derneği vardı, kapatıldı daha sonra. Bu dernek valiler tarafından açılıyordu. Bu dernek mülki amirler tarafından özel açıklamalarla açılıyordu ve anımsıyorum, ben de avukatlık yaptım o dönemlerde, o dernek üyeleri hâkimlerle, savcılarla FETÖ yapısı itibarıyla, ilişkileri nedeniyle vatandaşın daha çok davaya gittiği bir yapı içerisindeydi. Ne yapılacak şimdi? Çoklu baro kurulacak, etnik, mezhepsel, iktidara yakın ya da farklı yapılarda, iktidara yakın hâkim-savcılar ile bağlı derneklerin, baroların üyeleri ne yapacak? Vatandaş onlara gelecek. Vatandaş onlara gelecek, “Davamı acaba o avukatlara verirsem ben davamı kazanır mıydım?” diye düşünecek. Ona gitmeyen, başka bir avukata giden, başka bir baroda bulunan avukatla gidip de davasını kaybeden vatandaş ne diyecek? “Türkiye’de adalet yok.” diyecek arkadaşlar, “Türkiye de adalet yok.” diyecek.

Nereden nereye geldik? Bakınız, AKP’nin 2002 yılı seçim beyannamesinde “...hukuku, korkutmanın ve cezalandırmanın değil, adaleti sağlamanın aracı olarak görmektedir.” diyor.

Sayın Erdoğan 6 Mart 2018’de Yargıtayın 150’nci Sempozyumu’nda “Bir ülkede halk bunalmış, ellerini semaya açarak adalet çılgılığı atar hâle gelmişse yargı sisteminde sorun var demektir.” diyor. Evet, yargı sisteminde büyük sorunlar var. Bu sorunların çözümünün yeri de Meclis arkadaşlar, yasama, Adalet Komisyonu. Özgür savunma, yargı, tarafsız yargı, bağımsız yargı, Adalet Komisyonuna vermiş olduğumuz, gelecek bir kanun teklifi var. Anayasa’nın 159’uncu maddesinde bulunan HSK’nin, iktidarın, tek adamın etkisini ortadan kaldıran özgür bir yapısını oluşturmak amacıyla vermiş olduğumuz kanun tekliflerine hadi hep birlikte destek verin arkadaşlar. HSK’nin yapısını değiştirelim,

buyurun. Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığını yaparsak ilk önce HSK'den başlamamız gerekiyor değerli arkadaşlar.

Daha on gün önce bir kararname yayımlandı. Bu kararnamede, hâkimler ve savcılar kararnamesiyle birlikte iktidara uygun olmayan, iktidarın görüşlerine uygun kararlar vermeyen birçok hâkim, savcı sürgüne gönderildi. Şimdi diyeceksiniz ki... İsim isim belli, isim isim belli, Yargıçlar Sendikası Başkanına yaşam hakkıyla ilgili atmış olduğu bir “tweet”ten dolayı ne yapıldı? Görevden alındı, uzaklaştırıldı. Demokrat Yargı Birliği Başkanı aynı şekilde.

2016 yılında Balıkesir Aydın Başar Cumhurbaşkanına hakaret suçundan beraat kararı verdiğinden dolayı yer değiştirme cezası aldı. İstanbul Anadolu Adliyesinde hâkim olan Yargıçlar Sendikası Genel Sekreteri İbrahim Fikri Talman Van'a sürüldü son çıkan yaz kararnamesiyle. Şubat ayında, Atatürk düşmanlığıyla bilinen Kadir Mısıroğlu'nun cenaze törenine bakanların katılmasını eleştiren Cumhuriyet Savcısı ve Yargıçlar Sendikası üyesi Taner Temur hakkında HSK soruşturma açtı. Savcı Temur, Gaziosmanpaşa'dan Şanlıurfa'ya sürüldü. Man Adası iddialarıyla ilgili Cumhurbaşkanı Erdoğan'a karşı Kılıçdaroğlu lehine karar veren İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 4. Hukuk Daire Başkanı Fatih Kılıçaslan düz hâkim yapıldı arkadaşlar ama bunların yanında da ödüllendirilen hâkimler var. 2019 yılında Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik saldırıya ilişkin soruşturmayı yürüten Çubuk Cumhuriyet Başsavcısı Mesut Güler Yargıtay savcılığına atandı. Güler, Kılıçdaroğlu'na yumruklu saldırıyı düzenleyen Osman Sarıgün'ü tutuklamaya sevk etmeyip serbest bırakmıştı.

Arkadaşlar, bakınız, geçen hafta bir şey daha oldu. Cumhuriyet Halk Partisi Bahçelievler eski İlçe Başkanı, bu Çubuk'taki linç davasıyla ilgili eleştirel bir “tweet” attığından dolayı hakkında bir yıl on sekiz ay ceza verildi. Hâlâ Çubuk davası devam ediyor arkadaşlar. Bir ana muhalefet partisinin -ilk iki partinin- genel başkanını linç etmeye kalkan zanlılarla ilgili tutuklama yok ama dava hâlâ devam ediyor; onu eleştiren, bu yargının bu yapısını eleştiren bir vatandaş hakkında ceza verildi. Böyle yargı olmaz. Olabilir mi? Ondan sonra Dünya Ekonomik Forumu 2018 ve 2019 Yargı Bağımsızlığı Raporu'nda biz 140 ülke arasında 120'lerde geziyoruz. Ya arkadaşlar, bunları konuşmamız lazım. Bunları konuşmazsak biz çözüme ulaşamayız. Sayın Erdoğan -biraz önce söylediğim gibi- çılgınlardan bahsetmişti. Evet, çılgınlıklar var. Arkadaşlar, KHK'lerden dolayı millet çılgılık içinde. “KHK'ler bu ülkenin beynine sıkılmış kurşunlardır.” diyen ve 250 bin kişi işinden olan, evine ekmek götürmeyen, çalışmayan 1,5 milyon insan mağdur edilmişti, 40 insan intihar etti. Bu insanların darbeye ilişkisi var mıydı, yok muydu? Beraat edenler göreve iade edilmedi. AKP, muhalifleri darbe bahanesiyle tasfiye etti. Bir örnek mi vereyim size, Profesör Haluk Savaş, bu vatandaş geçen, üç gün önce vefat etti; beraat etti, göreve iade edilmedi. Tedavisi için Kore ve Japonya'ya gitmek istedi, pasaport verilmedi. Kamuoyu oluştu, aylarca kamuoyu baskısıyla pasaport verildi ve gitti ama hastalığı nüksetti, bu kişiyi kaybettik. Arkadaşlar, bunlar Türkiye'de, bu insanları mağdur etmemek lazım. KHK'ler böyle de farklı ne var? Farklı birçok şey var. Bu çoklu baroyla birlikte artık benim barom, senin baron, onun barosuyla birlikte artık baroların bağımsız savunması, bağımsız özgür savunması ortadan kalkacak. Aynı, 2010'lardaki FETÖ'cüler nasıl 12 Eylül referandumuyla yargıyı ele geçirdi, aynı şeyleri yaşamaya başlayacağız.

Arkadaşlar, 2010'da biz çıktık, Cumhuriyet Halk Partisi olarak dedik ki: “Bu bir FETÖ projesidir, bu yargı ele geçirilmek isteniyor, kesinlikle hayır oyu verelim.” Dediğimiz çıktı arkadaşlar. Yine aynı şeyi söylüyoruz, bu çoklu baro FETÖ projesidir. Sizleri bir kenara koyuyorum ama bu FETÖ projesi ta 2009'lu yıllara kadar dayanan bir proje; “böl-parçala-yönet”. Böyle şey olabilir mi? Böyle şey olması mümkün değil. Bunun için yargıyı sistem olarak, bir bütün olarak görmek lazım; yargı bağımsızlığı, yargı tarafsızlığı ve bağımsız savunmayı, özgür savunmayı birlikte görmek lazım. Bunları birlikte görmezsek biz çözüme ulaşamayız.

Şimdi, avukatlarla ilgili yasa teklifi olarak önceliği mi vardı bu çoklu baronun arkadaşlar? Bu avukatların sorunlarıyla ilgili niçin bizim vermiş olduğumuz, Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu yasa teklifleri niye komisyonlara gelmiyor. Bakın arkadaşlar, kamu avukatlarıyla ilgili vermiş olduğumuz yasa teklifleri var. Yaklaşık 6 bin avukat var, kamu avukatı var arkadaşlar. Yürütme içinde yargının, yargı içinde yürütmenin temsilcisi kamu avukatları. Bu kamu avukatlarının en önemli sorunu statü sorunu arkadaşlar. Bu statü sorununun kurulması konusunda bir çok yasa teklifi verdik. Devlet Memurları Kanunu'nda bu kamu avukatlarının özel hizmet tazminatı yüzde 135 iken biz kendi çalışmamızda yüzde 215 olarak teklifte bulunduk. Bu konuda gerekli değişiklikleri göremedik. Gelin, bunu şimdi getirelim, beraber getirelim kamu avukatlarının durumunu. Bu kamu avukatlarının özel hizmet tazminatları, teknik, sağlık, emniyet ve denetim hizmetleri sınıflarındaki memurların aldıkları orandan az olduğu için bunların statülerini değiştirelim. Bu kamu avukatlarının denetleme sistemini değiştirelim, birlikte yapalım.

Ayrıca, işçi avukatlar var arkadaşlar, işçi avukatlar. Bu işçi avukatlar sorunu, artık Türkiye'mizin en büyük sorunlarından biri hâline geldi. İş Kanunu'na göre çalışıp Avukatlık Kanunu'na göre yargılananlar bu avukatlardır. Bu arkadaşlar ne para kazanmakta ne de meslek öğrenmektedir. Pek çok işçi avukat kayıt dışı çalıştırılmaktadır. Kayıt dışı çalıştırılmayan avukatların ise birçoğunun SGK primleri eksik yatırılmaktadır. Arkadaşlar, Ocak 2019 itibarıyla sadece Ankara'da kayıtlı olarak çalışan işçi avukat sayısı 3.574'tür. Yaklaşık 18 bin üyesi bulunan Ankara Barosunda 3.574 sayısı çok yüksektir. Gelin, ekonomik iyileştirmelerini yapalım bu genç avukatların. Gelecekle ilgili umudu olan bu avukatlara bir umut verelim arkadaşlar. Bu düzenlemeleri birlikte yapalım.

Bakınız, avukatların daha ne sorunları var arkadaşlar: Hukuk fakültelerinin eğitim öğretim kalitesinin artırılmasıyla ilgili çalışmalar yapalım. Park bahçe açar gibi hukuk fakültesi açıldı. İktidar temsilcisi arkadaşlar dün açıklamada bulundular, Sayın Cahit Özkan dedi ki: "İstanbul, Ankara ve İzmir'de avukat sayısı arttı, Türkiye'de de avukat sayısı arttı. Bu sayı arttığına göre, çok büyük olan bölgelerde bu avukatların yönetilmeleri ve işlemlerin düzenlenmesi konusunda çoklu baro gerekli."

Ya, arkadaşlar, AKP iktidara gelmeden önce Türkiye'de 15 adet devlet, 11 de vakıf olmak üzere 26 tane hukuk fakültesi vardı. Ben 1981'de İstanbul Hukuka gittiğim zaman 3 tane hukuk fakültesi vardı. 2002'den önce 26 hukuk fakültesi vardı, AKP'yle birlikte 58 yeni hukuk fakültesi açıldı; 58 artı 26, 84 hukuk fakültesi var şu anda. Arkadaşlar, AKP iktidara geldiği zaman avukat sayısı 46.552'ydi; şu anda, 1 Temmuz 2019 tarihli Adalet Bakanlığı Raporu'na göre 146.950 avukat var; 100 bin avukat artmış. Ondan sonra Sayın Cahit Özkan çıkıyor "Avukat sayısı arttı..." Hukuk fakültelerini şehirlerde, sosyal etkinliği olmayan bölgelerde, her yerde kurarken avukat sayısının artacağını bilmiyor muydunuz Sayın Özkan? Bir de şu Adalet Bakanlığı internet sitesi de artık yenilense de biz de avukat sayılarını tam olarak görsek. Bir de Barolar Birliği internet sitesi yenilense de biz de burada avukat sayılarını görsek. Barolar Birliğinde 127 bin, Adalet Bakanlığı Raporu'na göre 146 bin. 6 bin kamu avukatı var, onu eklese de düşsek de tutmuyor.

Arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim size, bu "çoklu baro sistemi" diyorsunuz ya... Biraz önce kamu avukatlarından bahsettim. Kamu avukatlarının baroya kayıtları zorunlu değil. Acaba bu yasa teklifinde çoklu baro sistemini getirirken onları zorunlu hâle getirmeyi unuttunuz mu? Çünkü getirirseniz kamu avukatları üzerinde vesayet yetkinizi kullanırsınız; o çoklu baroda kuracağınız barolar var ya, 6 bin avukatla o barolara üye sağlamış olursunuz arkadaşlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle bir derdimiz yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Buna aklınız ermiştir ama size bir şey söylemiyorum, saraya diyorum, saraydaki kurullara diyorum.

Bakın, arkadaşlar, geçen gün bir olay oldu. Kıdem tazminatıyla ilgili Sayın Cumhurbaşkanımız bir açıklamada bulundu, fona devredilmesiyle ilgili. Daha sonra, işçi temsilcileri ve işveren temsilcileri bir araya geldi, bir sıkıntı yaşandı. Sıkıntı yaşanınca, bu konuyu gündeme getirmemiş gibi Sayın Cumhurbaşkanı “Bizi bu işe karıştırmayın, gidin, kendiniz halledin. Ben bu işi bir de Sosyal Politika Kuruluna sorayım.” dedi. Arkadaşlar, bakın “Bir de ben bu işi Sosyal Politikalar Kuruluna sorayım.” dedi. Ne oldu, ne anlama geliyor bu? Kurullar var. Şu anda “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” denilen tek adam sisteminde kurullar var. Sarayda kurullar var, politika kurulları var; Hukuk Politikaları Kurulu var, Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu var. Kararları bakanlık hiyerarşisi vermiyor arkadaşlar, paralel hiyerarşi var. Nasıl Cumhurbaşkanı “Sosyal Politikalar Kuruluna sorayım.” diyorsa Sayın Adalet Bakanı da 4 Mayıs’ta çıkıyor “Barolarla ilgili yasa teklifinden benim haberim yok.” diyor arkadaşlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öyle demedi, yapmayın ya.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Benim haberim yok.” dedi. “Böyle bir şey yok.” dedi, “Böyle bir şey yok.” dedi. Arkadaşlar, Adalet Bakanından bir gün sonra da Sayın Metin Feyzioğlu “Bu konuda böyle bir çalışma yok.” dedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Nihayete eren teklif yok.” dedi Süleyman Bey.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani “Nihayete eren teklif yok.” deniyor. Şimdi arkadaşlar, devlette... Yani bunu söyledi, ben öyle biliyorum. Şimdi arkadaşlar, bakın, İstanbul Barosu geldi buraya, İstanbul Barosu Başkanı...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbül, Meclis Başkanlığının sosyal medyayla ilgili bir açıklaması olmuştu, onu da düzeltelim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Başkanım, konuşmanın hepsi yanlış.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Cumhurbaşkanının konuşmasından sonra...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle müdahale...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Şimdi, böyle bir usul yok, arkadaşlar, böyle bir usul yok.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bülbül, sadece bir teknik düzeltme yapalım yani orada...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, ben o açıklamayı dinledim, Meclis Başkanının açıklamasını dinledim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Haberinizi varsa tamam.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Netflix’le ilgili bu açıklama...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Milletvekillerinin internetinin yavaşlığından yoğun şikâyetler var. Bu yavaşlamanın sebebi Meclis çalışanlarının Netflix’ten, sosyal medya platformlarından film indirmesi...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Neden diğer sosyal medya şeylerinde yok Sayın Başkan?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dolayısıyla internet hızını yavaşlatıyor, hepimizin odalarında bu internet niye yavaş diye şikâyetçi oluyoruz yani benim başıma geldi.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Facebook’u da yasaklayın(!)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dolayısıyla bu hızın yavaşlamaması nedeniyle bir sınırlama söz konusu ama bu ne zaman? 26 Haziran. Cumhurbaşkanı ne zaman açıklama yapmış? 1 Temmuz, dolayısıyla bununla irtibatlı değil.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar, yani bu konuda bizim görüşümüz bu. Şunu

söylemek istiyorum: Bu çoklu baro ve temsilde adaletle ilgili bu yasa teklifi gelmeseydi ne olurdu? Biraz önce avukatlarla ilgili getirilmesi gerekenleri açıkladım. Bakın arkadaşlar, avukatların emeklilik haklarıyla ilgili bir çalışmanız var mı? Avukatların emeklilik haklarıyla ilgili bir çalışmanız yok. Getirin yasa teklifini. “Birinci sınıfa ayrılmamış bir hâkimin aldığı emeklilik maaşı ile otuz yıllık bir avukatın aldığı emeklilik maaşı arasındaki farkı kapatın.” demiyoruz, “Yaklaştırın.” diyoruz. Ne olacak bu avukat arkadaşlar? Avukat arkadaşlar emeklilikte mezarda mı ölecekler? Öyle bir söz vardır, bilirsiniz. Neden getirmiyoruz? Arkadaşlar, bakın, avukatların çalışma alanları daraltıldı arkadaşlar. Alternatif, adalete erişimi engelleyen, Anayasa’nın 36’ncı maddesindeki hak arama hürriyetini ihlal eden, alternatif uyumsuzluklar öne çıktı. Arabuluculuğu getirdiniz. Biz dedik ki: “Arabuluculuk kesinlikle zorunlu olmamalı.” Zorunlu arabuluculukla beraber avukatların iş alanlarını daralttınız, “uzlaşmacı” adı altında avukatların yine iş alanlarını daralttınız. İlk başta çıkardınız, avukatlara yönelik uzlaşmacılığı getirdiniz, ondan sonra uzlaşmacılığı adliye çalışan memur, polis, mali müşavir, herkese yaydınız. Avukatlarla birlikte adalete erişim engellenince vatandaşın adalete erişimi engelleniyor arkadaşlar. Anayasa’nın maddesi açık, bu madde böyle alternatif yollarla engellendi. “Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercilerinde davalı ve davacı olarak, iddia sahibi olarak yargılanma hakkına sahiptir.” deniyor. Neden hak arama hürriyetini engellediniz vatandaşın? Avukatlara yaptığınız her iş, avukatlara yönelik, barolara yaptığınız her iş vatandaşın hak arama hürriyetine, vatandaşın adalete erişimine, vatandaşın hakkını aramasına engel olan işlerdir arkadaşlar. Bu nedenle adil yargılanma hakkı konusunda vatandaşın çılgınlıklarına bakmak lazım. “Ceza uyumsuzluklarında hukukçu olmayanların uzlaştırmacı yapılması yanlış ve kanunlara aykırı.” dedik. Getirin, düzeltelim adil yargılanma hakkını, özellikle maddi durumu elverişli olmayan vatandaşlarımız için sağlamaya yönelik olan, işkence iddialarının önüne geçmesi açısından vazgeçilmez önemde bulunan CMK avukatlığında öngörülen ücretleri niye arttırmıyoruz? Niye arttırmıyoruz? İyi bir adli hizmet ve adalete erişim için avukatlık ücretlerine uygulanan KDV neden düşürülmüyor? Bununla birlikte CMK ve adli yardım hizmetlerinde KDV niye kaldırılmıyor arkadaşlar? Yani bütün bu anlattıklarım avukatların sorunları arkadaşlar, bu avukatlar, bu sorunlara çözüm istiyor. Bu çözümlerin yeri de Adalet Komisyonu, Meclis. Bu sorunları çözmeden çoklu baro... Açık ve net olarak soruyorum: Bu sorunları çözmeden temsil adaletini ortadan kaldıran bu yasa teklifiyle ne yapılmak isteniyor? Yargının üç ayağından biri olan savunma da -yargının iki ayağı olan iddia ve karar nasıl tek adam rejiminde ele geçirildi- ele geçirilmek isteniyor, bu işin sonucu bu arkadaşlar. Böyle şey olabilir mi arkadaşlar?

Bakınız, Sayın Grup Başkan Vekili Cahit Özkan açıklamada bulundu, dedi ki: “Dünya barolarında da bu tür çalışmalar var.” Ondan sonra ben dünya barolarında ne var ne yok diye bir araştırma yaptım. Arkadaşlar, dünya barolarında bu çoklu baroyu göremedim. Daha sonra “Almanya.” dedi. Almanya’da da çoklu baroyla ilgili bir düzenleme göremedim, orada da tek baro var. Neden tek baro var? Barolar güçlü olursa, barolar bölünmezse orada savunma güçlü olur, orada demokrasi güçlü olur, orada hak arama özgürlüğü güçlü olur, orada adil yargılanma hakkı olur, orada adalet çılgınlıkları olmaz, orada yasaklar olmaz. Onun için neden biz yüzümüzü Avrupa’ya dönmüyoruz da yüzümüzü yasaklara olan başka yerlere dönüyoruz arkadaşlar?

Bakınız, şimdi eğer bu yasa çıkarsa neler olur bunu söylemek istiyorum:

1) Özelleşmiş yani çoklu baro, üyeleri hakkında disiplin sürecini gereği gibi yürütmeyeceği için süreç içinde tüm avukatlar disiplin yönünden Adalet Bakanlığına bağlanacak arkadaşlar. Büyük bir tehlike, şimdi, idari vesayet, Adalet Bakanlığı vesayeti... Şu andaki yasaya göre Adalet Bakanlığı vesayetinde Türkiye Barolar Birliği ve barolarla bağlantılı olarak birçok engel madde var. Bu durumda Adalet Bakanlığına bağlanma ve denetleme yönünden bağlanma yolu açılacak, yargının diğer unsurları gibi savunmanın bağımsızlığı da ortadan kalkacak, avukatlar dava alırken bile çekinir hâle gelecek.

2) Muhafif olarak kategorize edilen barolara üye avukatlar hâlihazırda avukatları terörist olarak gören sözde vatansever anlayış tarafından karakollarda daha kötü bir muameleyle karşılaşacak, tüm kamu kuruluşlarında muhalif baroya üye olan avukatların işleri zorlaştırılacak, yapılmayacak. Avukatlık Kanunu 2’nci madde arkadaşlar, avukat bilgi edinme hakkına sahiptir, belge alma hakkına sahiptir. Hadi buyurun gidin bakalım, (a) barosuna sahip olan bir baro gidecek devlet resmi dairesinden bir belge isteyecek, hangi barodan geldiğini soracak, hangi barodan geldiğini görecektir vermeyecek arkadaşlar, avukatların işlerini zorlaştıracak “Bugün git, yarın gel.” diyecek. Bu ne demek? Adil yargılanma hakkı ihllalleri demek, hak arama hürriyeti ihllalleri demek.

3) Kamu kurumlarına yapılacak avukat alımlarında yandaş barolara öncelik verilecek. Vergi incelemeleri var arkadaşlar, vergi incelemeleri. Hiç matrah artırdınız mı arkadaşlar? Ben çok matrah artırdım. Artırmışsınızdır avukat arkadaşlar. Vergi incelemelerinde diğer konulara muhalif olarak kategorize edilen baro üyesi arkadaşlar dezavantajlı duruma düşecek. Avukatlar, baroları üzerinden ayrımcılığa ve çifte standarda maruz kalacak.

4) Kanuna göre yalnızca avukatların faaliyet gerçekleştireceği alanlarda var olan korsan kişi ve şirketlerin illegal faaliyetleri yaygınlaşacak arkadaşlar. Bu illegal faaliyetler, korsan kişi ve şirketler kimler arkadaşlar? Sigorta şirketleri, kazada, Anadolu Ajansından öğreniyorlar nerede kaza olmuş, anında gidiyorlar, vatandaşın vekâletnameleri alıyorlar, vatandaşı da zor durumda bırakıyorlar, haklarını ihlal ediyorlar. Baroların bölünmesi avukatların daha etkisizleşmesine sebep olacak, bu durum korsanlara alan açacak, yasa dışı çalışan şirketlere alan açacak.

5) Baroların en önemli özelliği, her dünya görüşünden, her çevreden avukatların barınabileceği, ortak sorunları konuşabilecekleri çatı olmaları. Baroların kutuplaşması sonucu, yapı içindeki çeşitlilik ortadan kalkacak ve asıl tek tipleşme o zaman gerçekleşecek arkadaşlar. Ben Aydın Barosu üyesiyim, benim Baro Başkanımın siyasi görüşü benimle aynı değil arkadaşlar, çok farklı düzeyde. O da burada, o da kapıda şu anda, müdahale edilen avukatlar arasında. Samsun Barosu Başkanı dün istifa etti, siyasi görüşü nedir diye Samsun’u aradım. O da benimle tamamen zıt görüşlü. Arkadaşlar, bu baro başkanlarının siyasi görüşleri farklı farklı. Bu arkadaşlar diyor ki: “Bizi ayırtırmayın, bizi bölmeyin, gücümüzü eksiltmeyin, vatandaşın hak arama hürriyetine engel olmayın.”

Çoklu baro fikri Anayasa’nın 135’inci maddesiyle çelişecektir diyor. Arkadaşlar, Anayasa’ya göre “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla, üst kuruluşların teşkilatlanmasında belirli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarının karşılanması ve meslekte birliğin sağlanması hedeflenir.” Nasıl olacak bu iş? iktidara yakın baro olduğu zaman onun her işi halledilecek. EĞİTİM BİR-SEN Sendikasını bilmiyor musunuz arkadaşlar? Bilmiyor musunuz? Neyi anlatalım biz size? Arkadaşlar, yapmayın, eylemeyin! Arkadaşlar devam ediyorum.

Uluslararası Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları...

Sayın Başkan, hep barolardan konuşuyoruz değil mi?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bak ne güzel oluyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – ...6’ncı maddesi: “Avukatlar meslek kurallarına, ahlakına, standartlarına uygun olarak müvekkillerinin yasal işlemlerini gerçekleştirirken tam bağımsız olacak, hiçbir kişi ve kurumun baskı ve yasaklarına maruz kalmayacaktır.” Hemen aklıma 138’inci madde geliyor arkadaşlar.

Şöyle, açıyorum, Anayasa’nın 138’inci maddesine bakıyorum: “Hakimler, görevlerinde

bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.” diyor Anayasa 138.

Burada ise Uluslararası Barolar Birliği Meslek Kurallarının 6’ncı maddesi: “Tam bağımsız olacak.”

Arkadaşlar, parti üyesi, parti yönetim kurulu üyelerini hâkim yaptınız. Talimatla kararlar veriliyor. Hâkimlere 138’inci maddenin 2’nci fıkrasına göre talimat veriyorsunuz, bağımsız avukatlardan bahsediyorsunuz. Yapmayın, eylemeyin arkadaşlar!

“Havana Kuralları” arkadaşlar. Havana Kuralları 24: “Avukatlar kendi menfaatlerini temsil etmek, süreklilik taşıyan mesleki eğitim ve öğretimlerini geliştirmek ve meslek haysiyetlerini korumak için bağımsız meslek örgütleri kurma ve bunlara katılma hakkına sahiptir.” Bağımsız, renksiz, tarafsız anlamındadır arkadaşlar, bu nedir? Bu uygulanacak mı? Uygulanmayacak.

Avrupa Konseyinin Avukatlık Mesleğinin İcrasındaki Özgürlük Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı, Prensip V2: “Barolar veya avukatların oluşturdukları diğer mesleki birlikler, kendi kendini yöneten organlardır, yetkililerden ve kamudan bağımsızdırlar.” Bu olacak mı? Olmayacak.

Çoklu baro, bağımsızlığı zedeleyecek, baroları taraflı hâle getirecek, yandaş, muhalif, milliyetçi-ulusalçı, muhafazakâr-seküler, Alevi-Sünni gibi baroları ortaya çıkaracak, bu kamplaşma Anayasa’yla teminat altına alınan, Anayasa’nın 36’ncı maddesinde açıklanan hak arama hürriyetini, vatandaşın hak arama hürriyetini ortadan kaldıracak. Birçok sorun ortaya çıkacak, bu sorunları da çözemeyecek.

Şimdi, aklıma şu geliyor arkadaşlar: Bilmiyorum böyle bir çalışmanız var mı? Sayın Feyzioğlu’yla ayrı çalışmıyorsunuz, bu konularda beraber çalışıyorsunuz. Her ne kadar Feyzioğlu’nun açıklamaları da oluyor. “Bu çoklu baroyu gösterip de temsilde adalet meselesinde, temsil seçim sistemini mi getireceksiniz?” diye aklımızda şüpheler var. İsterseniz ikisini de birden geri çekin arkadaşlar. İkisini birden geri çekin. Feyzioğlu geçen gün bir açıklamada bulunmuş: “Çoklu baro bölmek demektir, parçalamak demektir.” Feyzioğlu sizden bilgi almadan bazı açıklamalarda bulunmaz. Sizden bahsetmiyorum. Tabii saraydaki kurullardan bahsediyorum. Bu işin içinde başka bir iş var diye düşünüyorum. İnşallah ikisini beraber çekersiniz. Birini çekerseniz, biri kalırsa yine olmaz arkadaşlar. İkisini beraber çekeceksiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım mı Süleyman Bey?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Arkadaşlar, şimdi, AYM’ye, Anayasa Mahkemesine geçiyorum.

Şimdi, arkadaşlar; Anayasa Mahkemesi bu işe ne diyor? Anayasa Mahkemesi, çoklu baroyu illerin eşit temsiliyeti konusunda da daha önce vermiş olduğu Anayasa Mahkemesi kararlarında açık ve net “Anayasa’ya aykırı olduğunu” kabul ediyor Anayasa Mahkemesi.

Yüksek Mahkeme, teklifte yer alan “Her 5 bin üyeye TBB’de 4 delege ile temsiliyet” ilkesi ile ilgili daha önce verdiği 5 farklı karar var arkadaşlar.

15 Şubat 1995 yılında Türk Dış Hekimleri Birliğinde, 2002 yılında Türk Tabipleri Birliğinde, 2009 yılında Türk Veteriner Hekimleri Birliğinde, 2011 yılında ise Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler ve Odaları Birliğinde yine, Türk Dış Hekimleri Birliğinde yapılan delege düzenlemeleriyle ilgili Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırı bularak iptal ediyor arkadaşlar. Yani, Anayasa Mahkemesi binlerce kişinin üye olduğu yerlerle, az sayıya sahip yerlerin aynı delegeyle temsil edilemeyeceğini açıklıyor. Bu çok önemli arkadaşlar. Bakın, Anayasa Mahkemesi, eşitlik ilkesi gereği, binlerce kişinin üye olduğu yer ile az sayıda üyeye sahip yerlerin aynı delege sayısı ile temsil edilemeyeceğini söylüyor. Yani Aydın Barosunda 1.200 avukat varsa ve 4 delege gönderiyorsa, çıkıp da 46 bin avukatı olan İstanbul Barosu da 17 delege gönderemez diyor, bunu açık ve net ortaya koyuyor

arkadaşlar.

Sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, yasaklar, yargı tarafsızlığı, yargı bağımsızlığı, hepsi sistemin ürünü. Bu sistem değişmedikten sonra Türkiye’de demokrasi iklimine geçilemez. Bu sistem 2017’de yapılan referandum sonucunda, daha önce de 2010’da yapılan referandumla bağlantılı olarak tek adam rejimi ve partili Cumhurbaşkanı sistemi... Sen yüksek yargıyı partili Cumhurbaşkanı olarak atıyorsun, o yargı adaleti sağlamaya çalışıyor! Geçiniz arkadaşlar, böyle bir şey olmaz; böyle bir şeyden de demokrasi çıkmaz, özgürlükler çıkmaz, hak ve adalet çıkmaz. Baro başkanları sokakta bağırır, vatandaş da dışarıda bağırır. Çorlu’da tren kazasında çocukları vefat eden, yakınları vefat eden vatandaşlar Anayasa Mahkemesi önüne dilekçe vermeye gider, polise mukavemet ettiklerinden dolayı haklarında da dava açılır; böyle şey olmaz, bu sistem değişmeli. Bu sistem nasıl olmalı? Denge, denetlemeyle birlikte kuvvetler ayrılığını getiren demokratik parlamenter sistem gelmeli. Benim verdiğim vergilerin nerede kullanıldığını ben bilmeliyim. Basın İlan Kurumu çıkıp da benim verdiğim vergilerle halkın haber alma hakkını kullanan gazeteleri ve yayın kuruluşlarını cezalandırıp da yandaş gazetecilere para vermemeli. RTÜK basın özgürlüğünü savunan televizyonlara ceza vermemeli. Onun için, yapılacak iş şu: Demokratik parlamenter rejim gelecek, demokrasi iklimi gelecek, ayrışmaya gerek yok ve Adalet Komisyonu da Türkiye Büyük Millet Meclisi de yasama görevini yerine getirecek. Kuvvetler ayrılığıyla birlikte Türkiye’de demokrasi iklimi ile özgürlükler gelecek, yasaklarla bir yere gidilmeyecek; yapılacak olan bu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül, sağ olun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Behiç Bey, buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Adalet Komisyonumuzun bu çalışmasının ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum öncelikle.

On sekiz yıldır iktidarda olan bir siyasi partinin son bir kanun teklifi üzerinde görüşmeyi sürdürüyoruz. On sekiz yıl dedim, aslında AK PARTİ on sekiz yıldır iktidarda değil, on altı yıldır iktidarda; iki yıldır sadece Sayın Cumhurbaşkanı iktidarda, siz Türkiye Büyük Millet Meclisinde azınlıkta olan, birinci partisiniz, iki yıldır da bu şekilde yönetiyorsunuz.

2002 yılında ne vardı ülkede? Ağır aksak işleyen bir hukuk devleti vardı, kuralları vardı ve kurumları da vardı ama bu kurallar ve kurumlar gittikçe aşındırıldı arkadaşlar. Ama dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan’ın yakın çalışma arkadaşlarından olan, bu anlamda yakın çalışma arkadaşlarından olan ünlü hukukçumuz Sayın Burhan Kuzu’nun ve Sayın Ahmet İyimaya’nın bu komisyonlarda Başkanlık görevi ifa etmelerinden dolayı birçok Anayasa değişikliği de tarihî anlamda gerçekleştirilmiştir. Bunlardan bir tanesi 2010 Anayasa değişikliğidir, bütün hatipler buna mutlaka işaret ederler. Bu aslında FETÖ Anayasa değişikliğidir ve yargı çöktürülmüştür arkadaşlar. Yani sürekli olarak “yargı paketi” “yargı paketi” “yargı paketi” adı altında numaralandırılarak getirilen ve hayata geçirilen bu paketler maalesef bizi alabildiğine hukuk devletinden uzaklaştırmıştır.

Şimdi, 2017 yılında yürürlüğe giren 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun da aynı şekilde tek adam rejimini getirdiği için, Türkiye, acaba kanun devletine mi evirildi diyoruz; bakıyoruz, kanun devleti de değil. Tipik bir polis devleti hâline geldik ve demokrasi liginde dünyada inanılmaz gerilere düştük. Yani, Orta Afrika Cumhuriyeti’nin dahi altına ve o sıralara doğru savrulduk gittik. Bunu toparlamak gerekiyor.

Şimdi, burada önümüzde ki bu baroyla ilgili yasal düzenlemeyi de bu gözle görmek gerekiyor.

Yani, biz polis devletinden tekrar hukuk devletine nasıl yükselebiliriz, bunun çaresini düşünmemiz lazım. Bu ülke hepimizin arkadaşlar, yani AK PARTİ'lilerin ülkesi burası, evet, Cumhuriyet Halk Partililerin ülkesi, İYİ PARTİ'lilerin ülkesi, hepimizin ülkesi. Yani, biz bu sebeple bu ülkede iyi olan her şeyi sonuç itibarıyla alkışlamak ve bu konuda katkı yapmak için hazırız. Bunu yapmamız gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kapısının önünde baro başkanlarının direnişe geçiyor olmaları gerçekten dünyaya bizim rezil olduğumuzun resmidir. O nedenle kanuniyet ve meşruiyet meselesi vardır. Bizim, meşru olan şeyleri kanun olarak gerçekleştirmemiz hukuk devletine en büyük katkıyı sağlayacak. Ama bu da yapılmıyor ve çoklu baro sistemine geçilerek avukatların kendi aralarında parçalanması ve birilerinin, sihirli bir elin bir baroya dokunması sonucu hukukta dönen, tedavül eden büyük maddi kaynakların belli kesimlere kanalize olması sonucunu doğurma riskiyle karşı karşıyayız. Bu gerçekten sadece hukuksal bir skandal olmaz, toplumu derinden sarsar diye düşünüyorum.

Bu itibarla, size bir konuyu daha hatırlatmak isterim söz almışken. Bu salonda, Adalet Bakanlığının Plan Bütçe görüşmeleri yapılırken ben orada da söz almıştım, bir konuya işaret etmiştim, o da şuydu: Sayın Adalet Bakanına burada pelikan örgütünden bahis açmak isterim dedim. Pelikan örgütü kime dokunuyorsa, o yargılamada o beraat ettiriliyor veya aklanıyor, kurtuluyor. Şimdi, bu pelikan örgütü özellikle İstanbul'da kendi barosunu kurabilir mi? Sizin vicdanınıza bunu bırakıyorum, takdirleriniz nasılsa ona göre hareket edin tabii. Burada, pelikan örgütü Adalet Bakanını dahi yemek için birkaç hamle yaptı. Şimdi, Sayın Abdulhamit Gül'ün pelikan örgütünün tehdidi altında Adalet Bakanlığı görevini yürüttüğünü ben biliyorum, sizlerin de duyduğunu ve bildiğini zannediyorum. Bu itibarla, egemen olan böyle bir örgütün yarın baro oluşumunu sağlayarak yargı üzerinde tasallutta bulunması hâlinde bunu nasıl tolere edebileceksiniz? Ben bunu size bırakıyorum.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Böyle bir örgüt yok.

TUFAN KÖSE (Çorum) – FETÖ de örgüt değil, değil mi?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bu ülkenin ortak değerleri vardır.

Efendim, Antalya duruşmaları, Ankara'daki duruşmalar... Size daha sonra bunu izah etmeye çalışırım efendim. Yalnız böyle bir örgütün maalesef varlığı söz konusu.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – FETÖ'ye de hâlâ örgüt demiyorsunuz.

(Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyelim arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Şimdi, ülkemizin... Bakın, bu vatan çok kıymetli, çok özel, çok kutlu bir vatan. Bu vatanın üzerinde yaşayan bütün fertler, 83 milyon, çok değerli, çok kutlu insanlar. Biz bunun sorumluluğunun bilincinde milletvekilleri olarak hareket edersek ülkemizin önünü açarsak bu ülke ebediyen güzel, iyi yönetilir ve iyi insanların elinde demokrasi ile hukukla aydınlanmış bir ülke olur ve dünyaya örnek bir Türkiye olarak bütün insanlık Türkiye'yi işaret edebilir diye düşünüyorum. Bu sebeple ülkemizi kötü mecralara doğru sürüklemeyelim diyorum.

Benim yani vatanseverliğim ve milliyetçiliğim bu sözleri size ifadeyi zorunlu kılıyor. Bu nedenle beni dinleme zahmetinde bulunduğunuz için hepinize teşekkür ediyorum.

Yalnız sözlerimin bütünüyle arkasındayım. Hepinizin vicdanıyla ve aklıyla hareket ederek bu çoklu

baro sistemine karşı çıkmamanızı öneriyorum çünkü tıpkı daha on yıl önce FETÖ anayasa değişikliğindeki hatanın bugün hepiniz tarafından kabul edildiği gibi fazla değil bir iki sene sonra da bu yapacağınız değişiklikten bizar olacağınızı, rahatsız olacağınızı ben rahatlıkla kendi havsalama sorduğum zaman bunu ifade etme durumundayım.

Hepinize teşekkür eder, iyi çalışmalar dilerim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, söz sırası HDP’den Komisyon üyesi Züleyha Hanım’da ama Sayın Gergerlioğlu, çok kısa olacaksa yani uzatmamak kaydıyla ...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Olur, olur.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, biz burada Komisyonunda rahat koltuklarımızda oturup konuşurken dışarıda Meclisin Çankaya Kapısı’nda baro başkanlarımız oldukça sıkıntılı bir hâlde. Dünden beri oradalar, kesintisiz bir şekilde oradalar, gece uykusuz bir şekilde orada kaldılar, sabaha çıktılar. Yine Meclise girmek istediler, yine yasak vardı, saatlerdir bu ülkenin baro başkanları Meclise giremiyor. Kendileriyle ilgili bir baro yasası görüşülecek, Meclise giremiyorlar. Kendilerini ekarte edecek, diskalifiye edecek bir yasa görüşülüyor ve tek bir sözleri olamıyor. Herhangi bir uzlaşmaya gelmek istemeyen iktidar var karşımızda. Ve arkadaşlarımız Ankara girişinde engellendikleri gibi şimdi de bu ülkenin Türkiye Büyük Millet Meclisine girişleri engelleniyor. Bu Meclisin adı niye Millet Meclisi arkadaşlar? Bu millet bu Meclise giremeyecekse bu Meclisin adını değiştirelim o zaman. Bu döneminizde siz Meclisin de adını değiştirin, iktidar meclisi, AK PARTİ meclisi falan yapın.

Ardından yine gazeteci arkadaşımız -sabah orada görüştük- Sayın Sibel Hürtaş, gazetecilik yapıyordu. Gazetecilik yaparken alana girerken polislerle bir sürtüşme yaşadığı için sanırım polisler kendisine kafayı takmış, punduna getirip Sibel Hanım’ı darbederek arabaya atmışlar, kimsenin görmediği yerde ne yapılmış biliyor musunuz? Kendisiyle az evvel görüştüm, gözaltındaydı. Sibel Hanım, geçmiş olsun, ne hâldesiniz dedim, oradan polis telsizlerinin sesi geliyordu. Sibel Hanım bana şunu söyledi: “Ömer Bey, arabaya alındığım gibi yüksek şiddette bir darba uğradım ve boğazım sıkıldı kadın polisler tarafından. Hakaretler, küfürler girila gidiyor.” Polis merkezine götürüldükten sonra hastaneye götürüldü ve hâlen gözaltında, bırakılmadı. Bu ülkede hem kadına yönelik şiddet hem de gazetecilere yönelik şiddet bugün Meclisin kapısında birleşti arkadaşlar ve biz burada baroyu konuşuyoruz.

Baronun bir sürü sorunları var. Avukatların, hukukçuların bir sürü sorunları var, özlük sorunları var. Pıtrak gibi ortaya çıkan hukuk fakülteleri, niteliksiz eğitim, yargıda siyasallaşma ve mesleğinden bıkmış, usanmış olan avukatlar çünkü ortada meslek kalmadı, hukuk kalmadı. Var olmayan bir şeyi âdeta yapıyorlar. Çok şanssız durumda hukukçu arkadaşlarımız. Çünkü, maalesef şu anda buharlaştırılan bir meslek avukatlık. Bakın, ülkede büyük yargı sorunları var. Muhalifleri acımasızca cezaevlerine dolduran bir yargı sorunu var ülkemizde. Bunu değil, baroları nasıl boyunduruk altına alabilirim, nasıl diskalifiye edebilirim meselesi var.

Bakın, bugün ülkede 800’e yakın bebek ve çocuk cezaevinde anneleriyle birlikte arkadaşlar, acımasız bir şekilde cezaevlerine dolduruldular. Biz, adli bir reform paketi çıkardık ve orada bu konulara bir çare bulunur diye düşündük ama hayır, acımasız bir şekilde savcılar tutukluluğa sevk ediyor, hâkimler tutuklama kararı veriyor ve kimleri; bebekli anneleri, hamile anneleri, loğusa anneleri. Hiç çekinmeden, hiç utanmadan bu kararları veriyorlar. Bu yaz günlerinde Antalya’da, Aydın’da,

Diyarbakır’da ve yanında 2 bebeğiyle tutuksuz yargılanabilecekken, zulmen oralarda perişan olmuş anneler var.

Bakın, size bir örnek vereyim: Diyarbakır’da Eylem Oyunlu. Kendisi örgüte yardım diye bir suçtan tutuklandı geçtiğimiz günlerde, tutuksuz yargılanabilecek bir itham bu, suç ve on günlük loğusaydı. On günlük bebeği kucağında, yanında 2 yaşında bebeği annesini çekistiriyor ve bu hâliyle hâkimin karşısına çıktı. Avukat yalvardı, bakın, yasada böyle annelerin tutuksuz yargılanabileceğine dair ifade var “Ne olur hâkim bey, görüyorsunuz, kucağında on günlük bebeğiyle ağlayan bir anne, onu yanında çekistiren 2 yaşında bir bebeği. Bunları, iki kişi, cezaevine mi atacaksınız?” dedi ama acımadan attılar içeri. Ve o arada avukat arkadaş diyor ki: “Hâkim ve savcı ne olduğu belli olmayan kişilerle bir odada toplantı yaptı, sonrasında bu karar çıktı.” Şimdi, cezaevinde geçtiğimiz gün baba anneye görüştü -kendisiyle görüştüm babayla- “Kapalı görüşte eşimle görüştüm, kucağında -on iki günlük bebeği yirmi iki günlük oldu- yirmi iki günlük bebeği, yanında 2 yaşındaki bebeğimiz kapılı görüşte camın ötesinde benimle görüşüyorlar. Eşim iki gözü iki çeşme ağlıyor. Kucağındaki bebeğimizin gözünde bir sıkıntı var, ameliyat olması gereken bir durum var, gözünden yaşlar ve kan akıyor, ameliyat olması gerekiyor. Eşim çok zor durumda, 2 yaşındaki bebeğim camlara vuruyor ‘Baba al beni kucağına.’ diyor. Ben gözyaşları içinde kaldım.” diyor. Bu kişi hâlâ cezaevinde arkadaşlar. Tutuksuz yargılanabilecek kişiler, birileri hâkim ve savcılarla toplantı yaptıktan sonra alınan kararlar acımasızca cezaevinde. 800’ü aşkın bebek ve çocuk bu hâlde, perişan olmuş binlerce aile var Anadolu’nun dört bir tarafında. Bakın, anne, baba mahpus insanlar var, aile birliği ve bütünlüğü parçalanmış. İki yıldır annesini göremeyen çocuklar var bu ülkede arkadaşlar.

Bakın, daha bugün bana geldi: Anne, Hatay Cezaevinde, 4 çocuk İzmir’de, maddi, manevi sıkıntılardan iki yıla yakındır anneyi görememiş çocuklar ya. Düşünebiliyor musunuz, böylesine insanın vicdanını sızlatan inanılmaz yargı skandalları var, inanılmaz siyasallaşmış kararlar verilen acımasız cezalar var ve biz, bugün bütün bunları konuşacağımıza, neslimizi tahrip edecek bütün bu sıkıntıları konuşacağımıza kalkmışız baroları nasıl siyasallaştırabiliriz onu konuşuyoruz. Sanırım, baroların siyasallaşmasının önündeki en önemli neden baroların hazırladığı işkence raporları. Ben, Meclisin İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim ve baroların hazırladığı tüm işkence raporlarının nasıl sümen altı edildiğini çok iyi biliyorum. Bakın, Van Barosunun, Trabzon’un Beşikdüzü Cezaevi için hazırladığı işkence raporuna iki buçuk yıldır tek bir işlem yapılmadı. Şanlıurfa Barosunun, Halfeti’deki işkenceler için hazırladığı raporuna tek bir işlem yapılmadı, adli ve idari. Diyarbakır Barosunun, Elâzığ Cezaevi için hazırladığı rapora tek bir işlem yapılmadı ki biz, o Elâzığ Cezaevine ziyarete gittiğimizde bize mahpuslar ne dedi biliyor musunuz arkadaşlar? Bakın, adli ve siyasi tüm mahpusların koşullarına girdiğimiz zaman bize çok çarpıcı bir Elâzığ Cezaevi tanımı yapıyorlardı. Diyordlardı ki: Sayın Vekil burası sıradan bir cezaevi değil, burası Elâzığ Cumhuriyeti, burada Ankara dinlenmez, burada istediklerini yaparlar. İşte, bu, cezaevi için hazırlanmış işkence raporunu hazırlayan Diyarbakır’ın raporu rafa kaldırıldı, hiçbir işlem yapılmadı.

Daha da ötesi, bakın, içinde bulunduğumuz Ankara’da on dört ay önce, Ankara Emniyetinde yapılan dehşet verici işkenceler ki bunlar Ankara Barosunun raporuyla ispatlandı; gözaltında olmasına rağmen 6 kişi konuştu ve bu 6 kişi çırılçıplak bir karanlık odada Ankara Emniyetinde soyulduklarını, makatlarında cop dolaştırıldığını ve aşırı şekilde darbedildiklerini söylediler, gözaltında olmalarına rağmen söylediler. Ankara Barosu bunları raporladı ve ardından ne oldu biliyor musunuz? Takip ediyorum: İdari ve adli tek bir işlem yok. Cumhuriyet Savcısı güya bir soruşturma başlattı, on dört aydır bir sonuç yok. İşte baroların ekarte edilmesinin nedeni bu arkadaşlar. Bunu net bir şekilde söylüyorum, daha çok söylenecek şey var ama vakit kısa.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Züleyha Gülüm, buyurunuz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, ya tabii, dünden beri söylüyoruz, söylüyoruz ama hâlen baro başkanlarımız Meclisin dış kapısının duvarlarında, yerlerde oturmaya devam ediyor. Gerçekten bu konudaki ısrar, bu avukatlara yönelik tutumun ne anlaşılabilir bir yanı var ne kabul edilebilir bir yanı var. İki gündür oturmaya devam ediyorlar ve oturmaya da devam edecekler.

Sadece o da değil bugün avukatlar, baro başkanlarıyla beraber açıklama yapmak üzere ve suç duyurusunda bulunmak üzere adliyedeler. Aslında izin almaksızın, barışçıl gösteri ve toplanma hakkı anayasal ve İnsan Hakları ve Avrupa Sözleşmesi’nin açıkça güvence altına aldığı bir hak olmasına rağmen avukatlara yönelik ve baro başkanlarına yönelik “yürütmeyiz, dağılın” şeklinde uyarı ve yer yer gazla saldırıların olduğu bir yerden geliyorum şu an. Yani bu kadar demokratik hakkın kullanımının engellenmesi meselesi, avukatların tam da kendilerini ilgilendiren böyle bir yasal düzenlemede söz söylemek istemelerinin bu kadar engellenmesi gerçekten anlaşılabilir değil. Aslında bugünkü durumun kendisi bile, bu kadar seslerinin kısılmak istenmesinin kendisi bile, sözlerinin dinlenmemek için bu kadar ısrar edilmesinin kendisi bile bu yeni düzenlemeyi, bu çoklu baro sistemi dediğimiz düzenlemeyi neden getirdiğinizin aslında bir de göstergesi.

Hep söylüyoruz, başından beri söylüyoruz sessizleştirilen barolar istiyorsunuz. Seslerini çıkarmayan, mücadele etmeyen, iktidara biat eden barolar istiyorsunuz ve aynı zamanda da avukatlar istiyorsunuz, özellikle de avukatlar. Çünkü gerçekten bugüne kadar en büyük direnişleri, en büyük mücadeleleri, hak mücadelesini, demokrasi mücadelesini, özgürlükler mücadelesini her yerde dile getiren; savunma makamında, meydanlarda, sokaklarda, adliyelerde, katliamın olduğu yerlerde, iş cinayetlerinin olduğu yerlerde, her yerde dile getiren hep avukatlar oldu. Tüm saldırılara rağmen avukatlar geri çekilmediler, her zaman haklının yanında, haklının gerçekten adalete erişebilmesini sağlamak üzere hep mücadelenin içerisinde oldular; mültecilerin yanlarında oldular, gözetimdeki kayıplara karşı hep mücadele içinde oldular, kadına yönelik şiddete karşı mücadele içinde oldular, LGBT haklarının engellenmesine yönelik, nefret suçlarına yönelik mücadele içinde oldular.

Birçok işkence vakasında gerçekten çok ciddi raporlar hazırladılar, katliamlarda ciddi raporlar hazırladılar, kamuoyuna sundular, bilgilendirdiler. Açıkça anlaşıyor ki bu bilgilendirmeden, bu gerçeğin açığa çıkarılma faaliyetlerinden oldukça fazla rahatsız olmuş durumda bu iktidar ve bugün, bu açığa çıkmasını istemediği, üstünün kapatılmasını istediği meseleler için de çoklu baro adı altında baroları susturmak istediği, avukatları susturmak istediği bir yasal düzenleme getiriyor.

Şimdi, baro başkanları bir yürüyüş yapmak istedi, engellediniz. Gerçekten vahim bir tablo, tekrar hatırlatmak istiyorum: Gözaltına alınma tehdidinden tutun da darbedilmeye, yemeklerine el konulmaya, tualete gitmelerine izin verilmemeye, güneş ve yağmur altında, çadır, şemsiye, sandalye, battaniye verilmeden, yirmi yedi saat boyunca, yorma, aç ve uykusuz bekletme gibi -işkencedir bunlar, bunun adını hepimiz biliyoruz- işkence yöntemleriyle, kötü muamelelerle, Anayasa ve tüm sözleşmelere açıkça aykırı bir şekilde bir muameleye maruz bıraktınız, sonunda ne oldu? Bütün bunlardan sonra, elbette ki avukatların ve baroların direnişi sayesinde, gerçekten güçlü duruşları sayesinde, her tarafta, her yerde barolar sözünü söylemeye, her ilde açıklamalar yapmaya başlayınca, baroların, işte, yürümesine izin verdiniz. “Oysaki, bunu, böyle bir darp meselesini, bu kadar insan hakları ihlali gerçekleştirmeden, gerçekten demokrasinin gereği olarak, Anayasa’nın gereği olarak, uluslararası sözleşmenin ve yasanın gereği olarak yürütmelerine izin verseydiniz, kendi sözlerini söyleselerdi acaba nasıl bir zarar oluşurdu?” diye sormak gerekir buradan.

Ne oldu? 80 baro sizin bu yasa teklifinize karşı olduğunu açıkladı, buna karşı da tutumlarını açık, net ortaya koydular ve buna ilişkin de siz her ne kadar onlarla görüşmek istemeseniz de, onları dikkate almadığınızı açıkça, dolaylı olarak da olsa -aslında bunun adı açıktır- söylemiş olsanız da yine de onlar şu konuda ısrarcı oldular, dediler ki: “Biz gelmek istiyoruz, görüşmek istiyoruz ve bütün barolar olarak...” Temsili baro değil, her baronun çünkü kendi deneyimleri var, kendi sonuçları var, kendi biriktirdikleri var ve buralardan yola çıkarak bu yasaya ilişkin sözleri var, hepsi de bütün düzenlemeler konusunda aynı düşünmek zorunda değil; dolayısıyla, hepsi buraya gelmek ve burada görüşlerini size aktarmak istediler çünkü “Baroların sorunları var, avukatların sorunları var.” deyip durduğunuz şeyin hayatta karşılığı olan insanlar, avukatlar ve barolardır, siz değilsiniz, muhatabı siz de değilsiniz, siz bunları yaşamıyorsunuz, hangi sorunları yaşadıkları, bunlara dair nasıl çözüm yöntemleri önerdiklerine dair dinlenebilecek olan kesim aslında tam da barolardı, avukatlardı ama maalesef dinlememek için iki gündür baro başkanlarını Meclisin dışarısında -içinde bile değil, dışında- bekleterek gerçekten Meclis için vahim bir tablo çiziyorsunuz. Yani “halkın Meclisi” denilen, halkın iradesiyle seçildiğini söyleyen milletvekilleri bu halkı buraya almayarak acaba iradeyi mi reddediyor, kimi reddediyor, kimin temsilcisi olduğunu düşünüyor? O zaman birilerinin söyleyeceği sözün kıymeti yoksa, buraya iletilmeyecekse, o zaman neden seçiliyoruz, kim adına seçiliyorsunuz, niçin burada varsınız, sadece iktidarınızın çıkarlarını ya da kendi çıkarlarınızı korumak için mi buralara geliyoruz? “Seçim bitene kadar, seçim olana kadar halkım için çalışacağım ama seçim olduktan sonra sadece kendim için çalışacağım.” hikâyesine dönmüş olmuyor mu meselenin kendisi?

Avukatların, evet, bizim Meclisimiz açısından baro başkanlarının Meclisin dışında, duvarın dibinde oturuyor olması onlar açısından onurlu bir durumdur. Yerlerde otursalar da, aç, susuz bıraksanız da... Ki, bugün şunu da hatırlatayım: Yani, bir zabıta aracıyla içeriye çay ve su getirmek istendi, o araç bile içeriye alınmadı. “İçeri” dediginiz; bariyer kurmuşlar, bariyer ile oturma alanı arasında 20 metrelik bir yer var, oradan aracın sokulması ki içeriye arkadaşlarımız çay alabilsin, içecek bir şeyler alabilsin. Yani, bu nasıl bir ruh hâlidir ki, içeriye çay hangi tehlikeyi yaratıyor, hangi kamu güvenliğini yaratıyor, hangi sorunu yaratıyor acaba ki, arkadaşlarımızın bir araçla çay malzemelerinin içeri bırakılıp geri dönülmesine dahi izin verilmedi? Hani, bu noktaya getiren nedir, hangi kaygılarınızdır, hangi gelecek korkularınızdır, neden bu kadar korkuyorsunuz, gerçekten bir çayın bile içeri alınmasından bu kadar korkma hâli neyin göstergesidir? Bir açıklasınız da gerçekten öğrensek yani.

Şimdi arkadaşlarımız oturmaya devam ediyorlar, şunu da söylüyorlar: “Biz bütün baro başkanları içeriye alınıp sözümüzün söylenmesine fırsat verilene kadar burada oturmaya devam edeceğiz. Bu yasa teklifini kabul etmiyoruz. Bizim açımızdan, savunma makamı açısından, yargı mekanizması açısından bunun getirebileceği hiçbir olumlu durum yoktur; tam tersine, çok daha ağır sonuçları olacak, yargıyı tümüyle bağımlı hâle getirecek, savunmayı tümüyle etkisizleştirecek, dolayısıyla, demokrasiye, özgürlüklere, adalete darbe vuracak yeni bir düzenlemedir ve bunun çekilmesini istiyoruz.” diyorlar ve bu konuda ısrarcılar. Bir kez daha buradan tekrar edelim, belki fikrinizi değiştirirsiniz. Meslektaşlarımızın gerçekten hepsi buraya alınmalı, fikirleri dinlenmelidir kesinlikle, bu ısrardan vazgeçilmesi gerekiyor.

Şimdi yasal düzenlemeler var, bir sürü sözleşmeler var ama nedense, bugün yine avukatların yapmak istedikleri eylemlere izin verilmedi, yine bir saldırı zemini var, yine gazla müdahaleler oluyor. Oysaki, Valiliğin daha önce OHAL’i gerekçe göstererek... Yani bu arada şunu da söylemek lazım: Bu aranın moda gündemi oldu, gerçekten her yasaklama kararının gerekçesine “Pandemi koşulları.” demeye başladınız. Gerçekten bazen siz, böyle kötü olayları; darbe gibi, pandemi gibi, gerçekten herkes için ciddi riskler taşıyan olayları kendinize bir şekilde nimet sayıyorsunuz ve bu nimetlerden yararlanarak kendi istediğiniz mekanizmaları örmenin zeminleri hâline getiriyorsunuz. Şimdi bugün de avukatların yapmak istediği yürüyüşe, mitinge gerekçe olarak yine şunu söylediniz: “Valilik 15

günlük bir yasaklama kararı verdi, gerekçe olarak da pandemi yani sizin sağlığınıza düşünüyoruz.” Yani sağlığını düşündüğünüz arkadaşları gazlayarak pandemi günlerinde, şiddet uygulayarak mı sağlıklarını koruyorsunuz gerçekten? Hani, böyle korunuyorsa bilelim de herkese önerelim, tavsiye edelim yani “Bu yöntemle korunuyormuş.” diyelim, herkes de böyle korunsun pandemiden. Öyle, elimizi yüzümüzü yıkayarak, tedbir alarak falan korunmamıza gerek olmaz o zaman herhâlde.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Biber gazıyla korunuyor!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani herhâlde öyle korunuyor, benim anladığım o. Bu kadar kalabalığın sağlığını gerçekten yok sayarak insanların üzerine doğru gaz sıkmak ne demek, herkesin birbiriyle temas etmesi demek zorunlu olarak. “Pandemiden korumak için gaz sıkıyorum ama birbirinize temas etmek zorunda kalabilirsiniz.” Yani öyle mi? Gerçekten akıl alır gibi değilsiniz ama biz şunu biliyoruz: Her şey sizin için bahane, her şey sizin için kullanılabilir bir malzeme. Bunu da maşallah, aynı işçi-işveren ilişkilerinde sermayeden yana aldığınız tutum gibi burada da demokratik hakların kullanımının önüne geçmek için kullanmaya devam ediyorsunuz.

Arada bir, gerçekten nadir de olsa güzel mahkeme kararları da çıkıyor. Daha önce Valiliğin OHAL’i gerekçe göstererek LGBTİ+ haklarıyla ilgili etkinliklere yönelik aldığı toplu örtülü eylem yasağı kararı, Kaos GL’nin açtığı dava sonunda, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 12. İdare Dava Dairesi tarafından kaldırıldı ve kararda şöyle denildi: “İdarece düzenlenen etkinliklerin toplumun bazı kesimlerini rahatsız edebileceği; provokasyon, saldırı veya tepkiye sebep olacağı ileri sürülmekte ise de kamu düzeni söz konusu etkinlik ve toplantıları yasaklayarak değil -bakin “yasaklayarak” değil- gerekli kolluk tedbirlerini almak yoluyla korunabileceğini, etkinliklerin süresiz yasaklanması yerine gerekli kolluk tedbirlerinin alınabildiği ölçüde, zaman, mekân ya da etkinlik sınırlaması yapılabileceğinden temel hak ve özgürlüklerin koşulsuz, belirsiz ve ölçsüz olarak kısıtlanması sonucunu doğuran dava konusu işlemden bu yönüyle hukuka uyarlık mahkeme kararında yasal isabet görülmemiştir.” deniyor.

Şimdi bu karar sizin, çok uzun bir süredir iktidarın yaptığı bütün bu uygulamalara cevap veren bir karardır aslında. Çünkü siz çok uzun zamandır şöyle bir uygulama yapıyorsunuz: Bir ilde bir ay boyunca yasaklama kararı, on beş gün boyunca yasaklama kararı, bir hafta boyunca yasaklama kararı... Bir hafta bitiyor, tekrar bir hafta boyunca yasaklama kararı yani neredeyse bütün yılı yasaklama kararının olduğu bir sürece çeviriyorsunuz. Ya, bu “kamu güvenliği” dediğiniz şey her gün mü tehlikede, kim atıyor bunu bu kadar riske, nasıl oluyor bu? Vallahi, asıl risk sizsiniz herhâlde ki bu kadar risk görüyorsunuz kendinizde yani.

Şimdi, böyle bir karara ilişkin, bakın çok açık söylüyorum: “Yasaklayarak çözmeyin.” diyor. Kamu düzeninde söz konusu bir sıkıntı varsa bile bu yasaklayarak değil... (Gürültüler)

Biri bir şey mi dedi, ben duymadım?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadan arkadaşlar müdahale ediyor.

Lütfen arkadaşlar...

Abdullah Bey... (Gülüşmeler)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hayır, onlar değil. Başka bir cümle duydum da... Neyse... Tam anlamadığım için bir şey demeyeceğim şimdi.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yani diyor ki: “Toplantı ve gösteri yürüyüş hakkını koruyun, kamu düzeni adı altında hakları yasaklamayın.” diyor.

Şimdi, en güncel konumuz ne? E, sosyal medya kötüye kullanım durumları var; öyleyse sosyal

medyayı yasaklayacağız. Okullarda çocuklar, öğrenciler birbirlerine şiddet uygulayabiliyor; okulları kapatın. Sağlık Bakanlığında sağlık çalışanları arasında şiddet çok yaygın; e, Sağlık Bakanlığını kapatın, sağlık kurumlarını tümünden kapatın. Nerede bir sorun görüyorsanız oranın tamamını kapatın, sorunları kökten çözün hatta Meclisi de kapatın -vallahi aklıma kurum gelmiyor- ne varsa onları da kapatın, hepsini toptan çözün; gerçi kurumların bağımsızlığı falan filan kalmadı. Her yer saraya bağlı olunca bu kurumların da ne kadar ihtiyacı var o da ayrı. Hiçbirinin kendi kararını veremediği, aslında kendi konusunda bile bakanların bile muhatap olmadığı, bakanların bile haberdar olmadığı, bütün kurumsal yapıların tek bir yerden yönetildiği yerde, bunlara da gerçekten ihtiyaç var mı? Bakanına ya da bilmem hangi kurumun müdürüne ya da üniversitelere bile yani... Üniversitelere bile ataması seçilen kişilerden ilk sıradaki değil, Cumhurbaşkanının takdir ettiği seçiliyor. O zaman niye seçim yapıyorsunuz? İstedığınızı atayacaksınız, bu keyfiliği sürdürecekseniz o zaman niye göstermelik seçimler yapıyorsunuz hani? Dolayısıyla böyle bir mekanizmada, evet, haklısınız, belki de her yeri kapatarak çözmek istiyorsunuz, her şeyi kapatarak çözmek istiyorsunuz ama bakın, karar diyor ki: “Öyle yapmayın, yanlış yapıyorsunuz, hukuka aykırı davranıyorsunuz, Anayasa’ya aykırı davranıyorsunuz, uluslararası sözleşmelere aykırı davranıyorsunuz. Yasal hakların kullanımının, demokratik hakların kullanımının önünü açın.”

İnsan Hakları İzleme Örgütünün ve Uluslararası Af Örgütünün, pandemi sırasında, insan hak ve özgürlüklerinin kullanımına yönelik müdahalelere ilişkin raporlarında da altı çiziliyor özellikle: “Covid-19 salgını da tıpkı OHAL gibi toplantı ve gösteri hakkını kullanmanın önünde bir engel değildir; buna ilişkin gerekli tedbirlerin alınmasıyla çözümlenmelidir, yasaklamayla değil.” diyor. Alman Anayasa Mahkemesi de bu doğrultuda pandemi sırasında -başka bir ülke nasıl karar veriyor, hani siz en demokratik ülkesiniz ya, o yüzden örnek veriyorum- sağlığı koruma amacıyla Covid-19 salgını nedeniyle toplantı ve gösterilere örtülü bir yasak getirilmesinin hak ve özgürlüklere aykırı olduğu kararını veriyor. Siz ne yapıyorsunuz? Gösteriyi yasaklıyorsunuz; oh ne güzel, âlâ bir durum.

Şimdi, Türkiye’de avukatlar neler yaşıyor? Evet, gerçekten, sizin söylediklerinizin bir kısmı sorunları yaşıyor da gerçek sorunları neler -hani siz işinize geldiği kısımları anlatıyorsunuz her seferinde- avukatlar gerçekten ne sorunlar yaşıyor, biraz oralardan bahsedelim. Baroların kendilerini ve adalet sistemini doğrudan etkileyen bir konuda bile maruz kaldıkları bu içeri alınmama tutumu, yok saymalar, engellemeler ve yasaklamalar gibi, özellikle darbe girişiminden bu yana Türkiye’de avukatların karşı karşıya kaldığı tabloyu herkese çok net bir şekilde gösteriyorsunuz. Avukatlık mesleğine ve savunma hakkına yönelik müdahaleler ve günden güne artan baskılarınız, Türkiye’de benzer bir baskıya maruz kalan başka meslek grupları ya da topluluklar kadar gündem olmadı, olmuyor ne yazık ki. Ancak avukatlık mesleğine yönelik her saldırı, avukatın kendisi kadar savunulmaya ihtiyaç duyan herkesi ilgilendiriyor.

Adalet ve yargı sisteminin geldiği nokta itibarıyla elde kalan az sayıda güvenceyi de başta 676 sayılı KHK de olmak üzere OHAL KHK’leriyle sınırlandırdınız. Çağdaş Hukukçular Derneğini, Özgürlükçü Hukukçular Derneğini, Mezopotamya Hukukçular Derneğini kapattınız. Özellikle Diyarbakır Barosu, hazırladıkları raporlarla hedef gösterildi ve yönetim kurullarına dava açtınız. 676 sayılı KHK’yle, cumhuriyet savcısının talebi ve hâkim kararıyla bir kişinin avukatlıktan men edilmesine de imkân tanıdınız. KHK’nin 2’nci maddesine göre suç işlemek amacıyla örgüt kurma, silahlı örgüt kurma, yönetme, terör suçlarından şüpheli sanık veya hükümlü olanların müdafilik veya vekillik görevini üstlenen avukat, hakkında bu fıkra da sayılan suçlar nedeniyle soruşturma ya da kovuşturma bulunması hâlinde müdafilik veya vekillik görevini üstlenmekten yasaklanabiliyor. Bu kararın, bunun nasıl uygulandığından haberinizi var mı? Bir liste yayımlanıyor, ne gerçekten soruşturmanın konusu ne kovuşturmadaki deliller ne durum; asla bakılmıyor. Böyle 40 kişi, 50 kişi, 100 kişi, 130 kişilik avukat

listeleri yayımlanıyor ve bunların belli davalardan yasaklandığı söyleniyor.

(Oturum Başkanı Yılmaz Tunç tarafından AK PARTİ sıralarındaki milletvekillerinin fotoğrafının çekilmesi)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yakalandınız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Kamu hizmeti gerçekleştiriyoruz. Arkadaşların ricası oldu.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Barolar da kamu hizmeti yapıyor ya hani, bir hatırlatayım, kapıda bekliyorlar. Siz kamu hizmeti yaparken şurada oturuyorsunuz da kamu hizmeti yapan baro başkanlarımız kapıda.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şöyle panoramik de çekebiliriz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkanım, ayrımcılık olmasın.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Konuşurken çekersek daha güzel çıkar.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – O zaman ben konuşamıyorum, birisine güzel çıkmaya çalışırken.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun, devam edin.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, bu maddeyle gerçekten keyfilik konusunda sınır tanımayan bir noktaya varılmış durumda. Aslında bu düzenlemenin kendisi tümüyle kaldırılmalı ama yasal sınırlar içerisinde bile uygulanmıyor. Avukatlar, gerçekten çok keyfi bir şekilde, gerekçesi olmaksızın, neden o dosyadan yasaklandı, neden o davaya girmesi yasaklandı hiçbir gerekçe açıklanmadan “görüldüğü lüzum üzerine” işte, oradaki maddedeki klasik hükümleri, cümleleri sıralayarak dosyalardan yasaklanıyor. Şimdi, nerede kaldı savunma hakkı, nerede kaldı sanıkların müdafiden yararlanma hakkı, müdafiyi seçme hakkı? Biliyorsunuz, kişinin müdafiyi seçme hakkı da var; zorunlu müdafiyi de kabul etmek istemeyebilir, kendi istediği avukatın savunmasını yapmasını isteyebilir. Ama bu koyduğunuz hükümle aslında avukatı da mesleğinden engellediği gibi, keyfi kararlara yol açtığı gibi, savunmanın önünü kestiği gibi aynı zamanda kişinin de istediği avukatı seçme, istediği avukatla savunmasını yapma hakkını da ortadan kaldırmış oldunuz.

Yine, İnsan Hakları İzleme Örgütüne göre Türkiye’de bu KHK maddesine dayanılarak müvekkilleri özelinde avukatlık yapmaktan men edilen en az 400 avukat bulunuyor. Bu 400’ü tabii şöyle düşünün: 400 avukat ama her bir avukat için de farklı farklı zamanlarda, farklı farklı kararlar alınarak bu hep sürdürülüyor. Biraz önce bahsettiğim o hani, on beş gün yasaklama kararı bitti, bir on beş gün daha, bitti, bir on beş gün daha hikâyesi burada da devreye giriyor, yasaklama kararı veriliyor. Arkasından bittiği süre tekrar yeniden başlatılıyor ve aslında yıllara varan sürelerle avukatlar belli dosyalardan yasaklanıyor. Tekrar söylüyorum: Hiçbir gerekçesi olmamasına rağmen, hiçbir somut delile dayanmamasına rağmen keyfi kararlarla, gerekçesiz kararlarla avukatlar dosyalardan yasaklanıyor. Mesela, avukatların sorunlarını düşünüyorsanız şu maddeyle bir ilgileneniz; niye böyle oluyor, nasıl uygulanıyor bu, nasıl bir keyfi tutum var. Hiç açıp baktınız mı mesela ne oluyor bu davalarda, neden bu avukatlar yasaklanıyor? Bir avukatın dosyadan yasaklanmasının uluslararası sözleşmeler açısından, Havana Kuralları açısından çok çok ağır koşullarda olabileceğini hepimiz biliyoruz değil mi? Ama buna rağmen önüne gelen hâkimi, savcısı avukat olunca mesele, özellikle muhalif avukatlar olunca, iktidara yakın olmayan avukatlar olunca keyfi kararlar vermekten asla çekinmiyorlar.

Son süreçteki yargı mekanizmasını hepimiz çok iyi biliyoruz. İnsanlar vallahi bir “tweet” attığı için örgüt propagandasından yargılanıyor. Bir tane gizli tanık bulunuyor, o gizli tanık -bazen açık tanık da olabiliyor- baskıyla, zorla veya ödüllendirme mekanizmalarıyla bir sürü insan hakkında aynı anda

ifade veriyor. Yani 1 kişinin 300 kişi hakkında birden bu 300 kişiyle ilgili tüm ayrıntıları hatırlayıp ifade verebilmesi ne kadar mümkün acaba? Gerçekten bu gerçekliğe uyuyor mu? Bana sorsa ben bu 300 kişiyi hatırlayıp tek tek ne olduğunu söyleyemem mesela ama bu kişiden gözaltında teker teker o ne yaptı, ne etti, neredeydi, ne zamandı gibi hikâye bir ifade alınıyor, gizli tanık ifadeleriyle ya da “Biz seni Pişmanlık Yasası’ndan yararlandırırız, etkin pişmanlığı kullanırsın, seni cezaevinden çıkarırız.” hikâyeleriyle -ki başka birçok insan hakkında- işkence yöntemi ya da hukuka aykırı diğer yöntemlerle -ki ödüllendirme gerekçesiyle bir insandan ifade almanın kendisi de aslında hukuka aykırı bir ifade alma biçimidir- mesela bir dosya açısından tam 300 kişi hakkında aleyhe beyan alınmış ve bu 300 kişi bir tek kişinin bu ifadesinden kaynaklı olarak tutuklanıyor, yargılanıyor, cezaevlerinde başına gelmedik şey kalmıyor, her türlü işkenceyle baş başa kalıyor, niye? Çünkü bir kişi, başka delillerle desteklenmeyen, başka bir araştırma yapılmaksızın sadece gizli tanıkların ifadelerine dayanılarak yıllara varan cezalarla yargılanabiliyor ve hatta o kadar da ceza alabiliyor. Dolayısıyla, bizim ülkemizde örgüt üyesi olmak çok basit bir şey, çok sıradan bir şey. Hatta o da gerekmez, 2 tane basın açıklamasına katılırsınız, 2 tane yerde bir açıklama yaparsınız, bir demeç verirsiniz siyasi olaylar ile gündeme dair, konuşmak istediğiniz konuya dair sizden alınma, siyasi faaliyet yürüttüğünüz, siyaset yaptığınız için size uzatılan bir mikrofona konuştuğunuz cümlelerle ilgili olarak birkaç tanesi birleştirilir, buradan örgüt propagandası, zincirleme örgüt propagandası, süreklileştiği için de örgüt üyeliğine dönüştürülerek örgüt üyeliğinden de üst sınıra doğru yaklaşılarak... Biliyorsunuz herhâlde, bir cezada alt sınırdan uzaklaşılması için bunun gerekçelendirilmesi, temel dayanaklarının, yasal dayanaklarının yazılması gerekir ama bağımlı hâkimlerimiz maalesef buna ihtiyaç duymuyor. Çünkü biliyor ki bu tarz, bu yöntem onay alıyor, bu yöntem sayesinde yükseliyorlar, bu yöntem sayesinde rütbeleri artıyor, takdir topluyorlar. Hiç gerekçeye de ihtiyaç olmaksızın alt sınırlardan da uzaklaşarak üst sınırlara yaklaşan, yıllara varan cezalarla cezalandırıyorlar, dokuz yıl, on yıl. Neden? Birkaç basın açıklamasına katılmış olmak, birkaç konuda düşünce ifade etmiş olmakla ilgili.

Bunlar da yeterli değil, dosyalarda artık şunları çok fazlaca görüyoruz: Avukatlar yargılanırken susma hakkını kullandıkları, müvekkile savunmasıyla ilgili bilgiler verdiği, dosyasıyla ilgili birlikte tartıştığı, birlikte konuştuğu vesaire gibi gerekçelerle, yani, en temel görevi olan işleri yaptığı için bunlar örgüt üyeliğinin gerekçesi olarak gösteriliyor ve avukat arkadaşlarımız maalesef bu gerekçelerle örgüt üyeliğinden yargılanıyorlar. Avukatlar adil bir şekilde yargılanmak için -dikkatinizi çekiyorum- artık öyle bir noktaya geldi ki adil bir şekilde yargılanmak için çareyi ölüm orucunda aramaya başladılar.

Eskiden şunu derdik: “Serbest bırakın. Hiçbir suç yok, ortada delil yok, yargılamaya konu olacak hatta kovuşturma açılacak ya da soruşturma açılacak bir delil yok, neden gözaltına alıyorsunuz, neden tutukluyorsunuz? Serbest bırakın.” Şimdi, öyle bir hâle getirdiniz ki ülkeyi, artık insanlar “Yargılanayım tamam ama adil yargılayın en azından.” diyor. “Tamam, keyfi olarak gözaltına aldınız, keyfi olarak tutukladınız ama en azından yargılama sürecini adil yapın da gerçekler açığa çıksın.” diyor ve bu ülkede insanlar “Adil bir şekilde yargılanmak istiyorum”u çözebilmek için, bu şekilde gerçekten yargılanabilmek için çareyi ölüm oruçlarında arıyorlar. Ebru Timtik ve Aytaç arkadaşımız bu nedenle ölüm orucundalar, özellikle Ebru, çok kritik aşamalara gelmiş durumda ve dosyaları şu an Yargıtayda. Tutuklu olmalarına rağmen dosyaları ele alınmadı, incelenmedi.

Ha! Geçenlerde de şöyle bir şey oldu, biz eskiden FETÖ döneminin yargılamalarında şunu çok gördük: Bir davayla ilgili ya da bir gözaltı operasyonu olduğunda sorgular yapıldıktan sonra kimin tutuklanıp tutuklanmadığı açıklanmamışken basında kimin tutuklandığı, kimin bırakıldığı haberlerini gördük. O zamanın yandaş basınıydı onlar da, şimdinin yandaş basınları gibi. Daha henüz avukatlara bir açıklama yok, karar açıklanmamış, mahkeme henüz bu konuda tartışma aşamasında, inceleme yapıyor güya dosyayı -o incelemelerin hikâye incelemeleri olduğunu hepimiz biliyoruz- ama

televizyonlarda alt yazı geçtiğini gördük “Şu kişiler tutuklandı, bu kişiler serbest bırakıldı.” diye. Şimdi aynısı, meslektaşlarımızla ilgili bir dosyada gözaltına alınan bir başkasıyla ilgili oldu ve biz bunu AKP yargısının olduğu dönemde de görmeye başladık; başka örnekleri de var ama çok yakın örnek olduğu için. Emniyette polislerin söylediği şey şu: “Sizin dosyanız zaten kesinleşmek üzere, kesinleşecek yakında.” Avukatın bilmediği dosya hakkındaki bilgiyi Emniyet nereden biliyor? Emniyet “Zaten kesinleşecek, tutuklanacaksınız; artık bir şeyiniz olmaz.” nereden biliyor? Yargı, önce, kararı Emniyete mi bildiriyor? Avukatın bile, savunmanın bile haberi olmadan, kararlar oralara mı açıklanıyor acaba? O zaman kararları kim veriyor? Gerçekten bu kararları yargı mı veriyor yoksa bir yerlerin talimatı olduğu için, önceden talimat da yaygınlaştırıldığı için zaten bütün birimler de biliyor mu? Bir tek avukat bilmez, bir de sanıklar bilmez, onun dışında herkes bilir.

Şimdi, bunun izah edilebilir bir yanı var mı? Gerçekten bu avukatlarla ilgili dosya Yargıtayda onaylanırsa, yani Emniyetin söylediği gerçek çıkarsa biz ne diyeceğiz? Nasıl düşüneceğiz bu yargıyla ilgili? Nasıl bağımsız bir yargı olduğu fikriyatına sahip olabileceğiz? Şimdi, bunu gerçekten sormak gerekiyor.

Şimdi, ihraç edilmiş olmaları veya devam eden, hatta bazı durumlarda hükmün açıklanmasının geri bırakılması ya da beraat kararıyla sonuçlanan soruşturma ve kovuşturmaları gerekçe göstererek yüzlerce hukuk fakültesi mezunu avukatların stajına başlamasına izin verilmiyor. Yani bir daha okumak istiyorum, belki dikkatinizi çeker: “Soruşturma veya kovuşturma gerekçe gösterilerek” Yani hakkında verilmiş ve kesinleşmiş bir hüküm var mı? Yok. Bu dosyadan beraat mı alacak, ceza mı alacak; belli mi? Yok. Masumiyet karanesi nerede kaldı? Siz peşin peşin diyorsunuz ki: “Senin hakkında soruşturma var, bir dava dosyası var; biz bu nedenle senin ruhsatını vermeyeceğiz, stajına başlatmayacağız, sen böyle bekleyeceksin” Kaç yıl bekleyecek? O da belli değil çünkü bizim ülkede yargı, işine geldiğinde üç ayda, altı ayda kararları verir, işine gelmediğinde, bekletmek istediğinde altı yedi yıla varan yargılamaları süreçleriyle karşılaşırsınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yirmi yedi yıl.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İlhan Çomak davası yirmi yedi yıl diye hatırlattı, gerçekten öyle.

Şimdi, bu avukat arkadaşımıza siz şunu demiş olmuyor musunuz: “Tamam okulu bitirdin, ruhsat başvuruna, staj başvuruna da başvurdu ama hele bir dur bakalım, senin şu davayı bir görelim; sonucu ne olacak? Sen bir altı yedi yıl bekle, biz ondan sonra sana ruhsatını belki veririz.” Ya bu, nasıl bir adalet anlayışı? Bir insanın emeğini bu kadar süre hiçleştirmeyi, onun bütün geçim olanaklarını ortadan kaldırmayı... Yıllarca emek harcıyıp ki bu insanların çoğu yoksul çocukları, emek harcayarak zar zor koşullarda, ailesinin bir şekilde desteğiyle -ki bu ülkede eğitim almak maalesef paralı hâle gelmiş durumda, parasız hiçbir adımın atılamadığı bir ülkede yaşıyoruz- bu kadar zorluklar içerisinde yaşayan bu gençlerin nasıl oluyor da “Soruşturma var, kovuşturma var; bekleyelim, altı yedi yıl daha dur bakalım.” kararınızla hayatlarını karartabiliyorsunuz? Kendi çocuğunuzu bir düşünün ya, gerçekten kendi çocuklarınızı bir düşünün; kendi çocuğunuza bu yapılsa “Altı yedi yıl bekle bakalım, sen” denilse... Bu arada bu genç nasıl yaşayacak, geçimini neyle sağlayacak? Yıllarca emek verdiği mesleğini yapmanın psikolojik etkisinin, sonuçlarının dış dünyadaki, toplumsal ilişkilerdeki karşılığının farkında mısınız? Bu, nasıl bir rahatlaktır? Hadi bütün bunları geçtim, ya hukuken masumiyet karanesi diye bir şey yok mudur? Masumiyet karanesi... Peki, bu insanın davası beraatle sonuçlandığında ne diyeceksiniz? “A, pardon ya, biz öyle değerlendirmemiştik ama olsun, altı yedi yılın da haybeden gitti; sen öyle kal.” mı diyeceksiniz yani? Nerede kaldı masumiyet karanesi? Nerede kaldı avukatların savunma hakkı; bunun kullanılabilmesinin mekanizmalarının açılması, uluslararası hukuk, Havana kuralları? Avukatların savunma görevini yerine getirebilmesinin koşullarını sağlamanız

gerekiyorken tam tersine uygulamalarla avukatları mesleğini yapamaz, savunma makamını gerçekten gereği gibi yürütemez hâle getiriyorsunuz.

Bu mekanizmada neler oluyor? Stajını tamamlayanların avukatlık ruhsatı başvuruları Adalet Bakanlığı ya da Türkiye Barolar Birliği tarafından bekletiliyor ya da reddediliyor, avukatlık ruhsatı almış olan avukatlar baro levhalarından siliniyor. Bütün bu baskılar Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin ve İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün avukatlar ve Türkiye'deki yargı sistemine dair raporlarında çarpıcı bir şekilde dile getiriliyor.

Şimdi, bütün bu sorunları biz yaşıyoruz gerçekten. Hani genelde ceza hukukundan örnek verdim, aslında biraz hukuk alanından da örnek vermek gerekiyor. Ya, şimdi, istinaf mahkemeleri getirdiniz; işte “Yargıda reform” dediniz, “Yargıyı hızlandıracamız.” dediniz, onu dediniz bunu dediniz. Hep bir reformunuz var ama biz, bir türlü bu reformları gerçek hayatta göremiyoruz. İstinaf mahkemeleriyle beraber ne oldu biliyor musunuz? Yargı süreçleri iyice uzadı. Gerçekten hukuku bilmeyen, aslında gerekli eğitimlerden geçmemiş, gerekli mesleki deneyimlere sahip olmayan hâkimlere görevlendirmeler yaptınız. Müthiş yanlış kararlar vermeye, dosyaların yeniden yeniden dönmesine, yeniden yeniden yargılamaların uzamasına ve insanların haklarını yıllara varan süreçlere yayan, dolayısıyla da yargıya da adalete de güvenmeyen bir noktaya çektiniz; sadece ceza için değil, hukuk alanı da aslında böyle bir noktaya geldi. Ya, istinaf mahkemelerinde birkaç yıl boyunca işçi alacaklarına ilişkin davalar bekletildi ve bu sorulduğunda da bekletilme talimatı aldığını dolaylı yollardan öğrendik. İşçi alacaklarına ilişkin, işçilerin yıllarca emeğiyle, gerçekten alın teriyle kazandığı paraların ödenmesinin geciktirilmesine ilişkin kim, hangi gerekçeyle böyle bir talimat verebiliyor gerçekten? Ya, alın terinin hakkını nasıl bu kadar kolay harcayabiliyorsunuz?

Bu istinaf mahkemeleri tam da aslında işçilerin, emekçilerin, yoksulların haklarının geciktirilmesi noktasında çok ciddi bir sorun hâline geldi. Bu da yetmedi, siz işçi alacakları için ara buluculuk getirdiniz, bu da yetmedi, şimdi de tüketici hakları için ara buluculuk düzenlemesi getiriyorsunuz ve gerçekten yargıda reform falan yok, yargıyı daha da işin içinden çıkılmaz, işlemez; dolayısıyla aslında yargıdan halkın vazgeçtiği bir noktaya getirdiniz. Kimse yargıya falan güvenmiyor. Bakın bir istatistiklere, bir sonuçlara bakın, yapılan kamuoyu araştırmalarına bakın. Yargıya güvenmiyor insanlar ya! Bu ülkede birçok kuruma güvenmediği gibi yargıya da güvenmiyor. Yargıya güvenmediğinde insanlar sorunlarını nasıl çözecek? O zaman elbette ki başka yollar aramaya başlıyorlar. Ben şunu çok yaşadım avukatlık mesleğim sürecinde: “Ne kadar sürer bu dava, kaç yılda alırım bu hakkım?” Ben de anlatıyorum, “üç yıl, dört yıl, beş yıl...” “E, o zaman ben vazgeçeyim, üç kuruşa anlaşıyım daha iyi.” diyor. Böyle bir yargı sistemiyle niye hak arasın, beş yıl sonra alıp almayacağı belli olmayan, üstelik de masrafını da peşin olarak aldığımız bir yargıya niye güvensin insanlar?

Bunlar da yetmiyor, “Avukatlar hâlen yargının kurucu unsuru değil, gibi görüyorsunuz.” diyeceğim ama zaten öyle görüyorsunuz; bu yasa teklifinizle somutlaşmış “öyle değilmiş gibi görüyorsunuz.” demiyorum, öyle görüyorsunuz artık, somutlaştı. Hâlen mahkeme kapılarında bekliyor avukatlar; hâlen duruşma sırası gelsin diye bekliyor; hâlen hâkimin keyfine, canı sıkılıp sıkılmadığına, vallahi o günkü ruh hâline göre bile bir tavırla karşı karşıya kalıyorlar. İsterse duruşmadan atıyor, “Savunmanı beğenmedim.” diyor duruşmadan atıyor, atmazsa “Susmazsan duruşmadan atarım.” tehdidiyle konuşuyor. Ya, şimdi silahların eşitliği ilkesini savunduğumuz bir yerde bir hâkim, bir avukata nasıl diyebiliyor ki “Seni salondan atarım. Böyle konuşmaya devam edersen sustururum, seni de sustururum, müvekkilini de sustururum.” Nerede kaldı silahların eşitliği ilkesi, nerede kaldı savunma dokunulmazlığı? Şimdi, avukatlar böyle koşullarda duruşmalara giriyorlar, böyle koşullarda yargıyı takip etmek hak aramak zorunda kalıyorlar.

Bunlar da yetmiyor; avukatlar Emniyet müdürlüklerine gittiğinde, karakollarda saatlerce müvekkiliyle görüşmek için bekliyor biliyor musunuz; ben de bizzat bekledim, on iki saat beklediğimi hatırlıyorum. On iki saat boyunca ya bir müvekkil görüşmeyi, on iki saat boyunca beklettiler ve bazen de on iki saat sonrasında “Görüştürme yapamıyoruz; personelimiz yok, o yok, bu yok.” diyerek bizi geri gönderdiler. Bana şunu demeyin: “O zaman savcılığa başvursaydınız, oraya başvursaydınız.” Hepsini yaptık, hepsini de yapmaya devam ediyoruz, bütün yargı yollarına da başvurmaya devam ediyoruz ama hiçbirini çözümüyor. Bizim, karakollarda on iki saat beklememizi -kötü koşullarda üstelik de, oturacak yer olmadan bazen, o koşullarda beklememizi- bize sunduğunuz o yargı yollarının hiçbirini çözümüyor maalesef. Bir buna bakın, bir bunu çözün; avukatın karakollarda bu tarz muameleye tabi olmasını çözün.

Bu da yetmedi; cezaevlerinde müvekkillerle görüşmelerde kamera kayıtları getirdiniz, kayıt altına alma işlemleri getirdiniz, gardiyanla bekletme işlemleri getirdiniz. Peki nerede kaldı savunma hakkı? Nerede kaldı evrakların gizliliği, müvekkille avukat arasındaki ilişkinin gizliliği; ikisi arasında konuşulanların özel olduğu ve asla aktarılamayacağı, avukatın bile müvekkilin onayı olmadan asla bunları deşifre edemeyeceği kuralları nerede kaldı? E, bizzat bu konuşmayı dinliyorsunuz, kayda alıyorsunuz ve bu kararları o kadar kolay alıyorsunuz ki Bakırköy Cezaevindeki bir kararı hatırlatayım: Bütün siyasi mahpuslarla ilgili, hepsiyle ilgili bu kararı almıştı, hepsiyle ilgili. Bakın, böyle bir şey olabilir mi ya? Hangi gerekçeyle dayanarak? Kişi ismi bile yok. O cezaevinde kalan bütün siyasi mahpuslarla ilgili bir avukatıyla ya da işte, yakınlarıyla ilgili dinleme kararları alınmıştı. Şimdi, bunun neresi gerekçe, neresi hukuk, hangi gerekçeyle dayanarak yapıyorsunuz? Elinizde bir delil olması gerekiyordu değil mi en azından yasaya göre ama bu da yok.

Diğer bir sorun: Soruşturmalardaki gizlilik kararları. Ya, bütün siyasi soruşturmalarda gizlilik kararı nasıl alınabiliyor? Ya, hiç gizlilik kararı alınamayacak bir dosya yok mu gerçekten, yok mu? Bütün dosyalarda, en basit bir dosyada bile anında gizlilik kararı. Biz, hiçbir evrak göremiyoruz. Hiçbir evrak göremediğimiz dosyada bize deniliyor ki: “Savunma yap.” Ben neyle savunma yapacağım? Suçlamayı bilmiyorum, konuyu bilmiyorum, delilleri bilmiyorum, neyle suçlandığını bile bazen bilmiyorum ama bana deniliyor ki: “Müvekkilinizle görüş, git, orada bir on dakika ayaküstü...” O koşullar da yok zaten karakollarda, böyle derme çatma koşullarda on dakika görüş, ondan sonra gel savunmanı yap. Bir de uzatırsanız “Çabuk olun avukat hanım, bekleyemeyiz biz sizi bu kadar süre.” denilerek de müdahale edilerek savunmaya ifade alınması isteniyor. Ben dosya hakkında hiçbir şey bilmiyorum nasıl yapacağım savunmamı? Müvekkilime ne diyeceğim, hangi hukuki konuda destek sunacağım? Hiçbir konuda. E, şimdi, o zaman, siz siyasi dosyalarda ya da bazen siyasi olmasa bile önemli gördüğünüz, sizin açınızdan belki de gizlenmesi ihtiyacı hissettiğiniz dosyalarda gizlilik kararı vererek aslında savunmayı boşa düşürmüş olmuyor musunuz? Sadece göstermelik, bir avukat varmış gibi, şekli olarak sadece bir avukatı orada tutarak, bazen de hatta özel avukatı olmasına rağmen özel avukatı beklemeyip CMK’den ısrarla avukat isteyip üstelik özel avukatın gidip “İfade alınacağı zaman bana haber verin.” demiş olmasına rağmen haber vermeyip özellikle, CMK’den kişinin istemediği bir avukatı da dayatarak ifade almaya kalkıyorsunuz. Şimdi, o zaman, burada, nasıl bir savunma hakkından bahsediyorsunuz? Avukat burada, gerçekten nasıl kendi görevini yapacak, bunu gerçekleştirecek? Bu sorunlara biraz bakalım, biraz bunları çözelim.

Bu konularda da emin olun, gizlilik kararıyla ilgili de erişim kararlarına, kısıtlılık kararlarına ilişkin de her dosyada itirazlarımızı yapıyoruz. “Sonuç alabildiğiniz bir dosya var mı?” diye sorun Allah aşkına. Yok. Ya, bir tane karar mı olmaz gizlilik kararının kaldırılmasıyla ilgili ya. Bu kadar mı gizlilikle ilgili bütün kararlar doğru veriliyor da bir tane dosyamızda biz bu kararı alamıyoruz? Otomata bağlanmış bir şekilde kes-kopyala-yapıştır, bütün dosyalarda gerekçe aynı, aynı üç beş cümleyle -dosyanın

özgünlüğüne ilişkin hiçbir şey yok- üç beş cümleyle “Talebin reddine, itirazın reddine.” deniliyor. Şimdi, buradan da geliyorsunuz, diyorsunuz ki “Avukatlar, avukatlık yapsın. Mesleklerini yapsın.” Nasıl yapacağız? Hiçbir hakkımız yokken nasıl yapacağız? İddianameler, yalnızca iddia makamının topladığı delillerden Kuruluyor; avukatın soruşturma aşamasına olan tesiri sıfıra düştü. Yani sadece dosyayı görmemek değil... “İşte, ifadeden anladığımız kadarıyla, kısmen, şundan herhâlde yargılanıyor müvekkil, herhâlde de deliller şunlar.” gibi yorumlar yaparak anlamaya çalıştığımız dosyalarda deliller sunuyoruz ama asla bu deliller toplanmıyor, bu deliller dikkate alınmıyor. Siz ne sunarsanız sunun zaten önceden hazır olan kararlar kes-kopyala-yapıştır yöntemiyle oraya yapııştırılıyor ve hüküm veriliyor.

Peki, dosyada bir etkim olmayacaksa o zaman neyin savunmasını yapıyorum? Neden delil ibraz etmeye çalışıyorum? Delillerle ilgili ibrazda da genelde şu oluyor: “Bu aşamada...” ya da “Hükme etkisi olmayacağından bu delillerin toplanmasının reddine” Bakın, cümle bu kadar. Hangi gerekçeyle hükme etki etmeyecek, hangi gerekçeyle bu aşamada tesir etmeyecek? Bunları izah etmesi gerekmez mi? Hukukçu arkadaşlar bilir ama böyle bir izah yok, hepsinde aynı gerekçe. O zaman nerede kaldı adil yargılanma hakkı? Nerede kaldı avukatın savunma hakkı? Nerede kaldı kişinin savunmadan yararlanma hakkı? Nerede kaldı “silahların eşitliği” ilkesi? Tamam, görüntüde bir avukat var mı? Var. Aslında olay bu noktaya gelmiş durumda. Görüntüde bir avukat var; evet, ifadeye girerken bir avukat var, dosyada kovuşturmaya geçildiğinde bir avukat var. Sanığın yanında bulunuyor, evet, bir kişi var. Bu, artık hukuk mahkemelerine de yansıdı. Hukuk mahkemelerinde de benzer tavırlar gelişmeye başladı çünkü bir yerden başladığında bütün mahkemelere yayılıyor maalesef. Hukuk mahkemeleri de aynı cümleleri kurmaya başladı: “Uzatiyorsunuz” “Ama bu da olmaz ki” “Niye vermediniz ki?” gibi cümleleri biz hukuk mahkemesinde duymaya başladık. Avukatlara yönelik aynı saygısız tutumlar, avukatı hiçeştiren, değersizleştiren aynı tutumlar, cezalarda başladı, hukuk mahkemelerine kadar yayıldı.

Bakın, İstanbul’dan bahsetmek istiyorum. İstanbul’da biz ne savcıların odasına ne de bazı bölümlerde, hâkimlerin odasına giremeyiz; yüzlerini asla göremeyiz. Siyasi davalardaki savcıların en üst katta bir bölümü vardır, koridoru, biz oraya gidip ne dosyaya bakabiliriz ne dosyayla ilgili direkt bilgi alabiliriz ne de savcıyla görüşebiliriz. Koridorun en başına bir görevli arkadaş konulmuş, bakın kaleminden de değil, görevli -normal güvenlik personeli gibi görevli- 2 kişi konuluyor. Biz oraya gidiyoruz, bize diyor ki: “Niçin gelmiştiniz?” Koridora giremiyoruz bırakın savcının odasını, bırakın savcılık kalemini. Giremiyoruz, diyor ki: “Niçin gelmiştiniz?” “Biz şu dosyayla ilgili bir evrak inceleyeceğiz veya evrak vereceğiz.” Arıyor kalemi: “Avukat hanım gelmiş, ne diyorsunuz?” diyor; o da lütfederse, bakarsa bir şey söylüyor; bakmazsa, o an önünde değilse dosya -hiç gözlemlemiyorsunuz çünkü siz aslında orada ne olduğunu- “O dosya daha açık, henüz bir işlem yapılmadı.” diyor ve bizi geri gönderiyor. Böyle yargı olur mu ya? Ben dosyaya bakamıyorum, ben savcıyla görüşemiyorum, ben delillerin toplanması konusunda gerekçemi en azından gidip sözlü açıklamak istediğimde bunu yapamıyorum ve buna “yargı” diyeceğiz, öyle mi? “Adil yargı” diyeceğiz bir de buna. Koridora giremiyorum, bırakın onu.

Şimdi, yeni bir usul daha geldi, ağır ceza koridorlarının olduğu yerde de aynı uygulama başladı. Ağır ceza koridorlarına avukat kimliğimi vereceğim, ismimi yazdıracağım, hangi saatte girdiğimi yazacağım; ondan sonra gireceğim. Bir hâkime başka koridora girdiği zaman bu muameleyi yapıyor musunuz? Bir savcıya başka koridora girdiği zaman bu muameleyi yapıyor musunuz? Yapmıyor. Neden avukata -kurucu unsur olan avukata ki aslında en tarafsız, en bağımsız olan noktadır avukatlık mesleğinin kendisi, savunmanın kendisi- neden savunmaya bunu yapıyorsunuz? Neden girişlerde avukatları ısrarla aramaya kalkıyorsunuz da hâkim ve savcılar aynı muameleye maruz kalmıyor? Hepimiz kurucu unsursak neden sadece bir tarafa bu muamele yapılıyor? Benim ağır ceza kalemine girip giremeyeceğimi kapıdaki görevli belirliyor ya! Böyle bir şey olabilir mi? Şimdi, buradan da adil

yargıdan bahsediyorsunuz, sorunları çözmekten bahsediyorsunuz.

Birçok dosyada, bakın, tanık hazır ediyoruz; diyoruz ki: “Bakın, bu tanıklar bu dosya açısından çok kıymetli, dinlenmesi gerekiyor.” Vallahi dinlemiyor. Biraz ısrar ettiğimizde de tanıkları da bizi de duruşma salonundan atmaya kalkıyor. Yani, bu kadar keyfiliğin olduğu bir yargı sisteminden bahsediyorum, yani biliyorsunuzdur herhâlde diye düşünüyorum, bilmiyor değilsinizdir.

Tabii ki kadın avukatlar olarak da çok ciddi problemler yaşıyoruz maalesef. Diğer meslektaşlarımızdan farklı olarak kadın kimliğimizden kaynaklı da cinsiyetçi tutumlar, bazen tacize varan eylemler de yine bizim sıkça karşılaştığımız şeyler; küçük görme, aşağılama, işte, bizim mesleğe uygun olmadığımız imalarında bulunan sözlerle de kadın avukatlar olarak karşılaşıyoruz.

Yine, bir diğer sorununuz, avukatların davalarına baktığı kişilere göre bir ayrımcılığa uğraması meselesi. Aslında bu, hani bu çoklu baro tartışılırken tam da bundan bahsediyorduk ya “Hangi baroya kayıtlıysanız ona göre, siyasi görüşünüze göre yargı kararlar verecek.” diyorduk ya, şimdi, bunun bir başka yönden uygulanan, hâlen de devam eden noktası da müvekkillerimize göre avukatların yargılanıyor olması. “Müvekkilleriniz şuradansa bu avukatlar da buradandır, şu örgüttense bu avukatlar da bu örgüttendir.” Bu, o kadar yaygın bir hâl almış durumda ki daha da vahimi, eğer avukatlar siyasi davalara bakıyorsa, mahkemeler önünde ya da işte, savcılıklar önünde peşin hükümle, bir yargıyla bakıldığı için taraflı kararlar verilebiliyor. Bunu sadece biz söylemiyoruz, gelen müvekkiller bize aynı şeyi söylüyor, diyorlar ki: “Şimdi, siz siyasi davlara bakıyorsunuz ya, işte, bunlar da iktidara muhalif olanların davaları ya, şimdi size davamı verirsem ben davamı kaybederim.” Şu an yapmaya çalıştığınız sistemdeki gibi, aynısı. Çoklu barolarla da aslında olacak olan şey bu. Şu baroya kayıtlı olduğunda hâkim bakacak “Ha, bu iktidarın barosu; bu muhalefetin barosu; öyleyse ben ona göre karar vereyim.” diyecek ve böyle karar verecek. Bakın, daha bu yasa gelmeden siyasi avukatlıklarda böyle oluyorsa...

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – 2’si de aynı barodaysa nasıl olacak?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – 2’si de aynı barodaysa, eğer 2’si de AKP’liye eşit verebilir, orada olabilir, orada belki bir hukuk uygularlar.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Kafama takıldı da.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ha yani çözeriz, merak etmeyin, kafanıza takılan sorunu söyleyin, biz onu çözeriz. Yeter ki bize sorun, biz yöntem geliştiririz; hiç sorun yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Daha çok hâkim var, son dönem gençlik kollarının hepsini hâkim yaptınız.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Hâkim var, avukat var...

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Züleyha Hanım, devam ediniz lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Diğer bir konumuz, avukatlara işkence. OHAL’de yapılan insan hakları ihlalleri bütün dünyada kınanırken bu ihlalleri engellemeye, bu ihlallere karşı ses çıkarmaya dönük mücadele yürüten avukatlar çok açık baskılara maruz kaldılar. Bir örnek vereyim: Basın açıklaması yapmak isteyen avukat arkadaşlarımızın basın açıklamasını engellemek için savcılığın talimatıyla avukat arkadaşlarımıza saldırdı polis ve Avukat Zeycan Balcı belini kırdı, belini arkadaşlar, yani basit bir şeyden bahsetmiyorum. Niye? Avukatlar kendileriyle ilgili bir meselede bir basın açıklaması yapmak istediği için. Nerede? Adliyenin önünde. Bir avukat ekibi nerede yapar açıklamasını arkadaşlar ya? Mesleki faaliyetlerini yürüttükleri, işlerini yaptıkları, savunma haklarını kullandıkları, hak arama mücadelesi verdikleri yerlerdir adliyeler. Adliyeler, sadece hâkimlerin, savcıların yerleri değildir, aynı zamanda bizim de yerimizdir ve bizim oralarda basın açıklaması yapma, sözünü söyleme hakkımız vardır ama bu hak ihlal edildiği için polis saldırısında Zeycan Balcı’nın beli kırıldı ve çok

uzun süre tedavi görmek zorunda kaldı.

Yine, hatırlarsınız, yakın bir zamanda avukat arkadaşımız trafikte “Niye uzun süre durdunuz?” diye söz söylediği için darbedildi. Yetmedi kendisinin darbedildiği, darbedenler yargılanmak yerine avukat arkadaşımız yargılandı. Şaşırdık mı? Hayır çünkü bütün bu durumlarda, özellikle toplantı ve gösteri yürüyüşlerinden biliriz ya da bir kişi hakkını aramak istediğinde biliriz, bu hakkın özüne dokunan kişiler yargılanmaz, tam tersine hakkını arayan kişi yargılanır; o, polise mukavemet etmiş olur; o, efendim, polise saldırmış olur; o, gösteri yürüyüşlerini ihlal etmiş olur vesaire vesaire. Hatta bazen öyle abartıyorlar ki aynı eylemden üç dört tane suç bile çıkardıklarını gözlemleyebiliyoruz. Avukat arkadaşlarımıza yönelik de bu saldırı dalgası hep devam etti.

Biraz önce, ruhsat gasbını özellikle söylemiştim. Gerçekten ruhsat gasbı meselesi avukatlara dönük en vahim noktalardan bir tanesi; tümüyle masumiyet karinesini ihlal eden bir nokta ve gerçekten çok sayıda avukat da bundan dolayı şu an avukatlık mesleğini yapamıyorlar.

Diğer bir mesele torba yasalar. Ya, gerçekten takip edemiyoruz, avukat olarak konuşuyorum şu an, gerçekten takip edemiyoruz. Hangi torba yasayla hangi yasayı çıkardınız, neyi değiştirdiniz, ne zaman değişti? Bunu takip etmek imkânsız artık. Bu koşullarda siz hâkimlerin doğru karar vermesini bekliyorsunuz, savcıların buna uygun hukuki uygulamasını bekliyorsunuz, avukatların buna uygun savunma ya da görevlerini yerine getirmesini bekliyorsunuz. Gerçekten nasıl olacağını bekliyorsunuz yani? Ama sizin bir yönteminiz oldu artık, yapboz tahtasına çevirdiniz; yasal bir düzenleme çıkarıyorsunuz, baktınız olmadı “Bu taraf olmadı şurayı değiştirdim.” diyorsunuz; yama yapıyorsunuz, o yama da bir süre sonra tutmuyor; “Orası da olmadı, hadi şurayı değiştirelim.” diyorsunuz ve bu yöntemle aslında gerçekten hukuku altüst ettiniz, yasaları da altüst ettiniz. Artık kimsenin ne takip etmeye ne de gerçekten ne ne zaman değişti bunu görmeye mecali bile kalmadı yani.

Engelli avukatlar; Türkiye’de birçok adliye sarayı, emniyet müdürlüğü binası, karakollar, kamu kurumlarının binaları fiziksel yapıları itibarıyla engelli avukatların mesleğini yapmasının önünde çok ciddi bir engel. Hani geçenlerde anlatıyordunuz ya “Engelliler için çok fazla şey yaptık.” falan bir de dönün engelli avukatlara bakın, engelli avukatlar mesleklerini nasıl yapabilecekler diye. Geçenlerde engelli bir arkadaşım İstanbül Adliyesinden aşağıya inmeye çalıştık ve hangi asansörü kullanacağız, önce hangi merdivenden nereye ineceğiz diye gerçekten uzun bir uğraştan sonra yapabildik çünkü direkt asansörler çıkmıyor, sürekli merdivenler kurulmuş. Önce bir asansörden başka asansöre geçiyorsunuz, oradan öbür asansöre geçiyorsunuz, oradan sonra bilmem nereleri dolanarak çıkıyorsunuz. Bakın, İstanbul’daki Çağlayan Adliyesi öyle çok eski bir bina falan değildir, yapımı yeni ama bu adliye yapılırken Kartal Adliyesi de dâhil olmak üzere engelli bir kişinin ya da engelli bir avukatın ya da engelli bir hâkimin, savcının, yürüyemeyen bir kişinin nasıl girip çıkabileceği düşünülmemiş bile. Ya, gerçekten inanın, yirmi dakika boyunca nasıl çıkacağımızı bulmaya çalıştık. Şimdi, bir engelli avukat duruşmasına nasıl yetişecek, nasıl gidecek? Yürüyemeyen bir arkadaşımız nasıl bulacak? Engellilerin dünya kadar sorunu var ama çözümü yok.

İşçi avukatlar; gerçekten işçi avukatlar dediğimiz -eskiden bağımlı çalışan denilirdi, dün de tartışıyordunuz- bağımlı çalışan değil, işçi çünkü bir ücret karşılığında çalışıyor arkadaşlarımız, bir patronu var, bu da işin gerçeği; öyle “bağımlı mağımlı” deyip yumuşatmanın da anlamı yok, işçi avukatlardır arkadaşlarımız ve gerçekten çok kötü koşullarda çalışıyorlar. Çok düşük ücretlerle, saatleri belli olmayan mesailerle çalışıyorlar ve buna ilişkin, işçi avukatlara ilişkin maalesef iktidarın hiçbir destekleyici mekanizması, onları güçlendirici mekanizması yok. Çok zor koşullardalar; her türlü mobbinge, her türlü tacize, her türlü baskılanmaya sessiz kalmaya zorlanıyorlar işlerini kaybetmemek için ama buna ilişkin mesela bir destekleme çalışmanız var mı? Yıllarca okuyup hayalini kurdukları

avukatlık mesleğine geldiklerinde karşılaştıkları şeyin ne kadar büyük hayal kırıklığı olduğunun farkında mısınız? Bu tarz bir çalışmanın aslında avukatların bağımsızlığı meselesini de nasıl zedeleyebileceğini görebiliyor musunuz? Mesela biraz bu işçi avukatlar meselesine eğilsek mi?

Stajyer avukatlar; gerçekten çok ciddi sorunlarla karşı karşıyalar arkadaşlarımız. Bir yandan geçimlerini sağlamak zorundalar, bir yandan stajlarını yapmak zorundalar. Bütün bu süreci nasıl birlikte yürütebilecekler, nasıl sağlıklı bir staj süreci yaşayacaklar? Mesela, neden onlara staj süreleri boyunca karşılıksız, geri alınmayan bir destekleme fonu ayırmıyoruz, birimi ayırmıyoruz? Mesela, iktidar bu konuda ne düşünüyor? Çünkü şunu biliyoruz: Aileler, okul dönemlerinde, eğitim dönemlerinde zorlanırlar ve çocuklarını okutmak için masraflarını karşılarlar; öyle ya da böyle, ikinci ek işi yaparlar, temizliğe gider anneler, onu yapar, bunu yapar. Ama okul bittikten sonra, staj döneminde artık ailenizden para falan isteyemezsiniz, zaten yoksullar, vermeye devam edemezler. E, ama biz diyoruz ki: “Staj döneminde de sana destek de yok, bir şey de yok, stajını yapacaksın.” Nasıl yapacak? Şimdi, aslında buna ilişkin, ekonomik sorunlarını çözmek üzere bir çözüm üretmek gerekmiyor mu arkadaşlarımız için?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ekonomik olarak...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Destek diyorum...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İş olsa da çalışsalar ya...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Diyorum ki: Stajyer avukat -bu hepimizin sorunu olduğu için söylüyorum, stajda benim de üç ayım yandı- iş akdine dayanan bir kamu hizmeti, bir sözleşme, fiilî bir sözleşmeyle çalışıyor aynı zamanda da stajyerlik başvurusunda bulundu, Adalet Komisyonuna. Bu arada ilana çıkıyor, bağdaşıp bağdaşmadığına dair tahkikat yapılıyor. Ortaya çıktığı anda da şeyi iptal ediliyor. Veyahut da beş sene sonra, üç sene sonra biri bir ihbarda bulunuyor, diyor ki: “Bu, zamanında; şu tarih itibarıyla staj yaptığında, staj süresi askıdayken, ilandayken ya da altı aylık mahkemedeysen sigortalı işte çalıştığından dolayı, bunun avukatlıkla bağdaşmayan bir iş olduğundan dolayı...” diyor, geriye yönelik sıkıntıya giriyor. Bununla ilgili çözüm; destekleme mi olsun, ilişkilendirilsin mi? Öğretmenlerin de bu konuda bir talebi var da o yüzden sordum, böyle bir çalışma var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kesinlikle, etkisi eğer...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bağdaşsın mı?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Tabii ki yürütecek işini. Eğer engel olmuyorsa niye staj yapması engellensin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Şimdi, şöyle: Bunun da şu sıkıntısı var...

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar, o zaman şöyle yapalım: Bu konuda söz almak isteyen kısa kısa, hemen fazla uzatmadan...

Son o zaman, siz konuşun ondan sonra...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım şöyle: Bir çalışma var da, bir çalışma olduğu için sordum.

Şimdi, mesela, öğretmenlerin hem öğretmenlik yapıp hem avukatlık... Akademisyenlerin öyle bir şeyi var.

O zaman, beraberinde şunu getirebiliriz: Yani, bir hizmet akdine dayanarak işçi olarak çalışıp aynı zamanda avukatlık yapabilecek mi?

Evet...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Belli ki bu konu biraz uzun; herkesin fikrinin olduğu, tartışılması

gereken bir konu.

Müsaade ederseniz ben bitireyim, gerçekten bitireyim çünkü dağılıyor.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu kanunu çekelim; onu konuşalım o zaman.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, ben devam edeyim arkadaşlar.

Bakın, CMK sistemi; CMK’de alınan ücretlerle ilgili gerçekten çok ciddi problemler var. Bilmiyorum, en son rakam neydi -600 lira ağır ceza dosyası sanırım en son, tam hatırlamıyorum- şu an. Bir ağır ceza dosyasına 600 liraya bakıyorsunuz. Hukukçu diliyle söyleyeyim: 600 lira ağır ceza dosyası. Şimdi, böyle bir... Yani, sadece cezaevine gidip gelseniz -ki biliyorsunuz artık cezaevlerinin çoğu şehir dışında, şehir merkezlerindeki cezaevlerini taşıdınız, masrafını bile karşılayacak durumda değil- bu ücretle nasıl CMK hizmetinin gerektiği gibi, gerçekten savunma hakkının gerektirdiği gibi, adil yargılanma hakkının gerektirdiği gibi ilgilenilmesini ve sonuç alınmasını bekliyorsunuz mesela? Biliyorsunuz, CMK çok yaygın bir sistem. Birçok avukat görevlendirmesi CMK üzerinden yapılıyor, çünkü insanlar yoksul, insanların öyle kendi başına özel avukat tutacak paraları yok. CMK’den yani barolar üzerinden görevlendirme yapıyor ama bu yaptığınız görevlendirmedeki ücret gerçekten bu kadar düşük olunca, CMK hizmetinin de gereği gibi yürütülmesi mümkün olmuyor. Şimdi, mesela, bu açıdan biz hep şunu söyledik: CMK sisteminde, buradaki ücretlendirmenin en az asgari ücret noktasında olması gerektiğini. Türkiye Barolar Birliğinin tavsiye kararlarındaki rakamlara ya da en azından mantıklı bir tartışmayla bir noktaya yükseltilmesi gerek çünkü gerçekten 600 liradan sanırım en son bahsediyoruz, ya, ağır ceza dosyası.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ağır cezalarda 1.280 TL, asliye cezalarda 780 TL.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Yeni olmuş olabilir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 2020 rakamları.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tamam yani rakamlar bunlar. Şimdi, bir ağır ceza dosyası 1.200 TL.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – 1.280 TL.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – 80’i de var diyorsunuz yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Masraflar hariç sizin dediğinizde.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi bakın, şöyle düşünün: Bir ağır ceza dosyasına özel avukatla gittiğinizde ne kadar bir ücret ister, tutuklu bir dosyada? Bir de bununla karşılaştırsın bu rakamları lütfen. Yani ne kadar komik rakamlar olduğunu herhâlde gözlemleyebiliriz. O yüzden, o rakamın gerçekten makul bir rakama çekilmesi, bu hizmetin kalitesinin yükseltilmesi açısından da savunmanın kalitesinin yükseltilmesi açısından da önemli bir durum. O yüzden, bunun da gözden geçirilmesi gerekiyor.

Adli yardım sistemi benzer sorunlar yaşıyor, gerçekten bunların da çözülmesi gerekiyor.

Aslında, avukatların sorunlarını anlatmaya kalktığımda çok fazla sorun var, bitmiyor.

En son, bir karardan bahsedeyim: Bilirkişi raporu tebliğ edilmemiş, avukatın mazereti var, mahkeme karar veriyor, diyor ki: “Bilirkişi raporunun tebliğ edilmediği görüldü. Mazeretin kabulüne...” Arkasından diyor ki: “Hüküm...” Bakın, bilirkişi raporu tebliğ edilmemiş daha ama hükme geçiyor. Şimdi, böyle bir hâkim ekibiyle karşı karşıyayız. Şimdi, ne olacak? “Kararı verdim artık, ben el çektim, uğraşacaksınız.” diyor. İstinafa gidecek, oradan Yargıtaya gidecek; oradan dolaşacak, geri gelecek, belki bir daha gidecek; bakın, bir hata yüzünden. O kadar açık bir hata ki bilirkişi raporunu tebliğ etmemişsiniz, dosyaya nasıl karar çıkarıyorsunuz? Ama kararı çıkarabilen hâkimlerimiz var. Şimdi, bu hâkimlerle siz yargının muhteşem ilerlediğini düşünüyorsunuz. Tabii, bu hâkimlerin... Hani, geçmişte

çok mükemmeldi falan demiyorum ha, bu arada geçmiş yargı sistemini de eleştiren birisiyim ama bugün gerçekten öyle bir noktaya geldi ki bu iş, ilk atamalar yapıldığında -hatırlatmak isterim- şöyle bir karar vermişti bir mahkeme: “İki yıl ile beş yıl arasında ceza verilmesine...” Duydunuz mu bilmiyorum “İki yıl ile beş yıl arasında...” Avukat uyarıyor, diyor ki: “İki yıl ile beş yıl arası ceza olmaz hâkim bey, bir rakam belirlemeniz gerekiyor.” “Yasada böyle yazıyor, sen benden iyi mi bileceksin?” diyor “iki yıl ile beş yıl arası” diye karar veriyor. Bakın, hâkimlerinizden bahsediyorum. Geçmişte de çok muhteşem değillerdi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bunu gönderebilirsenez çok mutlu olurum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Göndeririz, son kararı da göndereyim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sosyal medya sahteciliği olduğu ortaya çıktı.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Değil, değil. Bakın, bu arada sosyal medyadan duymadım, adliyedeki arkadaşlardan duydum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu dediğiniz çerçevede sosyal medyada çok hata olmuş.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Doğrudur. Bakın, sosyal medya yalanı olabilir ama ben bizzat – sanırım Kartal Adliyesiydi- adliyedeki avukat arkadaşlarımdan duydum, sosyal medyadan demiyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hata olabilir yani.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Önemli değil, bu olmaz ama biraz önceki anlattığım karar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bütün Türkiye’yi araştırdık, yok böyle bir şey.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İnşallah, o kadar vahim değildir. Ama biraz önce anlattığım kararı isterseniz verebilirim, bende fotoğrafı var hatta.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hata olabilir.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, bakın “hata” dediğiniz, gerçekten artık aldı başını gidiyor. Farkında değil misiniz bilmiyorum ama bir avukatlara sorun; gidin, gerçekten avukatlara sorun “Ne yaşıyorsunuz?” diye.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biz de avukatız.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Çalışan avukatlara sorun, mesleğini yapan arkadaşlara.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar, kendi aramızda sohbet etmeyelim, kendi aramızda konuşmayalım.

Züleyha Hanım, siz de biraz daha böyle hızlandırırsanız çünkü bir saati tamamladık; diğer arkadaşlarımıza da söz verebilme adına çok iyi olacak.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Hızlandırmaya çalışıyorum, arada müdahaleler olunca olmuyor.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Eyvallah.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, bunun sebebi şöyle bir şey: Bakın, bunu kabul etmeyeceksiniz biliyorum, şu olacak, bu olacak ama kendi yarattığınız yargıdaki sorunun kaynağının sonuçlarıyla aslında hepimizi karşı karşıya bıraktınız. Evet, yargı da örgütlendi, Fetullah örgütü örgütlendi, şu oldu, bu oldu ama bunun örgütlenmesinin zeminini açanın “Ne istediniz de vermedik.” diyenin siz olduğunu hatırlayınca bugün yargının geldiği durumun kaynağının da siz olduğunu herhâlde kabul edersiniz. Bu operasyonun sonucu aranızda sorun olmaya başladığında maalesef yargıyı vurdu, bir sürü hâkim görevden alındı. Ha, bu arada, görevden almaların aslında çok ciddi hukuken gerekçeleri olmadan olan durumlar olduğunu da biliyoruz. Haksız, hukuksuz şekilde, gerçekten bir yargılama olmadan da çok fazla sayıda insan arada cezalandırıldı ama bunun sonucunu bütün halk ödüyor. Nasıl

ödüyörüz? Yargı sistemini çokerttiğiniz için ödüyörüz. Kendiniz tırnak içerisinde “Kandırıldık.” diyörsünüz ya; kandırılmanızın sonucunu bu halka yüklüyörsünüz, yargıya yüklüyörsünüz ve oradan halka adalet dağıtması gereken yargı mekanizmasını bu hâle getiriyörsünüz. Mecburen birtakım hâkimleri alelacele atıyörsünüz; ha, bu arada hâkimleri atarken şunu da seçiyörsünüz tabii; kendi yandaşınız olanları, yakınınız olanları, kendi mekanizmalarınızdan geçmiş olanları atadığınızı da yakından biliyörüz elbette ki. Ama bu yarattığınız şeyin sonucunu, bedelini gerçekten halk ödüyör, adil bir yargılanma olmayarak halk bununla karşı karşıya kalıyör.

Şimdi, bütün bu sorunları yaratmış olmanıza rağmen, gerçekten sorunların üstüne çok daha büyük bir sorun ekleyecek yeni bir yasal düzenleme getiriyörsünüz; “Çoklu baro” adı altında Barolar Birliğinin delege sistemini değıştiren, temsilde adaleti yok eden bir düzenleme. Gerçekten, hani öyle izah ediyörsünüz falan filan cümlelerle de bunların gerçek olmadığını hepimiz biliyörüz. Asıl meselenin gerçekten avukatları da hizaya sokmak olduğunu, baroların da hizaya sokulmak istendiğini; bunları da çok yakından biliyörüz çünkü avukatlar, özellikle yargı mekanizmasında gerçekten hizaya sokamadığınız önemli noktalardan bir tanesi. Ve bugün diyörsünüz ki: “Ben, yargının iki ayağını zaten ele geçirdim ama -ha, bu arada hâlen direnen hâkimler, savcılar var, onlara haksızlık etmek istemem, az sayıda da olsa- avukatlar kaldı onları da ele geçirirsem bana muhalefet edecek bir savunma makamı kalmaz; itaat eden bir yargı sistemi kurarım, bunun üzerinden de aslında toplumu sessizleştirmenin bir noktasını daha tamamlamış olurum.” Devamı zaten sosyal medyayla geliyor, devamı zaten bekçi yasalarınızla geliyor, işçilere yönelik kıdem tazminatı hakkının gasplarıyla geliyor, İstanbul Sözleşmesi’nin iptali isteminizle geliyor, oradan da kadınları eve kapatmak istiyörsünüz, kadınları dört duvar arasında, makbul kadınlar arasına sokmak istiyörsünüz. Bütün bunların hepsinin bütünlüklü bir planın parçaları olduğunun farkındayız. Yani avukatlara yönelik mesele de sadece avukatları ilişkilendiren bir mesele değil. Nasıl Tabip Odasına aynı şekilde bir müdahaleye hazırlanıyörsünüz nasıl TMMOB’ye aynı şekilde müdahaleye hazırlanıyörsünüz yani var olan, size itaat etmeyen bütün kurumsal yapıların hepsini aslında hizaya getirme operasyonlarına hazırlanıyörsünüz.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Şimdi toparlıyörüz, değil mi Züleyha Hanım?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Evet, şimdi, bu yasanın tehlikelerine son kez dikkat çekmek istiyörüm, son kez dediğime bakmayın her maddede konuşacağım ayrıyeten, son olmayacak o. Yani gerçekten bu düzenlemenin bu topluma, bu ülkeye getireceğı hiçbir yararı yok; tam tersine çok daha kutuplaştırmış, çok daha bölünmüş bir toplum ve avukatlık getirecek, böyle bir hâl alacak. O avukatlar arasındaki dayanışma mekanizmalarının yerine rekabet ilişkisini getirecek, barolar birbirleriyle gerçekten üye kaydı yapabilmek için kuralları gevşetecekler. Bakın, bu çok önemli bir risk; disiplin kurallarını gevşetecekler, belki de temel ilkeler konusunda gevşeklikler yapacaklar, eğitim sistemi konusunda gevşek davranacaklar çünkü şunu biliyörüz, en kolay ruhsat aldığınız yerden gidip ruhsat almak istersiniz değil mi? Ve bunu sağlamak için de bu yöntemi değerlendirirler.

Bu durumda şimdi, avukatlık mesleğı şöyle bir meslek olamaz; rekabet hukukunun içine oturtulan bir meslek olamaz. Savunma yapıyörüz ya, biz, savunmayı savunuyorsak nasıl rekabet ilişkisinin içine böyle bir şeyi getirip diyörüz ki barolarda rekabet olacak. Şimdi, bu, gerçekten kabul edilebilir bir durum değil. Evet, şunu da biliyörüz; başta söyledim; yandaş barolar, muhalif barolar ayrımları olacak, bunun getireceğı sonuçlar olacak, adli yardımda çok ciddi sıkıntılar yaşanacak, CMK sisteminde çok ciddi sıkıntılar yaşanacak; çocuk hakları, kadın hakları meselelerinde sıkıntılar yaşanacak, baroların müdahilliğı meselesinde sıkıntılar yaşanacak; mali açıdan, ekonomik açıdan baroların meselelerinde sıkıntılar yaşanacak.

Sendikalardan şu deneyimlerimiz var, iyi biliyörüz: İktidara yakın sendikalara mali destekler

açtığınızı ama muhalif olan sendikalara asla bu tarz bir destek sunmadığınızı, tam tersine, olanaklarını yok etmeye çalıştığınızı, onların üyeliklerini baskıyla, baskı yöntemleriyle engellemeye çalıştığınızı, hatta var olan üyeleri istifaya zorladığınızı da çok yakından biliyoruz. Dolayısıyla böyle bir düzenleme geldiğinde aynı şeyi avukatlara ya direkt, ya dolaylı olarak yapacağınızı da biliyoruz. Kendi istediğiniz barolara üye olmaya zorlama ama orada üye olduğunda da sessizleştirmeye zorlama, belki de beğenmediğiniz barolara kayyum atama... Aynı belediyelerimize yaptığınız gibi, seçimle alamadığınız belediyelerimizi nasıl kayyum iradesiyle almaya çalışıyorsanız kayyumlarla ilgili herhâlde buralarda da düşünüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Bu sisteme rağmen alabilirsek alırsak baroları, Barolar Birliğini, alamazsak peşinden kayyum, zaten hazır, paket bekliyor.” Alışksınız zaten kayyum atamaya da, iradeye darbe vurmaya da alışksınız.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Züleyha Hanım, lütfen toparlarsanız...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bitiyor, bitiyor, kesmeyin, bitireceğim lütfen.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Kesmiyorum da siz de biraz daha, hadi, bitirin de...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – “Hadi” diye konuşmayalım, bitireceğim diyorum zaten, lütfen yani.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Ama bakın, bir saat on üç dakika oldu.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Tamam, olabilir, olabilir.

Şimdi başa almam gerekecek, cümleyi unuttum.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Yok, yok, unutmazsınız devam ederken.

Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Bayağı bir yirmi dakika önceye gideceğim galiba.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Acele edince ne olacak? Çok mu önemli bir kanun yani?

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Size söz vereceğim zaten ya, size söz vereceğim.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Anladım, ben bekliyorum sabırla.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Niye acele ediyorsunuz? Bir hafta daha beklesin.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Burada başka konuşmacı arkadaşlarımız var, onların haklarını da gasbetmeyelim arkadaşlar, lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Niye acele ediyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Acelemiz yok yani hep beraber burada tartışıyoruz, konuşuyoruz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Başkan, herkese cevap vermek zorunda değilsiniz ki!

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – E, vermeyelim o zaman.

ORHAN SÜMER (Adana) – Herkese laf yetiştiriyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şimdi, şunu hatırlatmak gerekir: Gerçekten bugün bu şekilde, kendi çıkarınıza diye düşündüğünüz bütün bu düzenlemeleri yapıyorsunuz ama bir gün bu düzenlemelerin hepsinden siz de zarar göreceksiniz. Siz de bu yasalarla yargılanmak zorunda kaldığınızda “Bir avukata ihtiyacım var.” dediğinizde, işte burada avukatın önüne koyduğunuz bütün o engellere siz de tanık olacaksınız, siz de onlarla karşılaşacaksınız ve o zaman “Bunu iyi yapmamışız.” diyeceksiniz ama iş işt en geçmiş olacak, siz de aynı muameleye maruz kalacaksınız çünkü yaptığınız yasal düzenleme bu.

Geçmişte, hatırlarsanız, bu mekanizmayı kendi çıkarına kullanan yapı ve özellikle de bir hâkim -hatta hatırlatmak isterim, adını hatırlayamadım ama- avukatlara gerçekten bir kurucu unsur gibi değil, ezmeye yönelik bir tavır alırdı, bizzat duruşmalarına girdiğim bir hâkimdi. Kaçmıştı ve yakalandığında ilk söylediği şey şuydu: “Avukat istiyorum.”

Umarım siz bir gün “Avukat istiyorum.” cümlesini kullanmak zorunda kalmazsınız, umarım bu yasalarla yargılanmak zorunda kalmazsınız ama görünen o ki siz de bu yasalarla yargılanacaksınız.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, şimdi, Adnan Aydın Sezgin.

Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle ilgili olarak şu ana kadar ortaya konulan genel itirazların hemen hepsine katılıyorum. Bu metnin, böyle bir yasanın insan haklarına, temel özgürlüklere, savunma hakkına, hukukun üstünlüğü anlayışına, hukuk devleti anlayışına verebileceği zararlar malum. Yargının daha da siyasallaşması gibi bir sonuç yaratmaması da mümkün değil. bunları birçok arkadaşımız çok ayrıntılı şekilde ifade ettiler, dile getirdiler, benim bunları yeniden işlememe gerek yok.

Yalnız, belirteyim, siyasetin ve sivil toplumun daha da daraltılması, gittikçe daha da dar bir alana kısıtlanması için sarf edilen çabaların bir uzantısı olarak gözüktüyor. Bunlar, demokrasiye ve cumhuriyetin geleneğine ait kurumların imhası politikasının da bir parçası gibi gözüktüyor. Evet, Tokyo’da, New York’ta, Paris’te, Londra’da böyle bizdeki gibi, İstanbul’unki gibi büyük barolar var, fakat bunların, böyle parçalanması gibi bir proje asla ve kata düşünülemez. Belki aynı bünye içinde birtakım şubeler oluşması fikri ortaya atılabilir ama New York Barosunun parçalanması, Paris Barosunun parçalanması gibi bir teklifin, orada iktidarların, kamunun veya başka bir kurumun aklından geçmesi dahi mümkün değildir. Niye? Çünkü orada gerçek bir hukuk devleti var, onlar demokrasi.

Şimdi, daha önce değinildi “Avrupa’da da benzer çalışmalar var.” şeklinde ifadelerde bulunuldu. Benim bilgimin tamamen dışında, tabii eksik bilğim olabilir ama tahminim bunun imkânsız olduğu yönünde, onu vurgulamak istiyorum. Nitekim, kurucusu ve eşit statüde paydaşı olduğumuz Avrupa Konseyi -ki Avrupa Konseyi demokratik hukuk devleti nizamının bekçisidir- şu anda görüşmekte olduğumuz tasarıyla ilgili ağır kaygılarını daha dün ifade etti. Elbette barolar, ilk geliştikleri ülkelerde sivil toplumun oluşmasında önder, sürükleyici unsur olmuşlardır, Türkiye’de de Cumhuriyet Dönemi’nde hukuk devletinin ve demokrasinin yerleşmesi açısından çok önemli işlev görmüşlerdir. Yani, bunların, hem geleneksel kurumlar olarak addedilmesi gerekiyor hem de bugünkü hâllerıyla topluma dinamizm katan, hukuku savunduğu için toplumda dinamik bir etki yaratan, sağlıklı hizmet veren kurumlar olarak görülmesi gerekiyor.

Şimdi, tabii, böyle kurumların parçalanması niyetinin şüphe yaratması, ciddi endişe yaratması da doğal karşılanmalı. Biz şahsen bundan çok büyük endişe duyuyoruz zira -bunu bir tarihsel mukayese ve referans olarak sunuyorum -hem Mussolini hem Hitler dönemlerinde benzer gelişmeler yaşandı o ülkelerde; bunun altını bir daha çiziyorum, tarihsel referans olarak veriyorum.

Şimdi, bir yandan insan hakları, temel özgürlükler gittikçe daha ağır baskı altına alınırken, televizyon kanalları keyfi ve insafsız bazı kararlarla ağır cezalara çarptırılırken, diğer yandan baroların kurumsal kimliğinin tahrip edilmesinin, iğdiş edilmesinin iktidar blokuna mensup arkadaşlarda da herhangi bir endişe yaratıp yaratmadığını da açıkçası merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Teşekkür ediyoruz.

Mahmut Bey, söz talebiniz var mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Siz biraz rahatsız olduğunuz için, sizi, arkadaşlarımızdan da müsaade isteyerek...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Uzak bir yerde konuşsun Başkanım.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Şimdi, CHP’li milletvekili arkadaşlarımızdan, uzak bir yerde konuşmanız konusunda rica var.

Sizi şöyle mikrofonun olduğu bir yere alsak Mahmut Bey.

Şimdi kısa bir açıklama yapacakmış Mahmut Bey, ondan sonra konuşmasını tamamlayacak.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar, değerli basın mensupları, değerli bürokratlar –tabii, var mı yok mu bürokrat arkadaşlar bilemiyorum ama- herkese selam ve saygılarımı iletiyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Mahmut Bey, öncelikle geçmiş olsun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Geçmiş olsun dileği için mesaj atan, arayan tüm arkadaşlara, fırsat bulamayan herkese teşekkür ediyorum ve Türkiye’de, dünyada bu hastalığa yakalanan tüm insanlara geçmiş olsun diyorum, herkese acil şifalar diliyorum; ölenlere de Allah’tan rahmet diliyorum.

Şimdi, benden rahat olun -tüm sonuçlarım negatif- kendinizden çekinin. Şimdi aslında sizden bana bulaşabilir, şu anda ben risk altındayım. Neden bunu söyledim? Hepiniz gülüp geçiyorsunuz ama benim dünkü bu hadisemden sonra Meclis televizyonu kameramanı arkadaşımızda da COVID pozitif çıktığı için Meclis televizyonunun tüm kameramanları, tüm çalışanları şu anda denetim ve gözetim altında. Onun için, komisyonlarda kimlere yaklaştıysa, benim sizden ricam, hepiniz gidin, bir an önce testinizi yaptırın; toplum içerisinde dolaşıyoruz; çoluk çocuğumuza, kimseye bulaştırmayalım.

Bunu burada kapatıyorum.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Tamam, teşekkür ederim.

Siz de bizi fazla tehlikeye atmadan bir an önce başlasanız süper olacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İkincisi: Fazla uzatmadan, teknik anlamda... Şimdi, bizim rahmetli hocalarımız derdi ki: “Kanun koyucu boş, füzuli şeylerle uğraşmaz.” Açık ve net Sayın Başkanım, size sayı numarasını veriyorum, kayıtlara geçiyor. Ne yapıyoruz? Türkiye Barolar Birliğinin mevcut olan delege sistemini biz şu anda değiştiriyor muyuz? Değiştiriyoruz. Peki, bu delege sistemi Anayasa’nızın 135’inci maddesinde tüm serbest meslek kuruluşlarında var mıdır? Var. Elimdeki emsal karar, Türk Tabipleri Birliği Kanunu’nun 60’inci maddesi. Bu 60’inci maddenin aynısı, bire bir, şu anda siz Türkiye Barolar Birliğinin delegasyonuna getiriyorsunuz arkadaşlar. Bu 60’inci madde o dönemde Anayasa Mahkemesine götürülüyor -bire bir aynısı, bakın, bire bir aynısı- kararı söyleyeceğim ben şimdi sayı numarasıyla birlikte ve o dönem İstanbul Tabip Odası diyor ki: “Arkadaş, bu, delegasyonun -bizim şu anda getirmiş olduğumuz Avukatlık Kanunu’yla ilgili- sınırlandırılması; bu, Anayasa’nın 135’inci maddesine aykırı.” Bulunmuş olduğu Ankara 4. İdare Mahkemesine dava açıyor. Dava açtıktan sonra mahkeme de diyor ki: “Önünüze gelen bu ihtilafın çözümü, Anayasa’nın 152’nci maddesi uyarınca, Anayasa’ya aykırılık teşkil etmekte, Anayasa’nın 2’nci maddesi ve 135’inci maddesine aykırılık teşkil etmekte, bu nispi temsil sistemine burada getirilen düzenleme, delegasyon sisteminin değiştirilmesi, temsilde adalet ilkesine aykırılık teşkil etmekte; bunun iptaline yönelik dava açıyor. Burada kararı da

ben size şimdi ibraz edeceğim.

Değerli Başkanım, Anayasa Mahkemesinin karar esas numarası 2000/78, karar sayısı 2002/31, karar günü 19/2/2002 tarihidir. Bu karar uyarınca açık ve net iddia şu: “Bu, Anayasa’nın 135’inci maddesi uyarınca, demokratik katılımı ilgili ilkelere aykırılık teşkil etmekte.” diyor ve sözün kısası burada “Anayasa’nın 135’inci maddesi, kamu kurumu niteliğindeki mesleki kuruluşlar organların kendi üyeleri arasında yapılan seçimle oluşacağını öngördüğünden, böyle bir seçimin de demokratik ilkelere uygun olması gerektiğinden kuşku bulunmadığından, bu durumda dava konusu kurala antidemokratik, adaletsiz ve eşitliğe aykırı düzenlemeler...” olduğundan dolayı Anayasa Mahkemesi bunu iptal ediyor.

O dönemde de yine şu anda getirdiğimiz gibi, Türk Tabipleri Birliği Kanunu’nun 60’ıncı maddesi uyarınca büyük kongreye katılmak için 7 üyeye sınırlandırılmış; biz de şimdi 5 bin kişiye 1 üye sınırlandırması getiriyoruz yani tıpatıp aynısı. Biz burada niye boş işle uğraşıyoruz arkadaşlar ya? Sizden istirham ediyorum, zaten tartışmanın en büyüğü de bunun üzerinde yankılanmakta. Yol yakın iken -Kanunlar ve Kararlar Başkanlığındaki arkadaşlarımız yanınızda oturuyor Değerli Başkanım- İç Tüzük’ün 38’inci maddesine göre arkadaşlarımızın getirilen bu düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olup olmaması hususunda bize bir rapor vermeleri gerekiyor, hatta dün de ben değerli arkadaşımдан istedim, istirham ettim; sizin böyle bir çalışmanız varsa bana bu raporu vermeniz gerekir İç Tüzük’ün 38’inci maddesi uyarınca, Komisyonun üyesi olmayan vekile dahi bu bilgiler belgeler veriliyor. Şimdi, ben sizden bunu istirham ediyorum, bu açıklamalar ışığında Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı olarak böyle bir düzenleme, böyle bir çalışmanız var mı yok mu? Varsa da bana belgesini verin, yoksa da bunun belgesini bana verin. Hiç olmazsa bu kadar sağlıksız koşullarda arkadaşlarımız da çalışmış olmasın, yol yakinken bunu da düzeltmiş olalım.

Tüm arkadaşlarımdan da ayrı ayrı özür diliyorum, araya girerek bu sözü aldığım için, kusura bakmayın. Sabrınız için teşekkürler.

Saygılarımı sunarım Başkanım.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, biz teşekkür ederiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben size bunu da vereyim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yani, vermesen iyi olur!

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Biz oradan alırsız Mahmut Bey, siz oraya bırakırsanız, biz alırız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Mail at, mail at.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mail atayım, yani, boş işle uğraşmayalım.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Siz bırakın, biz alırız oradan.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bana ver, ver.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben alayım, ağabey; getir, ben alayım. Biz alalım, teslim alalım.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Tufan Bey, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mahmut Bey’e de geçmiş olsun diyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sağ olun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Mahmut Bey, çok güzel şeyler söyledi. Hakikaten de bu kanunu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, ben herhâlde Hükümet adına buradayım arkadaşlar. Cumhuriyet Halk Partisi iktidara inşallah gelecek, Allah’ın izniyle; Onun için de şimdiden provasını

burada yapıyoruz. Değil mi Grup Başkan Vekilim?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tabii, tabii efendim,

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Geri çekiyor musunuz?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teklifi geri çekiyor musunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hangi teklifi?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bu teklifi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, biz değiştiririz inşallah o dönem; adalet herkese lazım. Şimdi, Hükûmeti temsilen burada oturuyorum!

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Teşekkür ederiz Mahmut Bey.

Şimdi, Tufan Bey’e geçiyoruz.

Buyurun Tufan Bey, konuşmanıza başlayabilirsiniz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Başlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, bu kanun teklifini eleştirmek de çok kolay değil; neresini eleştireceğiz yani! Zamansızlığını mı eleştireceğiz? Getirdiği dengesizlikleri mi eleştireceğiz? Türkiye’nin bir dünya sorunu varken kırk sekiz saat şartına uymaksızın Komisyona gelmesini mi eleştireceğiz? Oradaki nüansları abartarak konuşmaları mı eleştireceğiz? Benim gördüğüm şöyle bir şey var, çok uzun uzun konuşmayacağım: Yaklaşık on sekiz yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi, AKP iktidarı var, son iki yıldır da Milliyetçi Hareket Partisiyle beraber bir Cumhur İttifakı adı altında iktidarı yürütüyorlar ama gerek yasal ve gerekse de anayasal yani referandum süreçlerinde, yasal süreçlerde, kanun hükmünde kararname süreçlerinde, olağanüstü hâl kararnamelerinde, torba kanunlarda, temel kanunlarda, gece yarısı operasyonlarıyla Türkiye’deki hukuk mevzuatı tam bir gecekondu mevzuat hâline getirildi, ama tek bir şeyi atlamadınız: Hangi yasal düzenlemeyi yaptıysanız yargının bağımsızlığını sağlamak yerine, yargıda nüfuz sahibi olmaya çalıştınız; kısmen de özellikle de hâkim, savcı kitlesi bakımından bu amacınıza da ulaştığınızı maalesef üzülerken, ülkem adına üzülerken gördük yani hâkim ve savcıları kontrol altına aldınız. Ta nerede başladınız? Önce “Fetullahçı cemaat” dediğiniz Fetullahçı terör örgütü kontrol altına almıştı, ta Adalet Akademisinde tek tip hâkimler yetiştirilerek yani okudukları kitaplardan, efendim, gittikleri kahvehanelere, restoranlara kadar denetleyerek onları bir tek tipleştirmiştiniz. Bu geçmişte de darbe dönemlerinde tek tip insan yetiştirmenin telaşına düşen darbeci iktidarlar vardı, maalesef, sandık yoluyla gelip de darbeci iktidarlığa özenen bir yapı hâline dönüştünüz.

Değerli arkadaşlarım, bu barolar yargının olmazsa olmaz sacayağından birisi. Bu zamana kadar aslında baroları da ele geçirmek üzere –biraz sonra bahsedeceğim- çok yol katetmeye çalıştınız ama bugüne kadar bunda başarılı olamamıştınız, herhâlde bu yasa çıkarsa yani bir Pirus Zaferi kazanacağınız kanaatindesiniz.

Değerli arkadaşlarım, bu yasanın en önemli amaçları, bence, baroları parçalamak, güçsüzleştirmek ve en sonunda da diğer kurumlar gibi susturmak. Bakın, siz geldiğinizde YÖK’e de karşıydınız ama YÖK’ü ele geçirdikten sonra YÖK karşıtlığınız birdenbire bitti, TÜBİTAK karşıtlığınız bitti, Anayasa Mahkemesi karşıtlığınız bitti. Bir kurumu ele geçirene kadar karşı duruyorsunuz, devamında, ele geçirdikten sonra en küçük bir demokratik talebe bile tahammül göstermiyorsunuz. Bu yasa eğer geçecek olursa savunmayı örgütsüz bırakarak bağımsız yargıya son darbeyi de vurmuş olacaksınız; maalesef bu da eserinizi, bu eserinizi de beğenebilirsiniz.

Arkadaşlar, şimdi, burada sanıyorum Komisyon üyelerinin tamamına yakını hukukçulardan

oluşuyor; kimi hâkimlikten, savcılıktan gelme kimi avukatlıktan gelme. Arkadaşlarımızın hepsi konuşmalarında bahsettiler ama bir kez daha tekrar etmekte ben de bir sıkıntı görmüyorum. Avukatların ve baroların sıkıntısı bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle çözülebilecek gibi değil, hatta daha da içinden çıkılmaz hâle getirilecek; temsilde adaleti filan da yok edecek.

Bakın, avukatların gündeminde -bütün arkadaşlarım söyledi- yoksulluk var. Gerçekten de avukatlar yoksul. Yoksul olmayan avukatlar da önceden cemaatçi avukatlardı, şimdi AKP'li avukatlardı, herhâlde son dönemlerde de iktidar ortağı olarak Milliyetçi Hareket Partili avukatlar. Bunun sebebi şu, hepimiz biliyoruz. Bakın, ben kendi memleketimden biliyorum, ne kadar banka varsa, özellikle kamu bankaları, davalarını önceden cemaatçi avukatlara veriyorlardı, şimdi AKP'li avukatlara veriyorlar, iktidar partisinin mensubu olan avukatlara veriyorlar. Bankalar öyle de kamu kurumları öyle değil mi? BOTAŞ getiriyordu 400 tane dosyasını ya da 1.400 tane dosyasını -yerine göre- bir avukatlık bürosuna tevdi ediyordu, yasal vekâlet ücretlerinin de yarısı hesaplarına o gün yatırılıyordu. Bunların dışında kalan avukatlarımız yoksul, yoksullukla mücadele ediyorlar. Yoksul avukatın da itibarı azalıyor arkadaşlar.

Yine, işsizlik. Avukatlarımızın birçoğu, işte bahsettiğim avukatların dışındaki avukatlarımız işsiz ama buna karşı da ağır vergi yüklerinin altındalar. Ödeyemedikleri, yıllarca birikmiş SGK primleri var. Komik düzeyde emekli maaşları var avukatlıktaki hizmetlerini tamamlayan meslektaşlarımızın; aldıkları, asgari ücrete yakın bir emekli maaşı. Angarya düzeyinde -demin de konusu yapıldı- 280 lira CMK ücreti var, CMK ücreti, angarya bunların tamamı. Adliyelerde, hatta mahkeme salonlarında karşılaştıkları şiddet ve hakaretler var meslektaşlarımızın.

Yine az evvel konuşuldu, ücretsiz ve güvencesiz staj... Bence bu kanun teklifini hemen geri çekelim, stajyer avukatların ekonomik ve sosyal özlük haklarını düzenlemek üzere bir kanun teklifi görüşelim; eğer avukatlık mesleğini yücelteceksek, yargıyı güçlendireceksek, bağımsız yargının sacayağı olan savunma mesleğini eğer güçlendireceksek.

Yine, değerli arkadaşlarım, demin de bir polemik konusu oldu, işte, “iki yıldan beş yıla kadar hüküm” diye yazan hâkim. Olmayabilir, yani herhâlde hukuk fakültesi birinci sınıfını geçen bir hukukçunun da böyle bir şeyi yazdırması mümkün değildir. İddia oldu, ben bilmiyorum ama müzekkere yazdıramayan hâkimlerin olduğunu biliyorum, müzekkere yazdıramayan. Beraat kararı ki kararların en kolayıdır beraat kararı, beraat kararı yazdıramayan hâkimlerin olduğunu biliyorum. 133 tane hukuk fakültesi olmuş, içlerinde akademik kariyeri olmayan, akademik kariyeri olan hocası hiç olmayan hukuk fakülteleri var; artık bunlara hukuk fakültesi demek doğru değil, bunlara herhalde “merdiven altı hukuk fakültesi” demek lazım, “merdiven altı üretim” gibi. Zannederseniz bu fakültelerin de 57 tanesini açmak sizin iktidarınız dönemine nasip olmuş. Yani, artırmışsınız, kontrolsüz bir şekilde artmış. Bu hukuk fakültelerinden çıkan hem hâkimler olsun hem avukatlar olsun onların da yapacakları herhâlde Türkiye’deki bağımsız yargı adına, yahut da adalet adına çok bir şey olmadığını hepimiz görüyoruz.

Şimdi, yine dedik bu kanunu eleştirmeye bile gerek yok. Eleştirecek bir tarafı dahi yok ama. Mesela, Adalet Bakanının Yargı Reformu Strateji Belgesi’yle ilgili konuşmalarında söylediği şeyler var. “Güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi Adaletin kapısına gelen hakkına erişebileceğinden emin olmalı.” Bu kanun, buna hizmet ediyor mu? Neresi hizmet ediyor? Siz, 47 bin tane avukatı olan bir ille, 80 tane avukatı olan bir ilin Barolar Birliğindeki delegasyonunu eşitliyorsunuz. Yani birisi 4 tane ile gelecek, birisi de zannediyorum 12-13 tane ile gelecek. Nerede burada temsilde adalet? Nerede burada güven veren ve erişilebilir adalet amacına ve belgesine hizmet edecek bir yapı?

Şimdi, biraz sonra değineceğim, iktidarın barolarla, hukukçularla ve savunma mesleğiyle mücadelesi bugün başlamadı, iktidara geldikleri günden itibaren başladı. Bunun nedenini de herkes söyledi: “Tek tip insan, tek tip savunma, tek tip bir Türkiye.” bütün derdiniz bu. Sizin gibi düşünecek,

size benzeyecek, sizin gibi yaşayacak, hatta Sayın Cumhurbaşkanının gözüne bakınca ne dediğini anlayacak, vücut dilinden anlayacak. Yani, Allah saklasın Barolar Birliği Başkanı konuşmasını uzattı diye neredeyse bundan dört-beş sene önce bir Danıştay açılışı mıydı yargı yılı açılışı mıydı, Danıştay açılışıydı zannedersem, Danıştaydaki bir toplantıda, orada Sayın Cumhurbaşkanı nasıl korkuttuysa o günün ve bugünün Barolar Birliği Başkanı? Vallahi, bu yasanın altında da onun imzası olduğunu, ve bir dönem daha Barolar Birliği Başkanlığına devam etmek istediğini gören gözler hemen anlıyor.

Şimdi arkadaşlarım, sizle çok kısaca bir şey paylaşmak istiyorum. Mail göndermiş, muhtemelen sizlere de göndermiştir ama ben bunu da burada tutanaklara geçmesi bakımından önemli buluyorum. Gönderen avukatın ismini söylemeyeceğim ama tahmin ediyorum; merkez sağda, merkez solda namusuyla mesleğini yapan, hukukun ve savunmanın geleceğinden kaygı duyan, ülkesinin geleceğinden kaygı duyan, bir avukat olduğunu düşünüyorum bu yazdıklarından.

Şimdi şöyle, kısaca demiş ki: “ Bu çoklu baro sistemine geçilmesiyle arka planda yüzlerce yıllık gelenek bulunan bir yapı yıkılacaktır.” Hakikaten de doğru. Bizim İstanbul Barosunun bile kuruluşu neredeyse yüz elli yıldan fazla diye biliyorum, 1857 diye okumuştum.

“Bu, aslında kadim bir geleneğin, insanlığın ortak mirası olan bir kurumun yıkılması anlamına gelmektedir.” Özetle “çoklu baro sistemi” niye getirilmelidir dersek -şöyle 4-5 maddelik bir şeyler yazmış hemen paylaşayım sizle- her şeyden önce bilinmelidir ki bugünkü hâliyle barolar Anayasa’mızın 135’inci maddesinde düzenlenen kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, Anayasa’nın 135’inci maddesinin koruması altında olup, özlerine dokunacak bir değişiklik Anayasa değişmeden mümkün değildir.” Gerçi bizim Anayasa’mız da gecekondlu bir Anayasa artık. Parlamentar demokratik sisteme göre düzenlenmiş bir Anayasa’nın üzerine, biz kaçak olarak bir Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adı altında ucube bir sistem oturtturduk ki tamamıyla bir gecekondlu hâline geldi, ruhsatsız bir yapı.

“Anayasa’mızın ön gördüğü meslek kuruluşu modeli koorparasyon tipi yapılanmadır. Bu yapının en temel vasfı kuruluş bakımından yasallık, serbest kuruluş modeli değil, zorunlu üyelik, aidat uygulamasıdır...” -çok doğru.- “Çoklu baro sistemi kuruluş bakımından serbestlik anlamına geleceği için Anayasa’nın 135’inci maddesine aykırıdır. Ayrıca bu modelin gereği olarak devlet, meslek kuruluşlarını denetleyebilmektedir. Kamu gücüyle donattığı, kamu finansmanı ile desteklediği meslek kuruluşlarının devlet eliyle denetimi elbette çok doğaldır. -Biraz oralarda uzun uzun, geçmiş dönemlerin hepsini konuşmayacağım.- “Bu tasarımı hazırlayanlar şunu görmüş olmalılar. Çoklu baro düzenlemesine girildiğinde Avukatlık Kanunu’nun neredeyse tamamını elden geçirmek gerekmektedir ki bu düzenlemede böyle bir şey yok. Bu da gösteriyor ki mevcut sistematigi ve geleneği yıkmadan çoklu baroyu getirmek mümkün değildir. Sadece Avukatlık Kanunu değil, Tüketici Hakem Heyetleri, Hâl Hakem Heyetleri, CMK, HMK vesaire bir sürü kanunda değişiklik ister. Tasarıda adli yardım konusuyla ilgili yapılmış ama diğeriyle ilgili bir şey yapılmamış.”

Ben şurada çok önemli bir şey gördüm. “Anayasa’nın öngördüğü sistemde koorparasyon birtakım kamu gücüyle görevine dair fonksiyonlar yüklemektedir. Nitekim bu çerçevede mesleğe kabul ve meslekten çıkarma, disiplin, staj kabul ve staj eğitimi, adli yardım, CMK görevlendirmeleri bu barolar tarafından çok düzgün ve başarılı bir şekilde ifa edilmekteyken, çoklu baro sisteminde bunların bu düzgünlükte ve bu başarıyla ifa edilmesi artık imkân dâhilinde değildir.” ve bu işlerin sonunda Adalet Bakanlığına bu işlerin kalacağı yani merkezi yapı içerisinde iktidara kalacağı söylenmektedir.

Şimdi, diyelim ki iktidar, yıllardır özellikle büyük baroların, İstanbul, Ankara, İzmir barolarının siyaset yapmasından şikâyetçi; olabilir, o ayrı bir şekilde, ayrı bir yerde konuşulabilir. Yine buradaki yazıdan okuyorum. “Üstelik Anadolu barolarının çoğu siyasete karışmamış, buradaki meslektaşlar

daima birlik ve beraberlik içerisinde olmuşlardır. Büyük şehir barolarındaki avukat sayısından ötürü ortaya çıkan kopukluksa coğrafi bir belirlemeyle ilçe baroları kurulup ilçe baroları başkanlarını belirlemek suretiyle çözülebilir –daha da önemli bir uyarı- gelecekte dönemin iktidar partisine göre belirli baro ve meslektaşların ‘Tanıdığım hâkim, savcı var; işinizi hâllerimiz.’ demesinin belirli işleri daha kolayca almasının, adli yardım ve CMK hizmeti gibi hizmetlerin tamamı ya da bir bölümünü kendi barolarına almasının önü açılacak.” demiş. Vallahi çok doğru ve yerinde bir uyarı.

Bakın arkadaşlar, mesleği yapan yani avukatlık yapan arkadaşlarımızın tamamı görmüştür, bundan –çok uzatmaya gerek yok- sekiz, dokuz, on sene önceye gittiğimizde, inanın, çetrefilli davası olan, olmaz işleri olan insanlar cemaat mensubu –o zaman cemaatti, şimdi FETÖ terör örgütü oldu- avukatları arıyorlardı biliyorsunuz, vallahi de billahi de, şu anda da AKP’li avukatları arıyorlar, herkes bunu yaşıyor. Yani benim de çetrefilli bir işim olsa –biraz ironi yapayım- Cumhuriyet İttifakı’nın üyesi olan, mensubu olan avukatlardan tutup çetrefilli işimi gördürmek isterim ki bu baro yasası, Avukatlık Yasası değiştikten sonra...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – İnsanları zan altında bırakmayın, avukatlar şerefli ve onurludur.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Eyvallah.

Yani kaygılarımızı dile getirmemizde bir şey var mı?

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Kaygı değil tespit yapıyorsunuz.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Aynı kaygıları siz duymuyorsanız şöyle düşünün, yarın bu iktidar ilelebet...

Şimdi, arkadaşlar bu Balyoz ve Ergenekon davalarına çok gittim, o zaman da milletvekiliydim, 2011’de çok gidiyorduk o zaman da hakikaten. Oradaki heyetler var ya, bu düzenin hiç değişmeyeceğini zannediyorlardı biliyor musunuz, bu dönem böyle geldi böyle gidecek zannediyorlardı vallahi. Bir yel esti, en yakınlarıyla beraber bir kavgaya tutuştular, bugün biliyorsunuz, o gün “cemaat lideri”, “asrın lideri” bilmem ne diye anılan insanlar bugün “terör örgütünün reisi” falan diye anılıyorlar. Yani çok detaya girmeye gerek yok; bu düzen böyle gidecek diyorlardı.

Bir şiirle bağlamış bu meslektaşımız, çok da güzel, bilinen bir şiir ama demiş ki: “Hadi gel yıkalım şu Süleymaniye’yi desen iki kazma kürek, iki de ırgat gerek/Ancak “Hadi gel yapalım şunu geri.” desen bir Sinan, bir de Süleyman gerek.” Burada çok doğru söylemiş, çok da güzel bağlamış. Burada -zannedersen- 27 maddelik bir teklifle yıkmaya çalıştığınız düzen bizim 150-200 yıllık düzenimiz, gerçekten de bu düzeni yıkmaya çalışıyorsunuz.

Şimdi, yine –Bülent Turan yok herhâlde- Sayın Bülent Turan’ın bugün basına yansıyan bir açıklaması vardı, diyordu ki: “Eğer bu yasa çıkarsa ben hemen İstanbul Barosundan istifa edeceğim, ilk kurulan baroya da üye olacağım.” Sayın Bülent Turan’ın İstanbul Barosuyla vallahi bir husumeti var, o anlaşılıyor. Ta sekiz sene önce de buldum böyle bir şey, işte İstanbul Barosunun Silivri’deki yargılamaları, Ergenekon yargılamalarındaki avukatların maruz kaldığı muameleye karşı durmak ve oradaki sanıkların da adil yargılanmasını sağlamak için, başka bir şey değil, yani yargıyı etkilemek değil baro olarak üzerlerine deruhte edilen görevi yerine getirmek için bir Silivri’ye gidişleri var, Silivri’ye gidişlerinden “yargı görevini yapanı etkilemeye teşebbüs” suçu kapsamında hem 10. Ağır Ceza Mahkemesinin –özel yetkili mahkemenin- hem de Konya Barosunun -ki Konya Barosu da ilginç geldi bana onu araştıracağım, araştıramadım, ileriki konuşmalarımda söyleyebilirim- o dönemdeki yöneticileri FETÖ terör örgütüne üye olmaktan da belki yargılanmış, tutuklanmış ya da kaçmış olabilirler.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – On yıl aldı.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Aldılar mı ceza? Bakın doğru tahmin etmişim çünkü FETÖ yargısı yapıyor bunu.

Baro açıklamış: “Bu çerçevede daha iddianamenin kabul kararı dahi verilmemişken, Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul Milletvekili ve İstanbul Barosu üyesi Bülent Turan’ın, ‘İddianamenin mahkemece kabul edildiği, baro başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin üyeliklerinin düştüğü, yönetim kurulunda olamayacakları, yerlerine yedek üyelerinin geleceği kendi ifadesiyle Silivri’den başka gündemi olmayan, avukatların dertleriyle dertlenmeyen, mahkemenin, mübaşirin, kâtibin sorunlarına duyarsız kalan baronun ayağına hukuk dolanmıştır.’ şeklinde açıklamaları, siyasi iktidarın süreçle ne denli yakından ilgilendiğini -yani FETÖ’cülerin kurduğu tezgâhla, o dönemin siyasi iktidarı birlikte ne denli yakından ilgileniyorlarmış, onu söylüyor İstanbul Barosu- gösterdiği gibi sürecin ne şekilde geliştiği, ne denli hukuki bir sürecin geliştiği, ne denli hukuki bir sürecin söz konusu olduğunu da en somut ve açık şekilde ortaya koymakta, başta yargı olmak üzere barolar ve avukatlar bakımından çarpıcı mesajlar içermektedir.” Aynı şekilde bu beyanlar: “İstanbul Barosu Genel Kuruluna, burada ifadesini bulan avukatların iradesine de açık bir saldırı ve saygısızlıktır. Avukatlar ve barolar buna gerekli yanıt vereceklerdir.” diye devam ediyor, hatırlatalım ki... Yani şunu söylemeye çalışıyorum: “Ele geçiremediğiniz her yerde... İşte, o gün Bülent Turan denk gelmiş, Bülent Turan, İstanbul Barosunun düşürülmesi ya da ceza alması için bu dönemin terör örgütü, o dönemin hizmet hareketiyle en azından fikrî anlamda, fikrî manada bir iş birliği içerisinde olmuşlardır hâlbuki, İstanbul Barosunun yöneticileri bugün olduğu gibi o gün de sadece kendi mensuplarının yani baro mensuplarının, avukatlarının ve bağımsız yargının bir ayağı olan bağımsız savunmanın haklarını Fetullahçı yargının hâkim olduğu özel yetkili ağır ceza mahkemelerinde savunmak için oraya gitmişler, bugün de bu çaba içerisinde.

Değerli arkadaşlarım, çok uzatmayacağımı söyledim. Gerçekten yargının sorunları çok, avukatların sorunları çok, ülkemizin de sorunları çok fazla, on sekiz yıldır da bu sorunlar derinleşerek arttı. Demokrasinin derinleşmesi adına da yüz elli yıllık bir çok partili daha doğrusu parlamenter geleneğimiz var. Bu geleneğe rağmen de son on sekiz yıldır da gün be gün, gün be gün herkesin özgürlük alanlarını sınırlandırdınız ama geline nokta -yani herkesi sizin gibi düşünmek zorunda bırakıyorsunuz yaptığınız düzenlemelerle ama- ne yoksulluğa, ne gelir dağılımındaki adaletsizliğe ne -milliyetçi muhafazakâr iktidar olmakla övünüyorsunuz ama- artan boşanma sayılarına ne antidepresan hapların kullanımının artışına ne cezaevleri nüfusundaki artışlara ki; bir dünya kanun çıkartınız, bir dünya da cezaevi yaptınız, adli kontrolle, infaz yasasıyla, af yasalarıyla... Buna rağmen cezaevlerindeki nüfus artıyor ve en yüksek kapasite kullanımı ülkemizde cezaevlerinde maalesef. Uzayan davalarla ki -içtihatı birleştirme kararı üç-dört yıldan evvel çıkmıyormuş- içtihatı birleştirme kararı çıkmıyor diye herhâlde dünyada kanun çıkartan tek ülke biziz. Aynı İttihat ve Terakki dönemi gibi “Yok kanun, yap kanun.” noktasına gelmişsiniz.

Ülkeyi; gelecekte kaygılı, mutsuz insanların yaşadığı, öfke patlamalarının yaşandığı, hoşgörüsüzlüğün olduğu bir millet olma iradesinin ağır ağır, azar azar ve hızlanarak arttığı bir hâle getirdiniz. Bence ne ülkemizin gündeminde Avukatlık Yasası’nda böyle bir değişikliğe ihtiyaç var, ne de bu, 21. yüzyılda ülkemize yakışan ve yüz elli yıllık parlamento geleneği olan bu ülkeye yakışan bir düzenleme bu. Bir an evvel, avukatların sorunlarını çözmek üzere bir düzenlemeyi getirelim, oybirliğiyle çıkartalım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, teşekkür ediyoruz Tufan Bey.

Buyurun Rafet Bey.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemiz çok ciddi sıkıntılardan geçmektedir. Bir taraftan dünyayı da etkileyen pandemi süreci içerisinde vatandaşlarımız sağlığıyla uğraşüyor, öbür taraftan çok ciddi ekonomik sıkıntılar altında; gerçekten esnafı, memuru, sanayicisi, iş adamı, herkes büyük sıkıntı içerisinde. Ülkenin yine bir süredir çok ciddi anlamda demokrasi ve adalet sorunu var, çözülmesi gereken çok önemli sorunları var ama buna rağmen bugün apar topar Meclis gündemine getirilen bir yasa teklifini gece gündüz görüşüp bir an önce yasalaştırmak için uğraşıyoruz oysa biraz önce belirttiğim sorunlar çok daha acil, çok daha önemli sorunlar ama onları bir kenara bırakıyoruz, sadece “Avukatları, baroları nasıl böleriz, nasıl parçalarız, nasıl ele geçirebiliriz?”in peşine düşülmüştür.

Değerli arkadaşlarım, biliyorsunuz devletin olmazsa olmazı kuvvetler ayrılığıdır; yasama, yürütme, yargı. Devletin üç temel gücü budur. Yargının da üç gücü; iddia, iddia makamı, savunma ve karar. Şimdi, biz, devletin güçlerini, aslında o ayrılıkları savunmamız gerekirken onları birleştiriyoruz ama ayrı kalması gereken diğer kurumları, işte, iddia makamını, savunma makamını, karar makamını birleştiriyoruz, birleştirmeye çalışıyoruz daha doğrusu.

Değerli arkadaşlarım, biliyorsunuz 2010 yılında bir anayasa değişikliği yaptık. O zaman çok tartışıldı, 29 tane maddeydi Mecliste kabul edilen, sonra referandum sürecinde de kabul edilen. Bunlardan 27 tanesinin uygulamada hiçbir şeyini görmedik, zaten görülmeyeceği belliydi ama orada çok önemli 2 tane madde vardı; bir HSYK –HSYK’ydi o zaman- bir de Anayasa Mahkemesi düzenlemesi. O zaman, ben çok iyi hatırlıyorum, muhalefet partileri de Milliyetçi Hareket Partisi dâhil “Gelin, bu 29 maddeden 2 maddeyi çıkarın çünkü bunlar yarın bu yargıyı belli bir grubun ya da yürütmenin etkisi altına sokacak niteliktedir; seçimi getiriyorsunuz ama getirilecek olan seçim, mutlaka bu yargıda gruplaşmalara, bölünmelere neden olacak.” demişlerdi. Ama buna rağmen kabul edilmedi ve yasalaştı. O 2 madde sayesinde yargının iddia ve karar makamı, maalesef, o dönemin hizmet hareketi olan cemaatin, bugün FETÖ’nün tamamen kontrolü altına verildi.

Tabii, sonradan “Ya işte yanıldık.” denildi, “Kandırıldık.” denildi falan ama öyle değildi çünkü o zaman o maddelerin, o sistemin getireceği sakıncalar çok anlatıldı. Yani bilim insanlarınca anlatıldı, siyasilerce anlatıldı, muhalefetçe anlatıldı, herkes anlattı ama çok ısrar edildi hatta o 29 maddenin asıl o 2 maddesinin önemli olduğu ısrarla belirtildi ve yasalaştı.

Şimdi, o süreçten sonra FETÖ’ye teslim edilen yargı 2013 yılında bakıldı ki gerçekten yanlış yapılmış. Yani bir terör örgütüne teslim edilmiş yargı. Bu sefer bir şekilde ondan kurtulmak gerekiyordu, 2017 Anayasası’nda da “Evet, 2010 Anayasası’nda düzenlediğimiz düzenleme yanlıştır.” denildi, “Olmadı” denildi, “Uygulamada büyük sıkıntılar yarattı.” denildi, 2017’de tekrar değiştirildi; bu sefer de yürütmenin etkisi altına verildi.

Şimdi, o bizim yargımızın iddia ve karar makamı şu anda yürütmenin tamamen kontrolü altındadır. Kontrolü altında olmayan bir tane gücü vardı, barolar. Evet, hâlâ bağımsızlığını koruyabilen, insan hakları savunuculuğu yapan, demokrasinin, hak ve hukukun savunuculuğunu yapan barolarımız vardı ama bu barolar zaman zaman tabii, yürütmenin de karşısında olabilecek ya da muhalefet edebilecek açıklamalar yapıyordu. Bunları tartışmak istemem doğrudur, yanlıştır ama baroların bunu konuşması hakkıdır, yasal hakkıdır.

Şimdi, düşünüldü, bu baroları susturmak lazım. Nasıl susturulur barolar? Baroları ele geçirmek lazım, daha doğrusu baroları bir bölmek lazım, parçalamak lazım, ondan sonra da yönetimini ele almak lazım. Düşünüldü ve denildi ki: “Derhâl bu barolarla ilgili yasal değişiklikleri yapalım, baroları bölelim ve baroları yürütmenin kontrolü altına alalım.” Böylece yargının her üç gücü de artık yürütmenin denetimi altına girecek. Böylece yürütmenin karşısında hiçbir zaman kendine itiraz edebilecek, farklı düşünceler ileri sürebilecek bir güç olmayacak; yürütme nasıl isterse öyle kararlar

alacak, öyle konuşacak, öyle düşünecek, bütün şeylerini öyle yapacak. Bu amaçla bu yasa teklifi Büyük Millet Meclisine getirilmiştir ama bakınız, 2010’da yaptığımız o yanlış, 2017’de yaptığımız anayasal düzenlemelerdeki yanlış, bugün yasalarla da yapıyoruz.

Arkadaşlarımızın tamamı söyledi, barolar kamu tüzel kişilikleridir. Değerli arkadaşlar, kamu tüzel kişiliği bölünmez yani bunu hepimiz biliyoruz, siz de biliyorsunuz. Bu, kesinlikle Anayasaya aykırıdır. Eğer baroları bölersek ben de derim ki: Ben iddia makamından memnun değilim, iddia makamı taraflı davranıyor. Ya beni savunacak ya da bana soruşturma yapacak bir iddia makamı isterim. Bu, benim hakkım. Eğer barolar bölünebiliyorsa daha doğrusu savunmayı bölüyorsanız iddia makamını da bölersiniz hatta karar makamını da bölerseniz. Yanlı karar veriyor dediğimiz hâkimleri ben istemiyorum. Ben hâkimler bağımsız olsun istiyorum. “Ben bağımsız hâkimlerde yargılanacağım.” deme hakkını elde ederim. Evet, bu sefer de öyle bir karar makamı kurarsınız.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, baroları bölmek bu milletin bütün sivil toplum örgütlerini bölmeye götürür. Bu, çok tehlikelidir. Bakın, belki çok ileri gittiğimizi düşüneceksiniz ama bu bölünme milleti bölünmeye götürür. Gelin, bu Anayasa’ya aykırı olan teklifi geri çekelim; gelin, baroları bölmeyelim. Bunu ne kadar bölerseniz yarın bir gün, inanın, barolar içerisindeki kavgalar o kadar çok artacaktır, barolar birer çatışma kurumu hâline gelecektir, savunma gücünü tamamen yitirecektir. Siz belki “Biz yürütmeye istediğimizi yaptıracağız.” diyeceksiniz ama bu vatandaş savunma hakkını kaybedecektir yani bu yanlıştan mutlaka dönmemiz lazım. Bunun bir inat uğruna, barolara baskı yapmak amacıyla böyle bir düzenlemenin Anayasa’ya aykırı olmasına rağmen yapılıyor olması hakikaten çok üzücüdür yani ben inanıyorum ki yarın bir gün eğer Meclisten geçerse -ki dilerim geçmez- Anayasa Mahkemesinden dönecektir ya da bir gün tekrar değiştirilecektir ama inanın, baroları bölme teklifine onay veren bu arkadaşlarımız tarihi “Baroları, kamu tüzel kişiliklerini bölen kişiler” olarak geçecektir, bunu asla unutmayınız.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, ülkenin sorunlarını tartışırken kuvvetler ayrılığı dedik. Aslında, Türkiye’de temelde başlayan sorun, özellikle 2017 Anayasa değişikliğinden sonra devletin üç gücünün tamamen yürütmenin -bunları söyleyince tepki gösteriyorsunuz ama- kontrolü altına girdiği gerçeğini asla değiştirmiyor, kontrolü altındadır. Evet, yargı, bugün, maalesef yürütmenin kontrolü altındadır. Meclis, yasama maalesef yürütmenin kontrolü altındadır.

Dün bir FETÖ projesi olarak gündeme getirilen savunmayı, baroları bölme projesi bugün maalesef AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi grupları tarafından Sayın Cumhurbaşkanının talimatları doğrultusunda Meclise getirilmiştir. Yani ben açıkçası bunun kendi aralarında bile tartışıldığını, konuşulduğunu düşünmüyorum, hazırlanmıştır, gelmiştir. Tabii ki Genel Başkanların talimatı doğrultusunda hareket edeceksiniz, elbette oy vereceksiniz, Meclis gündemine getireceksiniz ama her birinizin hukukçu olarak şunu da bildiğini düşünüyorum: Yani bu yasa değişikliği ileride özellikle yargının savunma ayağı açısından da olsun, diğer ayakları açısından da olsun Türkiye’de çok ciddi sorunlar getirecektir. Bakın, belki şu noktaya gelinecek: Yani şu anda olan yargı içerisindeki kutuplaşmalar, özellikle işte iddia makamı ve karar makamında böyle paralel yapılanmalar gündeme geliyor, şimdi savunmada da bir paralel yapı gündeme gelecek. Yani paralel devleti, biliyorsunuz, FETÖ’yle birlikte gündeme getirmiştik Türkiye’de, şimdi de “paralel yargı” “paralel savunma” “paralel karar örgütü” “paralel iddia örgütü” gibi kavramlarla yaşama durumunda kalacağız. Bunun bir demokratik ülkeyle hiçbir şekilde bağdaşmayacağını hepimiz çok iyi biliyoruz. Yani böyle “paralel devlet” “paralel yargı” “paralel baro” kavramları bu ülkede milletin devlete olan güvenini, milletle olan birliğini, beraberliğini çok ciddi şekilde tehlikeye sokacaktır, bu tehlikeyi özellikle belirtmek isterim.

Yine, değerli arkadaşlarım, bu yargıyla ilgili -ben sık sık gündeme getiriyorum ama bir türlü

kabullendiremedik bugüne kadar- yargının olmazsa olmazı dediğimiz bağımsızlığı maalesef yoktur. Bugün, yargının asıl sorunu baroların tekli olması ya da seçim usulü falan değildir yani bu yargının savunmanın dışındaki ayaklarının bağımsız olmamasıdır, yargının asıl sorunu bu bağımsızlık sorunudur. Biz eğer bu bağımsızlık sorununu çözemezsek, buna bir çözüm üretmezsek ya da “Evet, bugün, Türkiye’de yargıda ciddi sıkıntı vardır, yargı bağımsız değildir.” gerçeğini kabul etmediğimiz sürece biz böyle düzenlemelerle yargının sorunlarını çözmeye yerine yargıya çok daha büyük sorunlar getiririz. Evet, belki baroları da ele geçirebilirsiniz, baroları da yürütmenin kontrolü altına sokabilirsiniz, rahat edersiniz ama bu millet adalet arayışında ve o yargıya güveni asla sağlayamazsınız. Hepimiz biliyoruz, gerçekten cumhuriyet tarihinin yargıya güven anlamında en düşük dönemini yaşıyoruz. Ben gerçi hep yüzde 20 diye telaffuz ederim ama Yargıtay Başkanı “Yüzde 30.” dedi, “Yüzde 25.” diyen arkadaşlar var, yüzde 20 ile yüzde 30 arasında kabul edelim, hatta yüzde 30 kabul edelim; evet, 2002 yılında yüzde 70 olan yargıya güven eğer yüzde 30’lara düşüyorsa bunu bir düşünmemiz lazım, “Ya, bu neden böyle?” dememiz lazım. Gerçekten, bugün, yargının o iddia ve karar makamlarında hiçbir hâkim, savcı öyle “Ya, ben vicdanıma göre, yasalara göre hiçbir gücün etkisinde kalmadan karar veririm.” deme noktasında değildir. Hepsini inanın... Tabii ki içlerinde çok değerli hâkim ve savcılar var, biliyorum, her şeye rağmen vicdanıyla, yasalarla karar verme gayreti içerisinde, onlara buradan şükranlarımı sunuyorum. Birlikte çalıştığım meslektaşlarım da var, hakikaten ideolojisi ne olursa olsun adalet için büyük gayret eden hâkim, savcılar biliyorum, onları kutluyorum. İyi ki onlar var, onlar da olmasa zaten yargı tamamen artık kapatılma noktasına gelecektir.

Değerli arkadaşlar, biliyorum, tabii, uzun zamandır konuşuyoruz, herkes biraz da sıkıldı, bir de aynı konular ama çok fazla da gürültü geliyor Sayın Başkan. Sayın Başkan, çok gürültü geliyor yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sessiz olalım arkadaşlar.

Buyurun Sayın Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sohbet edecek arkadaşlar elbette dışarıda çok rahatlıkla sohbet edebilirler.

Bu anlamda, değerli arkadaşlarım, şimdi, bu ülkenin kuvvetler ayrılığı sorununu biz çözmeden, yargının bağımsızlık sorununu çözmeden bu ülkede hiçbir sorunu çözemeyiz. Son yılların çok olağanlaşan bir uygulaması daha var: Hem Anayasa’ya uymama, ihlal etme; yasalara uymama, ihlal etme; fiili durumlara göre ülke yönetilmesi. Oysa Türkiye Cumhuriyeti Anayasa’ya ve yasalara göre yönetilir ancak uygulamada öyle görülüyor ki bir fiili durum yaratılıyor; bunu biz, 2017 Anayasa değişikliğinden önce çok yaptık, Anayasa’yı ihlal ettik. İşte, o zaman, “Fiili bir durum var ortada, Anayasa’ya uyulmuyor, o zaman Anayasa’yı kişilere uyduralım.” kararı verildi. Şimdi, eğer yasaları kişilere göre değiştirmeye kalkarsanız, kişilere göre uygulamaya kalkarsanız orada siz asla hukuk devleti iddiasında bulunamazsınız. Herkes önce Anayasa’ya uyacak, yasalara uyacak, ihtiyaç hâlinde elbette Anayasa ve yasalar değiştirilecek ama kişilerin fiili uygulamalarına göre bir ülkede Anayasa değişikliği yapılmaz. Bunu Türkiye yaşamıştır, hâlâ yaşamaya devam ediyor; bir fiili durum yaratılıyor, ondan sonra da deniliyor ki: “Ya, bir fiili durum var, evet.” Fiili durum denilen şu: Yani, yasa dışı olan bir hareket. E, o zaman, “Hemen bir yasa çıkaralım, bunu yasal hâle getirelim.” anlayışından asla kurtulamazsınız ve bu anlayış demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletinde asla yeri olmayan, o kuruma, o devlete, o yapıya zarar veren bir yaklaşımdır; bundan mutlaka kaçınılması gerekir.

Ben, tekrar, özellikle yargının iddia ve karar makamının bağımsızlığı konusuna değineceğim çünkü şimdiye kadar çok gördüm, hâlâ görmeye devam ediyorum; maalesef değerli arkadaşlarım, bakın, bu ülkede şu anda hâkim, savcılar ne bir coğrafi güvencesi vardır ne bir görev güvencesi vardır. Bakıyoruz, kamuoyunu ilgilendiren herhangi bir olayda yargı hemen bir talimat bekler noktasına

geliyor; bakıyor, neler konuşuluyor, kim ne düşünüyor bu konuda, nasıl bir karar verilmeli noktasında hareket etmeye başlıyor. Eğer bir hâkim, savcı talimat beklemeye başlarsa ya da “Toplumda yapılan değerlendirmeler nedir?” diye onu beklerse maalesef orada adalet dağılmaz.

Bakınız, en son Mecliste de gündeme geldi, Antalya’nın Serik ilçesinde bir rüşvet olayı ortaya çıktı. Türkiye Cumhuriyeti’nin 2 bakanı, daha doğrusu Kültür ve Turizm Bakanı, yapılan bir toplantıda, Antalya’da AK PARTİ belediyesinin Başkanı tarafından 500 bin lira rüşvet alındığını söyledi. Buna şu andaki Serik Belediye Başkanımız “Hayır, böyle bir şey olduysa kimin yaptığını söyleyin.” diye itiraz etti haklı olarak. Sayın Dışişleri Bakanımız da dedi ki: “Başkan, senden önceki Başkan döneminde oldu. Bunda senin bir suçun yok.” Bunu, Serik Belediye Başkanımız sosyal medya hesabından paylaştı, hatta şöyle dedi: “Evet, bunun üzerine ben Bakanlara ‘Eğer bir bakan olarak siz, Türkiye’de, Serik’te bir rüşvet yenildiğini tespit edip de bunun gereğini yapmıyorsanız yanlış yapıyorsunuz.’ dedim ve çıktım, toplantıdan ayrıldım.” Şimdi, bakın, bu iki ayı geçti; bizim Antalya il örgütümüz de iki ay önce suç duyurusunda bulundu, buna rağmen hâlâ cumhuriyet savcılığı tarafından yapılan hiçbir işlem yok, İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan hiçbir işlem yok. Kültür ve Turizm Bakanı ile Dışişleri Bakanı tarafından, bu rüşvetin kimin tarafından alındığı konusunda hiçbir açıklama yok, Sayın Cumhurbaşkanı tarafından bu 500 bin liralık rüşvet olayıyla ilgili hiçbir değerlendirme yok; sanki bu rüşvet olayını meşrulaştırma yoluna gidiliyor. Oysa hepimiz biliriz ki eğer bir ülkede rüşvetlere, yolsuzluklara, hırsızlıklara alışkanlık kazandırırsak o devlet çöker. Yani şu anda yargıda yapılan maalesef budur arkadaşlar. Yargı şunu bekliyor: “Ya, nasıl hareket edelim?” “Nasıl bir karar verelim?” Oysa 2 bakanın bilmiş olduğu bir rüşvet suçuna iki aydır hâlâ hiçbir işlem yapılmamışsa, hiçbir şey yapılamıyorsa biz bu yargıya güvenmemekte haklıyız. Yani bu yargı eğer bir rüşvet olayını bile, 2 bakanın bilgisine rağmen ortaya çıkaramıyorsa o zaman siz savunmayı ne diye böleceksiniz, niye böleceksiniz? Siz bölecekseniz iddia makamını bölün, karar makamını bölün; o zaman millete belki daha iyi hizmet etmiş olursunuz. Bağımsız görev yapmaya çalışan barolarla uğraşıyorsunuz da niye bu tür sorunlarla uğraşmıyorsunuz? Daha ortaya çıkmış bir rüşvetle ilgili elini kıpırdatamamış bir yargıya niye bir şey söylemiyorsunuz?

Değerli arkadaşlarım, şunu ısrarla hep söylüyoruz: Yargı herkese lazımdır, adalet herkese lazımdır. Bugün yargı belki sizin istekleriniz doğrultusunda karar veriyordur ama yarın o yargının yürütmesi değiştiği zaman o yargı sizin aleyhinize de kararlar verir; unutmayın. Bakın, bir gün iktidardan gideceksiniz, o görülüyor; bu sefer “Bu nasıl yargı!” “Bu nasıl taraflı yargı!” “Bu nasıl karar veren yargı!” diye isyan ederseniz. Bunu zamanında çok söyledik. Bakın, o FETÖ sizlerle birlikte kumpas davalarını açtığında “Yapmayın!” dedik, “Yapmayın, bunlar kumpas!” dedik, hatta o zaman dedik ki: “Ya, bunlar kumpas, biz bu kumpas davalarının avukatıyız; bunlar yanlış.” Siz de dediniz ki: “Bunlar gerçek, biz de bu davaların savcısıyız.” Ama 2013 yılı Aralık ayında kendinize dokundu haksızlık, hukuksuzluk “Yargı FETÖ’nün kontrolü altında.” diye bağırırdınız. Önce de öyleydi ama önce niye itiraz edecektiniz ki istediğinizi yaptırıyordunuz yargıya. Ha, FETÖ’yle kavgaya tutuştunuz, “Eyyvah!” dediniz. Ama getirdiniz, ısrarla söylüyorum, 2017 yılında o yargıya bu sefer yürütmenin emrine verdiniz.

Değerli arkadaşlarım, yapmayın. Burada bugün o kadar sıkıntımızın içinde -başında söyledim- o kadar acil sorunlarımızın içerisinde bu baroların bölünmesiyle ilgili çalışmalarınızı yapmanızı, inanın, millet -yani sadece avukatlar değil, bütün kamuoyu- hayretle, ibretle izliyor. Yani gece gündüz çalışarak çıkarmaya çalıştığınız bu yasa savunma makamını bölme yasasıdır. O savunmayı bölerek -şundan emin olun ki- o yargının savunma ayağını, o gücünü asla ele geçiremeyeceksiniz. Bakın, yarın öbür gün eğer bu teklif yasalaşırsa Anayasa Mahkemesi bozacaktır, benim inancım odur ama bozmasa bile bakın, uygulamada göreceksiniz ki barolar, savunma kendi hakkına da milletin hakkına da sahip çıkacaktır; kendini böldürmeyecektir. Bakın, göreceksiniz; belli siyasi partilerin içinden çıkarmak istediği, başkan

yapmak istediği, ayrıcalıklı olarak böldüğü barolarda hiçbir şey elde edemeyeceksiniz. Bakın bunu görün, yapmayın, gelin, bu baroları bölmeyin, bu baroları bölmeyin

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Belki de bölünmeyecek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bakın, değerli arkadaşlarım, kendiniz de biliyorsunuz, yapmayın yani yıllardır hukukun içindesiniz, ya, bölünecek, barolar bölünecek; nasıl bölünmeyecek ya!

(Uğultular)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun Sayın Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Değerli arkadaşlarım, bakınız, şu anda adliyeciler arkadaşlarımız var ve bahsettiler, ben de o yargının belki savunma yanında değil, iddia makamındaydım, görüyordum. Evet, her bölgede yani her baroda ben ideolojik olarak baro başkanlarının “şu partili bu partili” demesini istemem ama elbette barolarda siyaset yapan baro başkanları vardır, üyeleri vardır; bu normaldir zaten, barolar yapar bunu. İnanın, her siyasi görüşten baro başkanıyla çalıştım. Buradaki sorun, aslında, siz “Barolar siyasallaştı.” falan diyorsunuz ama baroların siyasallaşması -hepiniz göreceksiniz- bu değişiklik yapılsa ondan sonra başlayacaktır.

Şimdiye kadar, bakın, mesela Antalya’da bundan önceki dönemdeki bizim Baro Başkanımız MHP’liydi, şimdiki Baro Başkanımız ideolojik olarak sosyal demokrat ve onun döneminde de bundan önceki Baro Başkanının döneminde de hiçbir sorun yaşamadan...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – İYİ PARTİ’li... MHP’li değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman MHP’deydi.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – MHP’deydi işte o zaman, Başkan olduğunda MHP’deydi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dört sene önce nasıl İYİ PARTİ’li oluyor?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, Baro Başkanıyken MHP’liydi. Sayın Vekil, lütfen... Şimdi başka yere gitmiştir. 2016 yılından önce, ben, Meclis Genel Kurulunda özellikle yargıyla ilgili yasa görüşülürken takip etmeye çalışıyordum. Gerçi benim hafızam çok güçlü değildir Akçay kadar ama şunu hatırlıyorum; “AK PARTİ döneminde yargı Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en çok güven kaybına uğramıştır” lafı ediyordunuz siz de değerli arkadaşlar.

(Uğultular)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Belgelerini de getireceğim, getireceğim, hiç şeye girmeyin, getireceğim. MHP’li milletvekili arkadaşlarım Mecliste “AK PARTİ iktidarlara döneminde yargı en çok güvensizlik dönemini yaşıyor.” demişlerdi ama ne oldu bilmiyorum, sonra tabii değişir, fikir farklılıklarına kapılırlar ama birden o düşüncelerden arındılar, tekrar 180 derece farklı bir şey içerisine girdiler, olabilir, tabii ki onların takdiridir ama şu gerçeği bunlar örtmüyor; evet, yargıya güven cumhuriyet tarihinin en düşük seviyesindedir; bu gerçeği kim ne derse desin ortadan kaldıramaz, bu kadar iddialı konuşuyorum, en düşük seviyededir.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – FETÖ’cü yargısı tasfiye edildi. FETÖ’cüler yargıdan tasfiye edildi.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Gelin, eğer bir şey yapmak istiyorsanız bu yargıya güveni bir artıralım.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Tıptış tıptış giriyordunuz, koşu koşu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale edin. Böyle bir usul mu var? Söz haklarını

kullansınlar Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sayın Başer, konuşmacıya müdahale etmeyelim.

Arkadaşlar, böyle bir usul yok.

Sayın Zeybek, siz Komisyona hitap edin. Karşılıklı konuşmayalım.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Laf atmasınlar ya, onlar laf atıyor, ondan sonra da farklı kişilere yöneliyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Zeybek.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Tamam konuşuyorum.

Değerli arkadaşlarım, bakın, bağımsız bir yargıyı istiyorsak, bu konuda gerçekten samimiysek yapılacak şeyler bellidir. Biz gerçi bu konuyla ilgili Mecliste yasa teklifleri sunduk ama siz de sunun, gelin, HSK’yi, gerçekten şöyle bir yapısal değişikliğini...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Geçmiş dönemdeki HSK’nın yapısını anlatsana.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, bağırmayın oradan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Başer, müdahale etmeyin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen de Bekir Bozdağ’ın dönemini anlat.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, Komisyon üyesi istediği kadar konuşsun, oradan bize laf atmasın lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Söz hakkınız var sizin de.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen arkadaşlar, konuşmacıya müdahale etmeyelim.

Sayın Zeybek...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Arkadaşlar, bağımsız bir yargı istemekte samimiysek, gelin, bu HSK’nin yapısını değiştirelim. Bu, tabii, bir Anayasa değişikliği gerektiriyor. Yasal düzenlemeler kolaydır, yapılıp ama bunda şunu istediğinizden emin olun: Evet, Türkiye’de yargı bağımsız olsun, herkese adalet dağıtsın, ayrımcılık yapmasın, siyasallaşmasın, tarafsız olsun, bağımsız olsun, adalet dağıtsın diyorsanız HSK’nin yapısını değiştirmeden bunu sağlamamız mümkün değildir. Bu kadar net konuşuyorum yani bunu mümkün değil sağlayamazsınız. Sadece o değil tabii yani HSK’nin yapısıyla birlikte yasal düzenlemeler de gerekiyor tabii. Biz o konuda da teklifler verdik. Gelin, bu hâkimlik güvencesini sağlayalım.

Değerli arkadaşlarım, hâkim, bakın, iddia makamını çok şey yapmıyorum, iddia makamı zaman zaman taraftır, yani “kamu avukatı” denilir falan ama karar makamının mutlak surette tarafsız olması gerekiyor. Bu anlamda, aslında, iddia makamı ile karar makamını da -o savunmayla iddiayı dengeleme anlamında ya da işte silahların eşitliği anlamında- eşit hâle getirmek gerekiyor ama önce şu karar makamını, gelin, siyasi etkilere kurtaralım.

Bakın, polemik yapmak için söylemiyorum: Dün burada Sayın Turan Aydoğan Vekilimiz bir savcının odasında yazı gördüğünü söyledi, çok ciddi itirazlar oldu. Hatta burada mı bilmiyorum, AK PARTİ’li bir milletvekili arkadaşımız...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Benim efendim.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – “Getirin o şeyi, ben takip edeceğim.” dedi.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Getirdiniz mi?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ben benzer bir şeyi yaşadım. Gerçi geçen Komisyon toplantısında gündeme getirdim, Sayın Komisyon Başkanımıza vermiştim o şeyi, fırsat bulduysa okumuştur.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, okudum, sosyal medya paylaşımları. Siz onu aslında resmî olarak verdiniz herhâlde?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Tabii, tabii, verdim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam, gerekli işlem yapılır.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Daha doğrusu şöyle: Şimdi, o sosyal paylaşımda o hâkim arkadaş aynı zamanda il seçim kurulu üyesi, siyaset yapıyor Sayın Başkan. Okuduysanız görmüşsünüzdür, siyaset yapıyor yani Cumhuriyet İttifakı’nı övüyor, oy istiyor, işte, Millet İttifakı’nı eleştiriyor filan. Yani elbette gidip oy kullanıyor her vatandaş gibi, bir partiye oy verecektir ama hâkimlerin, savcılarının şöyle bir şeyi vardır: Yani, düşünür, tabii ki düşünür, elbette düşünecektir, insandır ama o düşüncesini paylaşmaz yani “tarafsızım” diyorsa...

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Rafet Bey, şöyle: Biz de size şöyle mukabele ettik: “Aksine örnekler de var.” Siz de demiştiniz ki: “İkisi de yanlış.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam arkadaşlar, burada tartışmalı bir durum yok, ikisi de yanlış.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bakın, değerli arkadaşlar, ben, Sayın Komisyon Başkanı “Ya, o siyaset yapmıyor, orada hiç siyaset yok.” derse hiç itiraz etmeyeceğim ama açıktan siyaset yapıyor. Ben de -31 Mart yerel seçimlerinde oldu bu olay- o zaman toparladım o sosyal medya paylaşımlarını, gönderdim HSK’ye. Yani şikâyet etmedim. Dedim ki: “Siyaset yapan hâkimleriniz var, bilginiz olsun. Gereğini yapın.” İnanın, bakın, nisanı gönderdim, ocakta bana bir yazı geldi, diyor ki: “İşleme alınmasına gerek görülmemiştir. Şikâyetiniz varsa itiraz edebilirsiniz.” Siz de “Eğer gerçekten siyaset yapıyorsa takip ederiz.” dediniz, size de vereceğim Sayın Milletvekili.

Şimdi, bakın, şu anda -kabul etmiyorsunuz biliyorum ama- inanın, hâkimlerin, savcılarının nasıl gözü hep HSK’dedir... Öyledir, öyle olmadı mı anında, bir günde görevden alınır, sürülür, bilmem ne yapar yani karar verirken bile... Bak, “Adalet Bakanlığına bakar.” demiyorum, HSK’ye. Yani bütün özlük haklarını o yapar, atamasını o yapar, her şeyini, disiplin soruşturmasını HSK yapar, ona bakması normaldir. “Niye ona bakıyor?” demiyorum. Yani hâkim, savcı HSK’ye bakar, HSK de başka güçlere bakar. Bakın, “Adalet Bakanlığına bakıyor.” demiyorum, başka güçlere bakıyor. Bu yargının içinde -kabul etmiyorsunuz- hâlâ çok değişik yapılanmalar var.

İSMAİL BİLEN (Manisa) – Eskiden de cuntacılar bakıyordu.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi, bakın, şu savunmayı... Bak, söyle söyle! “Eskiden de yapılıyordu...” Eskiden yapılıyorsa şimdi yapmayın arkadaş!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Eskiden 150 tane yapılıyordu.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Görüyorsanız yanlış şimdi siz yapmayın. Allah Allah!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, karşılıklı olmasın.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Eskiden bir tane yanlış yapıldıysa şimdi 50 tane yanlış yapılıyor. Yapmayın arkadaşlar, yanlış yanlışdır ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, Sayın Kırçalı...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ben, bugün, Türkiye’nin yargısında yapılan yanlışları anlatıyorum. Bana yirmi yıl önceki, otuz yıl önceki, elli yıl önceki yanlışları anlatmayın.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Niye? Hoşunuza mı gidiyor? Onlar doğru mu?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ben, bugün, bir yıldır yapılan yanlışları anlatıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyin.

Sayın Kırçalı...

Sayın Zeybek, devam edin.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ya, şunu kabul ediyorsunuz, yanlış yapıyoruz diyorsunuz.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Yo, demiyoruz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – “Eskiden de yapıldı, biz de yapacağız...” Ya, yok işte. Eskiden yanlış yapıldıysa siz yapmayın. Öyle diyorsunuz. “Zamanıyla da şunlar oldu...” Ya, zamanıyla olandan bana ne!

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Biz şu anki durumu konuşuyoruz.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Ben, bugün... Değerli arkadaşlar, yani beş yıllık siyasetçiyim ama yargının ne zaman ne sıkıntılar yaşadığını -87 yılından beri de yargının içindeyim- yani neler yaşadığını bilirim. Kimin, nerede, ne zaman yanlış yaptığını bilirim.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – O zaman eleştirdin mi?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bakın, eleştirdim evet. O zaman siyasetçi değildim ben. Şöyle ama şunu söyleyeyim: 12 Eylül döneminde yargıda değildim, bas bas eleştirdim. O dönemlerde yargının içinde olan arkadaşlar bilir- yargıya güven 12 Eylülden önce yani 80’den önce yüzde 80-85’lerdeydi, 12 Eylül faşist darbesiyle yüzde 70’lere düştü; e “şimdi yüzde 30” diyorsanız bu darbeden daha kötü bir şeydir. Allah Allah! Ben bunu anlatmaya çalışıyorum kardeşim, sen de diyorsun ki “Zamanıyla şu oldu.” O çok kötü dönemde yüzde 70 güveniyordu vatandaş, çok kötü dönemde yüzde 70’i. Şimdi çok iyi dönem yaşıyor, altın çağını yaşıyor yargı, güven yüzde 30. Yapmayın ya!

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Hah, işte itiraflara başladın.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Biraz samimi olun, yapmayın bu kadar da ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, zaman kaybına neden oluyor.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, bu anlamda...

(Uğultular)

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Başkan...

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Oradan bir uyarsanız Başkanım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Uyarmıyor ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Zeybek, toparlayabiliyor muyuz?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Başkan, ben son üye konuşmacıyım. Artık biraz uzattık, herhâlde bir şey sağlayacaksınız yani. Sonuna kadar sabırla bekledim ben, biliyorsunuz, hiç seslenmeden böyle vallahi iki gündür bekledim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Kırk dakikayı geçtik.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Belki biraz konuşma... Daha doğrusu, şöyle değerli arkadaşlarım, yargının sorunlarını dile getirdiğimiz için lütfen rahatsız olmayın.

İSMAİL BİLEN (Manisa) – Yok olmayız, emin olun, olmayız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bilen...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Bu, milletin sorunudur. Bakın, bu sorunları çözmeden yani böyle büyük itirazlarla bu olmuyor. Aynı itirazları, abartmıyorum, 2010 yılında o yapılanma sağlanırken de -Mecliste ben de takip ettim fırsat buldukça- “İtirazlara hayır, yargı tam bağımsız olacak.” dediniz. Oldu mu? Ya yapmayın işte, şimdi de olmayacak. Bakın, olmadı, olmayacak çünkü yargının sorunu şu değil bak. Şimdi, eğer bu...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) - Niyetleri bağımsızlık değil, niyetleri Türkiye’yi parçalamak.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Şimdi, şu, elbette Avukatlık Kanunu değiştirilebilir, düzenlemeler yapılabilir ama bunun gerekçeleri olur. Arkadaşlar, avukat arkadaşlar anlattılar. Yani gerekçeyle gerçekten savunma makamının eksikliklerini tespit edip daha iyi savunma, yani ne bileyim, insan haklarının olsun, özgürlüklerin olsun ya da vatandaşların haklarını savunma noktasındaki eksiklikleri tamamlamak için elbette değişiklik yaparsınız ama yapılmak istenen bu değişiklik, baroların sorunlarını bitirmek ya da savunmanın gücünü artırmak için değil, savunmanın gücünü bitirmek için yapıyor kesinlikle; yapmayın. Şimdi bu gerçeği görmemezlikten gelerseniz bu değişiklikler bir gün ülkeye zarar verdiğinde, inanın, şunu demek zorunda kalmanızı istemem: “Ya, biz orada yanılmışız.” Bunu demeyin. Bakın, herkes, bütün konuşmacı arkadaşlar o kadar açıklıkla anlattı. Ya, biraz itibar edin; gelin, tartışalım. Ta başta, bu teklif önce bir Anayasa Komisyonunda görüşülsün dedik. E, görüşülsün ne olacak yani bir hafta sonra yasalaşmasının ne kaybı olur anlamıyorum. Bakın, dün sabah ezanı okunmuştu biz buradayken. İşte, öğlen gene geldik, gene bugün sabahlayacağız. Eğer yarın ordumuz savaşa giriyorsa kırk gün yatmayalım ama değerli arkadaşlarım, böyle bir pandemi döneminde gece gündüz çalıştırmanın esprisi nedir ya? Gelin, tartışsın, Anayasa Komisyonu da tartışsın bir. Belki sizin kendi arkadaşlarınız bile burada Anayasa’ya bir aykırılık tespit edecekler, bir tartışsınlar. Bundan niye çekiniyorsunuz ya? Üç gün gecikecek diye niye bu kadar dert ediniyorsunuz? Çıkarırsınız yani sayısal çoğunluğunuz var, istediğiniz zaman çıkarırsınız değerli arkadaşlar.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Kısa kes, kısa...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bir kere de sen konuş dinleyelim kardeşim!

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hep konuşuyor, dinle!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – O ne demek ya! Böyle bir şey olabilir mi ya? “Konuşmayı kısa kes.” ne demek!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, Sayın Kırçalı, Sayın Başer; müdahale etmeyelim lütfen.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bakın, her şeye rağmen polemige girmeyeceğim. Ben burada ciddi olarak bir inancımı, düşüncemi anlatmaya çalışıyorum. Öyle kimseyle polemik yapmak için falan anlatmıyorum ama bugün yaşadıklarımızı siz çok daha iyi biliyorsunuz, önceki dönemlerde de Mecliste çok yaşandı ve nerede doğru yapıldığı, nerede yanlış yapıldığı, zaman içinde görüldü. Bu nedenle diyoruz işte, öyle bağırarak çağırarak yapmayın da gelin, yapacağımız işleri iyi yapalım, yapacağımız işlerin millete bir faydası olsun, zararı olmasın; devlete zararı olmasın, yargıya zararı olmasın, savunmaya olmasın, iddiaya olmasın, karar makamına olmasın. Biz bunu söylemeye çalışıyoruz ama siz bağırıyorsunuz kardeşim, böyle olur mu? Yapmayın.

Değerli arkadaşlarım, ısrarla söylüyorum yani bakınız, gerçekten, Türkiye’de yargının çok ciddi sorunları var, çok ciddi sorunları var. Evet, savunmanın da vardır elbette ama iddia makamının çok ciddi sorunları var, karar makamının çok ciddi sorunları var. Bunu çözme konusunda, bakın, biz gerçekten Türkiye’nin bağımsız bir yargıya sahip olabilmesi için gereken teklifleri verdik ama siz hazırlayın

-bakın, tek istediğimiz şudur- yeter ki yargı hiçbir ayrımcılık yapmadan, bağımsız bir şekilde, önüne gelen dosya neyse karşısındaki kişiye, cinsiyetine, ideolojisine, görüşüne, dinine bakmadan karar verecek hâkim, savcı olsun istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Zeybek.

Şimdi Komisyon üyesi arkadaşlarımızın geneli üzerinde söz talepleri tamamlandı. Yalnız, aradan önce 3 arkadaşımıza söz vereceğimizi ifade etmiştik; Sayın Tiryaki, Sayın Kaboğlu ve Sayın Karaca.

Şimdi sözü Sayın Tiryaki'ye veriyorum.

Buyurun Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Baroların yönetiminde kimin olduğundan bağımsız olarak söylüyorum, baroların toplumsal açıdan, temel haklar ve özgürlükler açısından çok önemli rolleri var. Yasayla tanımlanmış görevlerini arkadaşlarımız tekrar tekrar saydılar, 1136/76'ncı maddede düzenleniyor: Avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleriyle olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güvenliği sağlamak, meslek düzenini savunmak ve korumak, meslek ahlakını savunmak ve korumak, mesleğin saygınlığını savunmak ve korumak, hukukun üstünlüğünü savunmak ve korumak, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak. Yasa, bunları barolara görev olarak veriyor. Bu kadar hassas bir konu olarak görülmesinin, bütün baroların ayağa kalkmasının, yürümesinin, oturmasının, görüşlerini Meclisle paylaşmak istemesinin temel nedeni bu. Bu yüzden, muhalefet de sesini bir biçimde yükseltmeye, toplumun her kesimine ulaştırmaya çalışıyor.

Şimdi, herhangi bir baronun internet sitesine buradaki her arkadaşımız bakabilir, herkesin önünde akıllı telefon var, ben sadece bir tanesini söyleyeceğim Ankara'da olduğumuz için. Bakın neler yapıyorlar? Barolar? Komisyonlar, kurullar ve merkezler var. Ankara Barosunun komisyonları: Cumhuriyet Tarihinde İz Bırakan Davaların Arşivlenmesi ve Değerlendirilmesi Komisyonu, İçtihatları Derleme ve Yayınlama Komisyonu, Askerî Mahkemelerin Kapatılması Sonucu Çıkan Sorunların Giderilmesi ile İlgili Komisyon, bunlar komisyonlar. Merkezler: Adli Yardım Merkezi, Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Merkezi, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Merkezi, Avukat Hakları Merkezi, CMK Merkezi, Çocuk Hakları Merkezi, Gelincik Merkezi, İnsan Hakları Merkezi, Kadın Hakları Merkezi, Engelli Hakları Merkezi, Mülteci Hakları Merkezi, Ankara Barosu Yayınları Merkezi, LGBTİQ+ Hakları Merkezi, Toplumsal Dava ve Hukuk Araştırmaları Merkezi. Bu merkezlerin her birinde onlarca avukat çalışıyor. Sadece Gelincik Merkezine kimlerin başvurduğunu araştırırsınlar, sadece Gelincik Merkezine. Kamunun denetiminde olan sığınma evlerinde kalan bütün kadınlar kamu görevlileri tarafından oraya yönlendiriliyor, şiddet mağduru kadınlar, ev içi şiddete maruz kalmış kadınlar. Bunlara karşılıksız ve çok iyi düzeyde hizmet veriyor Gelincik Merkezinde görev yapan, hiçbir karşılık beklemeden çalışan avukatlar. Sadece bununla sınırlı değil, onlarca kurul var, bir tane barodan bahsediyoruz: Barolarla Dayanışma ve İşbirliği Kurulu, Bilişim Teknoloji ve Hukuk Kurulu, Cumhuriyet Kurulu, FMR Hukuku Kurulu, Genç Avukatlar Kurulu, Hava ve Uzay Hukuku Kurulu, Hayvan Hakları Kurulu, Hukuk Fakülteleri ile İletişim ve İşbirliği Kurulu, Hukuk Projeleri Araştırma ve Geliştirme Kurulu... Saymakla bitmez, onlarca kurul, her birinde onlarca avukat görev yapıyor. İşte bu yüzden barolarla ilgili yapılmak istenen değişikliğe herkes bu kadar hassasiyet gösteriyor çünkü hem toplum açısından hem de temel hak ve özgürlükler açısından baroların yönetiminde kimin olduğundan bağımsız olarak önemli görevleri var.

Şimdi, bu teklifin temelini oluşturan iki tane başlık var, bir tanesi: Türkiye Barolar Birliği Genel

Kurulunda baroları temsil edecek delege sayılarının yeniden belirlenmesi, öbürü de çoklu baro yani belli sayıda avukatla bir kentte 1’den fazla baronun kurulabilmesi. Şunu açıkça söyleyelim: Getirdiğiniz bu teklif avukatlar açısından bir ihtiyaç değil, barolarını savunmuyor, 80 tane baronun sokakta olmasının nedeni bu. On beş yirmi gün öncesine kadar demeyeyim ama bir ay öncesine kadar bu ülkenin gündeminde böyle bir tartışma yoktu. Toplumsal açıdan da böyle bir ihtiyaç yok, toplumun hiçbir kesimi herhangi bir anket şirketinin yaptığı araştırmada böyle bir talebi gündeme getirmiş değil. Peki, ne yapıyorsunuz siz bununla, eğer böyle bir ihtiyaç yoksa, toplum için ve avukatlar için yoksa? Bir tek şey amaçlanıyor: Çoklu baroyla yandaş baro oluşturmak, yandaş barolar içerisinde yer almayan diğer avukatları ötekileştirmek, ötekileştirdiğiniz avukatlara “İşte bunlar, işte bunlar.” diye her gün hakaretler etmek. Bakın, ben burada bugün bir kalem buldum, bu kalem kime ait, bilmiyorum. Kalemin üzerinde Yargıda Birlik Derneği yazıyor, işte böyle dernekler kurulabilir. Farklı siyasi görüşlere inanan insanların farklı derneklerde örgütlenmesi, hukuka, toplumsal yaşama, siyasal yaşama ilişkin önerileri sunmasının önünde hiçbir engel yok. Bugüne kadar yüzlerce dernek kuruldu, hatta bu dernekleri siyasete atılmak için kullananlar da var, hepimiz bunu biliyoruz ama baro böyle bir organ değil. Baroları yandaş organlar, kurullar hâline getirmemek gerekir, baroların meslek örgütü olarak kalması hepimizin yararına.

Ben size bir tane yandaşlık örneği anlatacağım. Ne oluyor, nasıl oluyor? Peki barolarla ilgili bu yasayı geçirdiğinizde aynı şey olur mu, onu bilemem, onu zaman gösterecek ama ben bir örnek vereceğim size: Bakın, memur sendikaları, kamu görevlileri sendikaları, kamu emekçileri sendikaları 1990 yılının başında kurulmaya başlandı. Farklı siyasi anlayışa inanan insanlar farklı sendikalar, konfederasyonlar kurdular. Diyelim ki muhafazakâr kamu görevlilerinin çoğunlukla yer aldığı bir sendika, bir konfederasyon vardı, MEMUR-SEN, 1990’dan 2002’ye kadar on üç yıl içerisinde kaç kişiyi örgütlemişti? 40 bin kişi, bunların da büyük bir bölümü Diyanet İşleri Başkanlığında çalışan din görevlileriydi, 40 bin kişi 1990’dan 2002’ye kadar. Aynı süre içerisinde coplanarak yasa çıkarılması için sokaklarda mücadele eden sendikalar vardı. Onların üye sayısı ne kadardı? KESK’in 295 bin, Türkiye KAMU-SEN’in de 385 bin üyesi vardı, 2002 yılında, yasa çıktıktan sonra Resmî Gazete’de yayımlanan ilk verilere göre. Şimdi, bu iktidara yakın olan MEMUR-SEN, on üç yılda 40 bin kişiyi üye yapabilen MEMUR-SEN bu süre içerisinde nasıl gelişmiş ben size yıl yıl söyleyeyim: 2003’te 41 binden 98 bine çıkmış, 2004’te 137 bin, 159 bin, 203 bin, 249 bin, 314 bin, 376 bin, 392 bin, 515 bin, 650 bin, 707 bin, 762 bin, 836 bin, 956 bin, 997 bin, 1 milyon 10 bin, 1 milyon 20 bin. 2019 yılında 40 bin üyeli sendika 1 milyon 19 bin 853’e yükselmiş. İşte, siz yandaş olarak böyle örgütler özlüyorsunuz, sizin iktidarınıza payanda olacak yandaş örgütler. Barolar böyle olur mu? Bunu zaman gösterecek. Çoklu baroyla size inanan insanları birilerine hedef olarak mı göstereceksiniz, bunu da zaman gösterecek ama kanımca bu teklifin sahiplerinin hayal ettiği şey tam olarak böyle, yandaş sendikalar gibi, yandaş kurullar gibi yandaş baro oluşturmak.

Seçim sistemine gelince, yıllar önce Leman dergisinde şöyle karikatür görmüştüm; Rahmetli Özal -toprağı bol olsun, mekânı cennet olsun- eve geliyor, diyor ki: “Semra, Semra bir seçim sistemi buldum, sadece sen ve ben bizim partiye oy versek tek başımıza iktidar oluruz.” Leman’da yıllar önce böyle bir karikatür vardı. Şimdi, bu karikatürü bugün biri çizse ne der? Kimin söylediğini söylemeyelim, aynen şöyle der: “Metin, Metin bir seçim sistemi bulduk, avukatların yüzde 80’i bir araya gelse senin seçilmeni engelleyemez.” İşte bu yasa tam olarak böyle bir yasa, durum budur. Eğer bu yasalaşırsa Türkiye Barolar Birliği için 80 baro, başkanlar dâhil, 340 delege seçecek, yaklaşık olarak söylüyorum, hani bölünmediğini varsayalım. Ancak avukatların yüzde 57’sini oluşturan İstanbul, İzmir ve Ankara baroları bu 340 delege içerisinde 25 avukatla temsil edilecek, 25 avukat; 340 delegenin içerisinde 25 delege yüzde 57’sini oluşturan bu baroya ait olacak. Bu ne demek? Üst kurul delegelerinin ancak yüzde

7,4'ü olacak yani avukatların yüzde 57'si Barolar Birliği delegesi olarak yüzde 7,4 oranında temsil edilecek. Neyle kıyas ederseniz edin, siz buna temsilde adalet diyebilir misiniz? Öyle, barolar avukat örgütleri değilmiş, Barolar Birliği baro örgütüymüş, sanki barolar başka başka mesleklerden oluşuyor. O konuyla ilgili aklınıza gelen tek şey, onlar, avukatlar oy kullanmıyor.

Neyse, şimdi, bir zamanlar Avrupa Birliğine girmek, Avrupa Birliği demokrasinin ve ekonomisinin bir parçası olmak istiyordunuz Adalet ve Kalkınma Partisi olarak ve emin olun, bu konuda toplumsal destek aldınız. Bunun için her aday ülke gibi Kopenhag Kriterlerinin yerine getirilmesi gerekiyordu, Türkiye'nin Birliğin parçası olmasını istemeyenler zaman içerisinde bunu engelledi. Kimler? İşte, muhafazakâr milliyetçiler diyelim, Hristiyan demokratlar, milliyetçi partiler bazı ülkeler falan. Ama siz buna karşı ne yaptınız? Bu Kopenhag Kriterlerinden uzaklaşınca dediniz ki: "Biz de Kopenhag Kriterlerine karşı Ankara kriterlerini uyguluyoruz." Bunu ne diye söylüyordunuz? Yani kendi demokrasimizi kurarız diye söylüyordunuz. Şimdi, bu Ankara kriterleri nelermiş? Ben böyle on yıllık falan saymayayım ama sadece iki ayda var olan Ankara kriterlerini söyleyeyim: Bekçiler Yasası, İnfaz Yasası'nda yaratılan eşitsizlikler; arşiv araştırması, güvenlik soruşturması; barolarda antidemokratik düzenleme. Kopenhag Kriterlerinden Adalet ve Kalkınma Partisinin geldiği Ankara kriterleri bunlardır. İşkencedir, gözetilirdir, her gün cezalardır, her gün davalardır, yirmi dört saat boyunca muhaliflerin evinin basılmasıdır, sosyal medya paylaşımlarının takip edilmesidir, hakkında davalar açılmasıdır. Öyle kalıcı OHAL'den, OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle ihraç edilen on binlerden falan, hiç bunlardan da söz etmeyeceğim. Saksak sabaha kadar bitiremeyiz.

Hasılı gelişmiş değil, embriyo hâlinde bir demokrasiyle bile bağdaştırılamayacak yüzlerce, binlerce, on binlerce, milyon tane örnek var antidemokratik uygulamalara örnek. Yani bunu, Hükûmetin insan hakları karnesini anlatmak için söylemiyorum.

1973'de Kopenhag Zirvesi'nde belirlenen bu kriterler, bu ilkeler Avrupa'nın kimlik belgesiymiş ve burada, Avrupa'nın demokrasiye ilişkin ölçütleri belirlendi. Bu ilkeler temsili demokrasiydi, kanun hâkimiyetiydi, insan haklarına saygıydı, kültürel çeşitliliğe saygı ve sosyal adaletti.

Peki, bu temsili demokrasi deyince neleri anlıyorlardı, 1973'de Kopenhag Kriterleri ortaya konulduğu sırada? Önce, temsili demokrasi ile temel hak ve özgürlükler arasında çok sıkı bir bağ olduğunu söylüyordu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları da böyledir, bütün çalışmaları temel olarak bunun üzerine kuruludur. Yani temel hak ve özgürlükler ile demokrasi arasında bir bağ kurmaya çalışıyorlar. Düşünce ve ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, din ve vicdan özgürlüğü, bunlardan sonra bunu hayata geçirecek sistem olarak da temsili demokrasiyi sayıyorlar. Peki, temsili demokrasi deyince ne anlıyorlar? Üç tane ölçütü var bunun, üç temel ölçüt; birincisi şu: Seçimler makul aralıklarla yapılacak, seçime ilişkin söyledikleri şey. İkincisi: Seçimler gizli oy ilkesine göre yapılacak. Üçüncüsü: Eşit oy ilkesi olacak. Hangi seçim olursa olsun, üç temel ölçü; belirli aralıklarla seçim yapılacak, gizli oy olacak, eşit oy olacak.

Şimdi, sizin bu yeni getirdiğiniz düzenleme bu ölçütler ışığında, seçimler makul aralıklarla yapılacak mı barolarda? Evet, yapılacak. Gizli oy olacak mı yargı denetiminde? Evet, olacak. Eşit oy olacak mı? Anlattım size, yüzde 57'ye yüzde 7,4. O yüzden, temsili demokrasinin altına dinamit koymak anlamına geliyor.

Peki, bu durumda yargının üç temel sacayağından biri olan hukuk kurumları için ne olacak? Serbest seçimlerden söz edebilecek miyiz? En önemli üç unsurundan biri yoksa demek ki orada serbest seçimler de yok, elbette edemeyiz. Dolayısıyla, barolar açısından serbest seçimleri ortadan kaldıran bu teklife karşı çıkmak, gelişmiş bir demokrasinin ön koşulu olan serbest seçimleri savunmak anlamına geliyor. İşte, biz iki gündür komisyonda bunu yapıyoruz; işte, biz bir haftadır Mecliste bunu

savunuyoruz diyorum.

Hepiniz saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür derim Sayın Başkan.

Evet, dün saat 16.00'dan bu yana buradayız. Özellikle dünkü toplantıya bir yollama yapmakla başlayacağım, Cahit Özkan'dan Halil Öztürk'e kadar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadan konuşmayalım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tamam da konuşmacıları söylüyorum. Teklif sahiplerini özellikle dün gece on ikiye kadar dinledim, bugün de dinlemeye çalışıyorum. Neden buna değişiyorum? İyi ki Halil Bey var burada ama Cahit Özkan bir kavram kullandı: “Ortak akıl.” dedi. “Ortak akıl arayışı içerisindeyiz.” dedi. Ama şimdi görüyorum ki burada yoğun bir risk altındayız bu tarafta ama orada teklif sahiplerini, dünkü konuşmacıları, şu anda Halil Bey dışında hiç kimseyi göremiyorum. Şimdi, bu bakımdan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz de buradayız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Tamam, sevgili Turan, siz buradasınız ama konuşmacılar olarak eğer gerçekten ortak akıl arayışı konusunda içtensek o zaman burada olmamız gerekiyor.

Şimdi, bu saptamayı yaptıktan sonra, hemen doğrudan 135'inci maddeye giriş yapıyorum. 135'inci maddeyi açıklayacak değilim. Ama sizin dünkü konuşmacılarınızın tezi şu: “Barolar, bugünkü Türkiye baroları 135'in gereklerine yanıt veremiyor. O nedenle, biz bunu değiştirip yeni bir baro sistemi oluşturacağız.” Şimdi, burada üç aşamalı amaç-arac karşılaştırması yapacağım. Buna, aynı zamanda anayasallık incelemesi de denilebilir ya da sizin sunduğunuz önerinin anayasallık testi de denilebilir. Nedir bu araç-amaç karşılaştırması? Birincisi: Bu metinde yer alan eylemler, ilk 5'i olumlu anlamda... Nedir bunlar? “Karşılama” “kolaylaştırmak” “sağlamak” “kılmak” gibi. İkinci kesim ise “bulunamazlar” “mecburiyeti aranmaz” “yapamazlar” “aday gösteremezler” gibi. Siz bunun için bir yasal düzenleme yapıyorsunuz, bunu karşılaştıracam. İkinci olarak: Bugünkü hukuk formasyonu ile bu yasal düzenleme arasında yine araç-amaç ilişkisi üzerinde duracağım. Üçüncü ve son araç-amaç ilişkisi ise bunu yaptıktan sonra, siz bunu yürürlüğe koyduktan sonra ortaya çıkacak baro tablosu acaba bu yasayla amaçladığınız hedefe ulaştıracak mı? Üç açıdan karşılaştırma yapmak suretiyle kısaca bunu toparlamaya çalışacağım.

Yasayla yapıyorsunuz, yasayla buradaki sorunların karşılanması arayışı -kuşkusuz- gerekliyse hiç şüphe yok, elverişli bir araç olabilir ama acaba 135'in uygulanmasında ortaya çıkan zaafların giderilmesinde araç ile amaç dengesi var mı? Yani baro sistemini bozmaya gerek var mı? İşte, esas sorun burada. Yani araç ve amaç arasında orantı var mı? Bu ilk sorudur ve çok ciddi bir sorudur, üçüncü aşamada buna yeniden dönüş yapacağım. Çünkü 135'in barolara yüklediği yükümlülükler aslında bildiğiniz gibi, burada sayılan karşılamak, kolaylaştırmak, sağlamak, hâkim kılmak gibi görev ve yükümlülükler Anayasa bütününe yayılmış bulunuyor. Anayasa bütününe yayılmış olması... Tabii, Anayasa'nın 2'nci maddesinden başlıyor, 138'e kadar hep kucaklayıcı, hep genel nitelikteki yükümlülükler yani konuya hep genel açıdan yaklaşımı gerekli kılıyor. Birinci araç ve amaç ilişkisi bu. Bildiğiniz gibi, ölçülülük ilkesi... Gerekli mi yasal düzenleme? Yasal düzenleme gerekli diyelim. İki: Elverişli araç mı bu öngörülenler? Evet diyelim. Peki, üçüncüsü: Orantı var mı? Şimdi, ikinci soruya geçince zannediyorum bunu biraz somutlaştırmayacağım çünkü burada sayılan yükümlülükler,

gerek yapma gerekse kaçınma biçimindeki yükümlülükler için Anayasa koyucu kamu tüzel kişiliği statüsünü veren bir kurumsal kategori koymuş, kamu tüzel kişiliği statüsü. Yani kamu tüzel kişiliğiyle ancak bunu yapabilirsiniz, bunun için de kamusal yetki kullanacaksınız, kamusal yetki tekeli olarak karşımıza çıkan bir yetkidir. Peki, acaba bu 135'in öngördüğü amaca ulaşmak için nasıl bir hukuk formasyonu öngörüyoruz ve biz hukuk fakültesi öğrencilerini hangi hedefte yetiştirmek durumundayız? 135'in amacına ulaşması için Anayasa bütününe yayılmış olan görev ve yükümlülükler için nasıl bir hukukçu yetiştirme tarzı söz konusu? Size birkaç satır okuyacağım, öğrencilere hoş geldiniz derken açılış derslerinden birkaç satır; üniversite öğrenimi ne demektir, hukuk öğrenimi ne demektir: "Hukuk öğrenimine gelince, bir sosyal bilim dalı olarak genel ilkelere tabi olduğu gibi kendine özgü nitelikleri de vardır. Burada ezber bilgiden çok muhakeme, sorgulama ve mantık yürütme gücüne dayalı bir süreç öne çıkmaktadır. Haklı olanı ortaya çıkarmak, gerekçeyi bulmak ve adaletle ulaşmak için sadece hukuk bilgileriyle donatılmış, donanmış olmak yetmez, bilgiyi aşan özelliklere de sahip olmak gerekir; dürüstlük, tarafsızlık, olay ve sorunlara çok yönlü olarak bakabilmek gibi. Bu özellikler, hukuk bilgisi ve hukukun genel ilkeleriyle pekiştirilebildiği ölçüde hukukçu olunabilir. Bu özellikleri kişiliğinde toplayan gençleri yetiştirebilmek için öğretim üyeleri çok çaba göstermelidir. Derslerde ele alınan konu, sorun ve olayları çok yönlü olarak irdelemek ve değerlendirmek esastır. Bunları yaparken teorik yani kuramsal bilgi kadar yargı kararlarına ilişkin içtihadı veriler, yürürlükteki hukuk kuralları, mevzuat karşılaştırmalı yaklaşımının sağladığı malzemeler ve uluslararası hukuk bilgilerinin birlikte kullanılması önem taşımaktadır. Hukuk, bilgi yığını veya ansiklopedik bilgi toplamı değildir; hukuk, problem, sorun yani mesele çözmek demektir. Anayasa hukuku ise en temel hukuki sorunları çözmek demektir. İşte, burada, nicelik ve nitelik sorunu karşımıza çıkmaktadır. Daha çok kişiye mi hukuk diploması yoksa niteliği öne çıkaran bir yükseköğrenim ve formasyon anlayışı mı? Kuşkusuz, her ikisini birlikte sağlamak ideal olanıdır fakat bir tercihte bulunmak gerekirse nitelik öne çıkarılmalıdır. Adalet, ancak nitelikli hukukçular yoluyla dağıtılabilir." Devam ediyor uzunca ve son cümleler: "Hukukçu aday olmak, yukarıda verilen bilgilerin özümsemesi ölçüsünde farklı kimlikler yerine hukukçu kimliğinin öne çıkmasıyla mümkün olabilir. Hukuki bilgi, bu malzemelerin muhakeme yetisinin geliştirilmesine katkısı ve sorun çözme kapasitesi bu yolun önemli halkalarıdır. Hukukçu aday hukuk, hak, adalet, eşitlik, hakkaniyet, özgürlük gibi temel ve evrensel kavramlarla yoğrulmalıdır. Bu vesileyle Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyeleri ve yardımcıları olarak sizlerle tanışmaktan mutluluk duyduğumuzu belirtir, Anayasa hukuku ve diğer derslerinizde içten başarılar dileriz. Yolunuz açık olsun, esenlik ve sevgiyle kalın." Neden son paragrafı, son cümleyi okudum? Yılda 1 kez cübbe giyerdim jüri dışı, kürsümün doçent ve profesörlerinin de cübbeli olarak gelmesini rica ederdim çünkü öğrenciler hukuk fakültesine ilk adımlarını attıkları zaman nasıl bir profille, hangi tür öğretim üyesiyle, tarafsız bir öğretim üyesi nasıl olur, onunla tanışınlar, karşılaşınlar diye. Şimdi, buradaki satırlardan gördüğünüz gibi bizim hukuk öğreniminde ilk adımımız öğrencileri -yine kendi mahalli kimliklerini koruyabilirler, siyasal aidiyetlerini, ailevi, bölgesel, her biriyle ama- bir hukukçu ortak kimliğiyle yetiştirmek. Bildiğiniz gibi hukukun genel ilkeleri burada çok önemli bir yer tutmaktadır. Bunu, tabii, benden iyi yapanlar var, kuşkusuz oldu; daha kötü yapanlar da olmuştur. Ama herhâlde hepimizin hedefi Türkiye'de hukukçu kimliğine sahip olan hukukçular yetiştirmek olmalıydı ve bundan böyle de böyle olmalıdır.

Şimdi bu ikincisi, yine araç-amaç ilişkisinde Anayasa madde 135'in... Anayasa madde 2'den 138'e kadar, hatta -Anayasa Mahkemesini de dâhil edersek- 155'e kadar olan maddeler bütünü kücaklayabilecek hukukçu yetiştirmek için böyle bir başlangıç yapmak gerekir, diye düşünüyoruz hukukçu eğiticileri olarak.

Amaç-arac ilişkisinde de üçüncü aşamaya geliyorum. Şimdi, karşımızda olan yasal düzenleme

bakımından, bu başladığım Anayasa 135 araç-amaç ilişkisi, hukuk öğrenimi araç-amaç ilişkisi ve bu yasa yürürlüğe girerse acaba bu araç-amaç ilişkisi nasıl bir karşılık görecektir? Şimdi, bununla, siz, bütün baro yerine, tekçi yerine bölünmüş baroyu öne çıkarıyorsunuz, bütünün yerine parçalanmış baro yoluyla bu araç-amaç ilişkisini sağlayacağınızı düşünüyorsunuz. Şimdi, bunun, tabii ki burada yapılan konuşmalar çerçevesinde birçok sakıncasına değinildi ama ben burada sadece birine veya ikisine değinmekle yetineceğim. Şimdi, biz, öğrencileri hukuk ortak idesinde yetiştirip bu şekilde hâkimlik, savcılık sınavına yönlendirirken veyahut da baroya kayıt olmaları için staja başlarken burada bir klientalist ilişkinin ortaya çıkması kaçınılmaz olacak çünkü öğrencinin önünde, İstanbul'da yapacaksa stajını İstanbul Barosunda staj yapacaktır, herhangi bir arayışa girmesine gerek yok. Hakkârî'de yapacaksa Hakkârî Barosudur, arayışa girmesine gerek yok. Dolayısıyla, baro bellidir çünkü baro kamu tüzel kişiliğine sahip bir kamu kurumudur, bu açıdan bir tercih hakkı bulunmamaktadır. Tercihi nedir? Savcı mı olacak, avukat mı olacak; tercihi o, yoksa hangi baro konusunda il değiştirirse baro tercihi olur. Şimdi, bu açıdan, özellikle Akdeniz devletlerinde çok yaygın olarak geçerli olan siyasal klientalizm, siyasal klientalist ilişki yani siyasal partilerin üye devşirmesi, siyasal partilere yurttaşların yönelme saikleri, siyasal partilerin onlara ne sundukları konusunu somutlaştıran siyaset biliminin bu kavramı, korkarım ki barolar ile hukuk fakültesine ilk adımını atan öğrenciler arasında kurulacak. “Ben daha iyi bir baroyum, İstanbul'da bitirirsen hukuk fakültesini bana gel.” Öbürü diyecek ki: “Ankara'da ben bir numaralı baroyum, bana gelirsen eğer ben şimdi senin yurdunda sağlarım, kalacak yerini sağlarım -Anadolu'dan gelen öğrenci için- sana burs da veririm, yeter ki şimdiden bana angaje ol.” Bu açıdan son derece sıkıntılıdır ve bizim ortak kimlik vermeye çalışacağımız hukukçu formasyonuna daha baştan bir klientalist ilişkiyi bulaştırmak suretiyle bu hukuk eğitiminin idesini temiz ve saf, ana eğilimini zedeleyici, kırıcı ve gölgeleyici bir etki yaratacaktır. Tabii ki diğer açıdan bakıldığı zaman, bu hedef esasen kamu kurumu tüzel kişiliği tekelsel bir yapıyı -dünkü konuşmamın başında belirttiğim gibi- anayasal kategori olarak ayrı olmasına rağmen bir tür dernekleşmeye, sendikalaşmaya indirgeyici bir yaklaşımla sonuçlanacaktır. Oysa pekâlâ bugün olduğu gibi avukatlar sendika olarak, vakıf olarak, dernek olarak örgütlenbilmektedirler. Ankara Barosunda birçok dernek var, İstanbul Barosunda hakeza, buna engel yok ve anayasal yol buna açık ama bizim şuna hakkımız yok, buna yetkimiz yok: Anayasa madde 135'in öngördüğü bu kamu kurumu kategorisini sendikaya, vakıfa, derneğe indirmek. İşte burada tekrar vurguluyorum, Anayasa madde 135'in kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için öngördüğü kamu tüzel kişiliği amacıyla bağdaşmayan bir üçüncü amaç-araç ilişkisi söz konusudur.

Cahit Bey geldi, neyse. Hoş geldiniz Sayın Özkan, size yollama yaptım. Cahit Özkan'dan hani ön sıraya kadar hepsini dinleyeme çalıştım dedim.

Şimdi, şöyle: Dinlemeye çalıştım arkadaşları, somut örnek olarak niçin çoklu sistem getirmek istiyorsunuz? Dikkatle izlemeye çalıştım, genellikle fikrî, ideolojik ve birtakım farklı siyasal eğilimler, inanç, siyasal... Ama bir somut örnek, bir somut öge olarak Diyanet İşleri Başkanının söylemi ve ona Ankara Barosunun gösterdiği tepkiyi, onu gördüm ve o konuda da bir yorum yapmak istiyorum, yorum değil, daha çok saptama. Bildiğiniz gibi bir rastlantı, 136'ncı madde Diyanet İşleri Başkanlığının düzenleyen madde, 135'i hemen izleyen madde. Şimdi, bakın “...lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek...” Şimdi, Diyanet İşleri Başkanının konuşması -Diyanet İşleri Başkanı da bir devlet memurudur- bu çerçevede olmalıdır ama Diyanet İşleri Başkanının konuşması ayrıştırıcı, insanların eğilimleriyle, yaşam tarzlarıyla ilgili onlar arasında ayrıştırma sonucunu doğuran, nefret tohumları ekici bir konuşma olunca ona tepki göstermek esasen vekiller olarak da bizim görevimizdir, baroların da görevidir. Ha, barolar acaba farklı biçimde tepki gösterebilir miydi? Tabii ki, yazım tarzı biraz farklı olabilirdi, ben yazsaydım madde 136'yı öne çıkarırdım ama sonuç olarak buradaki sorun, Sayın vekiller, sayın teklif

sahipleri, Ankara Barosunun gösterdiği tepki, Anayasa'nın 135'inci maddesinin kendisine verdiği görev, yetki sınırları içerisinde yer alıyor mu almıyor mu, Anayasa'nın 135'inci maddesi doğrultusunda, Avukatlık Kanunu'yla barolara verilen yetkiler içerisinde midir değil midir; ancak bunu bu çerçevede tartışabiliriz. Şimdi, bu çerçevede tartıştığımız zaman –konuyu uzatmadan, kesinlikle noktalamak için- ben esasen madde 24'e bakarım. Madde 24 “Din ve vicdan hürriyeti” ve madde 24'te bir ve ikinci fıkra, bir ve üçüncü fıkradaki vicdan ve inanç özgürlüğü acaba hangi söylemle ihlal ediliyor? Veya madde 24'ün son fıkrası, dinin politikaya alet edilmesi... Eğer Diyanet İşleri Başkanı her istediğini söylerse -Anayasa madde 136'nın çizdiği sınırlar dışında- madde 24 çerçevesinde özellikle son fıkrası ihlal edilmez mi? Ki bence edilmiştir.

Şimdi, sonuç olarak burada –toparlıyorum, bitiriyorum- dikkat edin sayın teklif sahipleri, ben anayasal çerçevede kalıyorum çünkü bizim bu yaptığımız metinde siz şunu önermiyorsunuz: Şunu söyleseydiniz “135'inci maddeyi değiştirmek istiyoruz.” deseydiniz, o zaman derdik ki: “135'inci maddeyi şu şekilde yazalım.” Ama siz, 135'inci maddenin olumlu olduğunu, 135'inci maddenin meslek kuruluşları için yeterli olduğunu savunuyorsunuz. Dolayısıyla, bizim, hukuk mantığı olarak, anayasal mantık olarak 135'inci maddeyi temel almamız gerekiyor. Dolayısıyla, 135'inci maddenin açtığı kapı doğrultusunda diğer maddelere doğru ilerlemek durumundayız. Mesela şuna gelmiyorum: Dün, hani, yargının tarafsızlığı, bağımsızlığı, avukatın durumunu konuştuk, ona gelmiyorum. Ben, bu çerçevede sınırlı kalmak istiyorum. Şimdi, burada tabii, bunları belirttikten sonra, görüldüğü gibi araç amaç ilişkisinde özellikle madde 135 çerçevesinde gerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında gerek Anayasa Mahkemesi kararlarında şu 3 kavram var bildiğiniz üzere; bir: Bu yasal düzenleme gerekli miydi? İki: bu yasal düzenleme baroların, 135'inci maddenin öngördüğü amaca ulaşması için elverişli bir araç mı? Bu ilk ikisini tartışabiliriz. Tabii ki yasal düzenleme yapılır, yapılmalı, Covid ortamında değil de sevgili Başkan Vekilimizin de söylediği gibi Covid sonrası yapıldı, 1 Ekimde yapıldı; zamanı, yeri bunlar tartışılabilir. Bu ilk iki ögeyi tartışabiliriz ama üçüncü açıdan yani araç amaç orantılılığı açısından ulaşılmak istenen amaç ile getirilmek istenen sonuç orantılı mıdır? Değildir, ilgisi yok. Yani, bu 135'inci maddenin amacına ulaşması için amacı doğrultusunda uygulanması için baroların bu şekilde parçalanmasının amaç araç ilişkisi açısından bir bağlantısı bulunmamaktadır.

Peki, o zaman, son, söz ne söylenebilir? İşte, son sözde farklı hatiplerin, vekillerin dünden bu yana konuştukları yasama politikasına değinmek suretiyle sözlerimi tamamlayacağım. Sadece haziran ayı ve bir miktar da bu salonda... Bakın, bu salonda 18 Aralık 2019 günü güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını görüştük. Bir başka salonda 28-29 Ocak 2020 günü bekçi yasa teklifini görüştük, bu salonda 18 Haziranda 27 Mayıs affını konuştuk, yine bir başka salonda 24-25 Haziran günleri güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasını konuştuk ve bu salonda, bu ortamda baroları konuşuyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Uğursuz salon, kara temmuzun uğursuz salonu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İşte, burada, sevgili Başkan, sayın vekiller; şöyle bir durum var. Şimdi, 18 Aralık gecesi güvenlik soruşturmasını konuştuk ama itirazlarımız üzerine geri çekildi, ansızın o yasa önerisi 18 Haziran günü buraya getirildi ve 18 Aralık günü o teklifi getiren vekil yerine Sayın Ramazan Can karşımıza çıktı, hiçbirisi yoktu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen Sayın Kaboğlu, bir sataşmaya meydan vermeyelim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Yok, sataşmıyorum. Biz çok iyi diyalogla götürdük, ben sadece saptama yapıyorum.

Bakın, değerli Başkan, sevgili arkadaşlar; benim herhangi biçimde parti, farklı partilere mensup olan kişilerle şeyim yok ama saptıyorum.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hocam, siz onları boş verin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hocam, Ramazan’la diyalogu hiç yakıştıramadım.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bir yasama politikasının resmini çalışıyorum ve sordum, ilk teklif ile ikinci teklif arasında hiç kimse yok. Neyse ki İçişleri Bakan Yardımcısı vardı da “Tanığı benim hocam.” dedi. Yoksa aynı çatı altında -biri torba komisyondur tamam, öbürü İçişleri Komisyonu- hiçbir tanık yoktu. Yani, evet, ben buradaydım ama sonuç olarak İçişleri Bakan Yardımcısı tanığı dışında bir tanık yoktu. Ve şimdi, dikkat edin, altı ay sonra 18 Aralık gecesi bize deniliyordu ki: “Eğer bu gece bunu oylamazsak kamuya görevli alamayacağız.” Biz hazırladık, CHP olarak alternatif teklifimizi hazırladık, verdik, “Gerek yok ama varsa bu.” dedik fakat dinletemedik, altı ay sonra bu geldi.

Bakın, değerli vekiller, burada 28-29 Ocak günü konuştuğumuz bekçi yasasını 11 Haziranda oyladık, dikkat edin 11 Haziranda oyladık. Dolayısıyla, o kadar acele etmeye gerek var mıydı?

Yine, Covid ortam ve koşullarında biz 18 Haziranda burada çok uygar biçimde konuştuk. Grup Başkan Vekillerimiz, bizler ve sizler büyük bir çaba gösterdik oy birliği olsun diye, birbirimizi medenice dinledik ve Genel Kurulda bunu yaptık ama gelin görün ki... Şimdi, biliyorum, hepiniz hukukçu olduğunuz için hatta bir kısmınız benim öğrencim olabilecek yaşta.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hocam, iyi öğrenci yetiştirememişsiniz.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şunu söylemek için bunu söylüyorum, burada, sayın üyeler, değerli vekiller, sevgili hukukçular, şöyle bir sorun var: Biliyorum ki bu parçalanmış baro bazılarınızın içine sinmiyor ve şimdiye kadar tanık olduğumuz üzere “Ya, işte CHP götürsün Anayasa Mahkemesine de, şu maddeyi iptal ettirirse kurtuluruz filan.” diye bunu düşünenler vardır aranızda. Tabii, keşke olmasaydı, keşke olmasaydı ama bu şundan kaynaklanıyor: Şu anda olmaması gereken yasama politikasının içerisinde bulunmamızdan kaynaklanıyor.

Son sözüm şu olsun: Şimdi, biz, Anayasa madde 2’nin öngördüğü demokratik devletin temel kurumuyuz, en büyük seçimle gelen organ Türkiye Büyük Millet Meclisi, makro demokrasi anlamında ama orada mikro demokrasi anlamında madde 135 çerçevesinde barolar, seçimle belirlenmiş başkanlar söz konusu.

Değerli vekiller, Çin Halk Cumhuriyeti’nde bilimsel kongredeydik, Makao’ya indik bir haftalık tartışmadan sonra. Makao” da, kalktı, Makao Özerk Yönetimi Başkanı dedi ki: “Sizin demokrasi dediğiniz rejim iki yüzlülük demektir. Esasen bizim yaptığımız demokrasidir.” Böyle tepeden atama... “Biz liyakat ilkesine bakarız.” dedi. Neyse... Bizden de temsilci Eva Brems -Belçika’dan- bunun üzerine kalktı, demokrasinin erdemlerini anlatmaya başladı, “Biz sizin dediğiniz gibi değiliz.” diye. Biraz sonra “Tamam, tartışma bitmiştir.” dedi çünkü Makao Başkanı da “Bizde yemek saatinde, 12.30’da mutlaka yemek lazım.” falan dedi çünkü salonda eğer tartışmayı bitirmeseydi devam edecekti. Hong Kong tarafı da iptal edilmişti, sonra anladık niçin iptal edildiğini. Dolayısıyla bir gün eksik kaldı.

Şimdi, burada da çelişki, ben buradaki manzaraya tanık olunca, başkanlara da çıktım, Makao’daki demokrasi ve Çin Halk Cumhuriyeti uygulamasını hatırladım çünkü biz seçilmiş kişiler, onlar da seçilmiş kişiler, hatta bazı baro başkanları bizimkinden daha demokratik biçimde seçilmiştir. Onlar için yasa yapıyoruz, onlar oradalar, biz de burada, demokratik bir ortamda tartışarak, konuşarak ortak akıl arayışı içerisinde -tırmak içerisinde belirtiyorum- yasa yaptığımızı varsayıyoruz veya zannediyoruz. İşte, bunun üzerinde çok ciddi olarak düşünmemiz gerekir.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi söz sırası Sayın Gülizar Biçer Karaca...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, bir satışma oldu, ona çok kısa cevap vermek istiyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Satışma olmadı ki!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Çok kısa olmak şartıyla...

Buyurun Sayın Can.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, hocamız gerçekten temel hak ve hürriyetler, Anayasa anlamında Türkiye'nin yetiştirmiş olduğu değerlerden biri, kendisine saygı duyuyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onun için attın üniversiteden Ramazan Can, onun için attın üniversiteden!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Kendisine saygı duyuyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Saygı duyduğun için attın adamı!

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Türkiye'nin yetiştirdiği değeri, KHK'yle ihraç ettiniz hocayı!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hocayı ihraç ettiniz! İyilik yarar mı size?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Türkiye'nin yetiştirdiği değerleri ihraç ediyorsunuz işte!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ancak hocamızın Anayasa 13, Anayasa 2, Anayasa başlangıç, Anayasa 10, din hürriyeti ve Diyanet İşleri Başkanlığının açıklamasına karşı “talihsiz, ayrıştırıcı, nefret içeren beyanlar” gibi bir ifade kullanması aslında laikliğe aykırıdır çünkü Diyanet İşleri Başkanı bir tebliğ, bir irşat görevi yapar, hutbede görevini ifa etmiştir. İslam'ın kaynakları bellidir; Kur'an-ı Kerim, sünnet.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen hocanın konuştuklarına cevap ver Ramazan Can! Anayasa'dan konuştu, hukuktan konuştu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ve Diyanet İşleri Başkanı...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müsaade edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bilmiyorsan söyle. Bu konuları niye konuşuyorsun?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – O sana “Anayasa” dedi, “hukuk” dedi, “baro” dedi, biliyorsan onları konuş, biliyorsan onları konuş ya! (Gürültüler)

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Hatibin lafını kesme!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Biliyorsan onları konuş ya!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Hatibin lafını kesme. Ne bağıırıyorsun!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ağbaba...

Arkadaşlar, müsaade edin. Arkadaşlar, müsaade eder misiniz... (Gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bilmiyorsa “Bilmiyorum.” desin. Hayret bir şey!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ağbaba, niye müdahale ediyorsunuz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Eğer bilmiyorsan Ramazan Can, “Bilmiyorum.” de.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Sana mı soracak ya? Allah Allah!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet arkadaşlar...

Sayın Can, devam eder misiniz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Diyanet İşleri...

KANİ BEKO (İzmir) – Diyanetin bütçesini konuşmuyoruz burada!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hoca “Diyanet” demedi, hoca bir şey demedi, hoca “baro” dedi.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Sana ne? Sussana!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hayret bir şey ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Burama geldi ya!

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Çık dışarı o zaman!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ağbaba, bir saniye...

Arkadaşlar, sakın olun.

Sayın Özel, karşılıklı olmasın.

ABDULKADİR ÖZEL (Hatay) – Ne duruyorsun burada?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Babanızın malı mı? Babanın çiftliği mi burası?

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Germe! Dinle!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ağbaba...

Sayın Can, siz devam edin.

Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, Sayın Can sözlerini tamamlasın.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, bizim hocamızla aramızda bir diyalog var. Şimdi, temel hak ve hürriyetleri savunan bir hocamızın, saygı duyduğumuz bir hocamızın, bizim değerlerimizi savunan Diyanet İşleri Başkanının açıklamasını... (Gürültüler)

KANİ BEKO (İzmir) – Ne Diyaneti ya! Allah Allah! Ya bırak Diyaneti ya! (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyin arkadaşlar ya! Niye müdahale ediyorsunuz ya!

KANİ BEKO (İzmir) – Allah Allah! Diyanetle ne alakası var? (Gürültüler)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sana ne oluyor ya? Niye rahatsız oluyorsun sen?

KANİ BEKO (İzmir) – Kardeşim, Diyanetin bütçesi burada tartışılmıyor? (AK PARTİ sıralarından “Otur yerine!”, CHP sıralarından “Baro konuşuluyor, baro!” sesleri, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, konuşmacıya müdahale etmeyin.

KANİ BEKO (İzmir) – Barolar konuşuluyor. Baroları konuşacaksınız. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Niye siz oradan müdahale ediyorsunuz, izin almadan niye söz alıyorsunuz?

Sayın Can, siz sözlerinizi tamamlayın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, devam etsin.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Arkadaşlar, ben herhangi bir polemik peşinde değilim. Diyanet İşleri Başkanımızın yapmış olduğu açıklama “leküm diniküm veliyedin” ilgilileri bağlar. Bir açıklama yapmıştır, kesinlikle birleştirici bir konuşmadır ve din ile inanç hürriyetini vurgulayan bir konuşmadır, toplumun değer yargısına uygun bir konuşmadır; beğenirsiniz beğenmezsiniz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hoca başka bir şey söylüyor.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ancak aksine, baro başkanlarının Diyanet İşleri Başkanının konuşmasına aykırı beyanları ayırıştırıcı, toplumun değerlerine ters, meslekle alakası olmayan bir konuşmadır. Bizim dediğimiz de budur, bu da böyle biline.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hadi oradan!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sana göre öyle! Sataşma nerede burada?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Diyanet İşleri Başkanı zannetti kendini.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sessiz olalım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Ve özellikle şunu söyleyeceğim: Eğer temel hak ve hürriyetlerin savunucusu Türkiye’de bir doktrin olan Kaboğlu’nun bu konudaki açıklaması talihsizlik olmuştur, belki de maksadını aşmıştır, artık takdir kendine aittir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hoca başka bir şey söylüyor ama.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Gülizar Biçer Karaca...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, bir söz verin, bu kadar lafın üstüne cevap vermeyecek değiliz herhâlde.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kaboğlu’yla ilgili kendisine sataşma oldu, o nedenle söz istedi.

Sayın Özel, buyurun.

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can’ın yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir kere şöyle bir durum var, Sayın Kaboğlu nezaketle şunu söyledi: “Bambaşka bir komisyona aynı kanun geldi, haftalar sonra aynı kanun kelimesi kelimesine bambaşka bir komisyona geldi; bir tanesi Plan ve Bütçe, bir diğeri Adalet Komisyonu. Ortak salondaki benim dışımda tek kişi Ramazan Can’dı.” dedi.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hayır, yok...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Burada sadece adınız geçti. Bunun üzerine söz alıp meseleyi apayrı...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Diyanet İşleri Başkanı gibi konuştunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...ve bir buçuk aydır bir istismar alanı yaptığınız bir mevzuza getirdiniz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tutanaklara bakın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Konunun sizin şahsınıza sataşılacak kısmı sadece “Adaleti vurdular 4 kişi” diyor ya, “O 4 kişinin 1’i Cafer, 1’i şaşı, 1’i katilin kırk yıllık arkadaşı...” “Bir ben vardım adalet öldürülürken burada, bir de Ramazan Can vardı.” diyor. Bu vurgunun üstüne söz alıp işi Diyanete

getirmek istismardır; bir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tutanaklara bakın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İki; o barolar burada olsa kendini savunur.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel, bir şey söyleyeyim: Siz, tabii, Sayın Kaboğlu’nun konuşmasını herhâlde takip edemediniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dinledim, tamamını takip ettim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Orada şu ifadeleri kullandı: “Diyamet İşleri Başkanının konuşması...” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onları duydum, Ramazan Can’la ne alakası var?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – ”...ayrıştırıcı ve nefret söylemi içeriyor.” dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ramazan Can’la ne alakası var?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sonra, Ramazan Can’la ilgili cümleyi kurdu.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ramazan Can niye cevap veriyor?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ramazan Can...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Özgür Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hocamızın tek hatası var, Ramazan Can’ın adını ağzına almayacak.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Siz niye cevap veriyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi neye cevap veriyorsunuz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok net şunu söylüyorum: Bir buçuk aydır bir istismardır gidiyor ve sizin bu konuşmanızdan da bir baronun -doğrudur, değildir, Anayasa’ya göre olur, yazılırken eksik yazılır, fazla yazılır ama- Anayasa 135’teki bir kamu kurumu niteliği kavramını bütün barolara hem de bir kamu tüzel kişiliğini “birden çok”a getirip Anayasa’yı çiğneyecek kadar meseleyi Diyanet İşleri üzerinden barolara ve bir baro üzerinden bunu fırsat bilip bütün baroların yapısına bir saldırıya dönüştürdüğünüzün de itirafı niteliğindedir. Sakın ve sakın, bizim bulunduğumuz burada, bizim içinde olmadığımız bir tartışmada...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel... Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sakın ve sakın Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu ve hatiplerini doğrudan ve kendi yarattığınız yapay gündemin içine çekmeye çalışmayın, sizi bundan men ederim.

Teşekkür ederim. (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özel, böyle bir gündem açılmadı, sayın hocamızın konuşmasından sonra gündem açıldı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ramazan Can’ın adını başka bir yerde andır. İki gündür bir kelime konuşmadım, sizi dinliyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (Devam)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi söz sırası Sayın Gülizar Biçer Karaca’da.

Buyurun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle... (Gürültüler)

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Ramazan Can’a sataşan olmadı ya! (Gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hatip konuşuyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hatip konuşmaya başladı, hatip konuşuyor!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam edin.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Değerli milletvekili arkadaşlarım, sözlerime başlarken yirmi yedi yıl avukatlık yapmış, mesleğini hak ihlalleriyle mücadele ve ihlale uğrayan mağdurların yanında geçirmiş bir avukat olarak burada savunmayı savunmak zorunda kalmanın hüznünü ve üzüntüsünü yaşadığımı ifade etmek isterim.

Evet, değerli arkadaşlar, barolar ne iş yapar? Baroların, tabii ki öncelikle kendi meslek mensuplarının yetiştirilmesi, menfaatlerinin korunması, hukuk ahlakını, meslek ahlakını ve mesleğin saygınlığını korumanın yanında; hukukun üstünlüğüne ve insan haklarına dair de görevleri vardır, sorumlulukları vardır ve savunma gibi bir refleksleri vardır. Yine, barolar, toplumun değişimine, gelişmesine katkı sunmak için itici güç durumundadırlar. Değerli arkadaşlar, işte, barolar, bu görevleri yerine getirirken hiçbir hamisinin olmaması, hiçbir vesayeti kabul etmemesi ve hiçbir otoriteden de güç almaması ya da talimat almamasıyla toplumun güvenini kazanmışlardır. Yargıya olan güvenin bu kadar düştüğü dönemlerde, vatandaşlarımız için hamisi olmayan, hiçbir otoriteden talimat almayan, özgür, bağımsız barolar, bir hukuki güvencedir. Bu güvence, vatandaşlarımızın hak arama özgürlükleri içinde oldukça kıymetlidir. Bu nedenledir ki bugün eğer barolara ilişkin bu kanun teklifi yasalırsa vatandaşlarımızın yargıya olan güvenlerindeki son kırıntı ve son dayanak olan barolar, elimizden, vatandaşın elinden kaymış olacak. En azından, vatandaş, artık yargıya güvenin zerresini yüreğinde hissetmeyecek. Bu anlamda da biz sadece avukatların, baroların yapısını değil, aynı zamanda vatandaşın hak arama özgürlüğünü ve hak arama güvencesini, yargıya olan inancını da burada örseleyeceğiz diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, avukatlar ne yapar?

(Uğultular)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, uğultu çok fazla.

Avukatlar sadece bir bilgi mesleğini icra etmezler, avukatlık aynı zamanda bir cesaret mesleğidir. Neden böyle söyledim? Çünkü kamunun gündeminde sıkıntı veren, unutulmuş, sümen altı edilen sorunları gündeme taşımak ve hükümetlerin, muhalefetin ya da farklı yapıların insanı olmadan hukuk ve insan hakları ihlallerine tanıklık etmek ve bunlarla mücadele etmekle de görevlidir. Avukatlar bir mühendis gibi bina inşa etmez, avukatlar bir karikatürist gibi bir karikatür çizmezler ve avukatlar bir gazeteci gibi bir köşe yazıp haber yapmazlar. Avukatların yaptığı görünmez, dokunulmaz ancak nefes alabilmeyi, özgür kalabilmeyi ve demokrasinin, anayasal güvence altındaki hak ve özgürlükleri

kullanmanın rahatlığını, özgürlüğünü, huzurunu sağlarlar. Aslında, bundan daha büyük bir kazanım da olmaz diye düşünüyorum.

Peki, bunu yapan avukatlara, bu görevleri yerine getiren, bu sorumlulukları yerine getiren avukatlara ve barolara neden böyle davrandık? Avukatlar, bazı baro başkanları 10 Haziran günü Adalet Bakanıyla bir araya geldi ve Adalet Bakanı onlara şöyle bir güvence verdi: “Baroların saygınlığı ve avukatlık mesleğinin saygınlığı için yapılması gereken ne varsa güvencesi biziz, biz yapacağız.” dedi. Şimdi ben sormak istiyorum: 19 Haziranda “Savunmaya dokunma!” diye yürüyüşe çıkanların Ankara’nın girişinde, sıcakta, yağmurda bir çadır kurmasına bile izin vermeyip, cübbeden, cübbeyi temsil eden avukattan ve barolardan bu kadar korkarak güçlü bariyer koyup, onları o çemberin altında, en temel insani ihtiyaçlarının bile karşılanmasına müsaade etmeden neden polisle, Çevik Kuvvet’le yüz yüze bıraktık? Neden baroların, avukatların kanunu üzerinde konuşur iken o avukatlar, o baro temsilcileri ve az önce ifade ettiğim çok kıymetli sorumlulukları ve görevleri yerine getiren avukatlar bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde, milletin meclisinde içeriye alınmadan, kapı dışarısında bu eziyete, bu işkence ve zulme katlanmak zorunda bırakılıyor? Bunu düşünürken, Shakespeare’in Hamlet romanını ve oyununu hepimiz bilirsiniz, orada Kasap Dick diye bir karakter var; bu karakter aklıma geldi ve o karakterle ilgili o oyunda ve kitapta yazılan cümleleri hatırladım. Neydi diye bir baktım ve cümle şuydu arkadaşlar, Kasap Dick diyor ki: “Elime gücü geçirdiğimde ilk yapacağım iş, bütün avukatları öldürmek olacaktır.” Yani aslında diyor ki: “Kendi amacıma ulaşmak için ve bu amaçta başarılı olabilmek için tek yolum hukuku yok etmek, onun için de hukuku temsil eden herkesi yani adaletin gerçekleşmesine katkı yapan yargıçları, savcıları, avukatları yok etmem gerekir.” Tanıdık geliyor mu arkadaşlar?

2010 referandumunda ve 16 Nisan referandumunda üst mahkemelerin ve Hâkimler ve Savcılar Kurulunun yapısı değiştirilerek yargıçlar ve savcılar şu an hangi durumdalar, hepimiz biliyoruz. Buraya kimler atandı, kimler hâkim, savcı atandı, hepimizce malum. Yani aslında “Hukuku, adaleti ortadan kaldırmak ve kendi amacımızı, hedefimizi gerçekleştirmek için önümüzdeki tek engel avukatlar. Hâkimler tamam, savcılar tamam, şimdi de önümüzdeki tek engel avukatları halledelim.” diyorsunuz.

Evet, kanunun gerekçesi üzerinden biraz da konuşmak isterim. Dünden bu yana, Avukatlık Kanunu’nun 1969 yılından beri uygulanageldiği ve artık günümüzün şartlarına uygun olmadığı, değişmesi gerektiği ifade ediliyor.

2001 yılında Denizli Barosu Genel Sekreteri iken Avukatlık Kanunu değişti. Avukatlık Kanunu’nun da 90 maddesi değişti. O 90 madde değişirken o gün barolar, baro başkanları temsilcilerle o kanun metni üzerinde birlikte çalıştılar ve bunlardan birisi de bendim. Hiçbir kavga olmadı, hiçbir gürültü olmadı, 90 madde değişti arkadaşlar.

Şimdi, gerekçe şöyle ifade ediliyor: “Yirmi yıldır artan avukat sayısı, bu artan avukat sayısı nedeniyle stajyerlerin meslek içi eğitimlerinin gerektiği gibi yapılamadığı ve gelişen hukuk konularında hazırlanamadığı, avukatların sorununun çözümünde baroların odaklanamadığı, Türkiye’yi uluslararası alanda hukuk ihtilaflarının çözüm merkezi hâline getiremedikleri...” Böyle bir gerekçe ifade ediliyor.

Değerli arkadaşlar, on sekiz yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi olarak siz iktidardasınız ve iktidarınız süresince açılan hukuk fakültesi sayısı 50’yi geçmiş. Peki, sayı artmış, nitelik artmış mı? Bunu birkaç sayısal veriyle sizlerin bilgisine sunmak isterim.

Değerli arkadaşlar, YÖK verilerine göre 2018-2019 öğretim yılında hukuk fakültelerinde okuyan öğrenci sayısı 82.322 yani en geç dört yıl sonra bu kadar öğrenci mezun olacak. Peki, Türkiye’de hukuk fakültelerinde kaç profesör var? Sadece 407’dir. 211 doçent, 747 doktora öğretim üyesi. Bunların hepsini, doktora öğretim üyelerini bu sayısal verileri aldığımızda toplam 1.365 öğretim üyesi sayısı

var. 82.322 öğrenci, sadece 1.365 öğretim üyesi. Değerli arkadaşlar, bir profesöre ya da bir doçente 133 hukuk fakültesi öğrencisi düşüyor. Peki, bu eğitimden bir hukukçu, Türkiye'nin dünyadaki hukuk ihlallerinde bir çözüm merkezi olabilme ihtimalini görebiliyor musunuz? O zaman bir yargı reformu yapacaksak, bir hukuk reformu yapacaksak düğmeyi doğru yerden iliklemek zorundayız. Öncelikle hukuk fakültelerindeki bu anlamsız, niteliksiz anlayışa bir son vermekle başlayabiliriz.

Değerli arkadaşlar, 1995 yılında resmen kurulan ve 2007 yılında fiilen eğitime açılan Bursa Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesinde sadece 1 profesör var. 2005 yılında kurulan Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesinde sadece 1 profesör var. 2007 yılında kurulmuş Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 4, 2008 yılında kurulan Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesinde 2 profesör unvanlı öğretim üyesi bulunuyor. Verilen bu sayılar içerisindeki profesörlerin eğitimlerinin tamamı hukuk fakültesi ya da hukuk profesörü değil değerli arkadaşlar. Bugün hukuk fakültelerimizin ve hukuk eğitimimizin nitelik ve nicelik bakımından geldiği nokta işte burası. Peki, bu şartlarda bu sorunu giderebilmek için baroların yapısını değiştirerek Türkiye'nin hukuk ihlallerinde bir merkez, hukuk ihlallerinin çözümünde danışılan, görüşüne değer verilen bir ülke hâline getirebilmesini çoklu baroyla mı sağlayacağız? Buna sizler inanıyor musunuz arkadaşlar?

Ayrıca, İstanbul Barosu, Ankara Barosu ve İzmir Barosundan bahsedilerek 3 barodaki avukat sayısının çokluğundan ve baro seçimlerinde avukatların seçimlere katılımındaki düşük orandan, düşük sayılardan bahsettiniz. Hoş, gerçi o da çok gerçekleri yansıtmıyor ama...

Değerli arkadaşlar, farz edin ki çoklu baro hayata geçti, 2.000 avukatlı barolar, barocuklar kurdunuz ve onların seçimine de 200 avukat katıldı. O zaman tekrar toplanıp avukatların baro kurma sayısını 200'e mi indireceksiniz?

Değerli arkadaşlar, seçimlere katılıp katılmama demokratik bir tercihtir. İnsanların demokratik tercihlerini, bugün yaptığınız, önümüze getirdiğiniz bu düzenlemelerle, kanunla zapturapt altına alamazsınız. O avukatların, o seçim sandıklarına gelmeme nedeninin acaba ekmek davası olduğu hiç aklınıza geldi mi? Baroda avukatlığa başlayan, dört yıl ailesinin umut bağladığı, “Kızım, oğlum avukat.” diye övünerek okuttuğu avukatlarımız bir yıllık stajlarında ailesinin eline bakıp onlardan harçlık istemek durumunda kalıyor arkadaşlar. Bunu çözemez miyiz? Elbette ki çözebiliriz, yeter ki çözmek için çoklu baro değil, gerçek anlamda mesleğin sorunlarına eğilerek burada bir kanun teklifi hazırlayabilelim. Avukatlar altı ay adliye stajı yaparlar. Altı ay adliye stajlarında hazineden, altı ay avukat stajlarında barolardan stajyer avukatlarımıza geri alınmamak üzere -krediden bahsetmiyorum- ücret ödenemez mi arkadaşlar? Ödenebilir çünkü avukatlık mesleğinin saygınlığından bahsediyoruz ve o mesleğe hazırlanan gençlerimizin, ailesinin eline harçlık için bakmasının önüne geçmek bence halletmemiz gereken en temel sorunlardan biri.

Değerli arkadaşlar, avukat arkadaşımız stajını bitiriyor, bir avukatın yanında bir avukatlık ofisinde çalışmaya başlıyor. Aldığı ücret çoğu zaman asgari ücretin altında arkadaşlar. İşte, eğer biz reform yapacaksak bu reformun ana temellerinden biri de işte bu avukatlarımızın özlük haklarını ve işçi avukatlık sorununu çözmekten geçiyor değerli arkadaşlar.

Evet, “Yargı reformu yapalım.” dendi, önümüze gelen paketleri görüyoruz. Bu paketlerin hiçbirinde de yargı reformu için bir iradenin olmadığını hepimiz biliyoruz. Evet, yargıda bir reform yapmak istiyoruz. Aslında, yargının, hukuk fakültelerinin bu sorunları dışında en temel reform yargının bağımsızlaştırılmasıdır arkadaşlar. Eğer, yargı bağımsızlığını sağlayabilirsek en büyük reformu bu ülkeye bizler yapmış olacağız, sizler yapmış olacaksınız. Örneğin, yargı reformundan bahsederken hukuk fakültelerinin açılmasına şu kayıtlar getirilebilir mi? En az 5 profesör, en az 5 doçent, en az 5 doktora öğretim üyesi bulunmayan, kendi bünyesinde barındırmayan hukuk fakültelerinin açılışına

izin verilmemesi ya da öğrenci kabul etmesinin önüne geçilmesi sağlanamaz mı? Bunlar, bu sıkıntılar bugün önümüzde konuştuğumuz çoklu baro sistemiyle hiç alakası olmayan ve bu kanun teklifinin, bu sorunların hiçbirine çözüm üretmeyeceğini, yine stajyerlerimizin sorunlarının devam edeceğini, yine Türkiye'nin yargısal sorunların çözümünde bir merkez hâline getirilmesinin mümkün olmadığını hepimiz biliyoruz.

Kamu avukatlarımız yıllardır avukatlık ücreti için sunulan kanun tekliflerinin yürürlüğü girmesini ve yasalaşmasını bekliyor. Peki, neden hiç onların bu emeklerine, bu taleplerine şimdiye kadar duyarlı olmadık? Birdenbire barolarımızı bölüp parçalayacak ve mesleğin saygınlığı, hukukun üstünlüğü mücadelesini sekteye uğratacak böyle bir sisteme “Evet.” diyoruz. Barolar ne yapıyordu? Barolar öncelikle hak ihlalleri için mücadele ediyordu; barolar kadına şiddete, çocuk istismarlarına karşı hiçbir siyasi ayırım yapmaksızın hukuk adına, hukukun üstünlüğü adına, insan hakları adına yüreklice, cesurca mücadele ediyorlardı. Barolar Cerattepe için mücadele ediyorlardı, barolar Eskişehir Alpu için mücadele ediyordu, barolar özgürce akan derelerin önüne, ağzına vurulan kelepçeleri sökmek için mücadele ediyorlardı. Rahatsızlık bu mu arkadaşlar, hak ihlalleri için mücadele etmek bu kadar mı zorunuza geliyor?

Değerli arkadaşlar, birçoğumuz avukatız burada, şimdi bu koltuklarda unvanımız her ne kadar milletvekili olsa da, milletvekili olarak bir makamda bulunuyorsak da bizlerin asıl mesleği avukatlık. Bu koltuklar, bu unvanlar, bu makamlar gelip geçici; yarın hepimiz bu görevlerimiz sona erdiğinde, bayrak yarısını bizden sonrakilere teslim ettiğimizde yine illerimize döneceğiz, yine barolara kayıt olacağız. Peki, soruyorum size: Bugün bu kanun için “evet” oyuna kalkan ellerle o meslektaşlarınızın gözlerinin içine bakabilecek misiniz, onların yaşayacağı ve yaşatacağınız hukuka, yargıya ve yargının üç sacayağından biri olan savunma mesleğine yapılacak olan bu ihanet karşısında başınız dik ilinizde avukatlık yapabilecek misiniz? Ben yapamam, yapamayacağım için de ben ve Cumhuriyet Halk Partisinin tüm milletvekilleri olarak bu teklifin derhâl geri çekilmesi, avukatların ve baroların siyasetin arka bahçesi hâline getirilmesinin önüne geçmek için elimizden gelen her türlü mücadeleyi vereceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, alt komisyona havale edilmesine ilişkin Sayın Zeynel Emre ve arkadaşlarının bir önergesi var okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (2/2999) sayılı Kanun Teklifi'nin ilgili tarafların çağrılarak detaylı ele alınması amacıyla alt komisyon kurulmasını ve teklifin alt komisyona havale edilmesini talep ederiz.

Süleyman Bülbül

Turan Aydoğan

Zeynel Emre

Aydın

İstanbul

İstanbul

Alpay Antmen

Rafet Zeybek

Tufan Köse

Mersin

Antalya

Çorum

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Emre.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin ilgili tarafların çağrılarak detaylı ele alınması amacıyla alt komisyon kurulması ve teklifin alt komisyona havale

edilmesi hakkındaki önergelerine ilişkin açıklaması

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, biz önergeyi şundan ötürü verdik: Biliyorsunuz, baro başkanları günlerden beridir Türkiye'nin gündeminde ve Meclisin kapısının önünde gerçekten hiç kimsenin hoşuna gitmeyen -başta hukukçular olmak üzere- hiç kimsenin vicdanının kabul görmediği görüntüler ortaya çıktı. Komisyon başlamadan evvel baro başkanlarımızdan bazılarının Komisyona davet edilmesini talep etmiştik sizden; bu, o zaman uygun görülmedi. Daha sonra belki bu yönde bazı adımlar atılmak istendi ama istenen şartlar oluşmadı ortada. Şimdi bu, bir fırsat olarak değerlendirilebilir; bu, tartışmalı bir konu, barolara ilişkin. Alt komisyona sevk edilip o alt komisyonda baro başkanlarının belli bir kısmının kendi içlerinden seçeceği olur, Komisyonun takdiri olur, partilerin önerisi doğrultusunda olur, görüş ve önerileri dinlenebilir. Bu şekilde de şu yaşadığımız tatsızlığa da son vermiş oluruz, Türkiye için iyi bir iş yapmış oluruz. Bu fırsat Sayın Başkan. Yani geneli hakkında herkes görüştü, alt komisyona pekâlâ sevk edilebilir ve alt komisyonun, Adalet Komisyonunda esasında çalışması gereken bir mekanizma uzunca bir süredir işletilmiyor, faydalı olacağını düşünüyoruz biz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Emre ve arkadaşlarının alt komisyona havale önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Teklifin geneli üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, burada bir söz talebim var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Oylama yapayım.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir söz talebim var, ondan sonra oylamanızı rica edeceğim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir zararı yok ki ne fark eder, fark etmez.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oylamaya başlamadan önce bir söz talebim var.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, bir söz talebim var ondan sonra, tam da bu aşamada.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen kısa...

7.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kanun teklifinin tümü üzerinde baroların görüş söyleyememiş olmasını kabul edilebilir bulmadıklarına ve CHP milletvekillerinin söz haklarını maddelerde de kullanmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, birincisi bu oylamanın şöyle kritik bir önemi var: Maddelere geçilmesi reddedilen kanun teklifinin Komisyon tarafından reddedilmiş olması demektir ve müzakereler burada biter. Böylelikle bu Komisyonun çok değerli, hukukçu üyeleri kendi meslekleriyle ilgili bence çok da içlerine sinmeyen böylesi bir meseleyi daha fazla sürdürmezler, yeni diyalog kapıları açılır, barolarla görüşülür, Barolar Birliğiyle görüşülür, son derece önemlidir. Bu kanun teklifinin tümü üzerinde baroların görüş söyleyememiş olması ve Barolar Birliği temsilcisinin burada olmasına rağmen söz hakkını kullanmamış olmasını kabul edilebilir bulmuyoruz. Burada sadece iktidar muhalefet milletvekili... Burada sorulmalı kurumlardan yani kimler davet edildiyse...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Onu düzeltelim, Barolar Birliği temsilcisinin söz talebi var, 1’inci maddede konuşmasını gerçekleştirecek.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Maddelere geçildikten sonra ne anlamı var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Normalde usul geneli üzerinde konuşmasıdır, bunu kayda geçirmiş olayım, bunu kayda geçirmiş olayım.

Ayrıca, bizim 131 milletvekilimizin konuşma talebini iletmıştik ve şu ana kadar işte on altı, on sekiz saatlik bir müzakere oldu, geneli üzerinde, bütün üzerinde sözler söylenecek ancak Komisyonun kararı eğer maddelere geçilmesi yönünde olursa diğer arkadaşlarımız maddelerde söz haklarını kullanacaklar ve sizin ilk baştaki taahhüdünüz doğrultusunda “Herkes konuşmadan Komisyon bitmeyecek.” Ancak değerlendirmeleri maddeleri aşan ve tümüne şamil değerlendirmeler olacaktır, söyleyecek sözümüz bitmemiştir ancak Komisyon maddelere geçmeyi takdir ederse söz haklarını maddelerde kullanmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz taleplerini karşılamaya devam edeceğiz maddelerde.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Geneli üzerinde konuşmak istiyoruz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Komisyon üyemiz Sayın Koç, buyurun.

8.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç’un, alt komisyon kurulma taleplerinin olduğuna, baroların görüş bildirememelerinin eksiklik olduğuna ve HDP milletvekillerinin teklifin geneli ve maddeleri üzerinde konuşmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle usul açısından önemli olan bir hususu biz de dile getirmek istiyoruz. Bizim geneli üzerindeki olan konuşmamızda Sayın Cumhuriyet Halk Partisinin grup adına biraz önce alt komisyon kurulmasına ilişkin talebi gibi bizim de talebimiz oluşmuştu, biz de bunu destekliyoruz. Açıkçası biz konuşmamıza başlamadan önce söz talebinde bulunduk ama siz hemen oylamaya geçtiniz. Dolayısıyla biz bu anlamda söz söylemedik ve şimdi bu sözümüzü kuruyoruz.

Öte yandan, şimdi, yine, bizim de aynen katıldığımız husus şudur: Kurumların, özellikle Yargıtayın, Türkiye Barolar Birliğinin bilimsel anlamda çalışması olan bilim kürsülerinin bir defa konuda bir görüş bildirmeleri ve her şeyden önce şu anda hâlâ Meclis dışında oturan baroların söz kurmamış olması da çok büyük bir eksiklik ve demokratiklik açısından da çok ciddi bir engel olduğunu biz burada ileri sürmek istiyoruz ve kesinlikle şu anda bu kanun teklifinin bu hâlde maddelere geçilmesi durumunda ciddi şekilde Anayasa’ya aykırılık teşkil edeceğini kesinlikle vurgulamak istiyoruz.

Öte taraftan, liste olarak -siz de dün taahhüt ettiğiniz gibi- arkadaşlarımızın listesini bildirmiş durumdayız ve bütün arkadaşlarımız kanunun teklifinin geneli üzerinde söz kuracaklardır ve bu nedenden dolayı da iki gündür şu anda Komisyon salonunda ve Komisyon salonu dışında bekliyor arkadaşlarımız. Dolayısıyla, eğer maddeler üzerinde bir görüşmeye geçilecekse arkadaşlarımız maddeler ve geneli üzerinde de yine söz kuracaklarını biz de burada belirtmek istiyoruz ve bizim de gerçek anlamda eleştireceğimiz, dile getireceğimiz, katkı sunacağımız anlamda birçok söyleyecek sözümüz vardır. Bu nedenle arkadaşlarımıza bu anlamda söz hakkının verilmesini biz burada kesinlikle belirtmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz Sayın Koç.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bizler de geneli üzerinde konuşmak istiyoruz Sayın Başkan.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (Devam)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Başkan, Barolar Birliği temsilcisi bir maddenin aleyhinde mi lehinde mi? Geneli üzerinde niye konuşmuyor, niye söz vermiyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 1’inci maddeyi...

Aradan sonra mı okutalım?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toplantıya bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.43

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli katılımcılar; toplantımızı açıyorum.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**AVUKATLIK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 6’ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosu” ibaresi “baro” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz almak isteyen Barolar Birliği Temsilcimize söz veriyorum.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Bilgi notları varmış Başkanım. Onları da alalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi Sayın Seray Şenfer...

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Sayın Başkan, değerli üyeler, sayın vekillerimiz; öncelikle sizleri kurumum ve şahsım adına saygılarımla selamlıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Sayın Grup Başkan Vekili Özgür Bey’in sözleri üzerine, kanun teklifinin tamamına kurumum adına karşı olmadığımızı öncelikle dile getirmek istiyorum sizlere. “Neye karşıyız, neye değiliz” hızlıca geçeceğim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, arkadaşlar, biraz sessiz olabilir miyiz?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Sayın Başkanım söz verdiği müddetçe de görüşlerimizi ileteceğim ama aynı şekilde yazılı görüşlerimizi de sizlere dağıtacağım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, yazılı dağıtacağız.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Teslim ettik onu da belirtiyim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Onu dağıtalım.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Şimdi, bu teklifin “neyine karşı, neyine karşı değil” kurumum: Çoklu baro sistemine tamamen karşıyız, ayrıntılarıyla ifade edeceğim birazdan. Biraz fazla zamanınızı alacağım, baştan özur diliyorum. Delege sisteminin de en merak edilen konularından biri Anayasa’nın 67’nci maddesinde hüküm altına alınan “temsilde adalet” ilkesine uygun olarak düzenleme yapacağınızı umutla bekliyoruz, her birinizden ayrı ayrı; bir meslektaşınız olarak da şimdiden teşekkür ediyorum.

Teklif maddelerinden devam edeceğim. Avukatların kılık kıyafetlerine ilişkin Avukatlık

Kanunu'nun 49'uncu maddesine dokunulmaması gerektiğini düşünüyoruz çünkü bu maddenin bir tezahürü var. Aslında bizim için daha kıymetli olan bir madde, Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 20'nci maddesi ki geçtiğimiz yıllarda, hatırlarsınız, yargı eliyle yeni bir düzenleme hâline getirildi. Uygulamada kılık kıyafetle ilgili olan sorunlar zaten yine uygulamada çözülmekte ama Sayın Komisyonunuz bu maddeyi bu şekilde getirirse şortla ya da parmak arası terlikle de mahkeme huzuruna çıkma ya da adliye görölme olasılığı olacak meslektaşlarımızın, bunun da itibarımızı düşüreceğini düşünüyoruz. O yüzden bu maddeye dokunulmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Aynı şekilde, 8'nci maddede barolara ayrılan odaların Türkiye Barolar Birliğince tahsisi hususu, ayrıntılı açıklamalarımız yazılı olarak iletilecek size. Orada dahi belirttiğimiz, yani bu maddede dahi çoklu baro sisteminin tamamen hatalı olduğu, meslek dayanışmasına zarar verici uygulamalara neden olacağını düşünüyoruz. Hemen örneğe geçeyim: Çağlayan Adliyesinde İstanbul Barosuna gereken yerin ya da Sıhhiye Adliyesinde Ankara Baromuzla ayrılan alanın yeterli olmadığı zaten çok kesin ve de baroların her zaman oda sorunu alan sorunu olduğu da malumumuz. Başsavcılıklardan odaları, bize ayrılan alanları tutmak için gayret sarf ederken bir de yeni kurulan barolara aynı adliyede, aynı fiziki şartlarda yeni oda, alan ayrılması nasıl mümkün olacak, bu çok aklımıza yatmadı. Şayet ilk kurulan baronun belli alanlarının yeni kurulan baroya devri de öngörülüyorsa o zaman da hayal edin, çok kırıngılığa neden olacak bu durum, taşınmalara vesaire; bu maddeye ilişkin bunları söyleyebilirim.

Bu kanun teklifinde, evet, karşıyız... Peki, neleri olumlu bulduk, Kurumum adına. En önemlisi -bence en sevindirici- temyiz sınırının, temyiz olanağının getirilmesi. Her biriniz biliyorsunuz ki biz diğer mesleklerden farklı olarak görevimizi ifa ederken bir sürü suçlamayla karşılaşyoruz, ceza soruşturmaları ve sonuçta kovuşturmalar. Bu zamana kadar hasbelkader alınan mahkûmiyetler, bunların olanağı, kesinleştirilmesi istinafta sona ererken şu anda temyiz yolunun açılması çok heyecan verdi bize ve çok mutlu etti meslektaşlarım adına. Biz, işte bu kanun teklifinde bu maddeyi çok sevdik, en çok bunu sevdik diyebiliriz.

Onun dışında, neyi sevdik? 12'nci maddesinde 0-5 yaş kıdemli meslektaşlarımızın -ki bunların sayısı ne yazık ki 50 binin üzerinde- baro keseneklerinin yarısının alınması uygulamasını çok sevdik. Evet biz de biliyoruz, Ankara Barosu da yaptı; genel kurullarda karar alınıyor ama bu, tüm ülkede bir uygulama birliği sağlayacak; bu, çok sevindirici geldi bize bu teklifte. Ama şu var: Mesela teklifin 16'nci maddesinde geçen yıl seçimlerini yapan 7 baromuz var. Getirilmesi öngörülen çoklu baro sistemi nedeniyle bir sonraki seçimlerine bir yıldan fazla süre varken o seçimlerinin âdeta iptal edilmesi bizi çok üzdü. Ama onun dışında, bunun idare hukukunda geçmiş dönemlerde avukatlık sınavıyla ilgili -yine sizin huzurunuzda- yaptığım konuşmada ifade ettiğim gibi idare hukukunda girilmiş statünün korunması "hukuk devleti" ilkesi, hukuki belirliliğin en sağlam ilkelerinden biridir. Buna aykırı olarak Ekim 2020'de tüm baroların seçime gitmesini uygun bulmadık.

Onun dışında, teklifin 17'nci maddesinde ise uygulayıcı olarak şunu da söyleyebilirim naçizane: On altı yıldan beri Barolar Birliği çatısı altındayım, mesleğe orada başladım. Seçim döneminde görev süresi bitmeden görevden ayrılma hâli çok sıkıntılı bir hâl gerçekten. Orada Kurumum ya da Hukuk Müşavirliği olarak bizler inisiyatif alıyoruz. "Evet, üç ay kaldı, gerek yok seçim yapmanıza." gibi görüşler yazmaya çalışıyoruz mümkün olduğunca, soru soran barolara. Bu maddeyi önemsedik ancak sıkıntılı olduğunu düşündük. Şöyle düşündük biz: Seçim dönemi bitmeden göreve ayrılmayı kesin hâle getirmeyelim de hem baro başkanlığı hem de birlik başkanlığı için seçim dönemlerinin yarısından az kalırsa baro yönetim kurulu ya da birlik yönetim kurulu aralarından seçimle devam etsinler görev sürelerine. Neden? Bir yandan da yine Avukatlık Kanunu'na dayanıyoruz pek tabii ki çünkü -barodan örnek vereceğim- baro başkanı on yıl kıdemliken baro yönetim kurulu üyeleri beş yıl

kıdemli ve biz hepimiz meslektaşız, seçim yaparken önce başkanımızı seçiyoruz, ondan sonra istersek altında oluşturduğu başka listelerden de üstünü çiziyoruz, eklemeler yapıyoruz, çıkarmalar yapıyoruz dolayısıyla bizim için baro seçimlerinde kıymetli olan, başkanın seçimi.

Teklifin 20'nci maddesine geçtim. 20'nci maddesi, adli yardım. Bu maddeye ilişkin çok fazla eleştirimiz var. Şöyle ki: Bence kanun teklifini hazırlayanlar da fark etmiş, çoklu baro getirirken tekli adli yardım sistemi hizmetine devam etmiş çünkü bunun zaten mahiyeti gereği böyle olması gerekiyor. “Adli yardım hizmeti” ne demek? Sosyal hukuk devletin gerçekleştirdiği önemli alanlardan biri, çok kıymetli; savunma hakkının en yüce şekilde kullanıldığı alanlardan biri. Bunu böyle yaparken sadece bir madde çalışılmış ama en başta Avukatlık Kanunu’na çok çok fazla aykırılık olduğunu düşünüyoruz ve yönetmelikle çözülmemesi gerektiğini düşündüğümüz maddeler. Madde gelince daha detaylı anlatacağım ama tek madde ileteceğim şu anda size: Avukatlık Kanunu’nun 95’inci maddesinin ikinci fıkrasının 11’inci bendi baro yönetim kurullarının görevlerini düzenleyen madde. Bu maddede baro yönetim kurullarına adli yardım bürosu kurmak ve işletmek görevi veriliyor. Çoklu baro sistemi olduğunda burada hangi baronun kurulacak adli yardım bürosunda görevli personelin özlük işleriyle ilgileneceği, şayet vatandaşa adli yardım hizmeti vermemeye karar verirse yine (178/2) gereği buna karşı itiraz hakkımız söz konusu vatandaş olarak. Baro başkanı bu itirazı karara bağlıyor. Bu hâlde hangi baro başkanının bu itirazı karara bağlayacağı ve idari işlemi kesinleştireceği namağlum bizim kanımızca. Dolayısıyla bunların yönetmeliğe bırakılmadan Avukatlık Kanunu 176’yla başlayan maddelerde; 177, 178 ve 181’e ilişkin yeniden bir değerlendirme yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkan, ben genel olarak bunları ifade edeceğim ama isterseniz direkt madde 1’e de geçeyim; çoklu baroya neden karşıyız, özet olarak ifade edeyim. Yoksa nasıl uygun görüyorsunuz?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, her maddede ayrıca söz vermeyecekseniz dinleyelim.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Yok, diğerlerinde alacağım, 1 ile 5 arasında şu anda almış oluyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – 1’inci maddeyle ilgili konuşmanızı henüz yapmadınız değil mi?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Yapmak istiyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun, devam edin.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Teşekkür ederim o zaman, bu olanağı verdiğiniz için.

Kanun teklifinin ilk maddesinin kabulü hâlinde ayrıntıları 15’inci maddesinde belirlenen çoklu baro sistemi uygulamaya geçecek. Bu sistemin Anayasa’ya aykırılığı, savunmayı kutuplaştıracığından dolayısıyla yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına etki edeceğinden, savunma hakkına zarar vereceğinden esas olarak burada dikkatlerinizi “Avukatlık sınavı” maddesini ilga eden kanunun iptaline karar veren Anayasa Mahkemesinin 2009 tarihli kararına çekmek istiyorum, orada “Savunmanın kurucu unsurluluğuna zarar veren her düzenleme, hukuk devleti ilkesine aykırıdır.” der. Dolayısıyla bu sistemin, bu saydığım başlıklara aykırı olduğu sayın Komisyon üyeleri ve değerli milletvekilleri tarafından defalarca ifade edildi. Tekrara kaçmamak için ben uygulamada ya da Avukatlık Kanunu’nda yaşanacak sorunların bir kısmını, tespit edebildiğimiz kadarını sizlere iletmek istiyorum. İlk husus şu: Anayasal ve yasal dayanağı gereğince her baro kendi meslek mensuplarının hak ve menfaatlerini koruyacak, Anayasa madde 135. Ancak her baro, kendi üyelerinin ihtiyaçlarını gözeteceğinden ve aralarında üye sayısı anlamında ister istemez rekabet olacağından belki de mesleğin genel menfaatlerini koruma eylem

ve işlemleri eksik kalacak, ihmal edilecek. İlk söyleyeceğim husus bu.

İkincisi, bu bence çok çok daha önemli, barolara verilen mesleki disiplin ve ahlakını koruma görevinde de -yine az önce bahsettiğim- üyelerini elinde tutmak için esnek davranma eğilimlerine girilebilir ya da bir başka şekilde, teklifin 6'ncı maddesiyle getirilen düzenlemeye göre aynı büroda farkı baroya kayıtlı avukatlar birlikte çalışabilirler ya da avukatlık ortaklığı kurabilirler. Şöyle bir şey düşünelim: 2 avukatımız var, 2 farklı baromuz var, tek vekâletli bir müvekkili söz konusu, aynı eylemden bir şikâyeti var; 2 avukat 2 farklı baroya disiplin, soruşturma ve kovuşturma anlamında gidecek. Bunların arasında farklılık olması muhtemel. Eğer bu kararlar, Avukatlık Kanunu uyarınca verilen bu kararlar, itiraz üzerine kurumun disiplin kuruluna ya da yönetim kuruluna gelmezse içtihat farklılıkları oluşturacak. Bu ne yapacak? Bu zamana kadar bizim özenle oluşturduğumuz ve korumaya çalıştığımız mesleki itibarımıza zarar verecek, meslek kurallarımızı işlevsiz hâle getirecek ve bu da yine ne olacak, savunma hakkı zarar göreceğinden yurttaşlara zarar verecek en sonunda. Şimdi, bundan başka aynı şekilde olmayacak bir şey değil şuna da dikkatinizi çekmek istiyorum, umarım katılırsınız fikrime: Verilen disiplin cezalarının -tabii bu işten çıkarma ve meslekten çıkarma cezaları, en zor ve en çetrefilli cezalar onlar ya- infazı aşamasında infazını geciktirmek ya da bir aksilik yaratmak için başka baroya nakil hâli söz konusu olabilir, bu benim şahsı fikrim. Gerçekten zor ve tehlikeli bir sistem.

Bu konuyu kapatıyorum, üçüncü sorum genel gerekçede de geçiyor, çoklu baro sistemindeki temel nedenlerden biri de staj eğitiminin kalitesizliği ya da daha kibar ifadeyle niteliğinin azalması. Hâlbuki biz de diyoruz ki çoklu baro sistemi getirildiğinde staj eğitiminin yeknesaklığı bozulacak, neden? Stajda önemli olan devam zorunluluğu... Yeni üye sayısını kendine almak isteyen baro burada esnek davranma eğilimine gidebilir, hayatın olağan akışı ki Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde hatırlayacaksınız stajyerlere stajları süresince eğitimlerini aksatmamak kaydıyla sigortalı çalışma olanağı getirilecek, öyle bir düzenleme var. Bu düzenleme getirilirse şayet belgedeki stajda devam zorunluluğu daha da kıymetli hâle gelecek. Bunun dışında niteliğinin ve içeriğinin asıl şimdi bu sistemle düşme olasılığının olduğunu düşünüyorum, şöyle ki: Barolar Birliği Eğitim Merkezi aradaki olası eğitim farkını kapatmak üzere stajyerlere bir haftalık yoğunlaştırılmış eğitim veriyor. 2019 sayılarını getirdim, 69 baronun stajyerine eğitim vermiş dolayısıyla gerekçenin bu aşamada, bu konuda haklı olmadığını düşünüyorum.

Bu sistemin getireceği sorunlardan dördüncüsü: Avukatlar, mesleki sebepler dışında herhangi bir sebeple baro oluşturacağından, mesleki dayanışma -kutuplaşma söz konusu olacak- kendisini rekabete doğru götürecektir, bu da çok tehlikeli hâle gelecek.

Beşinci sorun: Adli yardım hizmeti organizasyonunun olmamasına dair, onu az önce ilettim, tekrara girmeyeyim arzu ederseniz. Söz verilerse 20'nci maddede daha detaylı anlatırım.

Altıncı sorun şu: Teklifte, adli yardım hizmeti öngörülmeye çalışılmış ancak CMK hizmetinde boşluk bırakılmış bize göre. Çünkü, CMK'nın 150'nci maddesiyle başlayan müdafilik sisteminde, özellikle 156'ncı maddesinin ikinci fıkrası der ki: "Müdafinin, soruşturma ve kovuşturma yapıldığı yer barosunca seçileceği hüküm altına alınmıştır." Çoklu baro sistemine geçilirse, madem Avukatlık Kanunu'nda baro ibareleri ortadan kalkıyor, burada da bir redaksiyona ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz, şayet bu sisteme geçilmeye karar verilirse.

Son olarak gerekçede, avukatlık hukuku iş ve işlemlerinin gecikmesinin önlenmesi için çoklu baro sisteminin getirildiği öngörülmüş. Bu gerekçeye de katılma olanağımız yok, çünkü, şöyle: Avukatlık Yasası'nda öngörülen prosedürler gereği, gerek levhaya yazılma gerekse disiplin işlemlerini baro, Türkiye Barolar Birliği ve Adalet Bakanlığı olarak bu silsileyle yürüttüğümüz için bu sistemi elektronik ortama aktardık ve epey bir zamandır -Bakanlık da ifade edebilir- bu şekilde gidiyor. Dolayısıyla, herhangi bir hız kaybı olmadığını düşünmekteyiz. Olduğu dosyaların da şöyle olduğunu düşündük:

Biz, Türkiye Barolar Birliği olarak levhaya yazma anında ilgilinin sadece, hakkında ceza soruşturması varsa biz işlemimizi o kısımda görebiliyoruz ama dosya Adalet Bakanlığına gittiğinde, onlar daha fazla bilgiye sahip olmak adına ve daha çok araştırmak adına o kısımda birazcık daha fazla dosyanın tutulması söz konusu olabilir, yoksa elektronik ortamda yaratılıyor her şey.

Benim konuşmalarım bu kadar ama bir kapanış konuşması yapacağım izninizle: Gerek bu anlattığım, anlatmaya çalıştığım, çizdiğim çerçeve gerekse daha önce dile getirilen bir sürü anayasal ve yasal dayanak uyarınca kurumum adına da, meslektaşınız olarak kendi adıma da çoklu baro sisteminden vazgeçilmesini takdirlerinize sunuyorum.

Saygılar...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Yunus Emre...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün arkadaşlarımızı, sayın milletvekillerini, sayın konukları saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, başlarken bir hususun altını çizmem gerekli. Türkiye Barolar Birliği kamu tüzel kişiliğini haiz bir kamu kuruluşu. Böyle önemli bir kuruluşun Komisyonumuzda görüşlerini temsil etmek üzere, kuruluşun başkanının burada bulunması gerekirdi. Eğer Ankara dışında bulunuyorsa ya da özel bir mazereti varsa bu durumda, yine, temsil yetkisi, imkânı, kapasitesi bulunan başkan vekillerinden, yönetim kurulu üyelerinden birisinin bulunması gerekirdi. Tabii, Hanımefendiye, katılan arkadaşımıza benim büyük saygım var, Komisyona yardımcı olmak maksadıyla açıklamalarda bulundu. Lütfen bunu kendisinin şahsiyetiyle ilgili anlamasın ama Türkiye Barolar Birliğini temsilen, Hukuk Müşavirliğinde çalışan bir arkadaşımızın gönderilmiş olmasını ben Meclisin saygınlığına karşı -sözü dikkatli seçmeye çalışıyorum ama- büyük bir saygısızlık olduğunu düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, ben Dışişleri Komisyonu üyesiyim. Komisyonunuzu birkaç defa da izleme imkânım oldu. Bizim Dışişleri Komisyonunda Sayın Başkanımız Volkan Bozkır Bey’le kimi zaman anlaşılmadığımız konular tabii olmuştur ancak bir toplantıda Yunus Emre Enstitüsünü temsilen, Enstitü Başkanı gelmediğinde, biz mazeret sorduğumuzda ve pek de elle tutulan bir mazeret olmadığını anladığımızda, Sayın Başkan ilgili uluslararası anlaşmayı gündemden çıkarmışlardı. Böylelikle Meclisin saygınlığını koruma görevinin iktidar ya da muhalefet fark etmez bütün milletvekillerinin ve tabii ki komisyon başkanlarının görevi olduğunu da bu şekilde bizlere de göstermişlerdi. Ben bu vesileyle bunu hatırlatarak kendisine de teşekkür etmiş olayım. O bakımdan da Sayın Başkandan, lütfen, Barolar Birliğini temsilen ya kurumun Başkanının ya da başkan vekillerinden birinin temsiliyi sağlamasını bundan sonraki maddeler için -ki biliyorsunuz oy kullanacağız yani 1’nci maddede Komisyon üyesi arkadaşlarımız oy kullanacaklar- doğru bilgilenmeleri açısından da önemli olduğunu düşünüyorum ama daha çok Meclisin saygınlığını korumak bakımından önemli olduğunu düşünüyorum. Yani Barolar Birliği Başkanının “Ben milletvekillerini ciddiye almıyorum, onlara yapacak bir açıklamam yoktur, hukuk müşavirliğinden bir arkadaşımı gönderiyorum.” tavrını da kınıyorum. Ama tekrar, katılan arkadaşımızdan özür dilerim, kesinlikle kendisiyle ilgili bir durum değildir ve açıklamaları için kendisine teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tabii çok önemli bir konuyu ele alıyoruz, çok da olgunluk içerisinde ele alıyoruz, büyük mutluluk duyuyorum bundan. Bugün tabii, çok acı bir olayı yaşadık, Sakarya’da bir fabrikada bir patlama oldu, hayatlarını kaybeden yurttaşlarımız var. Sayının artmamasını diliyorum. Hayatlarını kaybeden bütün yurttaşlarımıza rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Tabii, bu yangından da dersler çıkarmamız gerektiği ortada. Ancak tabii, biz milletvekilleri olarak, sadece dileklerimizi,

temennilerimizi ortaya koymakla yetinemeyiz. Meclisin önemli görevleri var, Türkiye'nin öncelikleri var. Bakın, burada bugün, aslında sizin geçmişte gündeminizde olmayan bir konuyu ele alıyoruz.

Bakın değerli arkadaşlarım, gelmeden önce baktım, iktidar partisinin 2001'de kurulduğundaki parti programında böyle bir konu yok, barolarla ilgili böyle bir düzenleme anlayışı yok; 2018'deki Seçim Beyanname'nize baktım, topluma böyle bir taahhüdünüz yok; Sayın Cumhurbaşkanının 2020 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na baktım, böyle bir taahhüt yok; 2002 yılında AK PARTİ iktidar olduğunda Acil Eylem Planı'na baktım, böyle bir taahhüdü yok. Özetle, Türkiye'nin çok önemli sorunları var. Bu son patlamada gördüğümüz gibi, iş güvenliği, iş yerinde ortaya çıkan, hayat kaybına neden olan bu türden olaylar, iş cinayetleri... Tabii bu olayın detaylarını bilmiyoruz, bu sözcüğü kullanmam belki hatalı olabilir. Ancak, gördüğünüz gibi arkadaşlar, Türkiye'nin çok önemli sorunları var ve Mecliste bunları ele almamız gerekli. Siz bugün Meclisin gündemine aslında, geçmişte kendi gündeminizde olmayan yani seçim beyannamenize koymadığınız, parti programına koymadığınız, yıllık programlarınıza koymadığınız, hiçbir belgenize koymadığınız bir konuyu getiriyorsunuz ve çok önemli başka birtakım konularla ilgili bir şey yapmıyoruz arkadaşlar. Yani bizler milletvekilleri olarak sadece iyi niyetlerimizi, temennilerimizi söyleyip ayrılmakla mı yetineceğiz? Yani Allah aşkı için, Türkiye'nin şu Barolar Birliğinden daha önemli, baroların ekimde gelmekte olan seçimlerinden daha önemli bir konusu yok mu, yok mu arkadaşlar?

Bakın, tekrar söylüyorum, bu söylediğim aslında size göre de öyle çünkü farklı bir şey düşünüseniz... Şimdi, burada açmak, söylemek istemiyorum, 2002'deki Acil Eylem Planı'nda "İlk üç ay içerisinde yapacağım." deyip de yapamadığınız birçok şey var arkadaşlar, geçmişteki hükümet programlarında yer alan ama yapamadığınız birçok şey var. Bunları ele almak yerine niçin bunu ele alıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım bakın, bu siyasetin, tabii parlamenter siyasetin doğasında var -laf atan arkadaşlarımızı anlıyorum- ama ben de isterim ki benden sonra onlar da bu konulardaki fikirlerini söylesinler. Bu acelenin sebebini önce bir açıklasınlar yani iş yerinde hayatını kaybeden işçilerimizin durumundan bu baro seçimlerinin niye önemli olduğunu az önce bana laf atan arkadaşım açıklarsa ben de memnuniyet duyarım.

Evet, sevgili arkadaşlarım, Barolar Birliğiyle ilgili çok temel bir düzenlemeyi görüşeceğiz, görüşüyoruz. Bizim tarihimizde de insanlık tarihinde de kanunları kullanarak, hukuku kullanarak, hukukçuları kullanarak kanunsuzluk yapmanın birçok örneği vardır arkadaşlar. Bu, sadece Türkiye'ye özgü değildir ama Türkiye'de çok örneği vardır. Biliyorsunuz, büyük şairimiz Tevfik Fikret 95'e Doğru diye bir şiir yazar 1912 yılında. Tevfik Fikret, Abdülhamit dönemine çok karşı bir kimsedir ama arkasından gelen İttihat ve Terakki döneminde işlenen bazı uygulamaların çok haksız, çok yanlış olduğunu görür ve özellikle 1912'de Anayasa'yı arkadan dolanmak için atılan bir adıma -şimdi çok vaktimiz yok, detayına girmeyeceğim- çok öfkelenir ve bir şiir yazar, 95'e Doğru. 95'ten kastettiği Abdülhamit'in Meclisi kapattığı eski takvimle 1295'e vurgudur. Oradan müsaadenizle kısa bir bölüm okuyacağım, birkaç mısra okuyacağım. Şöyle söylüyor Tevfik Fikret:

“Bir devr-i şeamet, yine çiğnendi yeminler;

Çiğnendi, yazık, milletin ümmid-i bülendi!

Kanun diye topraklara sürtündü cebinler;

Kanun diye, kanun diye kanun tepelendi...

Bihude figanlar yine, bihude eninler.”

Arkadaşlar, bugün yine Türkiye'de üzerinden yüzyılı aşkın süre geçmiş olmasına rağmen kanun

diye, kanun diye, kanun tepeleniyor arkadaşlar. Kanun diye, kanun diye, kanun tepeleniyor ve ne yazık ki Türkiye’de bu kadar uzun süre geçmiş olmasına rağmen, bu türden meseleleri yine konuşmak durumunda kalıyoruz. Az önce ifade etmiştim, kanun kullanılarak, kanun yapma yolları kullanılarak, hukukçular kullanılarak kanun tepeleniyor.

Söylemiştim, bu bize özel bir durum değil demiştim hatırlıyorsunuz, Türkiye’nin dışında da bunun çok örnekleri olmuştur. Bunun en aşırı, en berbat, en kanlı, insanlık açısından en zararlı örneği biliyorsunuz Hitler Almanyası’dır. Hitler döneminde büyük suçlar işlenmiştir, soykırım işlenmiştir, zekâ gelişiminde sorun olan çocuklar öldürülmüştür, insanlar kısırlaştırılmıştır, çok acı dramlar yaşanmıştır.

Tabii, bu dramların yaşanmasına katkı veren hukukçular da vardır arkadaşlar ve çok iyi yetişmiş, çok iyi tahsil yapmış, çok iyi uzmanlığı bulunan hukukçular vardır. Sinema tarihinde çok önemli bir film: Judgment at Nuremberg, Nuremberg Yargılamaları, temelde bunu konu alır. Ben, bir siyaset bilimi öğretim üyesiydim, hukuk fakültesinden bazı öğrenciler bizim derslerimize kaydolurlardı, mutlaka bu filmi görmelerini isterdim. Hitler Almanyası’nda kanun diye, kanun diye, kanunun nasıl tepelendiğinin bir örneğiydi. Az önce ifade ettiğim, çok iyi bir kariyeri bulunan, bir hukukçu olan, Hitler Almanyası’nda adalet bakanlığı yapmış olan, filmde bir kurmaca karakter ama gerçekte olan bir kimse bu ve film de mahkeme tutanaklarına dayanıyor. Bu tartışmalar içerisinde -az önce söyledim- kanun adına bu suçlar Hitler Almanyası’nda işlenirken yargıçlar ve hukukçular, kanun adına bu suçları işleyen hukukçular: “Biz Üçüncü Reich’in adaletini temsil ediyoruz.” diye düşünüyorlar değerli arkadaşlarım. Hepsinin başarılarla dolu meslek hayatları var, hepsinin çok üstün hukuk bilgisi var -az önce söylemiştim- soykırım dâhil olmak üzere bu suçların işlenmesine dâhil oluyorlar. Aslında ülkemizde iç karışıklıklar var, ekonomik sıkıntılar var, tehditler var, komünizm tehlikesi var diye düşünüyorlar. İnsanlığa karşı suçlar işliyorlar bir yandan ama diğer taraftan adaleti uyguladıklarını düşünüyorlar. Milyonlarca insanı ölüme gönderiyorlar arkadaşlar ama adaleti uyguladıklarını düşünüyorlar.

Biliyorsunuz, Hitler tarafından büyük suçlar işleniyor ve bunlara katılan bir yargıç kendini şöyle anlatıyor: “Sözcüklerin yalan, yalanların kötü olduğunu bilerek neden sessiz kaldık? Çünkü ülkemizi seviyorduk, bunun için sessiz kaldık.” diyor. İlgili bölümü çevirdim, kısaca söyleyeceğim. Diyor ki: “Neden sessiz kaldık, neden iştirak ettik? Çünkü biz ülkemizi seviyorduk. Ne olacak, aşırı politik görüşleri olan birkaç kişi haklarını kaybetse ne değiştirdi ki? Birkaç etnik azınlık haklarını kaybetse ne değiştirdi ki? Bu, sadece bir geçiş aşamasıydı. Bu, gittiğimiz yolda sadece bir aşamaydı. Eninde sonunda onlar devre dışı kalacaklardı. Hitler’in kendisi bile devre dışı bırakılacaktı eninde sonunda.” Buna inanıyordu. Kendisinin ülkesini sevdiğini düşünüyordu ve bütün bu suçların işlenmesine ortak oldu. Niye ortak oldu? Ülke sevgisi adına, milliyetçi olduğu için, ülkesini savunduğunu düşündüğü için. Adaleti tesis etmek adına, adaleti yok ettiler arkadaşlar. Bunu şunun için söylüyorum: Eğer kendinize göre “Ülkenin çıkarları şunu gerektiriyor ya da partimizin çıkarları bunu gerektiriyor.” diye adaleti ortadan kaldırırsanız, gideceğiniz yol budur arkadaşlar, ulaşacağınız sonuç budur. Adaleti partizanlıkla, adaleti “Çoğunluk bizde.” diye çoğunluk anlayışıyla ele alamazsınız arkadaşlar. Adalet, insanlığın çok soylu bir kavramıdır. Adaleti bu şekilde kanun diye, kanun diye tepeleyemezsiniz arkadaşlar.

Değerli arkadaşlarım, dünyada demokrasi tarihinde önemli dönüşümler oldu. Artık günümüzde demokrasiyi ortadan kaldıranlar, bunu geçmişte olduğu gibi açık diktatörlükler kurarak, askerî darbeler yaparak yapmıyorlar. Özellikle soğuk savaş bittikten sonra demokrasi dışı yönetimlerin bir itibarı kalmadı. Bütün yönetimler kendilerine demokratik demek ihtiyacını hissediyorlar. Ancak otoriter zihniyetli bazı liderler, partiler demokrasiyi bu türden açık darbelere gitmek yerine çok incelikli taktiklerle yozlaştırıyor. Sandıkla geldiği iktidarda, sandığı dejenere ederek, sandıkta seçim sonucunun değişmesinin önüne geçmeye çalışarak aslında sandığa darbe vuruyor. Bunu yaparken neler

yapıyor diye düşünürken, bu baro teklifinin arkasında aslında ne var, bunu daha iyi gördüm. Şöyle ki: Bu demokrasiyi dejenere etmek isteyenler, yozlaştırmak isteyenler, demokratik yolla iktidarın el değiştirmesinin önüne geçmek isteyenler ne yapıyorlar? Bir defa, kurumların içini boşaltıyorlar.

Kurum, gerek iktisatta gerek siyaset biliminde çok anahtar bir kavramdır. Kurum üzerine çok farklı tanımlamalar var ancak genel olarak “şahsi süreçlerden arındırılmış, insanların davranışları üzerine sınırlar koyan, kısıtlar koyan kurallar” olarak ele alabiliriz kurumları. Şimdi, Barolar Birliği bu yapıyla önemli bir kurumdur arkadaşlar. Türkiye’de bu türden birçok önemli kurumumuzu sayabiliriz. Bakın, bir Anayasa referandumu gerçekleşti 2017 yılında. Çok baskıcı bir anlayışla ve tabii, hatırlayacaksınız, ihraçlarla -sanıyorum İbrahim Kaboğlu Hocamız da burada, onun da bir Anayasa hukukçusu olarak olağanüstü hâl koşullarında ihraç edildiği bir ortamda, ondan kısaca bir iki ay önce- üniversitelerdeki bütün Anayasa profesörlerinin susturulduğu bir ortamda bir Anayasa değişikliği yapıldı. İşte bu türden kurumlar -Barolar Birliği gibi ya da birtakım meslek kuruluşları gibi- bu Anayasa’nın Türkiye’nin menfaatine olmadığını anlattılar arkadaşlarım değil mi? İşte kurumlar aslında bunun için var. Kurumlar, bir ülkenin ayakta kalabilmesi için, insanların davranışlarına sınırlar konulabilmesi için var, haksızlığın karşında ses çıkarabilmeleri için var. Bir de bu türden yönetimler -daha az önce söylemiştim- kurumları istemiyorlar; şahsi süreçlerin ve şahsi iktidarın önde olmasını, kişiye bağlılığın, lidere sadakatin -ehliyetin, liyakatin değil- olmasını istiyorlar. O yüzden kurumlara düşmanlar ve Barolar Birliğine karşı düşmanlığın da arkasında bu var. Bu, birinci meselemiz.

İkinci, tabii bu türden yönetimler, yargıyı siyasallaştırıyorlar değerli arkadaşlarım. Yargıyı, iktidarın bir sopası olarak kullanıyorlar. Yargıyı, siyaseti tanzim etmenin aracı olarak kullanıyorlar. Siyasetçileri, masum insanları birtakım uydurma gerekçelerle hapislere atıyorlar, siyasi yasaklar koyuyorlar. Aranızda millî görüş kökenli değerli siyasetçi arkadaşlarımız da var, onlar da geçmişte belki bu türden mağduriyetleri yaşamış olabilirler, aranızda vardır diye tahmin ediyorum.

Özetle, yargının siyasallaştırılması bakımından bu rejimlerin böyle çok temel bir özelliği vardır. Baroların bölündüğü, çoklu baroların olduğu bir ülkede yargı bağımsızlığı büyük bir yara alacaktır değerli arkadaşlarım çünkü yargıçlar iktidara yakın baro mensupları tarafından temsil edilen fikirlerin, çıkarların, dosyaların karşısında zorlanacaklardır arkadaşlarım. Gönül böyle olmasın isterdi ama bir YSK kararı hatırlıyoruz, iktidar baskısıyla İstanbul’da seçimlerin nasıl iptal edildiğini ve tabii, sonra arkasından milletimizin nasıl büyük bir ders verdiğini, onu da hatırlıyoruz. Özetle, ülkemizde yargı organlarının nasıl partizanlaştırıldığını, nasıl siyasi kararlar vermek durumunda bırakıldığını hatırlıyoruz. O yüzden, siyasileştirilmiş barolar, partizanlaştırılmış barolar, çoklu barolar, emin olun, yargı bağımsızlığını ortadan kaldıracak bir temel gelişmedir ve az önce ifade etmiştim, bu türden demokrasiden uzak rejimlerin, yönetimlerin de çok temel bir özelliğidir.

Değerli arkadaşlarım, bir diğeri, bu türden rejimlerin özelliği...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre, toparlayabilir miyiz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Tabii Başkanım, tabii, toparlarım.

Zülfüyâre dokundum sanıyorum.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Ne alakası var?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – O nedenle değil yani sürekli tekrarladığınız şeyler zaten, biliyoruz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Peki.

Evet, laf atan arkadaşlarımızdan lütfen yanıt bekliyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Veremezler.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, üçüncüsünü devlet imkânlarının siyasi amaçlarda kullanılması olarak belirtmiştim. Bu türden yönetimler bunları yapıyorlar. Birtakım ekonomik imkânları, ihaleleri, devletin imkânlarını dağıtıyorlar; bir ahbap çavuş yaklaşımı içerisinde dağıtıyorlar. Bunu sadece kişilere değil, bu türden bazı organizasyonlara da yapıyorlar. Kimi kuruluşlara, derneklere, vakıflara imtiyazlar sağlıyorlar, onların önünü açıyorlar; kimilerini cezalandırıyorlar, yöneticilerini içeriye atıyorlar, mallarına el koyuyorlar.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Üniversiteleri kapatıyorlar.

YUNUS EMRE (İstanbul) – En son geçen hafta yaşadığımız hadise, üniversitelerini kapatıyorlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Evet...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Konuya gelebilir miyiz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkanım, size...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Çünkü şöyle: Geneli üzerindeki görüşmeleri çok uzun saatler boyunca tartıştık.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, siz yaklaşık birkaç saat önce dediniz ki: “Maddeler üzerinde konuşan arkadaşlarımız da geneli üzerinde konuşurlar.” Ben de sizin bu açıklamanıza istinaden konuşuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet ama makul süreyi değerlendirelim.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Peki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, sizden sonra söz alacak çok arkadaşımız var. Dolayısıyla, tek bir maddede bu kadar vakit kaybedersek yetiştiremeyiz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Peki, Değerli Başkanım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Aceleniz ne?

YUNUS EMRE (İstanbul) – İsmet Paşa’nın bu Mecliste, bu Gazi Mecliste bir sözü vardır “Suçluların telaşı içerisindesiniz.” diye. Bu telaşınızı da ona yoruyorum Sayın Başkan.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bravo! Aynen öyle!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Peki, Sayın Başkan, böyle toparlamış oluyorum, kapatıyorum sözlerimi, siz devam edin.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – İsmet Paşa ile Führer arasındaki irtibatı da biliyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Atatürk’ün Meclisinde kimse İsmet Paşa’ya “Führer” diyemez! Kimse İsmet Paşa’ya “Führer” diyemez!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Bu ne demek ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bir saniye ya...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Geri alacaksın! Kimse İsmet Paşa’ya “Führer” diyemez!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Nasıl Hitler’le karşılaştırırsınız İsmet Paşa’yı! Böyle bir şey olmaz!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İsmet Paşa’ya “Führer” diyemezsiniz!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir saniye arkadaşlar, bir saniye... (Başkanlık kürsüsü)

önünde toplanmalar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – İsmet Paşa’ya “Führer” diyemezsin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, bir saniye...

YUNUS EMRE (İstanbul) – İsmet Paşa’ya kimse “Führer” diyemez! Özür dileyeceksin!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sözüünüzü geri alın!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Özür dile! Özür dile!

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Olmadı, söylediğiniz olmadı!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama ne dediğini biliyor musunuz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aynı şeyi biz yapsak Cumhurbaşkanına kaldıramazsın ki ama ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söylüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Özür dileyeceksin! Özür dile!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanına böyle hakaret edemezsin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanına “diktatör” diyor, duymuyor musun? Türkiye Cumhuriyeti’nin şu andaki Cumhurbaşkanına “diktatör” diyor, Komisyon olarak... (CHP sıralarından gürültüler)

AYDIN ÖZER (Antalya) – İsmet Paşa’ya “Führer” diyemezsin!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sözüünüzü geri alın!

YUNUS EMRE (İstanbul) – İsmet Paşa’ya “Führer” diyemezsin, geri al!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ayıp ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Olmaz böyle şey! Siz Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına “diktatör” diyeceksiniz, cevabı aldıktan sonra da sinirleneceksiniz; olacak şey mi! (CHP sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Özür dileyeceksin!

AYDIN ÖZER (Antalya) – Özür dile!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bakın, değerli arkadaşlar, bir dinleyin. (CHP ve AK PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar) Bakın, ne dedi? Şunu söyledi: “Zülfüyâre mi dokunduk?” dedi. Ben “Toparla.” dedim, “Zülfüyâre mi dokundum?” diyor.

Evet, arkadaşlar, boşaltabilir miyiz şurayı?

Şimdi, değerli arkadaşlar, sinirlenmenize gerek yok. Sayın Emre’yi iyi dinlemişseniz Başkanlık Divanına söylediği bir söz var. (Gürültüler)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Özür dileyeceksin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – “Toparlayın.” dediğim zaman “Zülfüyâre mi dokunduk?” diyor. Yani, burada, divana “Zülfüyâre mi dokunduk?” diyor. (Gürültüler)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Özür dileyeceksin. Gerine gerine oturduğu koltuk İnönü’nün koltuğu! Özür dileyeceksiniz!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Emre’nin konuşmasını başından sonuna dinledim. (Gürültüler)

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ne alakası var Emre’nin konuşmasıyla?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına “diktatör” imasında bulunan onlarca cümle kullandı. (CHP sıralarından “Bulunur.” sesleri)

CAVİT ARI (Antalya) – Hadsizlik yapmayın!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Nasıl bulunabilir, bulunabilir mi böyle bir şey? (Gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Siz hadsizlik yaptınız.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre şunu söylesin...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Siz tarafsız olmak zorundasınız!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – ...“Türkiye Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanına ‘diktatör’ imasında bulunmadım.” desin, ben de sözümü geri alıyorum. (Gürültüler)

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – İma değil realite!

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bir tane isim yok tutanakta. Tutanağa bak, bir tane isim yok!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Mikrofonumu açın, Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz verdim buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerindeki konuşmasından sonra Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

YUNUS EMRE (İstanbul) – Arkadaşlar, oturun lütfen rica ediyorum. Oturun yerinize lütfen.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz verdim, buyurun Sayın Emre. “Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına ‘diktatör’ demedim.” deyin, ben de sözümü geri alıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye demesin ya?

YUNUS EMRE (İstanbul) – Oturun yerinize bir dakika arkadaşlar.

Arkadaşlar, rica ediyorum lütfen. Sayın Başkan, dinleyeceksiniz beni, söz verdiniz, dinleyeceksiniz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Dinliyorum buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle bu Gazi Mecliste, cumhuriyetin iki kurucusundan birine “Führer” denmiş olması çok ayıp bir şeydir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – “Führer” demedik, “Führer” demedik “Führer”in mektubu” dedik.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sizi kınıyorum, sizi kınıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ama siz Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına “diktatör” dediniz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bir saniye, lafımı kesme, dinle. Ben ne dediğimi biliyorum. (Gürültüler)

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Terbiyesizler!

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Terbiyeyi sizden mi öğreneceğiz? (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, toplantıya ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.28

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.33

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli Komisyon üyelerimiz; toplantımızı açıyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve sonrasında kendisinin kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yalnız, bir açıklama yapayım.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam, ben size söz vereceğim.

Açıklama yaparken cümlelerimi sonuna kadar dinleyebilirsiniz çok memnun olurum, yanlış bir anlaşılma oldu.

Şimdi, Sayın Emre'ye söz verdik, maddeler üzerinde ilk sözü talep etti ve konuşmasını tabii geniş açıdan aldı, buna diyeceğimiz bir şey yok, kendi takdiridir. Tabii, değerlendirmelerine de elbette ki saygı duyuyoruz. “Toparlayın.” diye kendisini uyardığımda -çünkü süre noktasında on beş dakikayı geçmişti çünkü diğer arkadaşlara da sıra gelecek- “Toparlayın.” dediğimde Başkana karşı “Zülfüyâre mi dokunduk?” diye bir söz kullandı. Daha sonra ben yine bir şey söylemedim. Devam etti, yine “diktatör” imalarıyla konuşmasını sürdürdü, benim ona müdahale etme şansım yok tabii ki. Tabii, Hitler'den bahsetti, Führer'den bahsetti. Ben de gayriihtiyari, o ondan bahsederken, “Führer ile İnönü arasında mektuplaşma var.” dedim, ben “İnönü diktatör.” demedim. Bakın arkadaşlar, tutanaklara bakın, ben “İnönü diktatör.” demedim ama siz “Bugünkü Cumhurbaşkanı diktatördür.” dediniz, ima ettiniz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Diyebilir, edebilir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – O nedenle, ben 2'nci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanına “diktatör” demedim. Siz Führer'den ve Hitler'den bahsederken “Hitler'in İnönü'ye mektubu var.” dedim. “İnönü'ye diktatör dendi.” anlamı çıkmaz buradan, Kesinlikle bunu kabul etmiyoruz. Çıkmaz bundan hukukçu arkadaşlarımız var. Dolayısıyla, şimdi Sayın Altay'a söz vereceğim.(CHP sıralarından gürültüler)

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Oturum Başkanının sataşma yapamayacağına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kastının İsmet İnönü'yu Hitler'le benzeştirmek olmadığını söylemesinin yeterli olacağına ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, siz İnönü-Hitler ilişkisi diye bir cümle kurdunuz. Ben öyle duydum ama önemli değil. Şimdi mesele şu: Burada bir kere talihsizlik şudur. Siz elbette AK PARTİ menşelisiniz, AK

PARTİ üyesisiniz, AK PARTİ'nin önerisiyle Komisyon başkanı seçildiniz amenna. Ama adı üzerinde burası bir Komisyon, siz de Komisyonun Başkan Vekilisiniz, dolayısıyla riyaset ediyorsunuz. Burada siyasi parti gruplarına mensup sayın milletvekilleri olaylara, hadiselerle bulundukları pencereden baktıkları perspektifle de yorumlar, eleştiriler, değerlendirmeler yapar. Yakışık alan şudur: Öncelikle sizin bu tartışmaya, hem de çok sıcak bir şekilde anlık bir refleksle müdahalenizdir.

Siyaset yapan ve bundan önce yapmış olan herkes eleştiriye, ağır eleştiriye açık olacak, ama eleştiriye. Ben Tayyip Erdoğan'a diktatör çok dedim. Genel Kurulda 100 kere söyledim. Ayşenur Bahçekapılı Meclis Başkanvekiline de -bunu tutanaklarda isteyen arkadaş bakabilir- bunun bir siyasi eleştiri olduğunu, bu sözü söyledikten sonra bana yapılan sataşma ve saldırıdan sonra tekrar kürsüye çıktım, Türk Dil Kurumundan "diktatör"ün karşılığını okudum. Bütün hükümet yetkilerini elinde toplayan kimseye diktatör denir.

Dolayısıyla, bu Tayyip Erdoğan için de geçerlidir böyle bir ithamla karşılaşmak, yüzleşmek; Türkiye'yi bugüne kadar yönetmiş ve bundan sonra yönetecek herkes için de geçerlidir. Burada anlaşalım. Ama ben Tayyip Erdoğan'a ayyaş demedim, faşist demedim. Şimdilik demedim en azından. Dolayısıyla, sizin Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, iki büyük kurucusundan biri olarak da kabul edilen -şüphesiz onların hataları var, onlar eleştirilmez demiyorum ben- ama Türkiye'yi İkinci Dünya Savaşı girdabına, ateş çemberine sokmayan İsmet İnönü'nün Hitler'le kafalarda muamma yaratacak bir ifade kullanarak İnönü ile Hitler ilişkisini...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hitler'i gündeme getiren ben değilim Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama Hitleri biz gündeme getirebiliriz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hitler'i gündeme getiren Sayın Emre.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olabilir, Hitler'i gündeme getirdi diye siz onu İnönü'ye mi bağlamak zorundasınız? Bunu bizim bu yönüyle kabul etmemiz mümkün değil. Oradan, o sıralardan...(CHP sıralarından gürültüler)

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Hitler, AK PARTİ'ye bağlanıyor da İnönü'ye neden bağlanamıyor?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim bağlanabilir, şunu söyleyeceğim. O sıradan bir arkadaşımız İnönü diktatör dese ben bu fikre asla katılmam ama siyasi eleştiridir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buradan söylemedi öyle bir şey.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buradan da söylenmez.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, Başkanım siz Başkan olarak, maddelerde görüş de açıklayabilirsiniz. Ama siz burada, burayı gererseniz buranın sonu gelmez. Siz gerdiniz, istemeyerek yaptınız biliyorum.(AK PARTİ sıralarından gülüşmeler) Neden gülüyorsun kardeşim?

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Nasıl bir germiş olabiliriz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkan gerdi burayı kardeşim, neden gülüyorsun?

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Siz yaptınız bunu. Sen yoktun burada.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Terbiyesiz, terbiyesiz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Arkadaşlar, sakın.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Altay, devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim Başkan sıfatıyla diyorum ben. Söylediği kelime önemli

değil. Başkanın daha hatibin konuşması bitmeden, Başkan sataşır mı? Başkan laf atar mı?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Altay...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Cevap verir Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olmaz, veremez.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi canım kusura bakma...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Veremez, böyle bir şey yok.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Niye veremiyor?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Verirse oradan inecek.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başka Başkanvekili yok mu, konuşuyor?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ya, müdahale etmeyelim. Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Veremezsiniz siz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun devam edin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sataşamazsınız, laf atamazsınız. Benim arzum şudur: Burada ben şunu yaptım, ben bunu yaptım demeden önce, geri adım attırdım attırmadım demeden önce ben size yakışan bir üslupla kastınızın İsmet İnönü'yü Hitler'le benzeştirmek olmadığını söylerseniz bizce yeterlidir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyorum. Sizin söylediklerinizi ben sizden önce söylemiş oldum.

Sayın Emre'ye söz veriyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika, bu konuya gelmeden, çünkü olayı devam ettirelim, aynı müzakereyi devam ettirelim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Devam ettirmeyelim Sayın Emre, sizin konuşmanız yarım kaldı. Onu tamamlayın.

Buyurun.

9.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, (2/2999) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerindeki konuşmasından sonra Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması (devam)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii ben açıklamanız da, ilk söz aldığınızda İnönü-Führer irtibatı ilişkisi diye işittim, yanlış işitmiş olabilirim, tutanaklara bakmadım ama sonra muradınızın bu olmadığını açıkladınız. Ben de bunu kabul ediyorum yani sizin yüreğinizi okuyacak hâlim yok, ben bunu kabul ediyorum, buna bir şeyim yok.

Diğer taraftan, bana bir soru yönelttiniz, onu da açıklayayım: Ben bu konular üzerine yeni konuşan bir insan değilim, yıllardır kitaplar yazdım, makaleler yazdım, arkadaşlarım orada görür. Dünyada –konuşmamda da söyledim- eskisi gibi açık diktatörlükler, darbeler, bunlar artık olmuyor, çok nadiren olan şeyler. Demokrasi bakımından temel sorun: Birtakım incelikli taktiklerle demokrasinin yozlaştırılmasıdır, yargı bağımsızlığının ortadan kaldırılması, medyadaki özgürlük ortamının boğulması, bu türden –işte az önce söyledim- kurumların zayıflatılması, liyakatin, ehliyetin geriletilmesi, kişiye sadakatin öne çıkmasıdır, bunları söyledim. Ama benim açıklamalarım bunlarla sınırlıydı yani benim

söylediklerim tutanaklarda var, bunlardır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika konuya gelmeden şu konuyu devam ettirelim nezaketle.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Yeni bir sataşmaya meydan vermeden...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir izahat yapacağım.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, ben de söz alırım, haberiniz olsun.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) – O konuşursa ben de konuşurum.

ORHAN KIRCALI (Samsun) – Hâlâ elini sallıyor, ayıp ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben o arkadaşını muhatap almayacağım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler Komisyon üyesi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben olayı anlatacağım, Zeynel Bey'in de vicdanına güvenirim. Kendisiyle göz göze bu şekilde, arkadaşları yerine oturtma adına bir temas kurduk. Ben Adalet Komisyonu üyesiyim, yani gün içerisinde sağda solda, odamda falan bulunmuyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Sen kim olursan ol konuşamazsın!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ya kes be sesini be! Terbiyesize bak! (CHP sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Lütfen arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

MURAT EMİR (Ankara) – Konuşamazsın!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Senin konuşmanı istemiyoruz ya! Bir müsaade et ya, azıcık saygılı ol!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Saygılı ol biraz! Allah Allah ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyin, tamam.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkan söz verir ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler, buyurun.

11.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, kanun teklifi görüşmesinde çıkan tartışmada Ankara Milletvekili Murat Emir'in kendisini iteklediğine ve CHP Grup Başkan Vekilinin bu tavra karşı gereğini yapmasını istediğine ilişkin açıklaması

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ayrı konuşmayı ben size izah ederken bu arkadaşınız geldi, bizi itekleyerek burada tavrı sergiledi. Bakın, siz grup başkan vekilisiniz, ben size bir şey izah ediyorum Adalet Komisyonu üyesi olarak. O tavrı kınıyorum ve sizin de bu tavra karşı, grup başkan vekili olarak gereğini yapmanızı istiyorum. Benim orada yaptığım iş, Zeynel Bey'le bu temasla bu işi sakinleştirmek. Ama anlıyorum ki arkadaşların başka dertleri var. Lütfen bu işleri, sizin demin ifade ettiğiniz gibi... (CHP sıralarından gürültüler)

Ya bir susun be kardeşim, bir susun ya. Biz Grup Başkan Vekilini dinledik.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Güler teşekkür ediyorum, anlaşıldı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Emre, buyurun.

12.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'i incitmek gibi bir kasıtlarının olmadığına ve Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'un İsmet İnönü'yle ilgili kullandığı ifadeye ilişkin açıklaması

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben Abdullah Bey'i gayet iyi anladım. Yani burada bizim parti grubumuzun, hiçbir arkadaşımızın –yani samimiyetle söyleyeyim- hiçbir milletvekilini rencide etmek, itmek, bilmem ne gibi bir amacı asla olamaz. İki problem var burada, birincisi şu: Buraya demin bir çizgi çizdiler değil mi? Ben buradan bağıryorum “Arkadaşlar, gelmeyin şuraya.” diye, ta şuraya kadar geliyorsunuz. Ben yerimden kalkmıyorum, diyorum ki: “Ya oturun yerinize.” Siz bir konuşma yaptınız, benim buraya kadar geliniyor. Şimdi burada müdahale etmek lazım.

İkincisi, Sayın Grup Başkan Vekilimizin ifade ettiği gibi, hiç kimse eleştirilemez değildir. Bunda zaten CHP Genel Başkanına da, MHP Genel Başkanına da, AKP Genel Başkanına da, HDP Eş Başkanlarına da herkes her türlü eleştiriyi yapıyor. Çok ağır eleştiriler de yapılıyor, bunda da haklısınız; bazen iş şirazesinden de çıkabiliyor, doğru, böyle polemikler de yaşıyoruz. Ama lütfen bir konuda herkes dikkatli olursa problem yaşamayız. Bakın, bugün sadece Cumhuriyet Halk Partisinin eski genel başkanları açısından söylemiyorum, hayatta olmayan Özal'la ilgili de, Demirel'le ilgili de, Menderes'le ilgili de, başka liderlerle ilgili de bir şey söylerken elbette daha hassas bir dil kullanmamız lazım. Burada sorun şu: Führer, diktatör benzetmesi, tabii bu siyaseten...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ben benzetmedim yalnız.

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Siz yapmadınız, ben sizin yaptığınızla anlatacağım.

Güncel siyasetçilere yönelik bu eleştiriler oluyor böyle, tarihten, diktatörlerden örnek verirken, bazen bunları biz de yapıyoruz ama şimdi, bakın şunu söylemek lazım: Aynı siyasi dönem içerisinde yaşamış İsmet İnönü ve bir yerde Hitler var; biri 50 milyon insanın ölümünden sorumlu, insanları gaz odalarına koymuş, katletmiş; öteki ise “Ya, ben, memlekette çocuklar, insanlar ekonomik zor durumda kalır vesaire ayrı bir şey ama ben, çocukları babasız bırakmam.” şiarıyla tek bir kişinin o günkü koşullarda dahi canı incinmesin diye mücadele eden bir lider. İşte bu ikisi aynı anda anıldığı zaman Cumhuriyet Halk Partisinin aynı zamanda... Herkes aynı duyguyu benimsemeyebilir ama Cumhuriyet Halk Partisi için de İsmet İnönü büyük bir değerdir. Bir reaksiyon da gelir yani, buna böyle bakmak lazım. Güncel siyasilerle geçmiş dönemde görev yapmış insanları aynı şey içerisinde tutamayız. Bu, işin gerçeği değil. O nedenle şöyle bir kural koyalım: Ne konuşursak konuşalım da şu sınırları aşmayalım.

Abdullah Bey, sizi incittiysek hakikaten böyle bir kastımız yok. Ben, grubum adına da söylüyorum bunu ama buraya geldiği vakit biz de kontrol alamıyoruz. Arkadaşlarımız...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederim Sayın Emre.

Buyurun Sayın Beştaş.

13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Oturum Başkanı Yılmaz Tunç'a bir usul hükmünü hatırlatmak istediğine ve her milletvekilinin söz hakkı olduğuna ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan teşekkürler.

Çok kısa olacak.

Şimdi, dünden beridir –başka komisyon toplantılarında da tanık olduk ama- uzun süredir bu kadar yoğun komisyon üyesi olup olmama üzerinde bir dil kurulduğuna tanıklık etmedim.

Şimdi İç Tüzük 31'inci maddeye göre aynen okuyacağım –lütfen bütün milletvekili arkadaşlar bir daha okusunlar- “Komisyon toplantıları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine, Cumhurbaşkanları

yardımcılarına, bakanlara, bakan yardımcılara ve üst kademe kamu yöneticilerine açıktır. Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcılarını söz alabilirler. Ancak, komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önermeleri veremez ve oy kullanamaz. Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir.” Şimdi burada hepimiz milletvekiliyiz, diğer parti içi ve divan görevlilerimizden bağımsız. Ya, Abdullah Bey de, başkaları da söyledi, yani komisyon üyesinin tek farkı var: Önerge vermek ve oy kullanmak. Onun haricinde bir milletvekilinin diğerinden bir farklılığı yok. Bu yönüyle hani konuşurken ısrarla “dışarıdan” kavramını...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Gün içerisinde bahsediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sadece size atfen söylemiyorum. Başka da duydum “Dışarıdan geldiniz, Komisyon üyesi değilsiniz.” Hayır, Komisyon üyesi değilim ama biz, dünden beridir canhıraş bir şekilde şunu anlatıyoruz: Bırakın Komisyon üyesini, baro başkanları gelsin diyoruz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tartaklanıyorum burada ya bir dakika.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir müsaade edin, ben bitireyim.

Sadece size yönelik değil. Ben diyorum ki: Bir usul hükmünü hatırlatıyorum: Burada her milletvekilinin söz hakkı vardır. Sadece komisyon üyesi değilse oy hakkı ve önerge verme hakkı yoktur.

Ayrıca hele hele bugünkü...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hemfikiriz ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama siz tartışmaya karar vermişsiniz yani. Ben tartışmak için söylemiyorum. Hemfikiriz ama ısrarla “Dışarıdan geldi.” diyorsunuz yani böyle bir şey kabul edilemez.

Ayrıca şunu da hatırlatıyorum, son cümle. Bizim konuşmacımız olduğu için...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buyurun Başkanım, bir şey mi diyecektiniz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, “Komisyon üyesi, komisyon üyesi olmayan” diye bir ayırım yapmadık bugüne kadar, yapmayacağız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tutanaklara bakalım Başkanım.

Sayın Başkan, iddia ediyorum: Tutanaklara bakalım, eğer en az 50 defa geçmemişse ben hiçbir şey bilmiyorum. En az 50 defa tutanaklara geçti, Ya divandan, ya üyelerden. Böyle bir şey yok yani.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şöyle dedim: Söz verirken öncelik Komisyon üyesi arkadaşlarımız konuşsun, sonra diğerlerine vereceğiz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Murat Emir’e söz vereceksiniz

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Söz vereceksiniz Murat Emir’e.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ha, böyle bir şey de yok, “öncelik” diye bir şey yok. Dışarıdan gelmedik yani. Biz, bu parlamentonun üyeleriyiz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – İç Tüzük 29’a bakarsanız orada da Komisyon Başkanının takdirindedir kime söz verileceği.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nerede, pardon? Buraya gelen her milletvekili konuşabilir, söz alabilir. Böyle bir şey yok yani Komisyon Başkanı burada 100 kişi dururken “Ben, söz vermiyorum.” diyemez. Böyle bir takdir de yok.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Başkan, yetkileriniz şunta değildir. (AK PARTİ sıralarından

gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Hayır, öyle bir yetkimiz yok.

Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan; Abdullah Bey, Ankara Milletvekilimiz Murat Emir’in kendisine şiddet uyguladığını iddia etti. Uygun görürseniz Sayın Murat Emir’i de dinleyelim, doğruyu bulalım derim. Bir dakika söz verin lütfen...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bir dakika verelim.

Buyurun Sayın Emir.

14.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, öncelikle sakin olmakta fayda var.

Benim kimseye karşı özel bir tavrım, özel bir şiddet uygulama merakım olmadığını ve olmayacağını herkes bilir. Ama burada, her milletvekili eşittir ve her milletvekilinin uyması gereken kurallar vardır. Bunun bir kısmı İç Tüzük’te yazılıdır, bir kısmı da yazılı değildir. Bir milletvekili, bir başka partinin grubuna doğru, böylesine bir tartışmanın, herkesin ayakta olduğu bir ortamda gidip bir şey izah etmek görüntüsüyle saldırdı bulunamaz. Bunu yaptığı anda bir mukabele edilir, karşılığı verilir.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Tamam, güzel...

MURAT EMİR (Ankara) – Bakın, herkes haddini bilmek, sırasını bilmek zorundadır. AKP Grup Başkan Vekilini bu konuda sorumlu davranmaya ve milletvekilini uyarmaya davet ediyorum. Milletvekili herkes gibi oturursa bu, Komisyonun sükûneti ve iyi çalışması bakımından yerinde olur ve biz de sağlıklı çalışırız.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Gülistan Koçyiğit, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “Ben de onu yaptığı için vurdum.” diyor.

MURAT EMİR (Ankara) – Vurdum demedim lan sana! Sağır mısın sen ya? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Terbiyesiz, saygısız, kaba bir adamsın!

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – “Vurmadım.” diyor!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Lan sensin! Lan sensin! Saygısız adam!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Abdullah Bey... Abdullah Bey...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Bunların cibilliyeti bu! (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Aynen iade ediyoruz! Aynen iade ediyoruz!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, sakin olalım.

Sayın Koçyiğit, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, başlayacağım arkadaşlar oturlarsa.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun, başlayın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bize o lafı söyleyen arkadaş, ben senin cibilliyetine laf söylemeyi zül

sayarım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Altay, Koçyiğit’e söz verdim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Senin cibilliyetine laf söylemeyi zül sayarım. Ama sen edepsizlik yapıyorsun! Edepsiz adam! (Gürültüler)

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sen kendi cibilliyetine bak!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sana saygı duymuyorum! Sen edepsizsin!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Altay, lütfen... Olmaz böyle... Böyle bir üslup olamaz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cibilliyetten bahsediyor ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Utanmaz adam!

AHMET ZENBİLCİ (Adana) – İki söz de ayıp!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.53

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 23.13

BAŞKAN: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

BAŞKAN VEKİLİ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

SÖZCÜ: Gülay SAMANCI (Konya)

KÂTİP: Belgin UYGUR (Balıkesir)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Görüşmelere devam ediyoruz.

Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.-Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilleri Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 182 Milletvekilinin Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2999) (Devam)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkese iyi akşamlar, hepinizi selamlıyorum.

Şimdi, tabii, önemli bir yasa teklifini görüşüyoruz. Duyabiliyor mu arkadaşlar?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sessizliği sağlayalım arkadaşlar.

Evet, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Türkiye’nin içerisinde bulunduğu siyasal koşulları düşündüğümüzde de gerçekten “Bu yasa teklifi, bu pandemi koşullarında bu kadar acil midir?” sorusunu sormadan edemiyoruz. Malum biliyorsunuz, büyük bir siyasi kriz içerisindeyiz, ekonomik kriz var, toplumsal bir kriz var ve tabii ki Türkiye’de çok uzun bir süredir bir hukuk krizi var. Bu hukuk krizini doğuran temel nedenlerden biri de aslında rejim krizini yapısal anlamda çözmek yerine...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, arkadaşlar, kendi aramızda konuşmayalım çünkü konuşmacı rahatsız oluyor.

Buyurun Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – ...bu sistemin yapısal sorunlarını çözmek yerine daha ziyade palyatif tedbirlerle sistemi yürütmeye çalışan bir aklın çok uzun süredir Türkiye’ye hâkim olduğunu görüyoruz. Türkiye kurulduğundan beri ne yazık ki kendi demokrasisini gerçekleştirememiş ve çok kısa sürelerle, on yıl gibi sürelerle de demokrasisi kesintiye uğramış. Bu anlamda, demokratik kurumsallaşmasını da tamamlayamamış bir konumda. Bu şu demek değil: Türkiye’de demokrasi adına bir şey yok demek değil, aslında bütün bu olumsuzluklara rağmen, darbelere rağmen, partizan tutumlara rağmen, demokratik teamüllerin toplumsallaştırılamamasına, toplumsallaşmamasına rağmen tabii ki Türkiye’de çok önemli bir demokrasi dinamiği ve demokrasi içinde çok önemli bir mücadele olduğunu biliyoruz.

Şimdi, konuştuğumuz şey barıyla ilgili. Buna şöyle bakılabilir: “Ya, bu teknik bir mesele. İşte, baroların seçim sistemini konuşuyoruz ve baroların sorunlarını çözmeye, avukatlık mesleğinin

sorunlarını çözmeye çalışıyoruz.” gibi bir yaklaşım geliştirilebilir fakat meselenin siyasi olduğunu hepimiz biliyoruz. O zaman bu tasarının arkasındaki siyasi saikleri ve bu tasarıdan beklenen çıktıları, nasıl bir hedef gözetildiğini de görmek ve buna derinden bakmak zorundayız. Şimdi, arkadaşlar hatırlarlar, AKP 2002 yılında iktidara geldiğinde çok ileri söylemler kullanmıştı ve demokrasinin yerleştirilmesi, Avrupa Birliği, Kopenhag Kriterleri, üstünlerin hukuku yerine hukukun üstünlüğünün tesis edilmesi gibi bazı toplumsal beklentileri aslında dillendirmişti ve bütün bu beklentiler toplumda bir karşılık bulmuştu. Fakat çok uzun sürmeden biz şunu gördük...

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, gerçekten...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, konuşmacıya saygı duyarsak çok memnun olacağız.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz herkesi dinliyoruz en azından, dinlemeyecek arkadaşlar arada konuşabilir.

Üstünlerin hukuku yerine hukukun üstünlüğünü tesis etmeye çalışıyordu fakat biz çok kısa bir süre sonra, özellikle de devletteki dönüşüm başladıktan ve AKP kendi iktidarını sağlama aldığını düşündükten sonra AKP’nin çıkış söylemlerinin tam tersi pratikleri sergilemeye başladığını gördük. Bunun en temel göstergelerinden birisi, devletteki dönüşümün başlatılmış olmasıydı. Evet, devlet dönüştürüldü, dönüştürülmeye çalışılıyor, hâlâ bu dönüşüm süreci tam olarak tamamlanmış değil fakat bu dönüştürme sürecinin kendisi de uzun bir süre yine bir demokrasi perdesinin arkasında sergilendi. Yani örneğin vesayetin tasfiye edilmesi, vesayetin yok edilmesi gibi argümanların arkasına sığınarak bugünkü “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” denilen ki bizim en hafif hâliyle “tek adam rejimi” diye tanımladığımız rejime kadar da bu süreci getirdi.

Şimdi, bu sürecin en temel ayaklarını nasıl oluşturdu? Birincisi, devletin dönüşümündeki en temel kurumları yani bir, seçim sistemine müdahale etti; ikincisi, rejimin en temel unsuru olan şeyi değiştirdi yani Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini getirdi, diğer yandan ise toplumun demokrasisinin temel dinamiği olan demokratik kitle örgütlerini tasfiye etmeye ve aslında kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin de gücünü kırmaya çalıştı. Bu devletteki dönüşümün karşısında en temel direnç noktalarından biri olan Halkların Demokratik Partisine yargıyı siyasallaştırarak çok ciddi müdahalelerde bulundu, operasyonlarda bulundu ama bütün bunlara rağmen hâlihazırda bu dönüşümü istediği şekilde gerçekleştiremediğini ve devlete tam anlamıyla yerleşemediğini –istediği anlamda daha doğrusu- kurumlara yerleşemediğini ifade etmemiz gerekiyor.

Şimdi, bu anlattığım tablo içerisinde en önemli ayaklardan birisi yargı ayağı. Çok uzun süredir yargı siyasallaşmış diyoruz, yargı AKP’nin muhaliflerini tasfiye etme aracına dönüşmüş diye de ifade ediyoruz. Bunun sayısız örneği var, sayısız mahkeme kararı var ve bütün Türkiye halklarının bildiği çok çarpıcı örnekler var. Sayın Demirtaş, Sayın Figen Yüksekdağ, Osman Kavala, Ahmet Altan’la ilgili birçok karar bu anlamda sayılabilir. Bütün bunlar aslında yargı eliyle nasıl muhalefetin tasfiye edildiğinin temel göstergeleri. Peki, bu yargının tasfiye sürecinin içerisinde geride ne kalmıştı? En temel dayanak noktası aslında savunmanın gücünün kırılmasıydı. Tabii, bu, kolay bir şey değil, Türkiye’deki hukuk sistemi, savunmanın örgütlenmesi çok gerilere gidiyor. Aslında, güçlü bir savunma örgütlenmesi var ve Türkiye’de birçok kurumun aksine savunma, çoğu zaman muhalif bir çizgide durmuş, çoğu zaman iktidarlara biat etmemiş; aslında, çoğu zaman toplumun haklarını savunan, kamu adına insanların haklarını savunan bir yerde de durduğunu ifade edebiliriz. Bunu söylerken tabii ki baroların ve hukuk

sisteminin, savunmanın binlerce eksikliğini görmezden gelmiyoruz fakat bunlar şu an için tartışmamızın en azından ana başlığını oluşturmuyor.

Şimdi, barolar, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri ve aslında çok yönlü bir işleve sahipler. Bugün, AKP'nin yapmak istediği temel dönüşümlerden birincisi, her yerdeki partizanlığın savunma ayağını inşa etmek. Bakın, ben bir sendikacıyım, yıllarca sendikacılık yaptım ve ben kamuda, memur sendikasında nasıl bir dönüşüm süreci olduğunu, nasıl bir tasfiye süreci olduğunu, muhalif sendikaların üyelerinin iş yerlerinde nasıl mobbinge maruz kaldıklarını, onların nasıl birim birim gezdirildiğini ama iktidara yakın olan sendikanın üyelerinin nasıl en iyi yerlere atandıklarını, bütün o sendikaların büroları ya da temsilcileri tarafından tayin sisteminin nasıl yapıldığını çok iyi gözlemledim ve çok iyi biliyorum ki bugün konuşan hatibimiz de yıllar içerisindeki bu yandaş sendikanın sayısal verilerle de nasıl büyütüldüğünü, nasıl desteklendiğini de açık ve net bir şekilde ortaya koydu.

Şimdi, getireceğiniz bu tasarıyla da ne yapacaksınız? Birincisi; birden fazla baro olacak, özellikle İzmir, Ankara ve İstanbul'da barolar bölünecek. Peki, bölününce ne olacak? Çok açık ve net, iktidarın nimetlerinden faydalanan barolar ve iktidarın nimetlerinden faydalanmayan barolar gibi bir ayrım olacak ya da...

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, kendi aramızda konuştuğumuz için konuşmacının insicamı bozuluyor, lütfen dikkat edelim.

Buyurun Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Şimdi, bunun, gerçekten ülkede kalan son demokrasi odaklarından olan, son kurumsallaşmış, kurumsallaşmasını da çok yönlü tamamlamış barolar açısından çok sorunlu olduğunu söylememiz gerekiyor; en basitinden, aslında, toplumun savunma ihtiyacını ortadan kaldırdığını söylememiz gerekiyor. Yani yargının savunma ayağı çökertilecek, sadece iddia makamı savcılık makamı ile hâkimlik makamı kalacak ve savunma, bunun içerisinde sadece bir figürana, sadece bir yardımcı, bir destek unsuruna dönüştürülecek; bunun çok tehlikeli olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Hâlihazırda, henüz bu dönüşüm gerçekleşmemiş olmasına rağmen şunu çok iyi biliyoruz ki şu anda bile savunma, aslında bu yargı ayağının içerisinde, yargı üçlü sisteminin içerisinde en zayıf olan, en çok baskılanan ve en çok ötekileştirilen yeri oluşturuyor. Komisyon üyemiz Sayın Züleyha Gülüm avukat arkadaşların, savunmanın yaşadığı sorunları uzun uzun anlattı, ben ona girmeyeceğim fakat birkaç şeyi ifade etmemiz gerekiyor. Şimdi, hukuk eğitimi Türkiye'de çok uzun süredir nitelik kaybediyor ve barolar aynı zamanda meslek eğitimi yapan, meslekteki üyelerin meslekî niteliklerini artırmak için de hizmet veren birimler. Şimdi bu baroların bölünmesi, örneğin birinin 2.001 üyeye, 2 bin üyeye bir baro kurması ama birinin 20 bin-30 bin üyeye sahip olması en nihayetinde mali açıdan bir denksizliği, mali açıdan bir eşitsizliği getirecek. Bu durumda, aslında, 2 bin üyeli baronun üyelerinin bütün bu meslek eğitimlerinden faydalanamayacağını ve mesleki yeterlilik açısından da bir kayıp olacağını ifade etmemiz gerekiyor.

İkincisi, yargının özelleşmesi. Bakın, siz sağlığı özelleştirdiniz -ben sağlık alanından geliyorum- ve oradaki ekip bölündü yani biz hep şunu söyleriz: Ekip işidir sağlık; hekiminden, hemşiresinden, radyoloğundan, biyoloğundan temizlik hizmetini yapan emekçi kardeşimize kadar herkes o ekibin parçasıdır. Eğer bu ekibin içerisinde birini çekerseniz siz orada sağlıklı bir sağlık hizmeti veremezsiniz.

Şimdi, bu, yargı için de geçerli. Siz sağlıkta dönüşümü getirdiniz, aynı hastanede çalışan, aynı

ameliyathanede çalışan cerrahlar birbirinin rakibi oldular ve birbirlerinden hasta kapmaya çalıştılar. Neden? Çünkü performans üzerinden ücretlendiriliyorlardı, kim fazla hasta ameliyat ederse o, o kadar fazla döner sermaye alıyordu. Şimdi ne olacak? Şimdi de barolarda aynı sistem olacak ve aslında bir bütün olması gereken savunma parçalanacak, birbirine rakip hâline getirilecek ve bu rekabetin sonucunda da savunmanın niteliği gerilemiş olacak. Bunun, tabii ki toplumun, halkın savunma ihtiyacını, savunma hakkını gasbeden ve yargıyı paralı hâle getiren bir yaklaşım olduğunu ifade etmemiz de gerekiyor.

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İktidar partisi dinlemeyecekse konuşmayalım. Cam önünden ta buraya kadar geliyor sesler.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Arkadaşlar, biraz sessiz olursak...

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İkincisi: Şimdi, bizim ilkesel olarak aslında nispi temsile karşı olmamız mümkün değil. Tabii ki nispi temsil birçok seçim sistemine göre daha nitelikli ve temsilde adaleti daha fazla sağlayan bir yöntem fakat siz ülkenin seçim sistemini antidemokratik yapmışken, siz yüzde 50+1'i alanı bu ülkenin Cumhurbaşkanı olarak seçerken yüzde 49 oy alan kesim bu Cumhurbaşkanlığı sistemi içerisinde temsil hakkı bulmazken, bu ülkede hâlâ seçim barajı yüzde 10'ken ve siz yeni tartışmalarınızla dar bölge, daraltılmış bölge sistemiyle bunu 3'lü bir baraja çevirmeye çalışırken yani ittifak barajı, bölge barajı ve ülke barajı gibi bir sisteme evirmeye çalışırken nasıl olur da barolardaki temsil adaletini bu kadar önemsersiniz? Buradaki samimiyete inanmamız mümkün değil. Neden? Çünkü bütün uygulamalarınız antidemokratik, bütün uygulamalarınız temsilde adaletle zarar verecek şekilde. Buradaki “temsildeki adalet” denen şeyin, aslında Barolar Birliğinin üst yönetimini belirlemeye dönük olduğunu ve en nihayetinde, henüz size biat etmemiş, henüz sizin çizginize gelmemiş, sizinle aynı fikirleri paylaşmayan baro yönetimlerini ele geçirmeye, onları baskılamaya dönük olduğunu biliyoruz.

Şimdi, bir rahatsızlık dile getiriyor iktidar partisinin milletvekilleri; şöyle bir algı var: İşte, Diyanet İşleri Başkanı bir açıklama yaptı, baro bir açıklama yaptı. Şimdi, Diyanet İşleri Başkanı bir açıklama yapmış, olabilir, yapmış; beğeniriz, beğenmeyiz, biz de eleştirilerimizi yaptık. Bunun karşısında kamu kurumu niteliğindeki bir örgütün açıklama yapmış olmasını getirip bu süreçle ilişkilendirmek ve burayı bir basamak olarak kullanıp bütün Barolar Birliği sistemini ve baroların seçim sistemini değiştirmenin kendisi de aslında bir siyasi fırsatçılıktır. Bunu açık ve net bir şekilde ifade etmemiz gerekiyor. Şimdi, biz hukukun yerine teolojik yaklaşımları, hukukun yerine dinî referansları, laiklik yerine teolojik yaklaşımları koyarsak biz buradan çıkamayız. Herkesin bir inancı var, bir de aramızda inançsızlar var. Sonuçta bizim Anayasa'mızda hâlâ “laik cumhuriyet” ifadesi yer alıyor mu? Alıyor. Yani laiklik bir Anayasa hükmü. Peki, bugünkü uygulamada Hükûmetin kendisi bu anayasal hükmü gözetiyor mu? Hayır, gözetmiyor. Ne diyor? Diyanet İşleri Başkanının açıklamasını, bir halifeymiş ya da bir kutsiyet atfederek bunun üzerinden bir yapay tartışma ve bu yapay tartışmanın üzerinden de aslında devletin dönüştürülmesi ve toplumun dönüştürülme sürecini gerçekleştirmeye çalışıyor. Çok açık ve net, AKP bir nizam kurmaya çalışıyor. Bu nizamın 3 ayağı var; devleti dönüştürecek, demokratik kitle örgütlerini dönüştürecek, kamu niteliğindeki kurumları dönüştürecek ve tabii ki toplumu dönüştürecek. Bütün bu dönüşümlerinde temel bir amacı var; iktidarını baki kılmak, iktidarını bir şekilde uzatmak ve iktidarda kalmak.

(Uğultular)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bitireceğim, çok gürültü olduğu için açıkçası...

OTURUM BAŞKANI GÜLEY SAMANCI – Evet, salonda çok uğultu var arkadaşlar. Biraz sessiz olursak konuşmacımız da konuşmasını toparlayacak zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Şimdi, AKP çok uzun süredir şunu yapıyor: Beğenmediği seçimi değiştiriyor, yeniliyor, bunu yaşıyoruz. Örneğin, 31 Mart İstanbul seçimlerini beğenmedi, gitti, 24 Haziranda tekrar seçim yaptırdı. Hatta İstanbul AKP İl Başkanı “Bir şey olmadı ama kesin bir şey oldu” diye bu süreci açıkladı. Ya da bizim karşımıza kayyumları koydu bölgede, bölge belediyelerinde ama alamadı, o belediyeleri Halkların Demokratik Partisi aldı, çok kısa bir süre sonra, dört ay sonra kayyum atadı ve kayyumlarla oradaki iktidarı ele geçirdi, gasbetti.

Şimdi, barolar birliğinde bunun mekanizması yok. Tabii kolay değil, bir hukuk sistemi, bir de barolar Kürt değil. Yani öyle kolay olmuyor şimdi Kürt’e vurunca kolay ama Barolar Birliğine vurunca karşınızda hukuk örgütü var, yapamıyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ne alakası var onunla ya?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bir başarınız var. Her anlamda bir sıkıntı yaşıyoruz; hakikaten, biz şunu söylüyoruz ve bunu söylerken de yapmamanız için söylüyoruz: İşte, AKP toplumu bölüyor, toplumu kutuplaştırıyor, karşı karşıya koyuyoruz, diyoruz. Ama AKP’nin bu yasada başardığı bir şey var; temsilcisi olduğum, vekili olduğum Muş’la vallaha Trabzon barosunu yan yana, omuz omuz getirmeyi başardı. Tebrik ediyorum yani çok açık ve net. Şu anda Türkiye’de hiç kimsenin, hiçbir örgütün, hiçbir toplumsal kesimin olmadığı kadar birleşmiş, bütünleşmiş bir baro örgütlenmesi var, bir savunma var, bir hukuk örgütlenmesi var, bu anlamıyla da herhâlde size burada teşekkür etmemiz gerekiyor. Çünkü, bu birleşme inanıyoruz ki Türkiye’nin demokrasisinin önünü açacak bir birleşmenin de habercisidir.

Sayın Başkan, şuna değinmeden geçemeyeceğim: Bu, devletteki dönüşüm nerede başladı? Aslında 2015 yılındaki darbe girişimiyle başladı. Siz 20 Temmuzda OHAL ilan ettiniz ve 20 Temmuzdaki OHAL’le bu ülkedeki muhalif olan her odağı yok etmeyi önünüze hedef koydunuz. Yüzlerce gazete kapatıldı, dergi kapatıldı, televizyon kapatıldı; yetmedi, 130 bin, 140 bin insan aşından edildi, işinden ihraç edildi ondan da önemlisi bu ülkede sırf barış istediği için, artık çatışmalı bir süreç olmasın dediği için binlerce akademisyen üniversitelerden, kürsülerinden, öğrencilerinden ayrıldılar. Neden? Çünkü AKP’nin hegemonya sorunu var. Evet, iktidardasınız, doğru ama hegemonya kurabilmiş değilsiniz.

OTURUM BAŞKANI GÜLEY SAMANCI – Dakikanızı hatırlatayım, yirmi dakikanız doldu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamam son iki, üç dakikanızı -kadın olmak nedeniyle de- rica ediyorum. Toparlayacağım.

Şunu söyleyeyim: Evet, iktidarsınız ama bir hegemonya kuramadınız. Nasıl bir hegemonya kuramadınız? Siz mevcut aldığınız toplumsal desteği, toplumun sizi gerçekten desteklediğine indirgiyorsunuz. Tabii sayısal olarak, sonuç olarak ve çıktı olarak böyle görünebilir, fakat biz şunu biliyoruz, mevcut toplumsal desteğinizin büyük bir kısmı aslında yönettiğiniz yoksulluk üzerindedir. Evet, bu ülkede yoksulluğu AKP’den daha iyi yöneten bir iktidar olmamıştır. Bakın, “yoksulluğu yok eden” demiyorum, “yoksulluğu yöneten” diyorum. Yani siz sürdürülebilir yoksulluk politikasıyla bu ülkenin dar gelirliilerini, bu ülkenin yoksullarını kendinize mahkûm ve mecbur etmişsiniz. Bu nedenle oy alıyorsunuz ve siz bunu bir toplumsal destekmiş, bir toplumsal rızaymış gibi de bizlere anlatmaya çalışıyorsunuz. Ama son seçimlerde de bugünkü baro tasarısında da gördük ki aslında artık yoksulluğu yöneterek elde ettiğiniz o toplumsal rıza da yanınızda değil, ekonomik krizin artmasıyla beraber yoksullar da çok hızlı bir şekilde sizin karşınızda saf tutmaya devam ediyorlar.

Son olarak bu baro sisteminin bütün bu ülkedeki demokratik teamülleri yok edeceğini, halkın

savunma hakkını yok edeceğini ve en önemlisi bu ülkeyi daha karanlık bir noktaya götüreceğini ifade etmemiz gerekiyor. Burada çoklu baro sistemi de -partizanca bir yaklaşımla var- bugün AKP'nin çıkarılmaymış gibi görünebilir. AKP buradan bir süreliğine daha belki iktidarda kalabilir ya da kendini devam ettirebilir ama inanın ki uzun vadede bu AKP'ye de ülkeye de ülke demokrasisine de zarar verecektir. Bu anlamda bir an önce bu tasarının en sorunlu iki maddesinin, özellikle çoklu baro sistemiyle nispi temsil sisteminin yani temsilde adaleti sağlıyoruz diye getirip aslında temsilde adaleti altüst ettiğiniz iki maddenin geri çekilmesini ifade etmem gerekiyor. Kadınlar, çocuklar, engelliler ve dezavantajlılar açısından yaratacağı tahribat, kadın şiddetini artırma ihtimali, kadınların hukuka erişimi, savunmaya erişiminin önündeki engelleri artırma ihtimalini de hiç ifade etmeye gerek yok sanırım. Bunlar zaten çok açık. Türkiye'de kadınlar en dezavantajlı grupta bulunuyor ve yoksul kadınlar bunun en tabanını oluşturuyor. Bu gelirse kadınlar çok daha mağdur olacaklar diyorum, teşekkür ediyorum hoşgörünüz için.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Teşekkür ediyoruz biz de.

Ayhan Erel Bey, buyurun.

AYHAN EREL (Aksaray) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii ki Türkiye'nin gündemine birdenbire avukatlık yasasındaki değişiklik düştü. Baktığımızda bu teklifin en büyük paydaşı olan avukatlar, barolar maalesef yapmış olduğumuz düzenlemenin hiçbir yerinden memnun değiller. Az önce Türkiye Barolar Birliği Temsilcisi konuşuncaya kadar Türkiye Barolar Birliğinin bu yasayı desteklediği yönünde yanlış bir algımız vardı ama gördük ki Türkiye Barolar Birliği de sizin canla başla savunduğunuz ve avukatlık mesleğinin ve baroların problemlerini kökten çözeceğini iddia ettiğiniz bu uygulamanın; bu, baronun mensupları olan, temel taşları olan, uygulayıcıları olan avukatlar tarafından da en üst yönetim organı olan Türkiye Barolar Birliği tarafından da hüsnek kabul görmediği aşikârdır.

Şimdi, niye böyle bir talep ortaya geldi? Yani AK PARTİ'de siyaset yapan arkadaşları Allah için seviyoruz, Allah işlerini güçlerini rast getsirsin ama gördüğüm kadarıyla siz kendi topuğunuza sıkıyorsunuz. Ne gerek var? Yani şimdi düşünabiliyor musunuz, bu baroda bu işi icra eden avukatların hiçbirini bunu istemiyor. Hiçbir şey istemeyen, yani o mesleği icra eden insanlar, en üst organları, Barolar Birliğinin bile böyle bir talebi yokken durup dururken arı kovanına niye çomak sokuyorsunuz? Yani oy kaybetmek için bir çabanız var. Son zamanlarda bakıyoruz, hakikaten Adalet ve Kalkınma Partisi –AK PARTİ- sanki vatandaşa “Artık bana oy vermeyin, yeter, çok oy verdiniz, ben de yüklediğiniz bu yükten yoruldum, artık yüklediğiniz yükü taşıyamıyorum, açıkça ‘oy vermeyin’ diyemiyorum ama...” İşte, kıdem tazminatını gündeme getiriyorsunuz, işçilerden oy almak istemiyorsunuz. Netice itibarıyla barolardaki bu değişikliklerle beraber baro mensuplarının mesleğini yaparken huzursuz olmalarını, aralarındaki dayanışmayı, kardeşliği, barışı bozma gibi bir yanlış teşebbüsün içindesiniz. Ee, gelin vazgeçin bundan. Yani ne olur şimdi? Barolar Birliği yasasını değiştirmekle veya baroyu seçim sistemini değiştirmekle, barodaki yönetim organlarının size yakın arkadaşlardan oluşacağına dair bir garantiniz mi var? Ne gerek var? Yani bilemiyorum ki, Türkiye'nin meselesi bu değil ki. Hepimize mesajlar geliyor. Bakın, 1 milyona yakın vatandaş ehliyet affı istiyor, 1 milyon. Aileleriyle beraber 4 milyon. Ee, buyurun, bir ehliyet affı çıkarın, size yapılacak seçimde en az 2 milyon oy gelsin. Toplumun talepleri, toplumun istekleri karşısında niye duyarsız kalıyorsunuz? Ya, hiç talebi olmayan, hiçbir yerden “Ya, biz bu Barolar Birliğinin yönetiminden, uygulamasından, seçiminden rahatsızız.” diyen yok. 80 baro başkanı, Barolar Birliğinin temsilcisi yapılan düzenlemeye karşı, siz durup dururken niye bunu getiriyorsunuz, açıkçası anlamış değilim. Ne gerek var? Yani bakın, özür dileyenleri affetmek Peygamber Efendimiz'in ahlakıdır. Affetmek geçmişte değiştirmez ama geleceğin önünü açar. Yani bir hata sebebiyle ehliyetlerini

kaptırmış, evine ekmek götürmekte, çocuklarının aşını temin etmekte zorluk çeken 1 milyona yakın insanımız var ve hatalarını kabul ediyorlar. İnsan canına kastedenleri bir tarafa bırakın, bir şekilde ehliyetini kaptıran 1 milyona yakın insanın ehliyetlerini geri vermek için yani Meclise de gerek yok, idari bir düzenlemeyle bunu geri verebilirsiniz. Yani ekonomik sıkıntılar içerisinde çok zor duruma düşüp çeki yazılan, senedi protesto edilen binlerce esnafımız var. Gelin, bunu... Gidiyorlar bankalardan kredi almaya, şimdi bilgiye erişim çok kolay, bir gün bir çekin yazılmış, senedin protesto edilmiş diye esnaflarımız kredi almakta zorluk çekiyorlar. E, silin o zaman bu sicillerini, kara sicillerini silin, esnaflarımız krediye kolayca ulaşabilsin. Bunlar varken toplumun hiç ihtiyaç duymadığı bir alanda niye düzenleme yapıyorsunuz? Gerek var mı? Açıkçası anlamış değilim. Ya, başta söylüyorum, sanki birileri AK PARTİ'nin kovanına parmağını sokuyor, sizleri karıştırıyor. Ya, biz memlekette AK PARTİ yıkılsın, Türkiye de onunla beraber yıkılsın diye bir iddiamız yok. AK PARTİ güzel işler yapsın, Türkiye de güzelleşsin istiyoruz. Sizler bizim sadece siyasi rakibimizsiniz, onun ötesinde hiçbir duygumuz yok, kardeşiz ama yaptıklarınız yanlış. Bakın, iki gündür onlarca, yüzlerce avukat, baro başkanı perişan bir hâlde kapıda bekliyorlar. Yani vicdanı olan arkadaşlarımızın vicdanının sızladığını ben biliyorum ama buna rağmen, yani halka rağmen, o mesleği icra eden insanlara rağmen böyle bir düzenlemeye niye gidiyorsunuz, açıkçası teklif sahipleri bunu açıklayamadılar. “E, barolar görevini yerine getirmiyor.” Ya, eksiklikleri olabilir. Bir aile reisi olarak hepimiz ailemize karşı görevimizi yerine getiriyor muyuz? İki gündür saat 4’e kadar buradayız. Çoğunuzun çocuğu size diyor ki: “Baba, herkese babalık yaptın da bana babalık yapamadın.” Bunu da biliyorum. E, gelin, vatandaşın istediği, arzuladığı, beklediği, özlemle çözüme kavuşmasını sabırsızlıkla, heyecanla beklediği problemleri çözelim. Biz burada milletvekili olarak... Esas olan millet. Yani milletin talep etmediği, milletin arzu etmediği, milletin hoşuna gitmeyen şeyler yapmak yerine; milletin canla başla, hevesle arzu ettiği beklediği şeyleri niye yapmıyoruz? Yaparsanız siz kazanırsınız. Biz siyasi kıskançlık yapmıyoruz. Ülke kazansın, milletimiz mutlu olsun, huzur olsun, adalet olsun; kardeşçe duygular içerisinde, bu gök kubbe altında birlikte yaşama arzusundayız ama sizler sanki bu arzunun temellerine dinamit koyma gibi... Öyle düşünmek istemiyorum ama bu pencereden bakınca sanki öyle görünüyor. Yoksa biz hepimizin Türkiye milleti, Türk milleti sevdalı olduğu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin yücelmesi, yükselmesi yolunda çabalar sarf ettiğinizin farkındayız ama yanlış yapıyorsunuz. Yani baroların, 80 baronun 40 tanesi, 45 tanesi bu düzenlemeyi talep etmiş olsa diyeceğim ki: Arkadaşlar haklısınız, yani baroların böyle bir talebi var, bu talebe duyarsız kalmayın. Ama 80 baronun yaklaşık 75’i, 80’i de bu uygulamaya karşı, barolar birliği de bu uygulamaya karşı. Niye yapıyorsunuz, neden yapıyorsunuz? Bilemiyorum açıkçası.

Sicil affını söyledim. Yine, milletimizi mutlu edecek, Kredi Yurtlar Kurumundan kredi alan ama dünyadaki ekonomik krizden fazlasıyla etkilenen ülkemizde maalesef gençlerimiz iş bulamamakta. Bu kredi borcundan dolayı da her ne kadar ertelense de ertelemek borcu ortadan kaldırmıyor. Yarın öbür gün bir borç içerisinde karşı karşıya kalma kaygısı ve endişesi içerisinde saçlarına yıldızlar düştü gençlerimizin. Gelin, buna bir çözüm bulalım. Bunları niye düşünmüyorsunuz? Niye milleti huzursuz ediyoruz? Bakın, gecenin 12’si, yaptığımız... Şimdi, memleketimize gittiğimde ben dedim ki dün: Sabah 5’e kadar Mecliste çalıştık. “Ne yaptınız kardeş bize, ne yaptınız?” dedi. Ne yaptık biz millete? Ne yaptık Aksaray’a, ne yaptık Aydın’a, ne yaptık Erzurum’a, ne yaptık Urfa’ya, ne yaptık Hatay’a, ne yaptık Ordu’ya?

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Çok şey yaptık.

AYHAN EREL (Aksaray) – Allah razı olsun, yapanlardan Allah razı olsun.

Başkanım, 5’e kadar çalışmamız, iki gündür yaptığımız çalışmalarımız milletimizi ne kadar mutlu

etti Allah aşkına? Yani bir empati yapalım.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sabaha kadar anlatsak bitiremeyiz.

AYHAN EREL (Aksaray) – Güzel şeyler de yapmışsınızdır, Allah razı olsun. Biz taş üstüne taş koyan her zaman eli öperiz, onda sıkıntı yok ama yanlışları da lütfen görün. Yanlış yapıyorsunuz, gerçekten yanlış yapıyorsunuz. Niye yapıyorsunuz, bunu da açıkçası anlamış değilim yani buradan bakınca da kafanızın arkasını göremiyorum. Keşke görsem de kafanızın arkasındaki şey de yanlış diyebilsem ama onu da göremiyorum. Keşke bir arkadaşımız ya da Cahit Başkanım samimiyetle çıksa, dese ki: “Kardeşim, biz şunu, şunu, şunu yapıyoruz.” Tartışalım, haklısınız Başkanım diyelim ama getirdiğiniz gerekçelerle haklı değilsiniz, gerçekten haklı değilsiniz; bir kez daha düşünün.

Bakınız, Barolar Birliği bile çoklu baroya karşı. Temsil noktasında adaletsizlik olabilir, buna katılıyorum ama bunun yolu bu değil. İşte, stajyer arkadaşlarımızın problemleri var, genç avukatlarımızın problemleri var. Belki 3 ilin, dediğiniz gibi, taşra baroları üzerinde bir egemenliği vardır ama bunun yolu bu değil ki. Yani, şimdi, İstanbul’da 5 bin avukata 1 delege vermekle acaba İstanbul, Ankara, İzmir barolarında sizlere yakın bir yönetim oluşacağını mı sanıyorsunuz? Çok yanlış yapıyorsunuz, olmayacak.

Bir kez daha düşünelim yani kamu görevi yapan baroya çoklu sistem çok bir fayda getirmeyecek, zarar getirecek. Bu zararı vermeyelim diyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Biz teşekkür ediyoruz.

Şimdi, benim önümdeki listeye göre sırada Murat Çepni Bey var.

Buyurun Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkan.

Tüm arkadaşları da selamlıyorum.

Evet, baro düzenlemesinin neden gerekli olduğuna dair epeyce soru soruldu. Doğal olarak bir ihtiyaç tarifi yapmak gerekiyor. Kuşkusuz, iktidar cephesinden yapılan tariflere dair çokça söz söylemiş olduk ancak içinde bulunduğumuz siyasal süreçten hareketle biz başkaca ajandaların olduğunu ve başkaca niyetlerin bu düzenlemeyi gerekli kıldığını biliyoruz.

Şimdi, öncelikle hangi koşullarda biz bu yasayı tartışıyoruz, ona bakmak lazım. Hâlen bir pandemi sürecindeyiz ve binlerce insanımız hayatını kaybetti; tüm dünyada milyonlarca insan pandemi koşullarında yaşama tutunmaya çalışıyor ve henüz daha bunun sonucunun ne olacağı belli değil. Türkiye açısından da ölen 3 insandan 2’sinin işçi olduğu yani ezilenlerin, emekçilerin hayatlarını kaybettiği pandemi sürecinde iktidar “Evde kal.” çağrısı yaparken, işçilere, emekçilere çalışma talimatı verdi. Çarklar dönsün diye, sermaye şirketleri ayakta kalsın diye, kâr kaybetmesinler diye işçiler çalışmaya zorlandılar. Tabii, bu çok büyük bir ikiye bölme idi ve bunun sonuçları hâlen yaşanıyor.

Yine bu süreçte gördük ki iktidar bütün çalışmalarını da sermayenin ve çarkların dönmesi üzerine kurdu, açıkladığı bütün paketler de buna göre idi ve bu süreçte, düşünün ki iktidar, örneğin, teşvik vermekten vazgeçmedi, doğa katliamlarından, cinayetlerinden de vazgeçmedi. Şimdi böylesi bir dönemdeyiz. Yine nasıl bir dönemdeyiz? İşsizliğin on binleri aştığı koşullardayız yani insanların işsizlikten intihar ettiği günler çok da yakın günlerdi, hemen her gün insanlar “Açım.” diye intihar ediyorlardı. Dolayısıyla işsizlik çok fazla yükseliyor, milyonlarca insan açlık sınırında, yoksulluk sınırı 70 milyona yaklaşıyor. Şimdi, tabii bu koşullarda büyüyen, gelişenler de var yani AKP etrafında, saray etrafında kümelenmiş sermaye çevreleri bu dönem büyüyor. Dünya sıralamasına giren Türkiyeli iş

şirketlerinin sayısı da artıyor, milyonerlerin sayısı da artıyor fakat tüm dünyada olduğu gibi yoksullarla varsıllar arasındaki makas açılıyor fakat Türkiye’de bu çok daha fazla açılıyor.

Şimdi, yine hangi koşullarda giriyoruz? Her ay ortalama 150 işçinin iş cinayetlerinde yaşamını kaybettiği koşullarda giriyoruz çünkü sermayeye ve onun iktidarı saraya... Hızlı para kazanma ihtiyacı var yani çok daha fazla çalışma, çok daha güvencesiz çalışma ve çok daha kâr üzerine kurulu, beton ekonomisi üzerine kurulu bir sermaye birikim modelinin doğal olarak işçilerin ölümü, onlardan elde edilecek kâra bağlı olarak değersizleşiyor.

Şimdi, aynı zamanda ortalama günde 5 kadının en yakınındakiler tarafından katledildiği bir dönemdeyiz. Yine, gençliğin geleceksizliğinin, gelecekte kaygısının belki de en yüksek olduğu dönemlerdeyiz. Şimdi bu koşullarda biz baroları tartışıyoruz, dün bekleği yasasını tartışmıştık örneğin. Şimdi, yine bugün örneğin biz Sivas katliamının yıl dönümündeyiz yani katliamlarla hesaplaşmayı tartışıyor toplum. İşte, Suruç katliamının yine beşinci yıl dönümündeyiz, yine Ankara gar katliamı gibi... Yani katliamlar siyasetiyle her gün baş başa olduğumuz bir coğrafyadayız. Şimdi, biz daha dün Sivas katliamını anmak için Ankara’da demokratik kitle örgütlerinin örgütlediği, düzenlediği bir basın açıklaması yapmaya çalıştık, biz de açıklamaya katıldık ve orada bir polis saldırısıyla karşı karşıya kaldık. Yani bize şu söylendi bugün: “Sivas katliamı gerçekleşti ama siz 33 canınızı anamazsınız yani siz aslında yaşadığınızın şükredin.” Yani “Orada yanabilirdiniz fakat yanmadınız, şansınız var, dolayısıyla buna şükredin, neyin anmasını yapıyorsunuz?” demeye getirildi. Dolayısıyla Sivas katliamı böyle. Örneğin Suruç katliamının beşinci yıl dönümü, aynı cezasızlıkla karşı karşıyayız. Şimdi böylesi koşullarda iktidar hangi ihtiyaçtan yasa yapar? Halkın ihtiyaçlarından yapmadığı kesin. Peki, neyin ihtiyacına binaen yapıyor? Sarayın ihtiyaçlarına yani sarayın “beka” dediği şey sarayın sürgit devamı, saraydaki o saadet zincirinin sürgit devamı için yasa yapar dolayısıyla bu yasanın bilinmez bir tarafı yok. Aslında çok net olarak bu yasalar sarayın istikbali için çıkan yasalarlardır.

Şimdi, barolara neden saldırılıyor? Çünkü bu iktidar, halkın her türden örgütüne karşı, her türden örgütlülüğüne karşı yani demokrasisine karşı bir savaş başlatmış durumda. Şimdi böylesi bir faşizm ancak halkın söz, eylem ve örgütlenme özgürlüğüne ancak saldırabilirse, yok edebilirse ayakta kalabilir çünkü bu iktidar en çok neyden korkar? Sesten korkar, en çok sözden korkar, en çok eylemden korkar. Şimdi, siz barolara niye saldırıyorsunuz? İşte, halkın savunmasını ortadan kaldırıyorsunuz yani halkı savunmasız hâle getirmeye çalışıyorsunuz, halkın savunmasını yok etmeye çalışıyorsunuz. Bakın, avukatlar niye en çok güvenilir? Yani hukuk sistemine güven yüzde 20’lere düşmüş olmasına rağmen avukatlar neden bugün yine toplumda en çok güvenilenler içerisinde? E, çünkü halkın güvenebildiği, halka sahip çıkabilen ya da halkın taleplerini, hak savunma mücadelesini yürütebilen tek kurum neredeyse. Şimdi, ne yapmış avukatlar? İşte, diyelim ki Sivas katliamını savunmaya kalkmışlar, Suruç katliamını savunmaya kalkmışlar, gar katliamını savunmaya kalkmışlar, Kürt halkına karşı geliştirilen savaş siyasetinde halkın haklarını savunmaya kalkmışlar. Peki daha fazla ne yapmışlar? Örneğin, düşünün, pandemi sürecinde bile doğaya dönük suç işlemekten vazgeçmeyen bir iktidar söz konusu. Karadeniz’de derelerimize, Ege’de tarım alanlarımıza, ormanlara, işte meralara, nehirlerle yani ne varsa, havadan helikopterlerle, uçakla beton olmayan ne görüyorlarsa, ne varsa, nerede bir yeşil varsa oraya bir bina dikme, bir işletme dikme, bir enerji tesisi koyma konusunda peşkes çekme konusunda, rant konusunda asla ve asla geri adım atmadı, pandemi sürecinde dahi. İşte avukatlar, örneğin Karadeniz’de derelerine sahip çıkan köylünün savunmasını yaptı, Ege’de tarım alanlarına enerji yatırımları yapanlara, oraları katledenlere karşı köylülerin savunmasını yaptı, ormanların yakılmasına karşı halkın savunmasını yaptı. Dolayısıyla bu anlamda avukata saldırı, avukatlık kurumuna saldırı halkın yaşam alanlarına yani canına dönük, hayatına dönük saldırılarda halkı tümüyle savunmasız bırakma sebebidir.

Şimdi, iktidar ne diyor bunu yaparken? Şunu söylüyor: Evet, avukatlar yine yapacaklarını yapabilirler, biz avukatların karakterini değiştirmiyoruz, sarayın mantığı bu. Evet, avukatlar elbette ki halkın haklarını savunmaya devam edecekler fakat biz meseleye sarayın baktığı gibi bakmıyoruz. Saray şöyle bakıyor: Bize ne lazım? Mutlak bir lider lazım. Bir başkası da şöyle diyor: Ulu lider lazım. Onun altında ne lazım? İşte, biri danışma kurulu, diyebilir, bir başkası da temsilciler meclisi diyebilir. Yani biz sizin adınıza düşünebiliriz, biz sizin haklarınızı pekâlâ savunabiliriz. İşte, Yaradan'dan aldığımız güçle biz zaten dürüstüz, hakkınızı zaten savunuyoruz. Sizin başkaca bir emek harcamanıza, başka bir mücadele vermenize gerek yok. Oysa biz bunu temelden reddediyoruz, temelden karşı çıkıyoruz. Biz hiç kimsenin iyi niyetine, şusuna busuna bağlı bir mücadele yürütmeyiz, hak mücadelesi bu değildir. Biz bu anlamda kurumların öneminin altını çizeriz. İşte baro, bu anlamda, avukatların işini, görevini yapmasının sistemleşmiş halidir yani sistemidir. Dolayısıyla baroya dönük saldırı, baroyu itibarsızlaştırma, avukatları bir teknik aparata dönüştürme doğal olarak sistemin çökmesine sebep olacaktır. Bu anlamda bütün hak arama mücadelelerini, bütün demokrasi taleplerini doğrudan saraya bağlama, sarayın iyi niyetine, sarayın insafına bırakma meselesidir. Dolayısıyla biz, bizim adımıza düşünen, bizim adımıza karar verenlerin değil, halkın karar vereceği, halkın kendisi için neyin önemli olduğunu, halkın kendisini nasıl yönetileceğine kendisinin karar verdiği bir düzeni sağlıyoruz. Biz buna demokratik, halkçı, sosyalist bir sistem diyoruz tam olarak.

Evet, bu ülkede, bakın, bir sendikaya üye olmak en büyük suçlardan bir tanesi. Son dönemde ülkenin dört bir tarafında patlak veren hemen hemen bütün işçi direnişlerinin en büyük sebebi sendikalı olmaktır. Mesela önceden diyelim ki işçiler ücret için greve çıkardı, ekonomik, demokratik talepler için greve çıkarlardı fakat bugün işçi sınıfı bir sendikaya üye oldu diye işten atılıyor. Yani sendika kurmanın, sendikalı olmanın, tabii muhalif bir sendikalı olmanın işsiz kalmakla eş değer olduğu koşullardayız.

Şimdi, hemen şöyle denecek: Barolar da siyaset yapıyor, sendikalar da siyaset yapıyor, siyaset yapmasınlar. Ya, böyle bir şey olabilir mi! Yani insanlar, topluluklar, halklar niye örgütlenirler, niye sendika kurarlar, niye dernek kurarlar, niye parti kurarlar? Gücü elinde tutandan haklarını almak için, daha iyi yaşamak için talepler ortaya koyarlar, bunun da adı demokrasi ve mücadeledir yani siyasetin ta kendisi budur. Yani siyaseti sadece saray ve başındakiler yapmazlar, halkın kendisi de yapar. Biz sarayın yaptığı siyasete antidemokratik, faşist bir siyaset deriz; halk karşıtı, halk düşmanı bir siyaset diyebiliriz. Ama halkın demokratik anlamda yürüttüğü siyasete de, demokratik halkçı siyaset deriz. Dolayısıyla, bugün, AKP iktidarının örgütlülüğe dönük saldırısını sadece barolarla başlamıyor. Fakat barolar bu konuda çok kritik öneme sahip. Neredeyse diyelim ki son kale diye tabir edilebilir, eden arkadaşlar da oldu. Bu anlamda bu düzenleme tümüyle, teknik olarak tartışılabilir. Anayasa'ya aykırılığı zaten söylendi. Fakat bu düzenleme tümüyle halk karşıtı bir düzenlemedir. Bu düzenleme sarayın kendi bekasını kurmak için toplumu tümüyle susturma, örgütsüzleştirme, zapturapt altına alma düzenlemesidir. O anlamda baroların çoğunun karşı çıkması çok önemli, çok kıymetli çünkü kendi meseleleri. Ama bu, aynı zamanda tüm toplumun meselesidir. Yani, biz, tekrar tekrar söyleyelim; ekoloji açısından da yani, herkesin kendi bulunduğu yaşam alanına sahip çıkması ne kadar kıymetliyse örneğin, Hasanköy'e sahip çıkmasının da önemli olduğu söyledik mesela biz. Yani, bu, bir demokrasi mücadelesidir. Örneğin, baroların böylesine baypas edilmesine, bir aparata dönüştürülmesine karşı çıktığımız gibi, aynı zamanda demokrasi mücadelesinin gereği olarak, tüm demokrasi taleplerini de sahipleniyoruz. Bu anlamda buradan tüm topluma, tüm halklarımıza çağrı yapıyoruz. Buradaki arkadaşlarımıza da çağrı yapıyoruz. Halka karşı geliştirilen bu düzenleme, kimseye bir başarı getirmez, zafer getirmez. Bu, sizin iktidarınızın sonunu hızlandıran bir düzenlemedir. Yani, bir iktidar halka karşı açtığı savaşı kazanamaz, er ya da geç kazanamaz. Bugün kazandığınızı düşünebilirsiniz. Bugün aldığınız oy oranları size cüşa getirebilir. Elinizdeki devlet kuvveti; topu, tankı, polisi, askeri, jandarması, bekçisi,

paramiliter kuvvetleri, kontrgerillası, bütün bunlar size yenilmezliğinizi gösterebilir. Ama tarih yenilen diktatörlerle doludur. Tarih faşizme karşı halkların kazandığı devrim ve demokrasi mücadelesiyle doludur. O anlamda bu çağırışı bir kez daha burada yapıyoruz: Bu yasadan vazgeçilmelidir, halkın taleplerine halkın itirazlarına ses verilmelidir. Halka rağmen bir yasa çıkartmak, halka karşı açılan antidemokratik bir tutumun, savaşın ifadesidir.

Bu anlamda son olarak şunu söyleyeyim: Örneğin, son günlerde sosyal medya da gündemimize geldi. Şimdi, sosyal medyayı iktidar bloğu kapatmakla tehdit ediyor. Gerçekten, insan bir taraftan gülüyor, bir taraftan da öfkeleniyor. Ya, bu sosyal medyayı siz halkın üzerine bir karabasan gibi çöktürdünüz. Yirmi dört saat, tuttuğunuz binlerce trolle muhaliflere saldırttınız, küfrettirdiniz. Bunun üzerinden siyaset örgütlemeye çalıştınız, sosyal medya üzerinden fakat ne zaman ki başaramadınız, kapatıyorsunuz; ne zaman ki baroları teslim alamadınız, kapatıyorsunuz; ne zaman ki cezaevine artarak dahi susturamadıklarınızı tümüyle imha etmeye çalışıyorsunuz. İşte, HDP'ye dönük saldırının da bir boyutu budur. Kayyum atadınız olmadı, cezaevlerine attınız olmadı. Şimdi, artık başka ne yapamaya çalışacaksınız bekliyoruz, görmek istiyoruz. Dolayısıyla iktidarın bu anlamda susturmadığını, ikna edemediğini, tasfiye edemediğini tümünden ortadan kaldırma siyasetinin bir örneğiyle karşı karşıyayız. Söylediğim gibi, son söz olarak söylüyorum: Bu, halkın dünden bugüne geliştirdiği, devraldığı demokrasi mücadelesi geleneğinin karşında başarısız olmaya mahkûm bir siyasettir ve bugün bu kararları verenler, yarın emin olsunlar bin pişman olacaklar. Yani, çok yakın örneklerde de görüldüğü üzere ama o zamanda işte, yine demokrasiye, insan haklarına ihtiyaç duyacaklar. Umarım erkenken bu yoldan dönülür.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Söz sırası şimdi Sayın Yıldırım Kaya'da.

Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Barolar Birliği temsilcisi bu yasanın birkaç maddesinin kendileri açısından önemli olduğunu, kabul ettiklerini ama yasayı getirenlerin, öneriyi getirenlerin ana hedefi olan, çoklu baro sistemine ve nispi temsile çok açık karşı olduklarını anlattılar. Hukukçular karşı olduklarını söylüyorlar. Günlerdir baro başkanları sokakta, Ankara sokaklarındalar ve şimdi de yine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kapısında yerlerde oturarak 80 baro başkanı, siyasi görüş ayrımı gözetmeden tüm barolar yani Türkiye'nin 81 ilini temsil eden 80 baro da bu sürece karşı. Öğretmenler öğrencilere bazen soru sorarlar, öğretmen öğrencisini sevmiyorsa zor soru sorar çünkü öğrenci yanıtını çok fazla veremez. Dolayısıyla ben şimdi bir soru soracaktım ama arkadaşları seviyorum, onun için bu soruyu sormayacağım. Niye getirdiniz bu yasayı? Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın tüm toplumun önünde kamu çalışanlarının büyük bir bölümüne 3600 ek gösterge sözü vardı, bunu neden getirmediniz de bunu getirdiniz? İşsizlikle ilgili sorunu neden masaya getirmediniz? Yani toplumun temel ihtiyaçlarını ve topluma verdiğimiz sözleri yerine getirmek için acele etmiyoruz da bu konuda neden acele ediyoruz? Bu sorunun yanıtını buradaki arkadaşlarımızın veremeyeceğini biliyorum ya da biliyorlarsa da vermezler.

Bu kadar hukukçunun arasında ben hukuk anlatacak değilim ama toplumun en çok ihtiyacı olan, bizim de ihtiyacımız olan adalet duygusu üzerinde konuşmamı devam ettirmek istiyorum. Öncelikle, yirmi yedi yıl önce Sivas Madımak Otelinde yitirdiğimiz 35 canımızı saygı ve rahmetle anıyorum. Bu güzel ülkede türkülerini söyleyip şiirlerini okurken adalet, barış, kardeşlik istedi diye insanlarımız

yakılarak katledildi. Geçmişte bugün, aynı zamanda, Çorum’da bir katliam oldu, Başbağlar’da bir katliam oldu. Ben bu katliamlarda kaybettiklerimizi rahmetle anıyorum, tüm Türkiye’ye başsağlığı diliyorum. Aradan yirmi yedi yıl geçmesine rağmen, adalet arayışı içerisinde olan ve bizden adalet bekleyen Madımakta yitirdiğimiz canlarımızın katilleri hâlâ ortalıkta yok. Bundan dolayıdır ki bizler hak, hukuk, adalet, insan hakları, demokrasi gibi evrensel değerlerin demokrasi adını kullanarak siyasal bir darbeye dönüştürülmesine asla tahammül etmiyoruz.

Şöyle bir bakın: On sekiz yıldır Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarda, isminde “adalet” var ve “kalkınma” var; on sekiz yılda ne adalet bıraktınız ne de bir dirhem kalkınmaya imza attınız. Adalet kavramı tek başına hukukla ilişkilendirilerek tarif edilemez. Her alanda adaleti yok ettiniz veya yok etmeye çalışıyorsunuz. Geriye ne kaldı? Eğitimin, liyakatin, vicdanın, hakkın, adaletin ve hukukun egemen olduğu bağımsız barolar kalmıştı, şimdi bunu yok etmek istiyorsunuz. Bir dönemin vazgeçilmezi ve hepinizin hocası olan, kapısından içeri girerken erkeklerin el pençe divan durduğu, kadınların da başını örttüğü Fetullah Gülen hoca efendinin çoklu baro projesi üzerinde adaleti ve hukuku nasıl yok edeceğim diye çok çalıştı ve bu konuda da ciddi başarılar elde ettiğini söylemek mümkün. Çünkü onun tam anlamıyla başaramadığı ama 15 Temmuz hain darbe girişiminde 251 insanımızın canına mal olan, binlerce insanın da gazi olmasına neden olan bir süreci yaşadık.

Baroların bölünüp talan edilmesine dair elimizde hiçbir sağlam argüman yok. Olmadığından dolayıdır, kargaların dahi güleceği “temsiliyetle demokrasi” safatasıyla yapmak istediğiniz, meşru zemin uydurmaya çalıştığınız işte başarılı olamadığınız açık ve net. Sanırım burada hiç bilmeyenimiz yoktur, emperyalizmin temel karakteristik özelliği böl, parçala, yönettir. Eğer siz baroları bölüp, parçalayıp daha sonra da yönetmek istiyorsanız şöyle geçmiş tarihimize, yüz yıl önceye bir bakın. Yedi düvel, emperyalist ülkeler bu toprakları işgal etti ama silahı olmayan, ordusu olmayan, parası olmayan Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü ve silah arkadaşları o yedi düvele karşı, emperyalizme karşı onurlu bir mücadele yürüttüler ve Türkiye’nin bağımsızlığını sağladılar, cumhuriyeti de ilan ettiler. Baronun en meşru ve demokratik hakkı olan bu hakkı elinden almak için kim ne diyor bir bakalım. Demokrasi ve temsiliyet kavramı, tek adam kanunlarıyla, saray rejimleriyle, dayatmalarla yürüyemez, bu mümkün değil. Anayasa değişikliğini OHAL döneminde gerçekleştirdiniz; siz şimdi, her alanı OHAL koşullarında yönetmeye çalışıyorsunuz. Mahalle arasında, iş yerinde veya telefonda iki kelime siyaset konuşsa tutuklanacağı korkusunu halkımıza sirayet ettiren Adalet ve Kalkınma Partisi gerçekten bunun olabileceğine inanıyor mu? Ağlanacak hâlimize gülüyoruz. Halkın ve çoğunluğun sesini yok saymak, çoğulcu demokrasiyi demokrasi adı altında katledip FETÖ projesi olan çoklu baroyu hayata geçirmek gerçekten “Beni Allah affetsin.” demekle “Beni affedin.” demekle kurtulabileceğimiz bir iş değil. Bu süreç cumhuriyeti ve demokrasiyi gerçekten ciddi bir akamete uğratacak bir süreçtir. Bu konuda hepimiz elimizi vicdanımıza koyalım, cumhuriyeti kuranlara olan saygımız ve onlara olan borcumuzdan dolayı da cumhuriyete ve demokrasiye sahip çıkalım.

Sizin yaptığınız, tek tip parti devleti anlayışının “Çoklu baro demokratik bir hakur.” göz boyamasıyla baroların tamamen siyasallaşmasıdır. Baroları siyasi kuruluş, cinsiyet, mezhep, kimlik, bölge siyaseti yapan ve yandaşlara iş bulma kurumu hâline getirerek bölücülük yapmak bu ülkeye yarar getirmez, hukukumuza da adaletimize de fayda getirmez. Böylelikle ne yapacaksınız biliyorsunuz değil mi? Kendi yandaş barolarınıza kayıtlar almak, o baroların avukatlarına iş istihdamı sağlamak, diğer barolarıysa ötekileştirip fişlemek; siyasi olarak atadığınız hâkim ve savcılara kartvizitler vererek adalet duygusunu tamamen yok etmek. Niye bu kadar eminim biliyor musunuz? Çünkü sizin fıtratınız kendinden olmayan herkesi ve her kesimi yok saymak, fişlemek üzerine kurulu. Yaptıklarınız on sekiz senelik tecrübeyle sabit olmuştur. Zihniyetiniz, tamamen siyasallaştırılmış bir baro gerçeği yaratmak. Halk ve kamu yararına hizmet veren boraları siyasallaştırmak, iktidarınızın arka bahçesi hâline

dönüştürmek.

Arkadaşlarımız, konuşmacılar örnekler verdi kamu çalışanları sendikalarından, işçi sendikalarından. Unutmayın ki bu ülke topraklarında sendikal mücadele yürütenler hiçbir bedel ödemekten çekinmeden yıllarca mücadele ettiler. Bugün, 1 milyon sayısına ulaşan MEMUR-SEN Konfederasyonunun eğer sendikal mücadelede yeri varsa bunu bizim ödediğimiz bedeller üzerine kurdu; 15-16 Haziranlar, 17-18 Haziranlarda Kızılay Meydanı'nda 150 bin kişinin, kamu çalışanlarının sendikal hakkı için yürüttüğü mücadelenin üstüne oturdu. Biz yürüttüğümüz mücadeleyi unutmadık, haklarımızı da unutmadık. Dolayısıyla, avukatların bugün sokaklara dökülüyor olmasını oturup düşünelim. İşçi sınıfa sokaklara dökülebilirdi, esnaf sokaklara dökülebilirdi ama düşünebiliyor musunuz; memurların dışında mühendisleri, doktorları, avukatları sokağa döktünüz. Çünkü onlar “Bıçak kemiğe dayandı; biz demokrasi için, bu ülkenin geleceği için her türlü fedakârlığa hazırız.” diyorlar. Biz asla cübbesinde düşme olan, siyasi kişilerin önünde eğilen; hukukun değil, şahısların üstünlüğüne inanan hukuk ve adalet anlayışını savunanların karşısında olacağız.

Konuşmamın başında adalet duygumu anlatacağımı söylemiştim. Adalet ne demek? Adalet hak yememektir. Adalet kendisinden olmayan herkesi ve her kesimi tehdit etmemektir. Adalet eli kanlı mafyaları, eroin babalarını serbest bırakırken daha adil bir ülke diyen gazetecileri cezaevine atmamaktır. Adalet kendi halkından kopuk 1.100 odalı kaçak sarayda yaşamak değildir. Adalet 2.500 lira asgari ücretle hayata onuruyla tutunan milyonlarca insanımızı ücretli köleliğe mahkûm ederken eski bir güreşçiye, başarılı bir güreşçiye, dünya şampiyonuna hak etmediği, onun madalyasının unutulacağı bir işi yapmamaktır yani 4 farklı yerden maaş vermemektir. Adalet liyakatsizliğin ortadan tamamen kaldırılıp sadece ama sadece kendisine biat eden yandaşlar ordusu yaratmak değildir. Adalet ülkemizde olan bütün yanlışlıklardan ve yönetememezlikten utanmadan ülkesinin muhalefeti sorumlu tutmak değildir. Adalet baroların Ankara'da yapma kararı aldığı mitinge yasak koymak değildir. Sizin yasağınız hem İstanbul Adliyesi önünde parçalandı hem Ankara Adliyesi önünde parçalandı çünkü onlar yürüttükleri mücadeleye inanarak sarılıyorlar. İşte bunun için onların önüne çekeceğiniz bariyerlerin hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. Adalet “adalet” diye haykıran onurlu baro başkanları ve avukatlarımızı yandaşlarına terörist diye lanse ettirip terörist muamelesi yaptırmak değildir. Adaletin sanırım ne anlama geldiğini sizler de unutmamışsınızdır. Adalet kul hakkı yememektir, kula zulüm etmemektir ama sizler öyle haklar yediniz ki doymak bilmediniz. Günah heybeniz çoktan dolup taşmasına rağmen siz doymamaya devam ediyorsunuz.

Ülkemizde yaşayan yedisinden yetmişine, her kültürden, sosyal sınıftan, farklılıktan, inançtan ve kimlikten insanımıza borcumuz olsun ki bu devran böyle devam etmeyecek. Sizler kibir abideleri oldunuz, “Ben yaptım oldu.” zehrine kapıldınız, gözleriniz kendi saltanatınızdan başka bir şey göremez oldu.

YKS ve LGS sınavlarının ertelenmemesi için bütün ülke, eğitim camiasının bütün paydaşları ve öğrencilerimiz haykırırken siz ne yaptınız? Ne yaptığınızı sizler çok iyi biliyorsunuz. Üç beş yandaş ve ortağı olduğunuz turizmciyi zengin etme derdine düştünüz. Sizler birilerini zengin etme derdine düşerken henüz 19 yaşlarında, hayatlarının baharında Muğla Milas'ta Melek, Diyarbakır Kulp'ta Osman intihar ederek sizleri vicdanınızla yüzleşmeye davet ettiler. Öyle ki YKS öncesi sosyal medya üzerinden gençlerimizle buluşan Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan gençlerimiz tarafından görülmemiş ve kendiliğinden gelişen bir tepkiyle karşılaştı çünkü herkes, bütün ülke biliyor ki çağımızı çok iyi anlayan, kavrayan, soran ve sorgulayan gençlerimizin haykırışıydı bu. Bu haklı bir tepkiydi ama bundan ders çıkarmak yerine sizler kendinize yakın troller ordunuz aracılığıyla ne yaptınız? O pırl pırl, ülkemizin geleceği, cumhuriyet emanet edilen gençliği ve

cumhuriyetin teminatı olan gençleri terörist ilan ettirip her türlü sövgülerin yapılmasına göz yumdunuz.

Bu kadar mı? Kendinizden olmayan herkese kin beslemekten vazgeçin. O pırıl pırıl çocuklarımız arasında sizin çocuklarınız da sınava girdi, bu durumdan şikâyetçi oldu. Çocuklarımıza olan saygımızı Allah hiç kimseye unutturmasın ama sizler hiç merak etmeyin, sizlerin ders almadığı ve söylediklerini kulak ardı ettiğiniz gençlerimiz var ya, işte o gençlik 2023'te hepimize hak ettiğimiz dersi verecek.

Hak ile batılı ayırmanın en önemli vasıtası ilimdir. İlmin artması insana büyük bir yük değildir.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Sözüünüzü keseceğim ama şöyle, dakikanızı bir hatırlatmak istedim, on altı dakika oldu. Salondaki uğultular da biraz arttı.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Şimdi, İYİ PARTİ konuşmacısı arkadaşımız on dakika konuştu. Biz ortağız, onun on dakikasını da bana verirsiniz, orada bir problem olmaz.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Yani o kadar da ortaklığı arttırmamak diyorum arkadaşlar.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – İlmin artması insana bir yük değildir tam aksine onu yücelten bir fazilettir. İnsanın ilmi ve bilgisi arttıkça tevazu da artar, kişi birtakım kuruntulardan kurtulur, gerçeği anlar ve iyi bir insan olmaya elinden geldiğince özen gösterir. İlmin zıddı olan cehalet ve bilgisizlik ise şiddeti doğurur. Bu nedenle, ilimden giden yolu asla terk etmeyelim. Son sözlerimi bağlayacağım izin verirsiniz.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bütün ülke pandemide kenetlenmişken biz ayrışmayı körüklüyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisine çağrımızdır: Gelin, bu ülke için birliği, beraberliği hep beraber gerçekleştirelim.

Biliyoruz ki 1 adet ücretsiz maskeyi halkımıza ulaştıramadınız. Sosyal yardımları gerektiği gibi dağıtamadınız.

Ülkemizde kadınlara yönelik şiddeti, nefret dilini hepimiz seyrettik. Önce, Sayın Demirtaş'a yapılan şiddet diline seyirci kaldık, daha sonra Sayın Albayrak'a yapılan şiddet başımıza geldi onu da seyrettik ve en son Küçükçekmece Belediyesinde kendini bilmez bir belediye meclis üyesi siyasi parti genel başkanlarını öylesine kötü bir tabloyla kendisini öyle bir kötü noktaya getirdi ki gerçekten hepimiz utanç duyduk. İşte bu tabloların karşısında birlik olmak zorundayız. Sayın Demirtaş'a yapılan hakarete sessiz kalırsak Sayın Yıldırım Kaya'ya hakaret gelir, Sayın Yıldırım Kaya'ya yapılan hakarete sessiz kalırsak başka bir arkadaşımıza gelir. Dolayısıyla, yanlısın karşısında hep beraber karşı durmak zorundayız.

Halk TV'yi kapatırsanız Tele 1'i kapatırsanız Z kuşağı size onlarca, yüzlerce Halk TV yaratır, Tele 1 yaratır, bunun farkında değil misiniz? Gelin, bunların tümünden vazgeçelim bilime ve özellikle birlikte hareket etmeye özen gösterelim. Eğer, dışarıda bekleyen baro başkanlarına karşı azıcık duygumuz varsa, insani duygumuz varsa, adalet duygumuz varsa o baro başkanlarının çılgılığı bizi sağır etmeli. Eğer baro başkanlarını dinlemiyorsak, Türkiye Barolar Birliğini dinlemiyorsak... Kendi içinizdeki siyasi temsilcilerinizin birçoğunun da bu durumdan rahatsız olduğunu size beyan ettiğini ben adım gibi biliyorum.

Gelin, bu sevdadan vazgeçelim, ülkemizi yeniden demokrasinin vazgeçilmez bir ülkesi hâline getirelim. Tıpkı Mustafa Kemal Atatürk'ün kadınlara Avrupa ülkelerinden önce seçme ve seçilme hakkı verdiği gibi biz de Avrupa ülkelerinden daha ileri demokrasiyi Türkiye halkına armağan edelim. Demokrasiyi Türkiye halkına armağan edersek ne olur biliyor musunuz? Cumhuriyet ilelebet yaşar, bu

ülkede barış olur, bu ülkede kardeşlik olur, bu ülkede özgürlük olur. Baroların çoklu baro faşizmine karşı takındığı direnişi sahipleniyoruz ve Ankara Barosunun bir zaman astığı anlamlı pankartla sözlerimi noktalamak istiyorum: Hukuksuzluğun tam da karşısındayız, özgür ve bağımsız hukuk, bağımsız savunma ve adaletin tesisi için mücadele anlayışımızı sonuna kadar devam ettireceğiz. Bu ülke, halkın iktidarı kurulduğunda bu olumsuz koşullardan arınacak, yeniden cumhuriyetin ilk yıllarında olduğu gibi hem Türkiye halklarına hem dünya halklarına örnek bir modeli yeniden inşa edecektir. Bu, hem cumhuriyeti kuranlara hem Mustafa Kemal Atatürk'e hem İsmet İnönü'ye hem de Bülent Ecevit'e sözümüz olsun. Sözümüz olsun ki sizin yürüdüğünüz yoldan asla ayrılmayacağız ve yürüdüğünüz yolu iktidara biz yeniden taşıyacağız.

Saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Evet, Ahmet Önal Bey, buyurun.

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Komisyon, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son günlerde avukatlık kanununda yapılması planlanan kanun değişikliklerini bu kadar çok tartışıyor olmamızın sebebi sadece bazı konularda baroların Hükümetin hoşuna gitmeyen açıklama yapıyor olması değildir. Bunun altında birçok farklı sebep ve başlık vardır. Bunların en önemlileri; baroların tamamının insan haklarından, hukukun üstünlüğünden, çevre ve doğadan, kadın ve çocuk haklarından yana tavır alıyor olmalarıdır.

Barolar, üstlenmiş oldukları görev ve ödevler nedeniyle sadece baskıcı rejimlerin değil, birçok iktidarın hedefi olmuşlardır ancak üstlenmiş oldukları sorumluluklar ve demokratik hukuk devleti düzeninin sağladığı korumalar nedeniyle, baroların düzenini değiştirmek veya baro mensubu avukatları istenilen şekillere sokmak her zaman kolay olmamıştır. Fakat baroları siyasi bir araç olarak kullanabilmek arzusu her baskıcı iktidarın hayallerinden biri olarak kalmıştır. Bugün de AKP iktidarı aynı siyasi saiklerle hareket etmekte, baroları arka bahçesi hâline getirmek istemektedir.

Değerli arkadaşlar, barolar kamu hukuku tüzel kişileridir. Kamu hizmeti olarak görülen avukatlık mesleğinin kuruluşu olan baroların görevini 3 ana kategoride toplayabiliriz: Bunlardan birincisi avukatlara ilişkin görevler, ikincisi hukukun üstünlüğü, üçüncüsü ise hak arama özgürlüğüdür.

Barolar, avukatların eğitimine özen göstermek ve eğitimlerine katkıda bulunmakla görevlidir. Ayrıca mesleğin davranış ve ahlaki kurallarını da barolar düzenler. Meslek kurallarına aykırı davranan avukata karşı hak arayan müvekkilin başvuracağı kurum yine bağlı olduğu barolardır.

Avukatlık kamusal alan tarafından korunan bir görevin yerine getirilmesidir. Avukat yargının kurucu unsurudur, savunmayı serbestçe temsil eder. Hak arayan kişilerin haklarını ararken kamu gücünden çekinmeden ve onun vesayeti altında olmadan savunma yapabilecek bağımsız avukatlara ihtiyaçları vardır. Bu nedenle kanun her bir avukata ve baroya hukukun üstünlüğünü sağlama, insan hak ve hürriyetlerini koruma ödevi de vermiştir. Bu kutsal görev ancak bağımsız ve özerk barolarla mümkündür.

Barolar hak arama özgürlüğünün ilk basamağıdır. Türkiye’de baroların kurduğu kadın ve çocuk hakları merkezlerinden verilen hizmetler baroların hak arama özgürlüğüne yaptığı katkılardan sadece birkaçıdır. Kamu görevinin yerine getirilmesi belirli bir örgütlenme ve birbiri içerisinde bir bütünlük oluşturmasıyla mümkündür.

Çoklu baro, baroların gücünün zayıflatılması, özerk ve bağımsızlığının yok edilerek kamu görevi niteliğinin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Çoklu baro konusundaki örneklerle geçmeden önce bu sistemin kurulmasının ortaya çıkaracağı sonuçları değerlendirmek gerekir. Birden

çok baro oluşturulmasıyla baroların görevlerini yapamaz hâle gelmesi, gücünün ve bağımsızlığının zayıflatılarak kamu görevi niteliğinden uzaklaştırılması hak arama özgürlüğüne vurulan açık bir darbedir. Hak arayanlar çoğu zaman bunu tek başlarına yapamadıklarından kendilerini bağımsız, özerk ve korkusuz birinin savunmasını isteyerek avukatlara müracaat ederler. bunun teminatı da var olan ve denetimleri tek elden yürütülen barolardır. Bu sistemin değişmesiyle, hak arayanların bu güvenceleri de tümüyle ortadan kalkacaktır. Birden çok baroların kurulmasıyla baroların kamu görevi yapma niteliği bozulacaktır. Kamu hizmetlerinin görülmesinde var olan bütünsellik ilkesinin çoklu baro sisteminde muhafaza edilmesi ve uygulanması mümkün değildir. Getirilen bu düzenlemeyle, avukatlık hizmetinin kamu hizmeti olma yönü fiilen ortadan kalkmış olacaktır. Üye kaybetme korkusuyla kamu yararından çok üyelerin menfaatlerini düşünen barolar ortaya çıkacaktır. Baroların bölünmesi ve sayılarının artmasıyla barolar siyasi bir araca dönüşeceklerdir. Zira kamu görevinin siyasi görüş, cinsiyet, ırk, renk, felsefi inanç, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin yerine getirilmesi önemli bir şarttır. Getirdiğiniz sisteme göre, her 2 bin avukat bir araya gelerek kendi barolarını kurabileceklerdir. Böyle bir imkân avukatlar arasında farklılaşmayı ve düşmanlığı çoğaltabileceği gibi, siyasi görüşler çerçevesinde bir araya gelinerek kamu görevi olmaktan uzaklaşılacak ve barolar siyasi bir araca dönüşmüş olacaktır. Bu kanun teklifi yasalarsa hukukun üstünlüğünü koruyacak baro kalmayacaktır. Bu sistem bir yandan üye sayısının azalması, diğer yandan, sürekli olarak bir ayırımcılığın, bir siyasallaşmanın içerisine çekiliyor olması baroları kamu yararına çalışan kurumlar olmaktan uzaklaştıracaktır. Yerine getirilmek istenilen bu sistemle avukatlar meslek etiğinin ve kurallarının daha gevşek uygulandığı, aslında dernek niteliğinde olan sözde baroları seçebileceklerdir. Bu da meslek etiğinin zayıflamasına yol açacaktır. Çoklu baroda siyasi iktidar hiçbir engelle karşılaşmadan hukuku arka bahçesi olarak kullanabilecektir. Hukukun üstünlüğü ve insan haklarını savunma görevini barolardan almanın en kolay yolu bağımsızlık ve özerkliklerini ortadan kaldırmak, baroları bölmek ve zayıflatmaktır. Bunu yapmanın en masum yolu da parçalanmış sistem yaratmaktır. Böyle bir sistem yaratılması siyasi iktidar için başlangıçta cazip görülebilir. Ama bu tür sistemlerin siyasi iktidarla birlikte yok olup gittiği de tarihi örneklerle doludur. Yine bu sistemde avukatların eğitimi kalitesizleşecektir. Çoklu baro sistemine geçildiğinde bu eğitimler baroların üye edinmek kaygıları nedeniyle ciddiyetlerini kaybedecek ve kalitesizliğe düşebilecektir.

Bilindiği üzere, kadınların ve çocukların korunması ülkemizin baş sorunlarından sadece biridir. Bu görevi kadın derneklerinin tek başına yerine getirebilmeleri olanaksızdır. Getirilmek istenilen bu sistemle, barolar çoğu zaman üye sayısı derdine düşebilecek, kadınların ve çocukların korunmasına veya mali gücü olmayanlara avukat atanmasına ilişkin kamusal alan görevi de ortadan kalkacaktır.

Yine bu sistemle, avukatlık ruhsatlarının verilmesi ve ruhsat şartlarının sağlanıp sağlanmadığının denetimi yapılamayacaktır. Zira bu sistemde somut, şeffaf ve herkes için geçerli olan kurallar ve şartlar yaratmak mümkün değildir. Üye bulmak ve kaybetmemek korkusuyla hareket eden özel hukuk tüzel kişileri baro fonksiyonlarını ve görevlerini yerine getiremezler. Sonuçta, sadece mesleğin değil, hak arayanların da zarara uğrayacağı bir durum ortaya çıkacaktır.

Sayın Komisyon, değerli milletvekilleri; güzel ülkemizin işsizlikten enflasyona, asgari ücretten tarıma, demokrasiye, insan haklarına kadar onlarca sorununu konuşmak ve çözüm üretmek gerekirken tüm bunlardan çok uzak bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bu kanunda, vatandaşlarımıza dokunan, onun problemlerini önceleyen ve çözüm üreten hiçbir düzenleme yoktur. Olan sadece milleti oyalama ve sorunları örtme gayretinizdir.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz son on sekiz yılda hukuk devleti olmaktan maalesef hızla uzaklaştı. Kişiye özgü çıkarılan kanunlar, Anayasa'ya aykırı düzenlemeler, keyfi uygulamalarla yüzlerce yıllık demokrasi tarihimiz ciddi yaralar aldı. Bugün Türkiye'de özel ve devlete ait hukuk fakültelerinin

sayısı yüzleri geçti. Türkiye’de halihazırda 20’ye yakın hukuk fakültesinin dekanı kadro eksikliği gibi gerekçelerle hukuk fakültesi mezunu bile değildir. Üstelik dekanı hukuk fakültesi mezunu olmayan üniversitelerin çoğu devlete ait üniversitelerdir. Özellikle son beş yıl içerisinde, üniversitelere sırf prestij katmak amacıyla açılan hukuk fakültelerinde öğretim üyesi bile bulunamamaktadır.

Değerli arkadaşlar, yargı erkinin üçlü sacayağında en önemli görevi üstlenen ve savunmayı temsil eden avukatlarımızın sorunları her geçen gün çığ gibi büyümektedir. Toplamda 150 bini bulan ve çok büyük bölümünün üç büyük kentte toplandığı avukatlarımız serbest piyasa koşullarında, ekonomik sıkıntılarla karşı karşıyadır. İhtiyaçtan çok fazla sayıda açılan hukuk fakültelerinden mezun olan ve avukatlık yapmak isteyen genç stajyerler ekonomik ve sosyal güvenceden yoksun bir şekilde staj yapmaktadır. Avukat stajyerlerin bir çoğu nitelsiz staj yapmakta ve emek sömürüsüne maruz kalarak avukatlık mesleğine adım atmakta, çoğu zaman genç işsizler ordusuna katılmaktadır. Oysaki içinde bulunduğumuz sistem, yargının güncel ve görünür sorunlarını çözmek yerine bu sorunları görmezden gelmeyi ve yasaları halk üzerinde daha fazla baskı kuracak şekilde değiştirmeyi amaçlamaktadır.

Hep birlikte bu sorunları tespit edip çözmemiz gerekirken maalesef bugün olduğu gibi birtakım dayatmalarla karşı karşıyayız. Dünyada ve ülkemizde yaşanmakta olan pandemi süreci nedeniyle, mesleki sorunların zirve yaptığı bu dönemde avukatlara ve barolara sorulmadan düzenleme yapılmak istenmesi doğru değildir. Savunma hakkının yılmaz bekçileri olan barolar ve avukatlar, haksızlık kimden gelirse gelsin ve kime yönelirse yönelsin hiçbir ayrımlı gözetmeksizin haksızlığın karşısında olmuşlardır. Bu nedenle, baroların susturulması sadece avukatların değil; çocukların, kadınların, çevrenin, kısacası yaşam hakkının susturulmasıdır. Bunun yanında, baroların parçalanması, siyasallaştırılması hukuk devletinin yok edilmesidir. Avukatlık mesleğinin her geçen gün daha da zorlaştığı, mesleki sorunların çığ gibi büyüdüğü bugünlerde yapılmak istenen değişikliğin tek amacı, her zaman adaletten ve hukuktan yana olan avukatların susturulmak istenmesidir. O nedenle, Türkiye’de neredeyse tüm barolar yapılmak istenen değişikliklere karşı çıkmaktadır. Lütfen, adalet, hak ve hukuk için mücadele veren baroların sesini duyun. Bu antidemokratik uygulamalara bir kez olsun karşı çıkın. Bugün bu duruşu sergileyemezseniz yarın aynı karanlığa siz de mahkûm olacak, elinizde bulunduğunu düşündüğünüz tüm haklarınızı sadece bir kişinin vesayetine vermiş olacaksınız.

Bu duygu ve düşüncelerle; adalet arayışında önce cumhuriyetimizin başkenti Ankara’ya sokulmayan, ardından Meclisten içeriye alınmayan, kendileriyle ilgili kanun değişikliği yapıldığında bile görüşü sorulmayan ancak dik, onurlu ve vicdanlı duruşundan asla taviz vermeyen baro başkanlarımızı ve tüm avukat arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI GÜLAY SAMANCI – Biz teşekkür ederiz.

Bülent Tezcan Bey, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bugün, dünden bu yana Komisyonunda görüştüğümüz ama uzun zamandır -en azından son bir haftadır- Türkiye gündemini çok yoğun biçimde işgal eden barolarla ilgili teklifi görüşüyoruz.

28 maddelik bir teklif, arkadaşlarımız -bundan önceki konuşmacı arkadaşlarımız- ayrıntılı olarak birçok şeyi anlattılar, aslında etraflıca da ne olduğunu gördük. 28 maddelik teklifin -her maddesini ayrı ayrı sayabiliriz ama- esas olarak baktığımızda dört temel noktada toplandığını görüyoruz. Çok açık ki bu teklifle getirilmek istenen; birincisi “çoklu baro” diye artık aşına olduğumuz, baroları bölen, bir ilde birden fazla baro kurma imkânı hatta imkânın ötesinde onu teşvik eden bir düzenlemeyle

karşı karşıyayız. İkinci önemli yanı bu düzenlemenin, Türkiye Barolar Birliğindeki temsil oranını değiştiriyor. Türkiye Barolar Birliğinin seçimlerine etki edecek bir düzenleme yapılıyor. Üçüncü önemli yanı, boyutu: Bu düzenlemeyle Barolar Birliğinin olağanüstü genel kurullarına düzenleme getiriliyor ve oralarda seçim yapılamayacağı hükmü -nereden icap ettiyse- hemen konuyor, Barolar Birliğinin olağanüstü kongreleri düzenleniyor.

Dördüncüsü de: Baro seçimleri ile Birlik seçimlerinin, bundan sonraki görev süreleri ne kadar kalırsa kalsın, behemehâl yapılması planlanıyor yani ekim ayında baroların başkan ve yönetimleri, aralık ayında da Barolar Birliğinin başkan ve yönetimlerinin seçimi planlanıyor. Şimdi, bu planlamaya baktığımızda, her birinin son dönemde özellikle tartışılan belirli meseleler üzerinden şekillendiğini görüyoruz ya da başka bir ifadeyle, bu teklifin adrese teslim bir teklif olduğunu, bir zamanlar adrese teslim olarak rafa kaldırılan bu teklifin yeniden ısıtılıp önümüze getirildiğini görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu söylediğim dört pencereden baktığımızda, hangi adrese neyin teslim edilmek istendiği çok açık. Önce şurada bir anlaşılmı: Bu kanun teklifinin birinci paydaşı, asli paydaşları kimler? Her kanun teklifinin paydaşları vardır. Kuşkusuz, Yargıtayı ilgilendiriyor bu kanun teklifi, kuşkusuz, Adalet Bakanlığını ilgilendiriyor bu kanun teklifi ama öncelikle, birinci derecede baroları ilgilendiriyor, Barolar Birliğini ilgilendiriyor. Dolayısıyla böyle bir değişiklik yaparken önce oradan bir talep gelmesi gerekir. Böyle bir talep var mı, yok mu? Bakıyoruz, Türkiye’de 80 baro var, 80 barodan böyle bir talep yok, şimdi gördük ki Barolar Birliğinden de böyle bir talep yok. Peki talep olmayabilir. “Hadi biz düzenleyelim de destek verebilir bu barolar.” diye düşünebiliriz. Dönüp buna bakıyoruz, 80 barodan bir tane bile destek veren yok arkadaşlar; 80’i de “Karşıyız.” diyor. E, Barolar Birliği de “Karşıyız.” diyor. Peki böyle bir tabloda, böyle bir düzenlemeyi niye getiriyoruz?

Bakın, iki günden bu yana, bir zamanlar “Avukatlara diplomatik pasaport verdik, vizesiz yurt dışına çıkacaklar.” diye, bunu reform diye alkışlatan anlayış, şimdi, bir hafta önce avukatların, baroların başkanlarına Ankara’ya giriş vizesi vermedi. Eskişehir yolunda sabaha kadar yağmurun, karın altında beklettiniz. Şimdi, böyle bir tabloda, baro başkanları bütün bunlara karşı çıkarken hangi ihtiyaçtan ve nereden geliyor bu talep? Hepsini karşı çıkıyor.

Dün, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin, Kabinenin Dışişleri Bakanı, Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu -Allah için, yeminle söyleyeyim, ben acıdım kendisine- Almanya’ya gitti, Almanya’da çırpınıyor Türkiye’ye turist gelsin diye. Turizmle ilgili şu tablo içerisinde Avrupa Birliği niye bizi tam şeyin içerisinde çıkarıyor, güvenli olmayan ülkelere koyuyor diye anlatmaya çalışıyor, Alman Dışişleri Bakanıyla yan yana basın toplantıları yapıyor, derdini anlatmaya çalışıyor. Niye? Türkiye’nin Avrupa’daki fotoğrafı yanlış görülüyor, o fotoğrafı düzeltelim diye uğraşılıyor. Kim? Sayın Mevlüt Çavuşoğlu. Ya, yazık değil mi? Mevlüt Çavuşoğlu orada onun için uğraşırken hem de Avrupa’da, Avrupa Birliği ülkelerinin penceresinde; Almanya’da, Fransa’da, İtalya’da, İngiltere’de, dünyanın demokratik, çağdaş ülkelerinde barolara bakışın ne olduğunu çok yakından bilen meslektaşlar olarak, 80 baro başkanının Ankara’da, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kapısından girememesinin fotoğrafı onu orada hangi duruma düşürecek, bir dönüp düşünüyor musunuz bunu? Türkiye’ye reva gördüğümüz, layık gördüğümüz tablo budur, fotoğraf budur. Ne uğruna? Soru bu. Bunu ne uğruna yapıyoruz arkadaşlar? Baro başkanları bunu istemiyor ve Türkiye, dünyada tam da kendisini... Ya, “Türkiye dünyanın önemli, demokratik, modern ülkelerinden biridir; düşünce özgürlüğüne, ifade özgürlüğüne, çağdaş dünyaya yakışan bir ülkedir.” diye anlatma çabasıyla bakanlar dünyada gezerken bu fotoğrafı niye yaşıyoruz? Niye yaşıyoruz, ben size söyleyeyim; ben size söyleyeyim niye yaşattığımızı. Bakın, tablo belli. Biraz önce söyledim ya tek tek, 4 başlık altında bu teklifle getirilenleri, açık.

Birincisi, barolara hâkim olmak. Yani böl yönet taktığı; böylecekin... “Ben bu sayıda iken kontrol

edemiyorum, bunları böleceğim, küçülteceğim, parçalayacağım, hâkim olacağım ve yöneteceğim.” Yani “Türkiye’deki iktidar yetmiyor, barolarda da iktidar olacağım.”

İkincisi, Barolar Birliğini yönetme. “Temsil oranını değiştirerek Barolar Birliğinin pozisyonunu değiştireceğim, onu da kontrol edeceğim.” Peki, ne olacak? Ne olacak arkadaşlar? AK PARTİ on sekiz yıldır Türkiye’de iktidarda, hâlâ iktidarda. Ne olacak? Barolarda da iktidar olursanız ne olacak? Bakın, ben açıkçası samimiyetle sordum bu soruyu. Yahu, nedir bu? Bu bir akıl tutulması. Böyle bir teklifin uzun vadede bu iktidara da faydası yok. Bu fotoğrafın dışarıda, emin olun, size de faydası yok. Ama nasıl bir inattır? Sonra dün Karar gazetesinde Ahmet Taşgetiren cevabını verdi -bununla ilgili değil, tek bir cümle, aradığım ipucu, aradığım sorunun cevabı onun satır aralarında vardı- diyor ki: “İktidara doymamak...” Emin olun, bu iktidara doymamaktır. Değerli arkadaşlar, bu kadar doyumsuz bir iktidar merakı hiç kimseye hayır getirmez, ülkeye getirmez zaten ama size de getirmez. Ya, Türkiye’yi yönetiyorsunuz zaten. E, bırakın, baroları yönetmek işinden kendinizi çekin. “Baroları ben yöneteyim, sendikaları ben yöneteyim, dernekleri ben yöneteyim, vakıfları ben yöneteyim, aileyi ben yöneteyim.” Bu totalitarizmdir.

Bakın, AK PARTİ 3 aşamadan geçti: Demokratik yolla iktidar oldu, sandıktan çıktı, demokratik yolla iktidar oldu; otoriter yöntemlerle iktidarını güçlendirdi, şimdi totaliter yöntemlerle kalıcı olmak istiyor. Otoriter yöntemler ile totaliter yöntemler arasındaki en büyük fark şudur: Her 2 rejim de baskıcı rejimdir ama totaliter rejimler sadece baskı yapmakla kalmaz, toplumun en ücra köşesine kadar bütün hücrelerini, bütün örgütlenmelerini kontrol etmek ister, sivil toplumu eline almak ister, yapmaya çalıştığınız şey bu ama bunun faydası yok.

Şimdi, böyle bir şeyi anlatabilmek tabii mümkün değil, siz de anlatamıyorsunuz. Onun için -gerekçeler demiyorum bakın- değerli arkadaşlar, bazı bahaneler ileri sürülüyor. Bahane uyduracaksınız. Nasıl anlatacaksınız çıkıp?

Şimdi, bahanelerden bir tanesi şu: “E, avukatlar sandığa gitmiyor, dolayısıyla temsil oranları düşük. Az oyla bütün delegeleri... İşte, İstanbul, İzmir, Ankara gibi barolarda bütün yönetimler az avukatın oyuyla oluşuyor. Temsil gücü zayıf.” Peki, ne yapıyoruz o zaman bu teklifle? Sandığa gitmeyen avukata baro kurduruyorsunuz. Yani kendi örgütünün geleceğiyle ilgili kendisini sorumlu hissedip gidip oy kullanmak istemeyenleri ödüllendirelim diyorsunuz; bu budur. “Sandığa gitmiyorlar, o zaman ayrı bir baro kursunlar.” Ya, böyle bir şey olur mu? Bu “Sandığa gitmeyene baro kurarak ona başka bir pozisyon verelim.” demektir. Buna herkes güler arkadaşlar, böyle bir gerekçe olmaz.

Ha, şimdi ikincisi, bir başka gerekçe, deniyor ki: “Az oyla çok temsil.” Çok az oy alan yönetimler delege ya da işte, yine bildiğimiz, bölünmek istenen 3 baro; Antalya da yakında bu katarı, kervana katılacak böyle giderse. Yani biz buna siyaset bilimde aşkın temsil deriz, öyle mi? Öyle. İyi, aşkın temsile karşı mıyız? İyi. E, peki, aşkın temsilin daniskası bizim seçim sistemimizde var. Bakın, 2002 yılında yüzde 34,3 oyla AK PARTİ Parlatentonun yüzde 66’sını aldı, yüzde 32 hak etmediği milletvekilliği kazandı; yüzde 34 oyla yüzde 66. Milletvekilliğine vuralım, 550 milletvekili vardı o zaman. Yüzde 34 oyla AK PARTİ’nin normalde 188 milletvekili alması lazımdı orantılı olursa. 363 milletvekili çıkardı. Yani, 175 milletvekilini hak etmediği hâlde çıkardı. E, size gelince güzel, barolarda böyle de değil. Barolar, tam da seçimde hak ettiği nispette Barolar Birliğinde temsil ediliyor.

Değerli arkadaşlar, başka bir bahane... Şimdi, bahane bulunacak ya, zamanı da tasarruflu kullanmaya çalışıyorum o tarafa bakarak. Başka bir bahane, arkadaşlar ne deniyor? “Rekabet olsun, kalite doğsun.” Yani, rekabet-kalite ilişkisi kuralım. Baro çok olursa rekabet olur ve barolarda, işte bu rekabet kaliteyi getirir. Değerli arkadaşlar, birincisi: Hangi rekabet, kaliteyi... Bu rekabet dediğiniz şeyin -biraz önce arkadaşlarımız ayrıntılı anlattığı için uzatmayacağım- tam da avukatları baroya çekmek

ve teşvik etmek için kaliteli hizmet yerine kalitesiz ilişkileri teşvik ve müsamahaya dönüşmeyeceğini nasıl düşünebilirsiniz? Çok iyi biliyorsunuz ki, kalitesiz ilişkilerin müsamahaya dönüşeceği bir baro yapısı doğacak, bir. İkincisi: E peki, hizmet kalitesi olacak, o zaman mahkemeleri de bölelim. Vatandaş desin ki: “Bu mahkemeler benim davalarımı yavaş görüyor. Kaliteli mahkeme, rekabet olsun hâkimler arasında, çabuk ve adaletli, iyi karar veren mahkemeler olsun. HSYK’yi de bölelim, bu HSYK kaliteli hizmet vermiyor hatta iktidarın talimatı altında veya da yarın muhalefetin talimatı altına girebilir, onu da bölelim.” Daha ötesine gidiyorum; peki, şimdi, 2 bin avukata bir baro, 5 binden sonra; her 2 bin avukat bir baro kurabilecek. Yani, bu hesapla mesela İstanbul’da 24 baro kurulabilecek matematiksel olarak. İyi, güzel. O zaman bunları çoğaltıyorsunuz, rekabet olacak ya barolarda, e Barolar Birliğinde de rekabet olsun. O zaman 15 baro bir araya gelince de ayrı birlik kursun, 5 tane de Barolar Birliği çıksın Türkiye’de. Ya, bunun sonu var mı arkadaşlar? Kamu hizmeti, meslek örgütü, avukatlık, adalet rekabetle olur mu? Mahkemeler arasında rekabet kuramıyorsanız, barolar arasında rekabet-kalite ilişkisi kuramazsınız. Bunların samimi olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

Ha, bir başka bahane, nedir? İstanbul, Ankara, İzmir Barolarının delegelerine bakıyorsunuz, Barolar Birliğinde temsil oranı yüksek. İyi, güzel. Peki, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kaç milletvekili var? 600 milletvekili var. Bu 3 ilin milletvekili toplamı ne kadar, hiç hesap ettiniz mi? Bu 3 ilin toplam milletvekili 162. Türkiye’nin 3 ili, 600 sandalyeli Türkiye Büyük Millet Meclisinde 162 sandalyeyle temsil ediliyor, orada sorun yok, barolara gelince mi sorun var? E, Türkiye’de avukatların çoğu İstanbul’da. E, tabii ki öyle olacak İstanbul’da olduğu için. Yani, siz “Adaleti sağlayalım.” derken başka bir adaletsizliğin önünü açtığınızı çok iyi biliyorsunuz. Zaten, niyet bu.

Değerli arkadaşlar, şimdi, başka bir hesap daha: Ardahan’ın milletvekili sayısı Yüksek Seçim Kurulunun 2019 yılı nüfus sayımı hesaplamasına göre 2 olacak, yine 2, şu anda da 2. Toplam 2 milletvekili çıkacak Ardahan’da. İstanbul’da kaç? 98 milletvekili. E niye İstanbul ile Ardahan’ı milletvekili sayısında yaklaştırmıyorsunuz? Bakın, barolarda yaklaştırıyorsunuz, “Ardahan Barosu 4 delege olsun.” diyorsunuz, “İstanbul Barosu 13 delegeyle Barolar Birliğinde temsil edilsin.” diyorsunuz. Aynısını, milletvekili seçiminde de yapsanıza! Niye yapmıyorsunuz? Adaletli değil çünkü, doğru değil. Siz de biliyorsunuz, doğru olmadığını. Ardahan Barosu ile Antalya Barosunu bir tutuyorsunuz. Antalya Barosu 4.900 küsur, 4.950. Ardahan Barosunun 48 üyesi var. E, 4 delege, Birlik delegeliğinde her ikisi de. Bu mu adaletli olan? Adaletli temsilden kastettiğiniz bu mu?

Başka bir şey daha var. Değerli arkadaşlar, baroların sayısını artırıyorsunuz, peki, arkasından temsil oranını düşürüyorsunuz. Baroların sayısını artırırken Barolar Birliğinde temsil oranını düşürüyorsunuz, böyle bir anlayış olur mu? Değerli arkadaşlar, bakın, ciddi bir problemi burada şu veya bu hesapla -hesabı sorgulamıyorum, hesabı herkes kendince sorgulasın- geleceğe kötü bir miras bırakıyoruz, daha önce benzer kötü mirasları bıraktık sonradan o kötü miraslardan kurtulmak için “Allah da, millet de bizi affetsin.” demek zorunda kaldık. Eğer bir kere daha bunu demek istemiyorsak ciddi ciddi bu meseleye yol yakinken el atalım ve bu problemi çözelim.

Bakın, çoklu baroların baroları böleceğini, baroları bölmenin adliye böleceğini hepimiz biliyoruz. Baroları bölmek ideolojiye, inanca, etnik kökene göre, siyasi görüşe göre barolar yaratmaktır. Gerekçelerde bahanelerden birisi “Barolar çok siyasete bulaştı.” İyi canım, bunu tartışmıyorum. Baroların o siyasete bulaştı dediğiniz şeyler, baroların asli görevi. Temel hak ve özgürlükleri savunmak, insan haklarını savunmak kuruluş kanunundan kaynaklanan görevleri ama diyelim ki dediğiniz gibi, e yaptığınız iş, baroların siyaset yapmasını kurumsallaştırıyorsunuz. Hatta bir adım daha öteye gidiyorsunuz, bu düzenlemeyle baroların siyaset yapmasını bir etikete bağlamanın ve bir etiketle yaftalamanın önünü açıyorsunuz. Sosyal demokrat baro, milliyetçi baro, AK PARTİ’li baro, CHP’li

baro, MHP'li baro; var mı sınırı? Filanca cemaatin barosu, filanca tarikatın barosu... Şimdi bakın, adliye koridorlarında bunların konuşulduğunu biliyoruz. Her bir adliye koridorunun bir cemaate, yeni tarikatlara parsellendiğini biliyoruz. Yargıtayda, Danıştayda Hâkimler ve Savcılar Kurulunda yüksek hâkimlerin "O hâkim, o üye, şu cemaatten, bu üye bu tarikattan." dediğini ve oy kullanırken bile bunlara göre kullandığını biliyoruz.

İstanbul'da adliyede iş takip ederken Adalet Bakanlığının bile üzerinde "İstanbul grubu" diye bir yapının hâkim olduğunu biliyoruz ve özellikle saraya yakın avukatların İstanbul'da bazı savcılarının odasına girdiklerinde "Önüme kül tablasını getir." dediği haberlere düştü. Şimdi bunu kurumsallaştırıyoruz. Bakın, bunlar mücadele etmemiz gereken kötü örnekler, bunlarla mücadele etmek gerekirken bu kötü örneklerle kurumsal bir çerçeve hazırlıyorsunuz yani kalıcı ve güçlü hâle gelmesini sağlayacak bir teklif bu.

Değerli arkadaşlar, baroları bölmenin ayrıca ülkeyi bölmek olduğunu siz de çok iyi biliyorsunuz. Şimdi toparlıyorum. Değerli arkadaşlar, başka bir şey daha var bu teklifte: 5 bin üyeyi geçen barolarda her 2 bin üyeye yeni bir baro kurma hakkı verilmiyor sadece, aynı zamanda bu teşvik ediliyor. Nasıl teşvik ediliyor? Bakın, 2 bin üyeye bir baro kurdurulurken, Barolar Birliğindeki temsil, her 5 bin üyeye bir barolar birliğinde temsil. Niye o 2 bin değil? Çünkü hesap 5 bine göre tutuyor değil mi? Yani ilk seçimlerde eğer 5 bine göre olursa 4'te de sabitlerseniz 80 baroyu, İstanbul, Ankara, İzmir'in delege sayısını hallededeceksiniz ve seçimde istediğiniz sonucu alacaksınız. Ha, bu olmayacak, öyle de yapsanız olmayacak, o ayrı bir iş ama. Peki, bu ne demektir? Bu avukatlara şunu demektir: "Ya, 5 bin üyeye 1 tane birlik delegeyi göndereceğine, 5 bin üyeyi ikiye böl; 2.500-2.500, 2 baro oluştursun; 4 temsilci biri göndersin, 4 temsilci biri göndersin, 8 temsilci." bunu vicdanınız alıyor mu arkadaşlar?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Alıyor. [CHP sıralarından alkışlar(!)]

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Bravo sana!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Alıyorsa evvallah, hiçbir şey söylemiyorum, onu vicdanınıza bırakıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir saniye arkadaşlar, alıyorsa onun vicdanına bıraktık. Şimdi, bir şey daha söyleyeceğim: Buraya, bu maddelerin içerisine bir kılık kıyafet maddesi sokmuşsunuz, nereden çıktı bu şimdi?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yaşadıklarımızdan çıktı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Nereden çıktı? Ya, arkadaşlar, doyamadınız, doyamadınız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Geçmişte yaşadıklarımızdan çıktı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Onları yargı camiası kendi içinde çözer.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ankara Barosunda yaşadıklarımızdan çıktı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Onları yargı camiası...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Yaşamadık mı onları Bülent Bey? Yaşadık onları.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şu an yaşadığın hiçbir şey yok ki.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yaşamadık mı?

ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Başkanım, müdahale eder misiniz?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yaşadık ve yazdık.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Arkadaşlar... Ali Bey...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkaya...

Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Arkadaşlar, bakın, ben de sesimi yükseltirim bir anlamı olmaz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ali Bey, sen ısrarcı ol.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – FETÖ’cü hâkim ve savcılardan da biz çıktık.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyelim.

Sayın Tezcan...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bakın, Türkiye’de bu kılık kıyafet meselesinden siyasi polemik yapmaktan bıkmadınız, doymadınız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ben avukatken yaşadım diyorum sana.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkaya, müdahale etmeyelim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bırakın, barolar, yargı camiası kendi içinde bunu çözer.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ben avukatken yaşadığımı söylüyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özkaya...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi, gelelim, niye böyle bir tablodayız?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Anayasa Mahkemesinin verdiği kararları okuyun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bakın, biraz önce dedim ya size, otoriter rejimlerden totaliter rejime doğru geçiyorsunuz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Geç onu Bülent Bey. Anayasa Mahkemesinin Tuba Arslan kararını okuyun, 2014.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Şimdi arkadaşlar, bir saniye... Alpay Bey, bırak konuşsunlar onlar.

Arkadaşlar, bakın, diktatörlüklerin birçok özelliği vardır ama özelliklerinden bir tanesi de yasama faaliyetlerini yaparken reaksiyoner ve fırsatçı yasama usulü diye usuller geliştirirler. Yani toplumda belirli reaksiyon yaratacak pozisyonları fırsata dönüştürerek oradan sorunu çözmek yerine kendi iktidarlarını güçlendirecek fırsatçı düzenlemelerin peşine giderler, bugün yaşadığımız süreç bu. Baroların iktidarın hoşuna gitmeyen söylemleri üzerinden ortaya çıkacak reaksiyoner yapı bir fırsata dönüştürülüp bugün barolar, arkasından mimar mühendis odaları, arkasından diğer odaların parçalanmasına dönük bir adım. Başka bir şey, tıpkı sosyal medya meselesindeki gibi. Sosyal medyada hiçbirimizin onaylamadığı ahlaksızca saldırılar, hepimizin topyekûn lanetlediği saldırılar fırsata dönüştürülerek sosyal medyayı tamamen yok etme ve kapatma girişimi. Şimdi, bütün bu tabloya baktığımız zaman bugün geldiğimiz nokta Türkiye’de temel hak ve özgürlükleri yok eden, hukuku yok eden, yargının üç ayağı olan sav, savunma, yargıda. Zaten uzunca bir süreden bu yana iktidarın müdahaleleriyle zedelenen sacayağının kırılan iki ayağı -sav ve yargının- arkasından üçüncü ayağın da kırılmaya çalışıldığı bir tabloyla karşı karşıyayız. Şimdi, telaş ve aceleyle indirilmiş, hızla. Bu projenin daha önce FETÖ projesi olduğunu biliyoruz, niye ikmal etmeye çalışıyorsunuz? Yarım kalan FETÖ işlerini niye tamamlamaya çalışıyorsunuz arkadaşlar, öyle bir borcunuz mu var? Öyle bir yükümlülüğünüz mü var? Bu nasıl bir iştir? Bakın, ben şunu merak ediyorum, öyle telaşla yapılmış ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tezcan, toparlayalım, dondurmanız da geldi, crimesin.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bitiriyorum, bitiriyorum. Yani Ali Bey müdahale etmeseydi bittiydi zaten.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ali Bey müdahale etmeyelim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi arkadaşlar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Diğerlerin hiçbirine müdahale etmedim ama çok haksız bir yerde girdiniz, ona müdahale ettim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamam Sayın Özkaya.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Efendim, Anayasa Mahkemesinden çıkmış kararlar var, Ankara’da yaşadıklarım var.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Bu teklifin tamamı haksız, benim de bir cümlem haksızsa tahammül edin siz de, bu teklifin tamamı haksız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı olmasın.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, biraz önce Barolar Birliği temsilcisi arkadaşımız alelacele hazırlandığıyla ilgili 2 tane örnek verdi. Birisi, CMK’yle ilgili düzenlemeler açısından verdi. Şimdi başka bir şey var, hanı birlik seçimlerine ilişkin Barolar Birliğini olağanüstü genel kurula çağırıştı ya barolar. Bu düzenlemenin içerisine seçimli olağanüstü genel kurul çağırısı yapılamayacağı onun rövanşı olarak sokulmuş, buraya konulmuş. Yalnız konulurken bir şey atlanmış, bakın, telaşa bakın. Bu düzenlemede 115’inci madde var. 115’inci maddede Barolar Birliği olağanüstü genel kurulunun nasıl isteneceği yazıyor ve diyor ki: “117’nci maddedeki şartlar çerçevesinde istenir.” 117’nci madde Barolar Birliği Genel Kurulunun görevlerini düzenleyen madde. 117’nci maddenin içinde bir fıkra var, bir bent var; o bent diyor ki: “Barolar Birliği, baroların bir sonraki genel kurulunun hangi tarihte ve nerede yapılacağını düzenler.” 115’inci maddede baroların bir sonraki genel kurullarının nasıl yapılacağını düzenlemiştiniz, eski maddeyi değiştirmişsiniz, tarihini koymuşsunuz “Ankara’da yapılır.” demişsiniz, 117’nci maddenin o fıkrasına gerek kalmamış ama alelacele getirdiğiniz için o madde orada duruyor, o fıkrayı görmemiş kimse çünkü hızla bunu geçirecektiniz ya, belki hepsini çekersiniz de bu garabetle karşı karşıya kalmayız.

Son olarak şunu söyleyeceğim arkadaşlar, son sözüm, bakın, bu Parlamentoda, Anayasa değişikliğinin de böyle hukuk dışı, adalet dışı, keyfi başka saikler üzerinden yapıldığını biliyoruz. Günlerce Anayasa Komisyonunda -burada birçok arkadaşımız da vardı- mesai verdik, günlerce anlatmaya çalıştık bunu ve dedik ki: “Bu sistem yürümeyecek, ucube sistem getiriyorsunuz.” Nitekim iki sene içerisinde dediğimiz çıktı. Şimdi, “O sistemi tahkim edecek yeni düzenlemeler yapalım, adına da ‘reform’ diyelim” arayışının içindesiniz. Şimdi, onu düzeltme peşindesiniz. Bu düzenleme de aynı şekilde, yarın, bu düzenlemenin sahiplerini “Allah da, millet de bizi affetsin.” deme noktasına getirecektir. Onun için yol yakınsan dönün, bu kredi bir kere kullanılır, iki kere kullanılacak bir kredi değil.

Son sözüm şu, bir soruyla bitireceğim. Değerli arkadaşlar, hepinizin vicdanına bir şey soruyorum.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Yok, yok, vicdan yok.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Şimdi, bir saniye, neyse, ben sorayım gene de. Değerli arkadaşlar, son sorum şudur, ondan sonra da kapatacağım: İstanbul Barosu, Ankara Barosu, İzmir Barosu yani bu bölmeye çalıştığımız barolar ve büyük diğer barolar ve Barolar Birliği, avukatların bütçelerinden topladığı, keseneklerinden topladığı paralarla her ay bir gazetede tam sayfa bir ilan verseydi, deseydi ki: “Sayın Cumhurbaşkanımız grip olmuş, kendisine acil şifalar diliyoruz.”

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Ne alakası var ya!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Deseydi ki: “Sayın Cumhurbaşkanımızın himayeleri altında, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin öncülüğünde Türkiye’de yargı reformlarında arşıâlâya çıktık, bu paketlerle yürüyoruz.” Ben size bir şey soruyorum, kendi içinizden yemin ederek bunun cevabını verin, bu teklif gelir miydi, gelmez miydi?

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Bu alkış, yani...

AHMET AKIN (Balıkesir) - “Gelir miydi gelmez miydi?” soruya cevap alalım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Komisyonlarda alkış usulü yok değerli arkadaşlar.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Biz yaptık Başkanım. Usul yok ama biz yaptık.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Hüda Kaya...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bir saniye, dondurma dağıtılıyor, çok kargaşa var.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Dağıtımdan sonra başlasın.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Soruya cevap veren çıkacak mı Başkan? Sayın Tezcan bir soru sordu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir de rica etsem dondurmalar yenirken sessizliği de sağlarsak, konsantremiz dağılmadan, gecenin geç saatinde daha verimli bir konuşma yapabiliriz. Değerli arkadaşlarımız, vekillerimiz sessizce dinleyebilirlerse çok teşekkür edeceğim.

Değerli arkadaşlar, Adalet Komisyonundayız. Baroların düzenlenmesiyle ilgili burada çalışma yürütüyoruz, gecenin bu saatinde. Ve avukatlarımız, yüzlerce, binlerce insan, hukukçumuz adliyelerde, sokaklarda, Meclisin kapısına kadar sesini Meclise, Millet Meclisine duyurmaya çalışıyorlar “Bizi de duyun.” diyorlar. Biz, burada birbirimizle “fantezi” diyebileceğimiz bazı meselelerden dolayı atışırken, kapışırken, tartışırken ama ülkemizde, yurdumuzda öyle olaylar olmaya devam ediyor ki, bakın bir tanesi, dünyanın da... Değerli arkadaşlar, bazı arkadaşlar çok yüksek sesle konuşuyorlar. Arkadaşlar, çok yüksek sesle konuşmazsanız, rica edeceğim.

Coronadan kırılıyor insanımız değerli arkadaşlar. Bakın, en son, sadece en son, sıcak son dakika haberlerinden içimizi acıtan, halkımızın bize ulaştığı, derdini duyurmaya çalıştığı, Ankara’dan Millet Meclisinden çözüm beklediği, sorunlarını ilettikleri için... Son dakika gelişmelerinden sadece birkaç tanesini söyleyeceğim: Siirt’te corona sebebiyle hastanelerde yer yok diye bir hasta Şırnak’a sevk edildi ve yolda ambulansa hayatını kaybetti. Hastalarımız, insanlarımız hastanede yer yoksunluğundan yollarda, olumsuz şartlarda, bir şehirden bir şehre sevk edilirken yaşamlarını kaybediyorlar; evlere, yüreklerle ateş düşüyor. Yine, bakın, son dakika haberleri... Halkımızın yine bize sitem ettiği, bütün partilere, bütün milletvekillerine sitem ettiği konulardan bir tanesi, daha önceki yıllarda Genel Kurulda da defalarca gündeme getirdiğimiz meselelerden bir tanesi. Arkadaşlar, bakın, olmayan şeyler oluyor ülkemizde. Mardin’de, Kızıltepe’de, Akdoğan köyünde, köylüler açlık grevine başladı. Köylüler, avukatlar açlık grevine başladı. Düşünenler, insanlar, düşünceleri sebebiyle kendini duyurmaya çalışanlar, haksızlıkla yargılananlar... Açlık grevlerine başlıyorlardı sesini duyurmaya çalışanlar ama artık Mardin’in köyüne kadar, insanlar, bir köy açlık grevine başlıyor. Neden? Çünkü yıllardır tam da ekim zamanlarında, tam da ürünlerini ekip yeşertecekleri bir dönemde, her sene TEDAŞ’ın terörüne maruz kalıyorlar. TEDAŞ’ın elektrik kesintileri sebebiyle şu anda ikinci ekim ürünleri de yanmak

üzere. Bütün partilere sitem ediyorlar “Neden hiçbir parti bize çözüm bulmuyor?” diye. Çareyi açık grevine başlayarak... Bizlere seslerini duyurmaya çalışıyorlar.

Yine, bakın, başka bir mesele değerli arkadaşlar: Bir vatandaş, Edirne Cezaevinde bulunan, önceki Eş Genel Başkanlarımızdan Sayın Demirtaş’a, ziyaretine gidecek olan bir avukatı arayarak “Benim de selamımı ilet.” dediği için hakkında iddianame düzenlendi. Böyle bir ülkede yaşıyoruz. Sevdiği bir lidere, saydığı bir lidere ziyaretine giden avukat aracılığıyla selam gönderdiği için vatandaşların yargılandığı bir ülke durumundayız. Hukuk böylesine çökmüş. Düşünce özgürlüğünün, insanca yaşama özgürlüğünün böylesine çöktüğü bir dönemde barolara da avukatlara da dizayn vermeye çalışıyor.

Yine, şunu da bu arada ifade etmek istiyorum: Madımak’ta 33 canın yakılarak katledildiği bir anma dönemi gerçekleşti ve ardından Çorum, ardından da Başbağlar katliamlarının acılarının tekrar nüktettiği ve anma yıldönümlerinde olduğumuz böylesine acı günlerdeyiz.

Değerli arkadaşlar, iktidarın bazı yetkilileri ısrarla Madımak’la ilgili konuşurken “olay” diye ifade etmekte ısrar ediyorlar. Madımak taammüden bir katliamdır; bilerek ve isteyerek, bilinçli ve planlanarak gerçekleştirilmiş bir katliamdır arkadaşlar.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – O zaman iktidar kimdi?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bugün “İktidar kimdi?” demek çözüm değil. Bir soru önermesine bile... Eğer bu iktidar ve bu iktidarın destekçileri gocunmuyorsa, bir rahatsızlığı yoksa soru önergelerimizi reddetmezlerdi.

Evet, devam ediyoruz değerli arkadaşlar. Bakın, yüz binlerce KHK’li ülkemizde gerçekten bir yaşam savaşı veriyor arkadaşlar. İnanılmaz trajik olaylarla karşılaşyoruz. Hapsedilen, tutuklanan, beraat eden, tahliye olan ama hâlâ görevine başlamayan, yetkilerini alamayan, atanamayan, bütün hakları ellerinden alınmış, yaşarken canlı canlı ölüme terk edilen insanların olduğu, yüz binlerce insanın olduğu bir toplum içerisindeyiz. Ülkemizin her bir yanından feryatlar yükselmeye devam ediyor. Bu KHK’lilerden bir tanesi geçtiğimiz günlerde yaşamını yitiren Profesör Doktor Haluk Savaş. 160 civarında uluslararası kitap, dergi, makale, çeşitli bilimsel yayınları olan bir bilim insanı Haluk Savaş. Fakat “Cehalet fazilettir.” diye söyleyenlerin, konuşanların taltif edildiği, terfi ettirildiği böyle bir iktidar döneminde, maalesef, Haluk Savaş gibi ve onun gibi nice bilim insanlarına, nitelikli akademisyenlere, meslek erbabı, ehliyetli, nitelikli insanlara yaşam hakkı görülmedi; onlar yaşarken ölüme mahkûm edildiler. Ve üniversitelere en son atanan rektörlerin özelliklerinde de göreceğimiz gibi, tek bilimsel çalışması olmayan insanların üniversitelere atamaları yapılırken, uluslararası alanda pek çok çalışması olan ve insanca toplumuna hizmet etmeye çalışan bilim insanları, kadınıyla erkeğiyle, görevlerinden alındı, Haluk Savaş gibi insanlar tutuklandılar; beraat edilmelerine rağmen, cezaevinde kansere yakalanmış olmasına rağmen tedavi yolları kapatıldı ve geçtiğimiz günlerde açılan yollar artık ona çözüm getirmede ve değerli bir insanımızı kaybetmiş olduk.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Avukatlık Kanunu’yla ne alakası var bunların?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Adaletle ilgisi var. Adalet olmayınca baro da olmuyor.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bugün, çöken insanlığın, çöken hukukun, çöken adaletin toplumdaki yansımaları değerli arkadaşlar. Adaletin kaybolmasından Haluk Savaş haksızca hapsedildi, beraat etti ama yine de hakları kendisine teslim edilmediği için yaşamını kaybetti. Daha alakasız bir durum mu var ortada? Vefat etmeden önce kendisi “Yurt dışına çıkıp da dönmeyeceksin.” gibi ithamların karşılığında şu sözü söylemişti arkadaşlar: “Meriç’te boğulmayacağım, bağıra bağıra da olsa burada vatanım da öleceğim ve herkes bu zulmü kimin yaptığını bilecek.” Tarih bu zulümleri yazdı, toplum bu zulümlere şahit. Arkadaşlar, çok dramatik, gerçekten vicdanı yaralayan olaylar yaşıyoruz, şahit

oluyoruz. Ben bunu sizlere iktidar partisinin vekillerisiniz diye söylemiyorum; her birimiz bu ülkenin insanıyız, vicdanlarımızla, düşüncelerimizle, özgürlüğümüzle, tercihlerimizle bir şekilde görevlerimizi bulunduğumuz yerde yapmaya devam ediyoruz arkadaşlar ama vicdanlarımızı kullanalım, insanlığımızı kaybetmeyelim ve yaşanan bu dramlara sessiz kalmayalım, kendi içimizde de olsa kendi partimizde de olsa eleştirilerimizi dile getirebilelim.

Ali Şeriatî'nin bir sözü var değerli arkadaşlar.

(Uğultular)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan... Sayın Başkan...

Çok rica ediyorum... Gerçekten kendi sesimi bile duymakta zorlanıyorum arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet arkadaşlar, biraz sessiz olalım.

Değerli arkadaşlar, kendi aramızda konuşmayalım.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ali Şeriatî'nin bir sözü var değerli arkadaşlar, her eleştiriye karşı çıkmayalım, der ki: “Eleştirinin olmadığı yerde putçuluk başlar.” Eleştiri bizi, tekâmülümüzü geliştirir, insanın kâmil olma noktasında derecemizi yükseltir, kendimize ayna tutmamızı sağlar, yanlışlarımızı görebilmeyi sağlar; üç yaşındaki, beş yaşındaki bir çocuk bile bizim yanlışımızı görmemize vesile olabilir. Kim olursa olsun, en karşı çıktığımız taraftaki biri de olsa eğer onun sözünü akliselimle, vicdanımızı örtmeden dinlemeye çalışırsak yanlışlarımızı fark edebiliriz, yapıcı eleştirilerimiz birbirimize yardımcı olur; bu hem bireysel anlamda bizim gelişmemizi sağlar hem de ülkemiz olarak halkımızın önünün açılmasına yardımcı olur değerli arkadaşlar.

Her fırsatta, her eleştiride diyanetten, dinden, imandan örnekler verilmeye çalışılıyor. Yine Şeriatî'nin güzel bir sözü var değerli arkadaşlar, çok önemli, çok güzel bir tespit: “Bir yerde yangın varken biri seni ibadet etmeye çağırıyorsa bil ki bu bir hainin davetidir.” Yangın var; insanlar ölüyorlar, insanlar açlar, insanlar feryat ediyorlar ve seslerini duyurmaya çalışıyorlar. Bakın, Kutadgu Bilig -bilirsiniz, eski Türk bilgelerinden- “Adalet göğün direğidir, yıkılırsa gökyüzü yerinde duramaz.” der. Yine Şeriatî'nin bir sözü: “Eğer bir din yetimi korumuyor, kimsesize sahip çıkmıyor, ezilenlerin sesi ve soluğu olmuyorsa o din yalandır ve afyondur. Bunlar olmadan kılınan namaz, tutulan oruç, gidilen hac, kesilen kurban, ihya edilen kandil geceleri, ziyaret edilen türbeler vesaire Ebu Cehil'in hacılara su verip de yetimi ve yoksulu görmemesi gibi yalandır, afyondur.” Ve Konfüçyüs “Soylu insan hak ve adaleti her şeyden üstün tutar.” der.

Bakın, yine Pazarcık ilçesinde, corona döneminde ekmek bulamayan, günlük emekçilerimiz sokağa çıkma yasaklarında işini yapamıyorlar, günlük ekmek parasını kazanamıyorlar diye, partimizin başlattığı Kardeş Aile Projesi'nde, bu yoksul insanların evlerine bir ekmek parası girsin diye yaptığımız çalışmalarda, Pazarcık ilçe başkanımız da dâhil 4 partili, Kardeş Aile Kampanyası çalışmasına katıldıkları için tutuklandılar arkadaşlar. Şimdi “Baro düzenlemesiyle, avukatlarla, adaletle, hukukla alakaları yok.” diyebilir miyiz?

Bakın, yine, Bağcılar'da, İstanbul'da bekçiler 2 kardeşe kimlik kontrolü yaptılar dayatmayla, zor kullandılar ve suç duyurusunda bulundular. Hem cebir kullandılar 2 vatandaşa, 2 kardeşe ve de -aynen cezaevlerinde bizzat benim de başımdan geçtiği gibi- hem suçlu hem güçlüler; polisi bunu yapıyor, zabıtası bunu yapıyor, gardiyanları bunu yapıyor, cezaevi müdürleri bunu yapıyor ve şimdi, bekçiler de bunu yapıyorlar; hem şiddet kullanıyorlar hem de suç duyurusunda buluyorlar. Şiddete uğrayan bu 2 kardeş, mahkeme tarafından da cezaya çarptırıldılar. Böylesine bir hukuk garabeti içerisindeyiz değerli arkadaşlar.

Gelelim avukatların meselesine: Baro düzenlemesi yapılmaya çalışılıyor. Avukatlar “Bu

düzenlemeyi yapacaksanız bizi de dinleyin.” diyorlar ama tek sestem değil, farklı farklı sesler neyse bunların dinlenmesi lazım. Aslında, normalde, Meclisteki tüm komisyonlarda yapılagelen teamül budur. İlgili tüm STK’ler, taraflar, kurumlar, dernekler çağırılırlar, dinlenirler, fikirleri, düşünceleri alınır ve bir sonuca ulaşılır, aslında olması gereken budur. Fakat barolarla ilgili düzenlemede, Meclisin kapısına kadar dayanmış avukatlar, ısrarla “Bizi dinleyin.” diyorlar ama iktidar “Hayır, biz sizi dinlemeyeceğiz, bildiğimizi okuyacağız.” diyor. Avukatlarla ilgili düzenleme yapıyorsunuz, avukatları dinleme ihtiyacı hissetmiyorsunuz; kadınlarla ilgili düzenleme yapmaya çalışıyorsunuz, kadınları dinlemiyorsunuz. Hangi meslekle ilgili düzenleme yapmaya çalışırsanız çalışın, muhatapların fikrini almaya tenezzül etmeyen bir iktidarla karşı karşıyayız. Çünkü, neden arkadaşlar? Çünkü, yeni Tahir Elçi’ler çıkmasın isteniyor. Ne isteniyor? Saraya yandaşlık yapan, saray taraftarı hukukçular olsun, barolar olsun, avukatlar olsun isteniyor. Düşünen, konuşan, eleştiren ne hukukçu, ne gazeteci, ne kadın, kimse istenmiyor.

Değerli arkadaşlar, bir konuyu daha vurgulamak istiyorum: Bakın, geçtiğimiz günlerde -birkaç gündür zaten- medyaya düştü, sizler de biliyorsunuzdur, okumuşsunuzdur. Adaletin kaybolduğu, hukukun kaybolduğu, ehliyetin, niteliğin kaybolduğu bir topluma dönmemizin sıkıntısıyla bu örnekleri vermek zorunda kalıyoruz. Bunlardan sadece bir tanesi, geçtiğimiz günlerde Bingöl Belediyesinin 13 mühendisi işe almasıyla alakalı. Bunlar kim? Biri belediye meclis üyesinin kardeşi, biri belediye başkan yardımcısının oğlu, biri Bingöl milletvekilinin yeğeni, biri belediye başkanının oğlu, biri encümen adayı, biri AKP il başkan yardımcısı gibi...

Değerli arkadaşlar, AKP’li olanların, AKP’li olanların akrabalarının, oğlunun, kızının, yeğenlerinin de haricinde bu ülkede dirsek çürütenler var, atamaları bekleyenler var. Bir taraftan yıllardır atamaları gerçekleşmediği için insanlar intihar ederken, bu atamalar iktidarın her kademesinde bulunan bütün yetkililer için bir vebaldir, bir sorumluluktur değerli arkadaşlar.

Bir taraftan hukuk katledilmeye, adalet katledilmeye yine devam ediyor; içler acımayla, yürekler yanmaya devam ediyor. Diliyoruz ve tekrar talep ediyoruz ki yeniden yürekler yanmasın. Cezaevinde ölüm orucunda olan Ebru Timtik 41 kiloya düştü arkadaşlar. Bunu İbrahim için de Helin için de Mustafa için de defalarca söylemiştik. Yine kritik günler başladı. Aytaç Ünsal ve Ebru Timtik için geri dönülmez aşama olmadan adaletle yargılanmanın yolu açılmalı ve adaletin gerçekleşeceği yollar açılmalıdır değerli arkadaşlar.

Yine, bir anne var, aylardır meydanlarda çılgık atıyor, sesini duyurmaya çalışıyor; Melek Çetinkaya arkadaşlar. Diyeceksiniz ki: “FETÖ”dür, şudur budur.” Hayır arkadaşlar. 15 Temmuz sonrasında askerî okul öğrencileri, 18-20 yaşındaki askerî okul öğrencileri o günden bugüne hâlâ cezaevindeler ve müebbet hapisle cezalandırıldılar. Değerli arkadaşlar “Biz kandırıldık, Allah da millet de bizi affetsin.” diyen yetkililer ve Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar dâhil olmak üzere, görevlerine devam ederlerken, bütün bu kötülüğün sebebi 18-20 yaşındaki yurttan kalan öğrenciler mi arkadaşlar? Bunu vicdanlar kabul ediyor mu, bunu insanlık kabul ediyor mu? Müebbet verecek kadar bu çocukların suçu neydi? Gece yarısı, nereye gittiklerini bile bilmeden, uykulu vaziyette oradan alınıp götürülen bu öğrenciler mi sorumlu 15 Temmuzdan? Vicdanlar yaralandı değerli arkadaşlar.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayabilir misiniz Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet, diğer taraftan da değerli arkadaşlar, Diyanet söz konusu olduğu zaman... Aslında Diyanete girmeyecektim.

Değerli arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

Diyanet söz konusu olduğu zaman iktidar vekili arkadaşlarımız hiddetle karşılık veriyorlar.

Değerli arkadaşlar, Diyanet Türkiye Cumhuriyeti'nin maalesef ki devlet çatısı altında kurulmuş bir kurumu. Bu bir peygamberlik kurumu değil, bu bir vahiy kurumu değil, kaldı ki 83 milyonu da temsil eden bir kurul değil. Bir inancın, o da değil, hatta bir mezhebin temsiliyetini yerine getiren bir kurum. Allah bile kendisine inanmayana da kendisine karşı çıkana da yol açıyor, meydan okuyor, söz veriyor ayetlerle. Tek tek girmiyorum onlara, hepsi yazılı, uzatmak istemiyorum. Ne diyor? Diyor ki: "İşte meydan, gelin, siz de sözünüzü söyleyin." Allah bile kendisini eleştirine sözünü kapatmıyorken, sözünü kesmiyorken "İşte meydan, gelin, siz de sözünüzü söyleyin. Kim haklı kim haksız çıksın ortaya." diyor. Kaldı ki toplum içerisinde seçtiği "hak önderi" dediğimiz elçiler bile eleştirilebiliyorken, Allah da onları eleştiriyorken, yanındaki insanlar bile onların "Bu senin kendi şahsi düşüncen mi, yoksa bu bir vahiy mi?" diye kendilerini eleştirip itirazlarını yapabiliyorlarken Diyanet kurumu, kimse kusura bakmasın, sanki Allah bile olsa... Yani kaldı ki herkes inanmak, eleştirmek zorunda değil. Biz insanız, Allah bize akıl vermiş, düşünce vermiş, düşünelim, konuşalım, eleştirelim, sorgulayalım diye. Çünkü bunu zaten kutsal kitaplar da Kur'an da emrediyor arkadaşlar. "Akletmez misiniz, düşünmez misiniz?" diyor. Bu, insan olmanın gereğidir. "Biz sizi dilesydik tek bir çeşit yaratırdık, tek bir halk olarak yaratırdık." diyor Allah ama biz, düşüncelerimizle... Yeryüzünde ne kadar milyar insan varsa o kadar çeşitlilikte düşünce vardır, inanç vardır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Kaya, toparlayabilir miyiz?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Toparlıyorum, son sözlerim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Kur'an'da sadece ve sadece, bakın, ne ateistlere ne şu dinlere ne bu inançlara ne şu inançsızlara, şu ırklara diye bir hedef yoktur, tek bir nokta, tek bir hedef işaret edilir; Hud suresinde, 113'üncü ayette "Zalimlere asla meyletmeyin." der Allah. Peki, zalim kim arkadaşlar? Onu da geçiyorum, sadece son bir ayetle bitiriyorum Sayın Başkan. Toparladım, tamamen kestim konuşmamı. Son bir ayet, kimdir zalim? Kutsal kitaplarda uzak durmamız emredilenler sadece zalimlerdir ve onun da açıklaması vardır; haddini aşanlar, tuğyan edenler, azgınlığa düşenler. Kimileri de insanlar üzerinde Rab'lik taslamaya kalkarlar ve böylece onlara hükmetmek ve onlara kendi düzenlerini benimsetmek isterler. "Şüphesiz onlar zalimlerin ta kendileridir." der. "Müminler zalimlere sevgi besleyemezler, onları veli, dost ve yoldaş edinemezler." der bir başka ayet.

Umuyorum, diliyorum ki adaletten uzaklaşmayalım, zalimlere yakın olmayalım, hukuka sahip çıkalım, insanlığa sahip çıkalım, vicdana sahip çıkalım, ülkemize sahip çıkalım, feryat edenlerin sesine kulak verelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Feridun Bahşi...

Buyurun Sayın Bahşi.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hukuku ortadan kaldıran, Anayasa'yı ilga eden bu ucube sistem kuvvetler ayrılığı ilkesini yok etmiş, birçok yandaş kuruluş oluşturmuş ve oluşturmaya devam ediyor. Şimdi de gözünü barolara dikti, sonrasında meslek odaları geliyor. Yandaş barolar oluşturmak için harekete geçmiştir. Yandaş yargı ise hâlen tıkır tıkır işlemeye devam ediyor.

Bugüne kadar, bir iki örnekle yandaş yargı ne yaptı açıklamaya çalışayım. İlk önce, 2017 referandumunda, yasal olarak mühürsüz oyların kabul edilmemesi gerekirken yasaya aykırı hareket etti ve mühürsüz oyları geçerli saydı. Yine, hiçbir şey olmasa bile mutlaka bir şeyin olduğu 31 Mart yerel

seçimlerinde 4 pusuladan 3'ünü geçerli, sadece başkanlık için verilen oyları geçersiz kabul etti ve iptal etti. O iptal için oy kullanan ve seçimin iptalini sağlayanlardan eski YSK üyesi şimdi nerede biliyor musunuz? Danıştay Başkanı.

Hâl böyleyken şimdi sıra baroları yandaş hâle getirmeye geldi. AK PARTİ Genel Başkanı Erdoğan Eylül 2019'da "Önümüzdeki dönemde ilk çözmemiz gereken meselelerden birinin, barolar başta olmak üzere, tüm meslek teşekküllerinin seçim yöntemlerinin temsili demokrasiye uygun hâle getirilmesi olduğuna inanıyorum." şeklinde bir açıklama yaptı. Temsili demokrasi... Sonrasında, Ankara Barosu ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasındaki hutbe tartışması bahane edilerek uzun zamandır beklettikleri oda seçimlerinin sisteminin değiştirilmesi konusu yeniden gündeme getirildi. Her yasal düzenlemede yaptıkları gibi, bu düzenlemede de yine uluslararası hukuk kurallarıyla, yasa yapma tekniğiyle, devlet aklıyla değil; anlık ve tepkisel öfkeyle bu düzenlemeye kalktılar. Şimdi, son günlerde Sayın Albayrak'a yapılan çirkin saldırı sonrası da yine, sosyal medya ve diğer vasıtaların engellenmesi yönünde tepkisel olarak harekete geçildi.

Değerli milletvekilleri, esasen barolarla ilgili ilk düzenleme rahmetli Özdemir Özok'un Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı döneminde, yani 2008-2009 yıllarında Devlet Denetleme Kurulu Raporu'na girmiş, daha sonra da 2014 ve 2018 yıllarında yine gündeme getirilmiş, her defasında Türkiye Barolar Birliğinin önderliğinde yapılan tepkiler sebebiyle gerçekleştirilememiştir. Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, 24 Şubat 2018 tarihinde tüm baro temsilcilerinin katıldığı toplantıda yaptığı konuşmada, meslek birliklerinin bölünmesi fikrinin FETÖ projesi olduğunu dile getirmişti. Bu projenin, FETÖ'cü olduğu gerekçesiyle kapatılan, öğretim üyeleri de KHK'yle ihraç edilen bir üniversitede yazıldığını, üniversitenin de kapatıldığını ilave etmişti. Ayrıca, meslek birliklerinin ismindeki Türk ve Türkiye ibaresinin çıkarılması ve aynı şehirde, aynı meslekten birden fazla örgüt kurulmasının sakıncalarını da dile getirmişti. Sanıyorum Barolar Birliği Başkanı, bugün de, en azından çoklu baroya karşı olduğunu bu salondaki temsilcisi vasıtasıyla hazıruna açıkladı.

Değerli milletvekilleri, aslına bakarsanız şu anda karşı karşıya bulunduğumuz Avukatlık Kanunu'nu değiştirme isteği; baroların hak, hukuk ve özgürlükler temelindeki taleplerinin iktidarı rahatsız etmesinden kaynaklanmaktadır. Ne zaman siyaset üretmede sıkıntıya düşseler ya Avukatlık Kanunu'nu ya diğer meslek odalarının yasalarını değiştirmekle tehdit edip gündeme getiriyorlar.

İktidar ne istiyor? Kimse verdiği kararlar karşısında durmasın, kimse eleştirmesin, kimse yürütmeyi denetlemesin. Hangi demokraside var bu? Gerçi bu yöntem şekline de demokrasi denilir mi, onu da takdirlerinize bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifiyle iktidar, herkesin barosunu kurmasını istemektedir. Bu işler kızgınlıkla, "Ben yaptım, oldu." mantığıyla olacak işler değildir. Nelere sebep olacağı iyi düşünülmelidir. Meslek birliklerinin birden fazla örgüt kurması ileride tam bir kargaşa yaratacak, bölünmeye, kamplaşmaya, düşmanlaşmaya sebep olacaktır.

Bilindiği gibi, meslek birlikleri, Türk'ün geleneğinde olan Ahilik geleneğinin günümüzdeki yansımalarıdır. Ahilik geleneğinde meslek içi dayanışma, meslek içi yardımlaşma, meslek içi birlik, meslek içi bütünlük vardır. Siz ne yapmaya çalışıyorsunuz? Meslek içi bölünmeyi, meslek içi kamplaşmayı, meslektaşlar arasında düşmanlaştırmayı seçiyorsunuz. Bunun acılarını biz 12 Eylülde dernekler arasında bile -POL-DER ve POL-BİR arasında silah çekilmesiyle- yaşamıştık, çok acı bir tecrübedir. İktidarı elinde bulunduran gücün istediği, doğruları, hakları savunanlar bölünsün, birbirleriyle kavgaya tutuşsun, yürütme yani iktidar da istediği şekilde istediği kanunları çıkarsın, istediği icraatları yapmaya devam etsin.

Şimdi, yapılmak istenen delege seçimini kısaca açıklamaya çalışacağım: 80 ilimizde baro var.

Zannediyorum bugünlerde 34 avukata çıkan Bayburt'ta da baro kuruluyor ve 3+1... Bütün arkadaşlar açıkladı, ben bir kez daha dile getirmek istiyorum. 34 üyesi olan Bayburt Barosu, Barolar Birliği nezdinde 3+1 yani 4 delegeyle temsil edilecek. Benim ilim Antalya, 4.957 üyesi olan Antalya Barosu da Barolar Birliği nezdinde yine 3+1, 4 delegeyle temsil edilecek. Hani temsilde adalet? Hani, hep "Temsilde adalet." diyorsunuz... İlk günden beri Sayın Cahit Özkan diyor ki: "Biz 30 baro başkanıyla toplantı yaptık." Ben on gündür aşağı yukarı 60-70 baro başkanıyla görüştüm, içlerinde AK PARTİ sempatisini, Milliyetçi Hareket Partisi sempatisini, İYİ PARTİ sempatisini avukat arkadaşlarım, baro başkanı arkadaşlarım da var. Benim görüştüğüm avukat arkadaşlarımın hiçbirisi, baro başkanlarının hiçbirisi çoklu baro sistemine taraftar olduğunu söylemedi; tam aksi, karşı olduğunu söyledi. Biraz önce Çankaya Kapısı'nda bulunan avukat arkadaşların da -az önceki dediğim partilerin sempatisini olan arkadaşların- yine burada nöbette olduklarını biliyorum, gerekirse isimlerini dahi verebilirim. Siz ne yapmaya çalışıyorsunuz?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İYİ PARTİ'li yok mu?

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Şimdi, dinler misiniz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, siz devam edin.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Şimdi, arkadaşlar...

Teşekkür ederim, dinleyen arkadaşlara teşekkür ediyorum.

"Temsilde adalet, temsilde adalet..." Temsilde adalet yok ediliyor arkadaşlar. Burada yapılan düzenlemenin gayesini, amacını, faydalarını anlamıyorum. Kürsünün iki tarafında da bulunan bir insan olarak ben çıkarılmak istenen bu yasanın hiçbir faydasını görmedim, görmüyorum.

Dün akşam televizyon programına çıkmıştık Bülent Bey'le birlikte. Bir hâkim arkadaşım aradı, diyor ki: "Biz de mevcut HSK'den memnun değiliz, biz de kendi HSK'mizi kurmak istiyoruz." Bunun sonu yok arkadaşlar, bölünmenin sonu yok. Birlik, bütünlük, bir arada olmak varken, dayanışma varken, meslektaşlar arasında birliktelik varken kamplaşma, ayrıştırma, düşmanlaştırma niye amaçlanıyor, niçin böyle bir şeye giriliyor anlamış değilim.

Şimdi, mevcut, görev yapan hâkim, savcılarının genel durumuna kısaca değinmek istiyorum. 2016 yılında yaklaşık 11 bin hâkim, savcı vardı. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra 4.500 civarında hâkim, savcı meslekten ihraç edildi ama bugün hâkim, savcı sayısı 22 bin. Yani yanlış hatırlamıyorsam, rakamları yaklaşık söylüyorum, son dört yılda 15-16 bin civarında hâkim, savcı alındı. Yani 15-16 bin hâkim, savcı AK PARTİ'nin son dört yılında mesleğe girdi. Şimdi, girenlerin kendilerini tanııtma şekli şu: "Ben falanca il AK PARTİ ilçe yöneticisiydim." Hâkim Ahmet. "Ben AK PARTİ falanca yerin ilçe başkanıydım." Hâkim Mehmet, Hatice, Ayşe. Şimdi, son dönemde alınan hâkim, savcılarının birçoğu sizin yani AK PARTİ'nin teşkilatlarında görev yapan hukukçu arkadaşlar. Şimdi, şöyle bir durum ortaya çıkacak arkadaşlar: Diyelim, ak barolar kuruldu, iyi barolar kuruldu, halk barolar kuruldu; hâkim AK PARTİ'nin falanca ilçesinin yöneticilerinden bir tanesi ya da yöneticisinin kızı, oğlu; AK PARTİ taraftarı yani ak baronun avukatı arkadaşı tutan kişi de yüzde yüz haklı; gidildi mahkemeye, diğer barodan gelen avukatın savunduğu kişi davayı kaybetti, haklı olarak AK PARTİ'li arkadaşın yani AK PARTİ yandaşı olan baronun mensubunun savunduğu kişi de davayı hakkıyla kazandı. Siz burada adalete güveni nasıl tesis edeceksiniz? Davayı kaybeden insan demeyecek mi: "Zaten hâkim AK PARTİ'li, avukat yani baro AK PARTİ'li. E, ben de AK PARTİ'li olmadığım için falanca barodan avukat tuttum, ben kaybettim."

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Eşiniz hâkim değil miydi? Siz, kendiniz de hâkim değil misiniz? Eşiniz şu anda verdiği kararları -İYİ PARTİ'li milletvekilisiniz- böyle mi veriyor?

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Dur, müdahale etme.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Yok, çok güzel oldu.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Karşılıklı olmasın.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Hayır, çok güzel oldu. Ben girmeyecektim o konuya ama madem soruyorsunuz size izah...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Terfi...

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Hayır, hayır. Tamam, sorunu sordun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Beyefendi, eşini sürdürünüz zaten ne soruyorsunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kimse kimseyi sürmedi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sürdünüz, anlatacak şimdi, sürdürünüz.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Arkadaşım, bir soru sordun, cevap vereceğim sana.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Terfiyi de reddediyor ya.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sen herkesi terfi ettir, sen herkesi terfi ettir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Aile birliğini bozarak mı terfi ettiriyorsunuz? Aile bütünlüğünü bozarak mı terfi ettiriyorsunuz? Bırakın bu işleri ya, yeni yeni yöntemlere terfi demeyin.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Kimin aile bütünlüğü bozuluyor ya? Bilip bilmeden konuşuyorsunuz.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Müsaade ederseniz, bu soruya ben cevap vereceğim arkadaşlar.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Eşiniz sosyal medyadan size destek veriyor muydu, vermiyor muydu?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sosyal medya hesaplarında “tweet”lerinizi paylaşıyor muydu, paylaşmıyor muydu? Nasıl bir hâkimlik o zaman?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Terfi dediğiniz bu işte, bak, hınç alıyor, terfi bu. Sosyal medya takip ediyor. Sizi takip ediyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Şikâyet ettiğiniz şeyi yapıyorsunuz, şikâyet!

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Bağırma! Niye bağırıyorsun? (CHP ve AK PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, yapmayın ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen niye bağırıyorsun?

BURAK ERBAY (Muğla) – Kim bağırıldı ilk önce? Kim bağırıldı?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bağırmiyorum ben.

BURAK ERBAY (Muğla) – Hâlâ bağırıyorsun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Bağırmiyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Ya arkadaşlar, yapmayın ya. Şükrü Bey... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Evet arkadaşlar, herkes yerine. Arkadaşlar, yerimize geçelim.

Sayın Bahşi, buyurun.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Sayın Başkan, devam edebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Buyurun devam edebilirsiniz.

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Arkadaşlarımız bir soru sordu, ben o konuya girmeyecektim, benim eşim -yani eşler üzerinden yürümek tabii ki çok şey değil ama- otuz sekiz senedir haysiyetiyle, şerefiyle, onuruyla hâkimlik yapan bir insan. Bütün terfileri, bizim tabirimizle, hâkim, savcı olanlar içinizde var mı bilmiyorum, bilirler ki...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dinlesenize, dinlesenize!

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – ...mümtazen terfi eden...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne dinleyeyim ya? Böyle bir zorunluluk mu var yani? Böyle bir zorunluluk mu var ya?

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Ya arkadaşlar, bir soru sordunuz, cevap vereceğim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Burası ihtisas komisyonu ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Cevabı dinle, dinle!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Böyle bir şey mi var ya?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman niye geriyorsun ortalığı?

FERİDUN BAŞŞİ (Antalya) – Arkadaşlar, otuz sekiz yıllık, her terfisini mümtazen yapmış yani pekiyiyle yapmış bir kişidir benim eşim. Üç defa Yargıtay üyeliğine HSYK ve HSK teklif etti “Feridun Başşı’nin eşi.” dediler. Geçen gün burada, Anayasa Komisyonunda anlattım ben o konuyu, Genel Kurulda da anlattım. Ben 94 puanla hâkimlik sınavını kazanan ve mülakatta elenen bir kız çocuğunun amcasıyım. 86 puanla hâkimlik sınavını kazanan ve ardından mülakat listesinde, “kazandı” listesinde adı olup Feridun Başşı’nin kızı olduğu için bakan talimatıyla listeden çıkarılan bir kız çocuğunun da babasıyım.

Sadece ben kendi yaşadıklarımın bahsedeceğim, madem sordunuz. Eşimle bundan yirmi gün kadar önce, HSK’den duyduğum atama söylentisi üzerine akşam konuştuğumuzda dedik ki: Yani otuz sekiz senelik bir hâkim, son derece başarılı, en üst seviyeden devamlı terfi etmiş bir hâkim, hele hele de bir milletvekilinin eşi bu şekilde bir tayin görmez. Ancak, salı günü beni arayıp dedi ki: “Bugün benim hakkımda bir reddihâkim dilekçesi geldi, reddihâkim dilekçesi geldi.” “Reddihâkim dilekçesinde ne yazıyor.” dedim telefonda. Dedi ki, aynen şu ibareler: “Duruşma hâkiminin eşi 27’nci Dönem -haricen araştırdığımızda- Antalya Milletvekili Feridun Başşı. Biz, bunu yeni öğrendik. Bizim müvekkilimiz de daha önceden Spor Bakanlığı yapmış, hâlen daha İstanbul 27’nci Dönem Milletvekili olan Çağatay Kılıç. 2 milletvekili arasında husumet vardır, hâkim bu sebeple tarafsızlığını yitirmiştir, reddihâkim talebinde bulunuyoruz.” Eşim otuz sekiz senelik meslek hayatında Ankara’da bir defa daha reddihâkim talebi gördü, ikincisi bu, 2 defa toplam.

Şimdi, efendim, hâkimlerle ilgili bu kadar kolay -yani tarafsız hâkimler için söylüyorum- reddihâkim talebinde bulunulmaz. Ben meslek hayatımda hiç görmedim ama eşim 2 defa, birisi de bu olmak üzere... Buna rağmen ben sizin AK PARTİ’li arkadaşlarla bunu konuştum, dedim ki: “Böyle de bir şey var, haberiniz olsun.” “Ya, olmaz, tayin olmaz bu.” falan dediler, sonra da kendilerine gösterdim. Salı günü eşim mümtazen terfi etti yine, üç yılda bir yapılıyor, yani pekiyiyle terfi etti.

Çarşamba günü burada biz dokuz buçuk saat yargı eliyle yaratılan mağduriyetleri konuştuk, yargı eliyle yapılan hukuksuzlukları konuştuk, yargı eliyle çıkarılan kararların yanlışlıklarını konuştuk. 60 ihtilalinden bahsettik, 72’den bahsettik, 80’den, 97’den, 28 Şubattan, 27 Nisandan, kumpas davalarından ve 15 Temmuz sonrasında KHK’lerle ihraç edilip haklarında hiçbir dava bile

açılmamışların mesleklerine, görevlerine dönememelerinden bahsettik. Dokuz buçuk saatin sonunda bana mesaj geldi, eşim mesaj atmış bana diyor ki: “Tayinim çıktı.”

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bahşi, toparlayalım.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Başkanım dinleyelim.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Yani, lütfen. Yani soruldu cevap veriyorum.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Başkanım, çok çok önemli bir konu, hakikaten çok önemli. Bunları anlatmak zorunda bıraktınız, bu aslında yargının utancı, gerçekten utancı. Ben utaniyorum bunu dinleyince, utaniyorum ya inan ki.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Müdahale etmeyin.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Şimdi arkadaşlar, benim eşimin benim sosyal medya paylaşımlarımdan beğendikleri var. “Paylaştı.” denilen 3 tane “tweet”im var.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eşi beğenir ya, ne var bunda, Allah Allah!

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Hayır, bir dakika.

Birisi Kazakistan’ın bağımsızlık günüyle ilgili bir paylaşım. Yahu bundan doğal ne var? Ben Türkçü, Turancı bir insanım, eşim de öyle. Tamam mı? İkincisi: Andımızın okutulmasıyla ilgili bir “tweet.” Üçüncüsü de yine böyle geneli ilgilendiren bir “tweet.” Bunları beğenmiş ya da paylaşmış.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Doğru söylemiyorsun.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Bir dakika kardeşim.

MAHMUT ATILLA KAYA (İzmir) – Hepsi kayıtlı.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Ya, dinler misin? Kardeşim dinlesene!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – FETÖ’cü müsün?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, Şükrü Bey... Arkadaşlar karşılıklı olmasın. (Gürültüler)

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Benim muhatabım sadece burada Başkan. Arkadaşlar, dinleyin o zaman. Muhatablığa girmeyelim. Herkes haddini bilsin, otursun.

Şimdi, eşim beni beğenmiş ya, beni beğenmiş, beni; benimle evlenmiş. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Ya, benim paylaşımıma beğenemez mi böyle bir insan ya? Allah Allah ya, ayıptır ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bahşi, teşekkür ediyoruz.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Otuz sekiz senelik hâkim BAM üyeliğine tayin edildi. Şimdi, siyasileştirse... Bir dakika ya! Bir müdahale etme! Siyasileştirse, diyelim ki siyasileşti -hiçbir zaman siyasileşmez de- kardeşim BAM’da hâkim hâkimlik yapmıyor mu? O zaman, açın soruşturmayı ihraç edin. Böyle bir şey var mı?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – O zaman niye rahatsız oluyorsun hâkimse, niye rahatsız oluyorsun? Kimse bir şeyi savunmuyor da..

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Bir dakika... Bir dakika kardeşim... Ya, bir dinlesene kardeşim!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sen dosyadaki evrakları çıkarıp televizyon ekranlarında sallıyorsun. Bu nasıl bir hukuk ya, neden bahsediyorsun sen? (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şükrü Bey...

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sus otur, sus otur!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Ya dosyadaki dilekçeleri çıkarıp...

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Sus otur! (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Arkadaşlar, arkadaşlar!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Ya bir milletvekilinin eşinden bahsediyor, ayıptır.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen terbiye edici misin ya! (Gürültüler)

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bahşi!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Sabahtan beri bağıriyorsun ya!

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, arkadaşlar. (Gürültüler)

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Türkiye’deki...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Bahşi, sözlerimizi tamamlayalım.

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Bu nobranlık, bu saygısızlık. Tamamlayacağım izin verilirse.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Tamamlayalım.

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Ama bitsin, sessizlik.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Anlattınız. (Gürültüler)

FERİDUN BAŞİ (Antalya) – Arkadaşlar, bu nobranlık, işte bu nobranlık işte bu saygısızlık, bu had bilmezlik Türkiye’yi bu hâle getiriyor.

Şimdi, son kararnamede dikkatimi çeken bir hadise daha var. Ne kadar, illerde kıdemli, seçim sistemini bilen hâkim varsa hepsi BAM üyeliklerine, ağır ceza mahkemesi başkanları, hâkimler BAM üyeliklerine tayin edildiler; seçim hâkimleri tayin edildi. BAM üyeleri seçim hâkimliği yapamıyor. Onun yerine yeni hâkimler atanacak. Yani kendi getirdiklerini atayacaklar dediğiniz gibi. Arkadaşlar, bu saygısız ortamda daha fazla herhangi bir şey söylemiyorum, sözümü burada kesiyorum. Saygıyı hakkedenlere saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz.

1’inci madde üzerinde aynı mahiyetteki önermeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Adalet Komisyonuna

Görüşülmekte olan (2/2999) esas numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Gerekçe: Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğine haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesi ile alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2999) esas numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin kanun teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Ayşe Acar Başaran

Ağrı

Batman

Züleyha Gülüm

İstanbul

Gerekçe: Anayasaya ve evrensel hukuk normlarına aykırı olduğu için teklif metninden çıkarılmasına arz ve talep ederiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2999) evrak numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ederiz.

Turan Aydoğan

Rafet Zeybek

Zeynel Emre

İstanbul

Antalya

İstanbul

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Alpay Antmen

Aydın

Çorum

Mersin

Gerekçe:

Teklifin söz konusu maddesi çoklu baro uygulamasına uyumu öngörmektedir. Çoklu baro sistemi Anayasa'nın 2, 11 ve 135/1'inci maddelerine aykırılık içermesinin yanı sıra anayasal temsilde adalet ilkesi ile Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarıyla da çelişmektedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 1136 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına, “dahildir.)” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve staj yaptığı baroya kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Söz talep eden Suzan Şahin.

Buyurun Sayın Şahin.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sözlerime, insan hakları ve özgürlük ihlallerine karşı itiraz ederek anayasal sorumlulukları ve meslek onurlarını korumak için günlerdir yağmur, sıcak, soğuk demeden mücadele veren; hak, hukuk, adalet nöbeti tutan tüm baro başkanları ve avukat meslektaşlarımı selamlayarak başlamak istiyorum.

Değerli üyeler, yaşadığımız pandemi sürecinde gündemimiz sağlık, ekonomi, işsizlik ve sosyal sorunlara çözüm aramak olmalıyken, yoksullukla, açlıkla mücadele eden vatandaş, çiftçi, esnaf borç batağındaiken biz bugün avukatların tasfiye edilmek, baroların etkisizleştirilmek istendiği, savunma mesleğini güçsüzleştirmek için hazırlanan bir düzenlemeyi konuşuyoruz. İnsanlar, hekimlere sağlığını, hâkim ve savcılara adaleti, avukatlaraysa hak ve özgürlüğünü emanet eder. Savunma, hak ve özgürlüğe saldırıya itiraz edendir. İtiraz edene, muhalefete tahammülü olmayan iktidarınız, itiraz eden herkesi susturmak istemekte, bu nedenle de barolara saldırmaktadır.

Demokrasi için kuvvetler ayrılığı, kuvvetler ayrılığı için de yargının tarafsız ve bağımsız olması gerekmektedir. Bağımsız ve tarafsız bir yargı, sadece ülke üzerinde yaşayan bireylerin değil aynı zamanda hukuk devletinin de güvencesidir. Ancak, iktidara geldiği günden bu yana iktidarlarınız,

Parlamentonun etkisizleştirilmesi ve denetim mekanizmalarının köreltilmesi için azami gayret harcamıştır. HSK'nin yapısını değiştirip hukuk sistemini FETÖ'cü teröristlere teslim eden AKP hükümetleri, hukuku siyasallaştırırken “Barolar siyasallaşmasın.” bahanesiyle barolara operasyon yapmak istiyor. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu sayın üyeler?

Dün, HSK üzerinden hukuka operasyon yapanlar bugünse zamanında FETÖ'nün de ajandasında yazan baroların tasfiyesi ve avukatlık mesleğinin itibarsızlaştırılması yönünde hamleler yapmaktadır. O barolar ki FETÖ'nün sızmayı başaramadığı, hâlâ beyaza beyaz, siyaha siyah diyebilme erdeminde olan özerk yapılar, avukatların sorunlarının iyileştirilmesi için bir çalışma yapılacaksa barolara, avukatlara danışılarak yapılmalıdır. Oysa ki tamamı reddediyor ve istemiyor. 78 baronun itiraz bildirisi yayınlaması, baronun Ankara'ya yürümesini hiçe sayarak, ortak akıldan uzak bu böl, parçala, yönet taktiği Anayasa'ya aykırılık teşkil etmesinin yanında aynı zamanda bölücülüktür de.

Vekil oldukları gün Anayasa'ya sadakat andı içen, namus ve şeref sözü veren AKP milletvekillerine bu yemini hatırlatıyor, anayasal düzen açısından son derece kaygı verici olan bu teklifin daha büyük sorunlar doğuracağı konusunda bir kez daha uyarıyorum. Hukuk sistemine müdahale etmekten vazgeçin, adalete olan inancı yok etmeyin. Unutmayın ki adalet mülkün temelidir. Adaleti bu ülkede kurumsal olarak hâkimler, savcılar, avukatlar tecelli ettirmektedir. Hâkim ve savcılar HSK'nin yapısını değiştirerek yok ettiniz. Hâlâ vicdanı hür hakim ve savcılarımız var elbette. Sözümüz asla onlara değil, talimatla hareket edenlere, cübbesinin önünü ilikleyenlerdir.

Değerli üyeler, Anayasa'nın 135'inci maddesinde belirtildiği gibi “kamu hukuku tüzel kişileri” olan baroların 3 temel görevi bulunuyor. Bu görevler: Avukatların eğitimleri, avukatlarla yargının, avukatlarla müvekkillerinin ve avukatlarla avukatların ilişkilerinin düzenlenmesi, hukukun üstünlüğünün sağlanması ve hak arama özgürlüğünün temin edilmesidir. 19 Mayıs'ta Türkiye Barolar Birliği ve 80 baro söz konusu düzenlemenin geri çekilmesini talep etmişti. 1 Haziran'da gerçekleştirilen Baro Başkanları Toplantısı Sonuç Bildirgesi'nde ise bu değişiklik hazırlıklarının asıl muhatabının barolar ve Türkiye Barolar Birliği olması ve teklifin geri çekilmesi gerektiği vurgulanmıştı. Hâlâ da şu an yüce Meclisin kapısında hukuk devletinin zarar görmemesi adına mücadelelerine devam ediyorlar, sonuna kadar da edecekler. Bir avukat olarak, gösterdikleri bu dirençten onur duyuyor, kendilerine reva görülen muameleyi şiddetle kınıyorum.

Adil yargılanma hakkının uygulanması, korunması, geliştirilmesi, güçlendirilmesi bağımsız mahkemelerin olduğu kadar bağımsız avukatların da varlığına bağlıdır. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu “Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.” diyerek mesleğin yargının kurucu unsuru olduğunu açıkça ifade eder.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Şahin, toparlayabilir miyiz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Yargının kurucu unsuru olan avukatların, şu an Meclisin dışında bekleyen baro başkanlarının görüşlerini neden Komisyonda değerlendirmeye almıyorsunuz? Neden Komisyonzunuz baro heyetini kabul edip görüş almıyor? Çünkü korkuyorsunuz, çünkü burada yapacakları konuşmaların yüzünüzü kızartacağını, cevap veremeyip yüzlerine bakamayacağınızı çok iyi biliyorsunuz. Meclis kapısında baro başkanlarını bekletip dinlemeye tenezzül etmeyişiniz tarihe bir garabet olarak geçecek. Yasaklarınızdan, engellemelerinizden elbette önce yüce milletimiz, hak arayıcıları ve tabii ki hukukçu olarak sizler zarar göreceksiniz. Avukatlar ve halkımız yaşadığınız bu zulmü asla unutmayacak. Çünkü bu düzenleme sadece avukatlarla ilgili değil, avukatların savunmalarını üstlenecekleri halkımızla da doğrudan ilgilidir.

Değerli üyeler, Avukatlık Yasası'nın değiştirilmesi istendiği ileri sürülen 2 maddesi yani 76 ve 95'inci maddelerinde barolara insan haklarını ve kamunun çıkarlarını savunma görevi yükleniyordu.

76'ncı maddeye göre “Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlâkını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.” Hiçbir hukukçunun talebi ve onayı olmadan, oldubittiyle şu an önümüze konan bu düzenlemeyle hayata geçirilmek istenen çoklu baro sistemi aynı yetkileri alacak olan baroların yetkileri bölünerek maddi yetersizliklerinden dolayı mesleki eğitim kalitesini azaltacaktır.

Arkadaşlar, avukatlar toplumun hak arama özgürlüğünün temsilcileridir. Bu nedenle, avukatların meslek odası olan barolar kamu kurumu niteliğindedir ve meslek odası olmalarının yanında hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak, korumak ve yerine getirilmesine müdahil olmaktadır. Barolar, kamusal özelliği olan meslek örgütleridir ve demokratik örgütlerdir. Türkiye’de hukuk güvenliğinin, yargı bağımsızlığının, kuvvetler ayrılığının da önemli dinamiklerinden biridir. Bir ülkede demokrasinin varlığıyla baroların bağımsızlığı doğru orantılı olup, eğer bir ülkede barolar bir meslek örgütü olarak bağımsız bir biçimde iktidarın vesayeti, denetimi, yönlendirmesi ve baskısı olmadan faaliyette bulunabiliyorlarsa o ülkede demokrasiden söz edilebilir, aksi durum otokrasidir.

AKP’nin baroları siyasi araç olarak kullanma arzusunun bir uzantısı olan bu düzenleme hak arayan kişilerin, örneğin şiddet gören bir kadının veya istismara uğrayan bir çocuğun bağımsız avukata erişimini zorlaştıracaktır.

Bir kentte birden fazla baro olursa alt kimlikler, siyasi fraksiyonlar, dinler, mezhepler üzerinden baro oluşursa demokrasi, hukuk paydası ortadan kalkar. Hâl böyle olunca kimlik temelli hak talepleri ortaya çıkar. Demokrasi mücadelesi verilemez ve parçalanma olur.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Şahin, toparlayabilir misiniz...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, kaçınıcı dakikadayım Allah aşkına?

Baroların demokrasi, yargı bağımsızlığı, insan hakları talep eden, çevre duyarlılığı olan bir yapı olmaktan çıkarılması, iktidarın uyumlu bir unsuru hâline getirilmek isteniyor.

Sayısal anlamda büyük baroların delege sayısı tırpanlanarak Barolar Birliği seçiminde üye sayısı az olan barolarla eşitlenmesi sağlanmak ve üye sayısından kaynaklı doğal hakları kaldırılmak isteniyor. Hâlihazırda baroların seçim usulleri ve işleyişlerine dair süregiden tartışmaların ardında yatan asıl meseledir. Yani baroların siyasi iktidarın denetimi altına girmesi ve muhalif seslerin ortaya çıkmasının önlenmesi kurnazlıktır.

Değerli üyeler, çoklu baro sistemi üye sayılarına göre baroların Türkiye Barolar Birliğine delege göndermesindeki haksızlıklar yaratacaktır. Baroların yönetim kurullarının seçilmesinde nispi sisteme geçilmesi baro yönetim kurullarında karar almayı güçleştirecek ve hatta çoğu zaman imkânsızlaştıracaktır. Adalet Bakanlığının verilerine göre 147 bin avukat bulunuyor. Meslektaşlarımızın onlarca sorunu varken “Bu sorunlar yetmedi, başka sorunları da olsun.” diye AKP, bu Anayasa’ya aykırı düzenlemeyi önümüze koydu.

Avukatların son yıllarda ekonomik problemleri pandemi sürecinde katlanarak arttı. Yargının üç sacayağından biri olan avukatların adli iş ve işlemlerin 15 Haziran 2020 tarihine kadar durdurulmasıyla birlikte meslekten hiçbir kazanç sağlayamamalarına ek olarak ofis giderleri, çalışan maaşları, vergi ödemeleri gibi gider kalemlerinde hiçbir değişiklik olmadı.

Sevgili arkadaşlar, gelin, avukatların mesleklerini iyi bir şekilde icra edebilmeleri için her şeyden önce hukuk fakültelerinin kontenjanlarını düşürülelim, hukuk mezunlarının alternatif mesleklerle

yönelmelerini teşvik edecek çalışmalar yapalım. Gelin, hâkim savcı adayları devletten 6 bin TL civarında maaş alırken, sigortalanırken, stajyer avukatların devletten herhangi bir ücret almamalarının, sigortalarının olmamasının yarattığı haksızlığı ortadan kaldıralım. Gelin, para kazansa da kazanmasa da sigorta primleri, vergileri, kira giderleri ödemesi yapmak zorunda olan avukatların devletten ve barolardan destek almalarını sağlayalım. Gelin, artan mezun sayılarıyla adli yardım hizmetiyle CMK görevlendirmelerinden avukatların eline geçen üç kuruşa düzenleme getirip en az asgari ücret düzeyine çekelim. Gelin, Avukatlık Yasası'na aykırılık teşkil eden bu ücretlerden alınan yüzde 18 KDV ve yüzde 20 stopaj vergisini kaldıralım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Şahin, son cümleleri alalım.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Gelin, avukat meslektaşlarım için yaşanabilir insanca düzenlemeler yapalım. Ama nerede... Asıl sorunlar sizi ilgilendirmiyor, siz “Her şeyi, herkesi ben yönetirim.” derdindesiniz. Bu inat, ego nereye kadar? İşte, tüm bu nedenlerden dolayı şu an barolara ve hukuk sistemimize darbe yapılmaktadır. İktidara en güçlü muhalefeti sivil toplum örgütleri, meslek odaları yapıyor. Hangi iktidar olursa olsun bütün muhalefeti hukukun içinde yapan bitiremedikleri muhalefet var; dert bu. İtiraz ediyor olmaları... Bizim derdimiz ne? Hak, hukuk, adalet, demokrasiyi korumak, yüceltmek. Çoklu baroların kurulması, hukuk güvenliğinde bir parçalanmaya yol açabilme riski taşımaktadır. Bu düzenleme derhâl geri çekilmelidir. Ne yaparsanız yapın avukatlar susmayacaklar, biat etmeyecekler, düğme iliklemeyecekler, hak mücadelemiz sonuna kadar devam edecek.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası, Sayın Erdal Aydemir'de.

Buyurun Sayın Aydemir.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; tabii gecenin bu saatinde söz alıp konuşmak belki psikolojik anlamda, enerjimizin düşmesi anlamında biraz zor ama yine de konuşmaya çalışacağız. Arkadaşlar, şimdi burada bulunan birçok meslektaşımız sanır ki bu Barolar Birliğiyle ilgili veya barolarla ilgili yasa teklifi sanki Diyanet İşleri Başkanlığı ile Ankara Barosunun karşılıklı birbirleriyle yaşamış oldukları polemikler neticesinde gündeme geldi, gündeme sokuldu. Yok, böyle bir şey yok. 2009 itibarıyla bu avukatlar ve barolar yasasının değişmesinin temelinde, Gülen, FETÖ örgütünün yapmış olduğu bir projeksiyondur bu. Bu projeksiyon, özellikle girilen seçimlerde bir türlü Barolar Birliği yönetiminin ele geçirilememesinden kaynaklı, barolara ve Barolar Birliğine yönelik bir düzenlemenin yapılması ihtiyacından kaynaklandı; hatta, o zaman şöyle bir tartışma vardı: İstanbul'u ilçelere bölüp her ilçeye bir baro tahsisine gidilmesi yönünde bir görüş hâkimdi ancak bu uzun süre yapılan tartışmalar ve o an, o zaman ki bütün avukat ve baroların ortaya koymuş olduğu tavırlardan kaynaklı bir türlü yaşama geçirilemedi ta ki günümüze gelinceye kadar. Yani şunu söyleyelim: Bu projeksiyon, bu çalışma, bu barolar birliği taslağı yine FETÖ terör örgütünün yargıya yönelik yapmış olduğu çalışmaların bir devamı.

Maalesef ki şu anda da toplumu kutuplaştırma, toplumu bölme ve çatıştırma neticesinde toplumu rahat bir şekilde yönetmeyi kendisine bir strateji olarak benimsenmiş olan AKP iktidarının yargının 3'üncü sacayağı olan barolara ve avukatlara ayar vermesi, özellikle de sarayın, AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın inat üzerine ülkeyi yöneterek getirmiş olduğu son kerteden biri. Arkadaşlar, bakın, bu teklif yasalaşırsa neler yaşanacak? Özellikle barolar ve avukatlarla ilgili... Her ideolojiye, dünya görüşüne, etnik kökene, inanç ve anlayışa göre barolar kurulabilmesinin önü açılacak. Her baronun dünya görüşüne, ideolojisine göre avukat cüppelerinin kiminin siyah, kiminin sarı, kiminin mavi, kiminin de

pembe olması demektir. Avukatlar arasında ayrışmaya, bölünmeye hatta kavgalara neden olacaktır. Savunmanın etkisiz olduğu, güçsüz olduğu yargıdan adalet çıkması mümkün olamaz, olmayacak bir duruma gelecektir. Vatandaşlar ideolojik görüşleri doğrultusunda kendilerine yakın olan barodan avukat tutacak, bu da toplumdaki bölünmeyi, ayrışmayı artıracaktır. Çoklu baro bir yönüyle toplumsal barışa hizmet vermek yerine tam tersine toplumun huzurunu, barışını bozacaktır. Savunmaya güven azalacak, vatandaş toplumda yerleşen “Hâkim tut.” algısının yanında adliyede güçlü olan, iktidara yakın olan barodan avukat tutacak duruma gelecek ve bu da adaletin gerçekleşmesi anlamında çok ciddi sıkıntılara sebep olacaktır. Barolar aracılığıyla vatandaşa doğrudan adalet hizmeti sunan ve bugünkü işleyiş düzenine uzun yıllara dayalı emek ve işleyiş düzeylerinde ulaşım sağlayan CMK, zorunlu müdafilik, adli yardım hizmetlerinin aksaması burada da karmaşaya yol açacak, vatandaşın mağdur edilmesine sebep olacaktır. Özellikle bu noktada, bu teklifi hazırlayan AKP’li vekillere veya ilgili kişilere bundan sonraki CMK ve adli yardım uygulamasının ne şekilde olacağı... Uygulamada adli yardım ve CMK ödemelerinin yapılmasında çok ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Bunun ödemesinin nasıl yapılacağı, adli yardım ve CMK dosyalarının nasıl dağıtılacağı... Veya diyelim ki iktidar partisine yakın barolar kuruldu, bu barolara mensup olan avukatların özellikle ve öncelikle kollukta, karakollarda, jandarmada CMK kapsamında ihtiyaç duyulan avukatların sürekli iktidara yakın olan barolardan çağırılması pratik olarak yaşanacaktır. Bakın, bunu bir yere not edin: İleriki zamanda, bu teklifin yasalaşması hâlinde, çok ciddi bir şekilde, baroların, avukatların gündemine girecek ve bu sıkıntı sürgit devam edecektir, yaşanacaktır; bunu hep birlikte göreceğiz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydemir, toparlayalım.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yargının diğer mensupları olan hâkim, savcı soruşturma, kovuşturma, yargılama yaparken, iddianame ve karar yazarken ilgili avukatların bağlı olduğu baroya göre tavrını belirleyecek bir hâle gelecektir. Diyelim ki herhangi bir davayla ilgili siz yargıya başvurdunuz, mahkeme yargıcının yapacağı ilk iş ne olacaktır? İlk iş, sunulan vekâletnamenin hangi baro tarafından sunulmuş olduğu ve bu vekâleti sunan avukatın hangi baroya mensup olduğu şeklinde olacaktır. Savcı ise hazırlayacağı iddianameye, karar verecekse yazacağı karara, avukata göre karar vermek ve hüküm kurmak zorunda kalacaktır. Zaten şu anda, son dört yıl içerisinde, ayrıca şu an huzurda bulunan Adalet ve Kalkınma Partisinin tüm vekillerine sorum şu, umarım ki cevaplarlar: Son dört yıl içerisinde, AKP’nin il ve ilçe teşkilatlarında yöneticilik ve çeşitli görevlerde bulunmuş avukatların, hâkim ve savcılık görevine geçen bu avukatların sayısı kaçtır ve şu anda hangi mahkemelerde görev yapmaktadırlar? Bu, başlı başına bir sorun olarak ortada dururken bir de bunun yanına iktidar partisine veya AKP’ye yakın olan baroların kurulması ortada yargı diye bir şey kalmayacağının açık bir göstergesi ve ölçütü olacaktır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Aydemir, toparlayalım.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Tabii, ben yarınki gündemimizde de konuşma haklarımı saklı tutarak... Çünkü konuyla ilgili söylenmesi gereken çok çok şey var, bundan dolayı burada konuşma hakkımı saklı tutuyorum. Bu teklifin yargı sistemine herhangi bir katkı sunmayacağını, tam tersine yargıyı tüm onuruyla, haysiyetiyle ayakta tutan savunmanın da iktidar tarafından bölünüp parçalanması sonucunu yaşatacağını, avukatların hiçbir şekilde cübbelerine ilik açılmasına izin vermeyecekleri ve cübbelerine düğme diktirilmesine asla ve kata bir kez daha izin vermeyeceklerini huzurlarınızda tüm hazırınla paylaşıyorum, savunmayı rahat bırakın diyorum.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Sayın Behiç Çelik...

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, gece yarısını geçtiğimiz bu saatlerde sizlerin zamanını fazla istismar etmeden arzımı ifade ederek konuşmamı sonlandırmak istiyorum.

Bugün, yapmış olduğumuz önceki konuşmada, özellikle Türkiye'nin son on yıldaki Anayasa hareketleri üzerinde durarak görüşmekte olduğumuz Avukatlık Kanunu Teklifi üzerindeki değişikliklerle ilgili bağlantıları ifade etmiştim. Şimdi, buradan şöyle bir giriş yapmamız gerekiyor: Türkiye'de adli kolluğun önemli mercilerinden olan jandarma ve polis üzerinden gitmek istiyorum. Bu her iki kurumun da bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı Türkiye'nin en önemli bakanlıklarından biridir. Türkiye'de, mevcut genel kolluğun sayısının 540 binin üzerinde olduğunu biliyoruz; bunların sadece 280 bini Emniyet Genel Müdürlüğü kadrosudur, onun dışında çok büyük oranda ağırlıklı olarak Jandarma Genel Komutanlığı ve biraz da Sahil Güvenlik Komutanlığı vardır.

Şimdi, bunlar, gerek mahalli iddia makamlarına, cumhuriyet savcılarına bağlı olarak çalışan birimlere sahiptir gerekse mülki görevleri ifa eder. Burada icra erkinin verdiği emirleri yerine getiren idarenin yetki ve hizmet alanı ile adli mercilerin yetki ve hizmet alanı kesişen daireler şeklindedir. Bu arada bir muvazene vardır, devlet aslında böyle şekillenmiştir ve böyle idare edilir ama bu kesişen alanlarda bulunan yetki karmaşası, bir anlamda yargı erki ile icra erkinin müthiş bir dengesini de ortaya çıkarır. Burada tartışmalar olur, eleştiriler olur, kavgalar olur yani cumhuriyet savcılarıyla, hâkimlerle idari makamların sürtüşmeleri olur ama bu adaletin tecellisine en büyük katkı yapan tartışmaların başında gelir. Bu ara, yanılmıyorsam 2004 yılına kadar, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun geçerli olduğunu düşünürsek, o kanunda çok güzel ifade edilir. Burada, savcıların fonksiyonu, rollerinin ne olduğu ifade edilirken, diğer idari makamlara da cumhuriyet savcısı yetkilerinin tanındığını, mesela genel arama yetkisi, gözaltı yetkisi gibi yetkilerin serpiştirildiğini görürüz. Burada, acil durumlarda, kamu düzenini sağlamak için böyle bir yetkinin idari makamlara kısıtlı da olsa tanındığını görüyoruz ama HMK çıktıktan sonra -Hukuk Muhakemeleri Kanunu- yani iktidar partisinin yapmış olduğu kanunla birlikte bu tartışmalı gördüğümüz yani iki dairenin kesişim alanı içerisindeki yetki, daha çok yargı erkine doğru dönüştürülmüş ve o alanda yargının kesin hâkimiyeti sağlanmıştır. Şimdi idare burada boşluğa düşmüştür, idare atacağı her adımda kiminle adım atacak? Tabii polisle atacak, tabii jandarmayla atacak; atacağı her adımda maalesef durdurulmuştur ve kamu düzenine ilişkin AK PARTİ hükümetlerinin büyük bir sıkıntıya girdiğini de bu arada görüyoruz. Zaten AK PARTİ şöyle bir icrayetki kullanmıştır: Yıkmıştır, yıkmıştır, yıkmıştır. Her yıktığından sonra yeniden yapmak için mücadele vermiştir. “Bizi kim yanılttı?” “Biz nasıl bu hataya düştük?” diye kendi yıktığı binayı yeniden yapma cihetine gitmiştir ve böylece polis yıpratılmıştır, Jandarma yıpratılmıştır, Sahil Güvenlik yıpratılmıştır, adli makamların hepsi yıpratılmıştır.

Buradan hareketle, şimdi, size bir Cumhuriyet Savcısından bahsetmek istiyorum; o da Zekeriya Öz. Tabii, ne zaman başladı bu olay? 2010 referandumuna değinmeyeceğim, ondan önce başladı yani ben o zaman da milletvekiliydim, 23'üncü Dönem milletvekiliydim. Görmüş olduğumuz tablo şuydu o zaman: Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde henüz yasa da çıkmış değildi; FETÖ grubunu yetkilendiren, o zaman 7 kişilik Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu iktidar tarafından baskı altında tutularak bazı özel yetkili savcılar, özel yetkiler mahkemeler ihdas edildi. İşte, Zekeriya Öz de bu özel yetkili savcılardan biriydi. Biri de Erzurum'daydı, biri de İzmir'deydi, sonra görevden alındı. Şimdi, bu Zekeriya Öz'e Başbakanlıktan zırlı Mercedes gönderildi. Şimdi, neden Zekeriya Öz diyorum? Savcı, savcının emrinde savcıya harfiyen uyan, savcıya âdeta taparcasına bağlı, biat etmiş polis grupları vardı. Onlar, Türkiye'de polis teşkilatlarının içerisinde ayıklanarak –hatta biri de Ankara Emniyetindeydi- İstanbul'a götürüldü, Zekeriya Öz'ün emrine verildi ve operasyonlar ondan sonra başladı. Bu da

yetmedi, özel yetkili mahkemeler, ağır ceza mahkemeleri oluşturuldu, ağır ceza reisleri atandı bu 7 kişilik HSYK'ye, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna baskı yaparak.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Çelik.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Tamamlayacağım efendim, az kaldı.

Böylece Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, tabii, ağır ceza reislerini de atadı. Demek ki burada polis, savcı ve hâkim 3'lüsü aynı ekolden yani FETÖ'den devşirilen, getirilen grup. Arkadaşlar, şimdi, buradan adalet tecelli eder mi? Zir Vadisi'nde bunlar kazı yaptılar, Ankara Gölbaşı'nda kazı yaptılar, Ümraniye vakasını lütfen unutmayın ve ben bir milletvekili olarak Silivri'ye gittim, gerçekten utandım o zaman. Silivri'ye gittiğim zaman kime gittim, onu da ifade edeyim: Engin Alan Paşa'ya gittim. O da Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir dönem milletvekilliği yaptı ve tutukluydu. Dört yılı aşkın Türkiye Cumhuriyeti'nin Özel Kuvvetler Komutanlığını yapmış bir Generali cezaevlerinde tuttunuz, tuttular. Kim tuttu? Tekrar ediyorum: Polis, Savcı Zekeriya Öz, ağır ceza reisi, ağır ceza mahkemesi.

Şimdi, bugüne gelelim. Bugün, bu polis, savcı, hâkim birlikteliğine idareyi koyduk, idareyi. İdare nasıl olur? Ankara Valisi pandemiyi gerekçe göstererek -FETÖ'den mi bu taktikleri öğreniyorlar, onu tabii ki tartışabiliriz- baro başkanlarını burada tutuyorlar ve onlara eziyet ediyorlar, gaz sıkıyorlar. Ben de idarecilikten gelmiş bir kişiyim, böyle bir şey görmedim, böyle bir anlayış yok. Yani polis, savcı ve hâkimin yanına şimdi kimi koyduk? Bir de valiyi koyduk; bakın, idarecileri koyduk. Bu yetmedi, bu değişikliği yapacağız, bir de avukatları koyacağız. Çünkü majestelerinin avukatlık birimi olacak yani barosu olacak. Böylece, baroyu da koyduğumuz zaman ne olacak? FETÖ'den daha korunaklı, daha sağlam bir süreci hep birlikte göreceğiz ve çalıştırmaya başlayacaksınız. Sonra, fazla değil, iki sene sürer veya sürmez “Ya, böyle gitmiyor.” diyeceksiniz. Biz aldanılmışız, yanılmışız gelin tekli boraya dönelim diyeceksiniz yani burada bunu ben, milletvekili olarak, huzurunuzda ifade etmek durumundayım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, teşekkür ederiz Sayın Çelik.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Bağlayalım.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Onun için bunun doğal sonucu olarak bir AKP devleti yaratmaya çalışıyorsunuz ama Türkiye Cumhuriyeti tek bir devlettir, AKP devleti olmaz. Size halk niye oy veriyor? AK PARTİ'ye niye oy veriyor? Ey AK PARTİ, siz ülkeyi adaletle, dürüstlikle ve halkın size verdiği yetkiler çerçevesinde yönetin diye oy veriyor, devleti tahrip etmeyin ve özellikle işsizleri, fakirleri koruyun, adaletle hükmedin diye size oy veriyor.

Sözün özü, Sayın Başkan, eski Yunan'da Eflatun diyor ki: “Devleti korumakla yükümlü olanlar, farkında olsun veya olmasın, devleti yıkmakta kararlıysalar o devleti hiçbir güç yıkılmaktan kurtaramaz.” Gelin, bu devleti yıktırmayalım, daha da büyütelim diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

2'inci madde üzerinde aynı mahiyetteki önermeleri okutup birlikte işleme alacağız.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Adalet Komisyonuna

Görüşülmekte olan Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Gerekçe:

Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngeren bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Züleyha Gülüm

Ayşe Acar Başaran

Abdullah Koç

İstanbul

Batman

Ağrı

Gerekçe:

Anayasaya ve evrensel hukuk normlarına aykırı olduğu için teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turan Aydoğan

Rafet Zeybek

Zeynel Emre

İstanbul

Antalya

İstanbul

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Alpay Antmen

Aydın

Çorum

Mersin

Gerekçe:

Teklifin söz konusu maddesi, “çoklu baro” uygulamasına uyumu öngörmektedir. ‘Çoklu baro sistemi’ Anayasa’nın 2,11 ve 135/1 ‘inci maddelerine aykırılık içermesinin yanı sıra Anayasal temsilde adalet ilkesi ile Anayasa Mahkemesinin önceki kararıyla da çelişmektedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 - 1136 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “yer barosuna” ibaresi “baroya” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Tutdere, süreniz beş dakika.

Buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, özellikle bu teklifin hukuk camiamıza ne getirdiği, demokrasimize neler getirdiği konusunda, iki günden beri, özellikle burada, arkadaşlarımız başka olmak üzere, bütün konuşmacılar ifade ediyorlar.

Bu teklifte halkın, milletin, devletin yararına hiçbir şey yoktur. Bu konuda baro başkanları açıklamalar yaptı; Türkiye’de yazarlar, aydınlar açıklama üstüne açıklama yapıyorlar. Bütün kesimler, iktidar olarak, teklif sahipleri olarak sizleri uyarıyorlar, ancak öyle anlaşılıyor ki bütün uyarılara rağmen

sizler, ayrıştıran, avukatları bölen bu teklifte ısrarcı olacaksınız, öyle görünüyor, öyle anlaşıyor. Biz de tarihe, milletimize ve mesleğimize karşı olan sorumluluğumuzun gereği olarak sizleri bir kez daha uyarıyoruz. Buradan açıkça ifade ediyorum; on sekiz yıl fiilen avukatlık yapmış, baro organlarında yaklaşık sekiz yıl çalışmış, en son da baro başkan yardımcısı olarak görev yapan bir hukukçu olarak, milletvekili olarak ben de sizleri uyarıyorum. Çoklu baro sistemi, Hukuk sistemimize, demokrasimize bir ihanettir. Avukatları ayrıştıran, baroları bölerek demokrasiye ve hukuka hiçbir katkınız olmayacaktır. Bakınız, özellikle teklifte imzası bulunan 44 avukat meslektaşına seslenmek istiyorum: Sizler bu teklife imza atmakla kariyerinizi, belki de bugün Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekilliğinizi borçlu olduğunuz kendi mesleğinizi, bir nevi kendi varlık sebebinizi kendi ellerinizle imha ediyorsunuz. Belki de milletvekilliğiniz bittiğinde tekrar baroya dönüp avukatlık yapmak zorunda kaldığınızda artık sizin avukatlığınızı, mesleğinizi ifa edeceğiniz, çocuklarınızın nafakasını sağlayacağınız ortada bir baro kalmayacaktır. Onun için gelin hep birlikte bu yanlıştan dönelim. İktidar olarak her ne kadar teklifi çoğulculuk, temsilde adalet sosuyla süsleyip kamuoyunun önüne koyduysanız da inanın ki buna kimse inanmıyor, ne avukatlar inanıyor ne Türkiye’de seçmenleriniz inanıyor ne de bu millet inanıyor. Herkes burada niyetinizin ne olduğunu çok iyi biliyor. Bütün milletimiz bunun farkındadır.

Bakınız, daha dün biz burada komisyon çalışmalarını tamamladıktan sonra arkadaşlarımızla beraber Türkiye Büyük Millet Meclisinin kapısında bekleyen baro başkanlarımızı ziyaret ettik. Kimler vardı orada? Doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine bütün illerden baro başkanlarımız vardı. Özellikle bir şey dikkatimi çekti. Güneydoğudan gelen baro başkanlarımız, sizlerin, onların yaptığı her açıklamaya “bölücü” dediğiniz bölgenin baro başkanları barolar bölünmesin, Türkiye’ye bölücülük bulaşmasın diye, bu çaba için gelip sabaha kadar o banklarda hâlâ oturuyorlar, nöbet tutuyorlar. Bu talepler, bu konuşmalar çok kıymetli.

Hepiniz çok iyi hatırlarsınız, eğer siz bu taleplere, uyarılara kulak asmazsanız geçmişte Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında rahmetli Kamer Genç’in kürsüde size yaptığı gibi... Hatırlarsınız, sizi ve partinizi uyarıyordu, “Siz gelecekte bu cemaatten çok çekeceksiniz, bu anlayışınızla, bu cemaatle kol kola yürümenizle en büyük zararı siz göreceksiniz.” demişti. Zaman geçti, Sayın Genç haklı çıktı ve FETÖ terör örgütünün darbe teşebbüsünden hem devlet olarak millet olarak hepimiz zarar gördük ama en başta sizler zarar gördünüz. Biz de bugün uyarıyoruz. Sizi, Türkiye’nin temellerine dinamit koyacak, hukuku, avukatları ayrıştıracak bu projeden vazgeçmeye davet ediyoruz. Lütfen toplumun bütün kesimlerinden yükselen bu sese kulak verin.

Sayın Grup Başkan Vekilim, siz de avukatsınız, bu sese kulak verin. Sizin partinize oy veren avukatlarla da görüşüyoruz, hiçbirisi bu çoklu baroyu desteklemiyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bir saniye Başkanım... Daha yeni başladım Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Beş dakika doldu.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tamam efendim, toparlıyorum.

İşin özü bu. Çoklu baroda her ne kadar –niyetiniz- HSYK’de yaptığınız gibi, yürütmeye uyumlu hâkimler nasıl oluşturduysanız yürütmeye uyumlu avukatlar ve yürütmeye uyumlu bir savunma ortaya çıkararak sarayın emrinde bir savunma yapmaya çalışsanız da sizin bu projeniz hem avukatlar camiasında hem de milletin vicdanında kesinlikle kabul görmeyecektir. Bu Komisyonunda oy çoğununuzla geçirebilirsiniz, belki sayısal çoğunluğunuz buna yetecek ancak öyle emin olun ki sizin bu hukuk dışı teklifiniz hiçbir zaman halkta ve millette karşılık bulamayacaktır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Bir şey daha söyleyip bağlayacağım. Hiçbir şekilde şunu akıldan çıkarmamak lazım: Hak kuvvetten üstündür. Bunu herkesin bilmesi lazım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Sayın Hasan Özgüneş, buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Değerli arkadaşlar, herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, biz savunmayı tartışıyoruz. Hak, hukuk, adalet, eşitlik, özgürlük, demokrasi, vicdan; bunlar on bin yıllık insanlığın hafızasıdır ve mücadelesi sonucunda ortaya konulan kavramlar ve aynı zamanda değerler manzumesidir.

Şimdi hep söylenilir: “Hukuk bir gün herkese lazım olur.” Saddam çok güçlü bir insandı kendi iktidarı itibarıyla, araç gereçleri de çoktu, toplumu da zapturapt altına almıştı ama yargılandığında bir şey söylüyordu yargılayan hâkime: “Beni adaletli yargılayın.” Şimdi, hâkim ne diyordu biliyor musunuz? “Bu kanunları sen yapmışsın, seni senin kanunlarınla yargılıyorum.” diyordu. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, hukuk bir vicdan işidir, bir zihniyet işidir. Vicdanımı karartanlar, zihniyetini karanlık dehlizlerden alarak gelen herhangi bir anlayış hukuktan anlayamaz, hukukun gereklerini de yerine getiremez.

Şimdi, mesela toplumların tarihine baktığımızda -krallıklar, firavunlar- işte Hammurabi Kanunlarından öncesinde Sümerler’de başlar, kanun vardı, devletle birlikte kanun oluşmuştu ama öncesi toplumlar on bin yıl boyunca ahlakla kendilerini yürüttüler, inanç ölçülerıyla kendilerini yürüttüler. Devletle birlikte oluşan kanunlar sürekli çatışma yarattı çünkü iktidar olanlar, ezilenleri hiçbir zaman özne olarak görmediler, hak, hukuk sahibi olarak görmediler. Onlar kadını da toplumu da emekçileri de âdeta nesne ve köle olarak gördüler. Onun için köleciler toplumlar iki bin yıl sürdü yani. 19’uncu yüzyılın sonlarında kölecilik belki önemli oranda aşıldı ama hukuk anlayışı ile kanun anlayışı birbirinden farklıdır. Kanun devleti ile hukuk devleti asla bir değildir. Her kanun hukuku ifade etmez. Hukuk hak demektir, hak herkesindir; hayvanlarındır, insanlarındır, doğanıdır aynı zamanda. Bu, toplumsal sözleşmelerle güvence altına alınır; bunun için de Anayasa denilmiş.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 17’nci yüzyılın sonlarında Montesquieu politik gücü üçe ayırıyor: Bir, yasama; iki, yürütme; üç, yargı. Niye bunları yaptılar? Eskiden krallar vardı, hanedanlar vardı, derebeyler... Her şey onlardı. Osmanlı’da da öyledir; iktidar için kendi çocuklarını öldürebiliyorlardı, onu meşrulaştırmışlardı. Şimdi: hak, hukuk ve yargı... Eğer değerli arkadaşlar, siz bu yasama, yürütme, yargı ayaklarının her birini dengede tutmaz, güçlü tutmazsanız toplumun hak ve hukukunu, adaletini, vicdanını, özgürlüğünü, demokratik düşüncesini, kendisini ifade etme hürriyetini dengeleyemezsiniz.

Şimdi, Türkiye geleneğine baktığımız zaman, sosyolojik, psikolojik, kültürel olarak nereden geliyor? Selçuklu kültürü, Osmanlı kültürü, hanedanlık kültürü. Bugün, AKP’nin aslında tek adam rejimi denilen bu rejimi dayatması, devletin bütün kurumlarını, demokrasinin üç yüz yıldır yaratılan insanlık değerlerinin tümünü kırmaya çalışmasının nedeni “muhafazakârlık” adı altında, aslında yeni Osmanlıcılığa yürüyüştür.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Özgüneş, toparlayalım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Toparlamaya çalışıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu kadar güzel bir konuşmayı... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Arkadaşlar, bir saniye... Bakın, herhangi bir hakaret yok.

Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, şöyle bir durum var: Bir toplumun sosyolojisi neyse hukuk ona göre ayarlanır, demokratik ölçüleri ona göre ayarlanır, anayasa ona göre ayarlanır. Herkes biliyor, Mezopotamya, Anadolu coğrafyası insanlığın beşiğidir; dinler itibarıyla çokludur, mezhepler itibarıyla çokludur, kimlikler itibarıyla çokludur. Ondan sonra, kadın-erkek eşitliği itibarıyla da ele aldığımızda toplumun çok önemli temel sorunları var. Türkiye’de kimlik sorunu var, inanç ve mezhep sorunu var, kadın-erkek eşitliği sorunu var, ekoloji sorunu var, emek-sermaye arasındaki çelişki had safhada. Peki, bütün bunlara çare bulabilecek olan nedir? Demokrasidir, hukukun üstünlüğüdür, adalet ve eşitlik olgusudur.

Şimdi, siz tek adam rejimiyle ne yapmak istiyorsunuz? Söyledim; mesela, siz basını ele geçirdiniz mi? Geçirdiniz. Peki, siz yargıyı ele geçirdiniz mi? Evet, savcı da sizin elinizde, hâkim de sizin elinizde. Baroyu niye ele geçirmek istiyorsunuz? Çünkü tek bir dal kalmış, o da savunma. İnsanlığı, vicdanı, adaleti savunacak tek bir ayak kalmış “O da bizde olsun.” diyorsunuz. Niçin bu kadar ısrar? Çünkü sizi korku sarmıştır. Ne korkusu? İktidarı kaybetme korkusu, rantı kaybetme korkusu. İktidar, değerli arkadaşlar, her zaman zehirleyicidir. Eğer yargı tamamen iktidarın güdümüne giriyorsa, basın onun güdümüne giriyorsa, yasama onun güdümüne giriyorsa ve tek adam rejimi yürüyorsa geriye ne kaldı? İnsanlığın bütün değerleri yok oluyor orada.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Son cümlemi söylüyorum değerli arkadaşlar: Bizim, demokratik, özgürlükçü, vicdana ve adalete dayalı bir zihniyete, bir pratiğe ihtiyacımız vardır. Bu yaklaşımınız, bu zihniyet Türkiye’yi felaketlere götürüyor. Farkında değilsiniz ama sonuçları ortaya çok daha trajik bir tarzda ortaya çıktığında, o zaman dizlerimize vurmanın hiçbir anlamı kalmaz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler.

Sayın Aylin Cesur, buyurun.

AYLİN CESUR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Beş dakikayı geçirmeyelim.

AYLİN CESUR (Isparta) – Müsaadenizle birkaç dakika geçirebilirim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, bir kısıtlama kararı yok ama zaten üyeler makul bir şey yapıyor. Sizin bu şekilde uyarmanız doğru değil; onu söyleyeyim.

AYLİN CESUR (Isparta) – Şimdi, dünden beri çok önemli bir şey konuşuyoruz. Çünkü konuşmamı yaparken burada değerli arkadaşlarım Barolar Birliğini bölmenin sonuçlarını paylaşınca çok tepki gösterdiler. Ben baktım ki durumu çok anlatabilecek gibi değiliz. Birkaç gündür çok önemli konuşmalar yapılıyor, her şey söyleniyor, çok değerli avukatlarımız var. Biz hekimler hadiseyi biraz daha köklü ele alırız, o zaman dedim ki yani hukuk devleti nedir, ben biraz bugün ondan bahsedeyim. Nasıl olmuş? Hani en baştan başlarsak... Çünkü biz en umutsuz hastayı bile en baştan alıp baştan değerlendiririz.

İnsanoğlu, insanlığın başlangıcından beri yönetme meselesine kafa yoruyor. Yönetenler var, yönetilenler olmuş ve yönetenler ile yönetilenler tarihin her devrinde mevcut. Bütün olay yönetenler ile yönetilenler arasındaki münasebette, bir de yönetilenlerin birbirleriyle olan münasebetinde. Dünya tarihine baktığımız zaman, geçen iki bin sene zarfında dünyanın her tarafında değil ama bilhassa uygarlıkların başladığı yerlerde devlet var. Yalnız, bu devlet, gücünü kendisinden alıyor yani yönetim hakkını ve yönetme iktidarını kendisinden alıyor. Kendisinden alınca yönetilenlere karşı kişisel merhametten öteye geçen bir mecburiyet de yok yani kişinin merhameti neye el veriyorsa yönetilenlere

uyguladığı muamele de o oluyor. Tabii ki böyle olunca bu da keyfiyet demek oluyor, zulüm demek oluyor, haksızlık demek oluyor, angarya demek oluyor, beraberinde işkenceyi getiriyor. Aslına bakarsanız iki bin sene evvel Mısır’da piramitlerin nasıl yapıldığına akıl yeter mi? Ermiyor. Makine yok, şu yok, bu yok ama yapılmış insan gücüyle ve aslında kırbaç altında yapılmış. Şimdi, görülüyor ki semavi dinlerden de başlayarak aslında insanlığa bakınca idare eden ile idare edilenin mücadelesine şahit olmuş geliyoruz. Halkın zaman zaman idare edene karşı ayağa kalktığı görülmüş ve çok kere halk ezilerek bu işin içinden çıkmış çünkü bütün güç idare edenin elinde aslında ama yine geriye baktığımız zaman görüyoruz ki idare edenle edilen arasındaki münasebetlerin gelişmesinde rol oynayan en önemli belgelerden bir tanesi Magna Carta. Magna Carta, İngiltere’de halkın krala karşı çıkma olayı. Kral, idare eden. Yalnız halk burada krala vergi yüzünden karşı çıkıyor yani aslında “Seni istemiyoruz.” demiyor, diyor ki “Vergilerin ağırlığından şikâyetçiyim, beni ezme.” ve zaten her idarede halk vergiden şikâyetçi olmuş bugüne kadar ve halk da krala demiş ki: “Biz vergi verelim ama sen vergiyi nereye harcadığını söyle.” İşte, bu da bütçe hakkını doğuruyor. Bugünkü dünyada mevcut olan halkların hemen hemen büyük bir kısmı bir binanın taşları gibi teker teker meydana çıkarak gelmiş. Netice itibarıyla insanlar hürriyet aramışlar ve hürriyetten evvel adalet aramışlar ve ben bunun altını çiziyorum, hürriyetin olmadığı yerlerde dahi adalet aramışlar. Hürriyetin olmadığı yerde dahi adalet olabilir mi? İşte bu soru çok önemli, hürriyeti değil ama adaleti arıyor insanlar her şart altında. Semavi dinlerde de adalet, bizim dinimizde de başka dinlerde de adalet her şeyin önünde yer alıyor ve yöneticilere Cenab-ı Allah’ın emri de “Adaletle hükmedin.” Nihayet insanlar can güvenliği aramışlar, mal güvenliği aramışlar, ırz güvenliği aramışlar ve insanlar bu güvenlikle beraber barış aramışlar. İki bin senelik insanlık tarihini incelediğimizde görüyoruz ki aranan adalet, güvenlik, hürriyet ve barış. Eğer bugün hukuk devleti veya demokratik devlet diyorsak -devlet bir araç ve amaç insanların hür, adil bir düzende, güvenlik içerisinde ve barış içerisinde yaşamalarında- devletin bunu sağlaması gerekiyor. Bunu sağlayacak da neyle sağlayacak? Devletin gelişiminde, bilhassa demokratik devletin gelişiminde Felemenk Haklar Beyannamesi, Amerikan İstiklal Beyannamesi, Fransız İhtilali Yurttaşlık Beyannamesi, bunları sayarak... Fransız İhtilal Beyannamesi, Yurttaşlık Beyannamesi Avrupa’yı çalkalamış, daha sonra bizimki dâhil imparatorlukların dünyadan silinmesine yol açmış yani Osmanlı İmparatorluğunu silen de aslında Fransız İhtilali Yurttaşlık Beyannamesi. Şimdi, burada kişinin hak bilincinin doğmasına sebep olmuş bu ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında Wilson Prensipleri, Cemiyeti Akvam...

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Cesur, toparlayalım.

AYLİN CESUR (Isparta) – İkinci Dünya Savaşı sonunda İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Şartı geliyor. Helsinki Şartı, Paris Şartı, bunlar devletlerin gelişiminde kilometre taşları. Bugün devlet evrensel ve aslında haklar da evrensel çünkü dünya üzerinde insanların bir kısmı bu haklara layık, bir kısmı değildir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi bunu ortadan kaldırıyor işte. Bu, insanlık için çok büyük bir gelişme ve biz dâhil hiçbir ülke “Milletler, halklar yalnızdır, istediklerini yaparlar.” diymiyor. İşte, bu nedenle müteselsil kefalet -hukukta, sizlerin bildiği- herkes birbirine kefil oluyor yani “Halk benim, bu insanlar benim, bu ülke benim, siz neyi tartışıyorsunuz, her şeyi yaparım.” diymiyorsunuz. Demek istiyorum ki artık millî devletin işi zorlaşıyor ve aslında bunların hepsini siz de biliyorsunuz, bir millet üzerinde kullanılan her iktidarın bir başlangıcı olması gerekiyor. Yine yönetene geliyorum, yönetenin bir başlangıcı olması gerekiyor. İşte, iktidarın ya millet tarafından verilmiş ya hodbbehoh alınmış olması icap ediyor; başka kaynak yok. Amerikan İstiklal Beyannamesi’nde, Fransız İhtilal Beyannamesi’nde aslında Thomas Paine bunu söylüyor ve “Meşruiyet rızaya dayanacak...” Şimdi, yine buradan çıkarıyoruz ki yönetilen eğer beni “İdare et.” diyorsa idare eden de meşru oluyor. “Halk da kim oluyor?” deniyorsa bunun adı “gasp” oluyor ve bunda da meşruiyet yok oluyor yani bugünlerde olduğu gibi. Şimdi “meşruiyet” dediğimiz olay aslında bir kale, fethedilemeyen,

yıkılamayan, hiçbir şekilde tahrip edilemeyen bir kale. Eğer zemin meşru, iddia edilen olay meşru ve takip edilen yol da meşruysa bunun başarıya ulaşmaması mümkün olmuyor. Şimdi, bu haklar: Hürriyet, güvenlik, zulme karşı mukavemet. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nden yüz elli sene önce söylenmiş olan Thomas Paine’nin bu sözleri yavaş yavaş insanlık âleminin kendisine gelmesini sağlamış.

Şimdi, “eşitlik” dendiği zaman herkesin her konumda durumu ve eşitliği söz konusu ve “hürriyet” “adalet” “güvenlik” “barış” kavramı dediğiniz zaman da hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve izmihlal vardır. “Hürriyet ve istiklal benim karakterimdir.” diyen Büyük Atatürk’ün sözü 1922’de söylenmiş, Büyük Atatürk’ün ağzından nasıl intikal ettiğinin altını çizmek istedim.

Şimdi, buraya kadar devlet, kavramlar üzerine oturuyor değerli arkadaşlar ve devleti güçlü yapan evvela kendisi, sonra da devletin halkı tarafından kavramlar iyice belirlenmiş ve şuur içerisinde geliştirilmiş olması, gönüllere ve zihinlere yerleşmesi. Şimdi, burada hürriyete çok önem veriyoruz ama hürriyeti her şeyden değerli sayarken bunun en önemli parçasının adalet olduğunu bilmeliyiz, bunun ayrılmaz bir parçası da güvenlik; bunları özellikle belirtmek istiyorum. Bir ülkenin güvenlik içinde olması gerekiyor. Herkesin rahat rahat istediği yere gitmesi, istediği işi yapabilmesi ve kendini güvenlik içinde hissetmesi gerekiyor.

Montesquieu diyor ki: “İngiltere’de başınızdaki saç telleri kadar düşmanınız olsa yine de güvenlik içinde olursunuz.” Nasıl olursunuz? Çünkü kurallar var burada, kurallar cari. Uygarlık işte buradan geliyor.

Korkudan uzak yaşama, biraz önce de korkudan bahsedildi. Kimden korkacak kişi? Kişi devletinden korkar ve devlet zorba devletse eğer evet kişi devletten korkuyor. Peki, niçin hukuk devleti aranıyor? Çünkü zorba devletten, zorbalıktan kurtulup, halkın, adaletin, hukukun mevcut olduğu, her şeyin herkesin gözünün önünde cereyan ettiği, hiç kimsenin haksızlığa maruz kalmadığı bir yeri eğer arıyorsak işte gerçek doğru idare de o oluyor. Kimden korkuyor? Zorbadan korkuyor. Peki, zorbalığı kim ortadan kaldıracak? Halkın kendisi kaldıracak. İyi ama nasıl olacak? Bir haksızlık varsa kişinin bunu kendisinin ayağı kalkıp kaldırması doğru değil. O zaman nasıl olacak? Devletin o kişi adına bunu yapması gerekecek.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Cesur, toparlayalım.

AYLİN CESUR (Isparta) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Temel Haklar ve Hürriyetler kısmına geliniyor. Yaşama hakkı, Tanzimat Fermanı aslında 1839’da Osmanlı Devleti’nin halkına karşı taahhüdü. Yaşam hakkı, can ve mal güvenliği ve insan gibi yaşama hakkıyla beraber gelir.

Yönetim hakkı, hesaplaşma hakkı ve yargı hakkı. Şimdi, yargı hakkı dediğiniz yerde, sonuna kadar savunma hakkının açık olduğu, hiçbir tesirin altında kalmayan hâkimlerin bulunduğu mahkemede oluyor bu. Eğitim hakkı, sağlık hakkı ve geleceği güvenle bakma hakkı. Bunlar haklar, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi bunları belirlemiş ama 29 tane maddeyi sıraladıktan sonra 30’uncu madde diyor ki: “Başka hak ve hürriyetleri tahrip için bunları kullanamazsın.” Dün hakkın özünden bahsetmiştim, bugün orayı biraz hızlı geçeceğim. “Hakkın özüne dokunamazsın.” diyor, 1953’ten sonra bu kavram geliyor. Bağımsız yargı hâkimin kürsüsüdür, vicdanının hür olması gerekiyor.

Kurumlar, Parlamentonun güvenoyuna dayanan hükûmeti, özgür medyası, özgür üniversitesi, özgür sendikası ve çok partisi, bunların hangisi işliyor bugün? Hiçbiri. Baroları hallediyorsunuz, parçalıyorsunuz. Bunların hepsini işlemez hâle getirdik çok şükür. Demokratik hukuk devleti ve anayasal devlet, işte buraya geliyor.

Şimdi, Tanzimat Fermanı'ndan sonra bizim Anayasa tecrübemiz yüz yıldan fazla ve bugün gelinen noktada maalesef çöküşe gittiğimizi de hep beraber bugünkü Barolar Birliğinin bölünmesiyle görüyoruz. Magna Carta'dan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne kadar olan gelişmelerde, işte bize intikal eden devlette Anayasa'nın 2'nci maddesi devletin niteliği: "Türkiye Cumhuriyeti devleti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." Türkiye Cumhuriyeti, sadece bir hukuk devleti değil, aynı zamanda büyük bir transformasyon ve içinden Osmanlı'dan sonra çıkan -27 tane- bir Türkiye Cumhuriyeti var. Bunun eski devletin devamı olduğunu unutmamak gerekiyor, halk aynı, ülke o devletten kalan ülke ama kurtarılmış bir ülke ve cumhuriyetin getirdiği çağdaş nitelik kadını toplum içerisine sokuyor. İşte bu da cumhuriyete, hukuk devletine çağdaş nitelik kazandırıyor. Hukuk devleti demokrasinin ileri bir safhası, hukuk devletinin zıttı da kaba kuvvet oluyor. Demokrasi çoğunluğun değil, hukukun hâkimiyeti demek oluyor ve hukukun üstünlüğünü sağlayan, kanun hâkimiyetini tesis eden demokratik bir düzenin varlığı. Hukuk devleti, milletin temsilcileri vasıtasıyla ortaya koyduğu iradenin başka zorluklarla dengelendiği belirli bir demokrasi anlayışını gerektiriyor. Ve işte, hukuk devleti ulusal egemenliğe dayanacak ama devlet biraz önce izah ettiğim halkın özünü tahrip etmeyecek. İşte, bu da eğer hukuk devletidir, hâkimler yapsın dediğiniz zaman o zaman hâkimler iktidarı oluyor. İşte doğru yönetimde bu dengeyi kurması gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Evet, Sayın Cesur, toparlayalım, son cümleyi alalım.

AYLİN CESUR (Isparta) – Kanunlar yazmışsınız, Anayasa yazmışsınız, kitaplar yazmışsınız, kurumlar kurmuşsunuz, yetmiyor. Eğer bu ülkenin insanları kâfi yurttaşlık bilgisine sahip değillerse o zaman işlemiyor. Biz, işte, o bilince sahip olan insanları ve o insanları temsil eden milletvekilleri olarak burada artık bu düzeni sizin bozmanızı durdurmak için ve o bilinci burada anlatmak için hukuk devletini bir kere daha ben size tekrar etmek istedim.

Son cümlelerim Sayın Başkan. Eğer hukuk devletinin işlemesi isteniyorsa, o ülkenin vatandaşlarının hukuk devletine sahip çıkması gerekiyor. Hukuk devletine sahip çıkma olayında da cumhuriyetin kanunlarının devlete, topluma gelebilecek her türlü tehdidi göğüsleyecek güçte olduğuna inanmak gerekiyor. Barolar işte bunların iyi işlemesini sağlıyor. Sizin bozmak istediğiniz bu yapı, az önce anlattığım hadiseyi -iki bin yıllık- sizin idrak etmediğinizi gösteriyor. İdrak etmemiş ve yönetilemeyen bir Türkiye'de artık insanların kurumlarıyla, sivil toplum örgütleriyle, basınıyla, sendikasıyla, üniversitesiyle özgürleşmesinin sesi olarak biz de burada gecenin bu saatinde size taleplerimizi söylüyoruz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

AYLİN CESUR (Isparta) – Ve yarın bu bozmaya çalıştığınızı hukuk en çok size lazım olacak diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ederiz.

Şimdi, İYİ PARTİ'nin 4 ve 5'inci maddede ki söz hakları da bu şekilde kullanılmış oldu.

Teşekkür ediyoruz.

AYLİN CESUR (Isparta) – Gasp mı ediyorsunuz Sayın Başkan?

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Gasp değil, hakkınızı kullandınız.

AYLİN CESUR (Isparta) – Peki, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Şimdi, 3'üncü maddede ikisi aynı mahiyette üç önerge

var.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/2999) esas numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Ayşe Acar Başaran

Züleyha Gülüm

Ağrı

Batman

İstanbul

Gerekçe:

Anayasa'ya ve evrensel hukuk normlarına aykırı olduğu için teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turan Aydoğan

Rafet Zeybek

Zeynel Emre

İstanbul

Antalya

İstanbul

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Alpay Antmen

Aydın

Çorum

Mersin

Gerekçe:

Teklifin söz konusu maddesi “çoklu baro” uygulamasına uyumu öngörülmektedir. “Çoklu baro” sistemi Anayasa'nın 2, 11 ve 135/1'inci maddelerine aykırılık içermesinin yanı sıra anayasal temsilde adalet ilkesi ile Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarıyla da çelişmektedir.

Aynı mahiyetteki 2 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Adalet Komisyonuna

Görüşülmekte olan (2/2999) esas numaralı Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

“MADDE 3- 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 3'üncü maddenin a, b ve f bentlerinde yazılı koşulları taşıyan ve hukuk mesleklerine giriş sınavında başarılı olanlardan kamu niteliğinde meslek icra edenlerle ilköğretim veya ortaöğretimde öğretmenlik yapanlar hariç stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5'inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları yer barosuna bir dilekçe ile başvururlar.”

Gerekçe:

Teklifle kamu görevi ya da öğretmenlik mesleği icra edenlerin avukatlık stajı boyunca bir taraftan da işlerine devam etmelerinin önü açılmaktadır.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Okunan önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 1136 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan “o baroya yazılı” ibaresi “staj yaptığı baroya kayıtlı” şeklinde değiştirilmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın İsmail Atakan, Ünver, beş dakikada toparlayalım.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu teklifin hazırlayıcıları “antidemokratik yapı” “temsilde adalet” diyorlar, “Çoğulcu, katılımcı bir anlayışla hazırladık.” diyorlar. “Bu düzenlemenin Türkiye’deki hukuk kalitesini nasıl artırdığını yakında güzel geri dönüşlerle göreceğiz.” diyorlar. Tabii, biz bu lafları ilk defa duymuyoruz. Biz bu sözlerin benzerlerini daha önce de duymuştuk, bu sözleri duyunca bize masal gibi geliyor. 2010 referandumunda, yargının kodlarıyla oynanıp FETÖ’yle birlikte hazırlanan Anayasa değişikliği referandumla kabul edildikten sonra bu teklifin hazırlayıcılarından biri, hem de savunucusu olan milletvekillerinden bazıları FETÖ’nün kanallarında o zaman da buna benzer şeyler anlatıyorlardı. Mesela “Referandumdan sonra yüksek yargıda farklı kesimlerin temsil edilmesi sağlandı, demokratik denetime açıldı diye ifade edebiliriz.” diyor ve “Tarih, bu referandum karşısında yer alan kişilerin ve kurumların toplum nezdinde hak ettikleri yeri bize gösterecektir, onları yargılayacaktır.” diyorlardı. Soru şu: Tarih kimi haklı çıkardı? Tarih bize kimin neyi hak ettiğini gösterdi mi? Gösterdi. Neticeyi hatırlatıp yorum yapmayacağım, takdiri gerçek hukukçuların vicdanına havale edeceğim ama sadece vicdanı olanlara, vicdanı olmayanlara söyleyecek bir sözüm yok. 2010’da âlâyıvalayla referanduma FETÖ’yle birlikte götürdüğünüz, hatta mezardaki ölümlere bile oy kullanırmayı düşündürdüğünüz halk oylamasında kabul ettirdiğiniz Anayasa değişikliğiyle getirdiğiniz hükümleri 2017’de tekrar değiştirmek zorunda kaldınız. Şimdi bu teklifte de aynı yöntemi kullanıyorsunuz. Yarın bundan da pişman olacaksınız, Allah sizin durumunuza kimseyi düşürmesin.

Bir başka teziniz de “Barolar Birliği avukatlar birliği değildir, baroların birliğidir.” Değerli milletvekilleri, buna sadece gülünür. Bunu söyleyenler “Bu nedenle baroların eşit temsili uygundur.” diyorlar. Bu nasıl bir anlayıştır? “Barolar Birliği İstanbul, Ankara, İzmir Barolarının hegemonyasında.” argümanı üzerinden bir kurgu yapıyorsunuz. Tersini düşünelim: 46 bin avukatın üye olduğu İstanbul Barosunu, 18 bin avukatın üye olduğu Ankara Barosunu, 9.600 üyesi bulunan İzmir Barosunu 40, 50, 100 üyesi olan küçük baroların hegemonyasına teslim etmek nasıl bir demokrasi anlayışıdır, nasıl bir seçim adaleti anlayışıdır? Anlatırken demokratik meşruiyet ve temsilde adaletten bahsediyorsunuz ya, haydi o zaman, tam temsili sistem yapın, herkes üye sayısına göre Barolar Birliği delegesi getirsin. Tabii, öyle olması da doğru değil ama bunu, şunun için söylüyorum: Sizin tezlerinizin tam karşılığı budur. Yani “Birlik, avukatların değil, baroların birliğidir.” tezinin altı dolu değil.

Ayrıca, barolarda yapılan seçim en demokratik seçimlerden birisidir, belki birincisidir çünkü çarşaf liste uygulanır. Yani alınan oy sayısına göre listeler arasında geçiş ya da başka bir ifadeyle liste delmek mümkündür. Siz şimdi bölmeye çalıştığınız barolarda çıkardığınız veya desteklediğiniz listeler kazanamadığı, hatta, listeyi bile delemeyen diye “Onlara yeni bir baro kurduralım, delemedikleri listeyi böylece delmiş olsunlar.” anlayışı sizin uydurmaya çalıştığınız kılıflara uymaz. “Seçim kazanamayan, listeyi de delemeyen yandaş avukatlara yani sarayın avukatlarına bir barocuk kuralım, sonra da beraber baroculuk oynayalım.” diyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz. “Benim yasama çoğunluğum var, parmak kaldırır indiririm, bunu da yaparım.” demek demokrasi mi? Hedefteki İstanbul, Ankara, İzmir Baroları için demokratik temsil, temsilde adalet ihtiyaç da diğer barolar için ihtiyaç değil mi? Bu,

sizin bu tekliftteki gerekçelerinizin samimi olmadığını, gerçek niyetinizi perdelemeye amaçladığınızı ortaya koymaktadır. Nasıl 2010 referandumunda bir anda ortaya çıkan ve pıtırak gibi çoğalan hukuk dernekleriyle propaganda yürüttünüz, bugün de yaptığınız tüm hukuksuzlukları, kuracağınız, başına da göstermelik bir başkan oturtacağınız bu baroculuklarla meşru kılmaya çalışacaksınız. O gün derneklerle birlikte ne masallar anlatıyordunuz, sonuç ne oldu?

Barolar kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır, üyeleri ise serbest meslek erbabıdır. Şimdi buraya müdahale ediyorsunuz. Herkesin siyaset yapması anayasal bir haktır, bazı avukatlar bunu yapıyor zaten, bir siyasi partiye üye olarak bunu yapıyorlar. Şimdi, siz, baroları da bir siyasi parti gibi dizayn ediyorsunuz. Çoklu baro, niye sadece 3 baro için? Diğer barolardaki avukatlara niye kendi barolarını kurma fırsatı verilmiyor? Bu bir gerekçe değil, daha önce de söylendi, sadece bahane. Çünkü sebebi yukarıda anlattığım gibi baroları bölmek, yandaş barolarla baroculuk oynamak. Yargı diliyle söylersek, bu gerekçeler davada haklı çıkmaya yönelik beyanlar ama söyleyeni haklı çıkarmayan beyanlar. Sizin sürekli yargıyla uğraşmanızın bir anlamı var. Siz yaptığımız işlere yargı kılıfı giydirmeye çalışıyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Ünver, toparlayalım.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Toparlıyorum Başkanım.

Yargının kürsü ayağını 2010 ve 2017 referandumları sonrası uygulamalarınızla hallettiniz yani kürsü bakımından yargı meselesi hallolundu. Şimdi, gözü savunmaya diktiniz. Kendi yandaş barolarınızı oluşturunca yargı meselesi tamamen hallolacak. Niyetinizin bu olduğu açıkça görülüyor. Bunun sebebi şu: Muhafızlarla hukuk üzerinden hesaplaşmak medeniyetmiş gibi bir algı yaratıyor. Ne diyorsunuz? “Bağımsız yargı karar verecek, yargılamanın sonucunu bir görelim.” diyorsunuz. Bu anlamda hukuk devreye sokulunca sanki hukuksal bir meşruiyet varmış hissi uyanıyor. Yapmak istediğiniz hukuksuzluklarınıza hukuk elbisesi giydirmek.

Son söz olarak şunu söylüyorum: Sizin zamanınızda aslında yürürlükte olan hukuk görünüşte yürürlükte. Aslında yürürlükte olan, sizin kafanızdaki hukuk. Siz bu hukuku zaman zaman açıkça, zaman zaman zımnen, zaman zaman da oluşturduğunuz yandaş yargı eliyle uyguluyorsunuz. Sizin zamanınızda hukuk lotarya gibi oldu, kime ne çıkacağı belli değil. Yandaşlar ne yaparsa yapsın suç değil, muhalifler ne yaparsa yapsın suç. Hukuk öngörülemiyor. Örneğin, İstanbul seçimlerinin iptal edileceğini daha en baştan bir gazeteci Nagehan Alçı bildi, koca koca Anayasa hukukçuları bilemedi. Sebep, YSK yazılı kanun metinlerine göre karar vermiyor, yazılı olmayanlara göre karar veriyor. Sizin hukuk anlayışınızı anlatan sözü George Orwell söylemiş: “Aslında, hiçbir şey yasa dışı değildi çünkü artık yasa diye bir şey yoktu.”

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyorum Sayın Ünver.

Evet, şimdi, söz sırası Sayın Sait Dede’de.

Buyurun.

SAİT DEDE (Hakkâri) – Teşekkürler Başkan.

Değerli arkadaşlar, aslında günlerdir bu tasarı tartışılıyor. Yalnız, bu kadar tartışılmasına rağmen cevabını bulamadığımız sorularla sürekli karşı karşıyayız. Elbette parlamentoların asli görevi yasa yapmaktır. Yalnız, bir yasa neden yapılır? Toplumsal bir ihtiyaçtan, bir eksiklikten kaynaklı yasa yapılır. Şimdi, bu yasaya baktığımız zaman avukatların hangi sorunlarına hangi çözümü getiriyor ya da hangi avukat herhangi bir baroya gittiği zaman etnik kökeninden dolayı, cinsiyetinden dolayı ya da farklı bir yapısından dolayı o barodan ruhsat alamamış ya da staj görememiş? Şimdi, böyle bir durum

yokken yeni barolar oluşturuluyor. Bu yeni baroları kimse anlamış değil. Elbette bu yeni oluşturulan barolar bir partinin, farklı bir yapının arka bahçesi olacak. Bu sefer ne olacak? Müvekkil, baro tercih etmek zorunda kalacak. Hangi baroyu tercih edecek? İktidara yakın olan, mahkemeye yakın olan baroyu tercih edecek. Yine, mahkeme heyeti ne yapacak? Avukatın hangi baroya ait olduğuna bakarak karar verecek.

Şöyle düşünelim iktidar açısından: Bir eksiklik vardı, bu yasanın değişikliğe uğraması gerekiyordu, yeni bir yasaya ihtiyaç vardı. Peki, bir yasa yaparken ilgili kişi ve kurumlarla görüşülmez mi? Bu yasada -sırf sayısal olarak iktidar partisi çokluğa sahip diye- toplumsal bir uzlaşma olabilecek mi? Asla olamaz. İlgili kişi ve kurumlar nerede? İlgili kişi ve kurumlar Ankara'ya alınamıyor, girişte bekletiliyor, tartaklanıyor ya da adliyenin önünde gaz atılıyor veya Meclisin bahçesine giremiyorlar. Birebir avukatları ilgilendiriyor, baroları ilgilendiriyor bu yasa ama baktığınız zaman bunların hiçbirisi ortada yok ve bu şekilde bir yasa çıkacak. Bu yasa topluma ne kadar hitap edebilecek, ne kadar uzlaşma sağlanabilecek? 82 milyonu ilgilendiren bir yasayı iktidar çokluğuna güvenerek Meclisten geçirmeye çalışıyor. Gelin barolarla oturun, gelin muhalefetle oturun, gelin toplumla uzlaşın. Eğer bir eksiklik varsa elbette yasalar değiştirilir, elbette yasalar getirilir ama böyle alelacele oldubittiye getirmek yasaların ruhuna da aykırıdır.

Peki, herkes bu yasaya karşı, kim bu yasayı istiyor? Şimdi, Adalet Bakanı böyle bir yasa hazırlığında olmadığını söylüyor. Tek bir kişi, saray istiyor, bu yasa geçecek. Bu da şu demektir ki: Bütün ülkenin, bütün toplumun geleceği, hayatı bir kişinin iki dudağı arasında. O insan da yanılıyor olabilir -ki iktidar partisi zaman zaman bunu dile getiriyor, kandırıldık, yanıldık- belki bir yıl sonra, iki yıl sonra tekrar bunu söyleyeceksiniz. Bence yol yakinken, iktidar partisinden de bir ayağı çukurdayken bu yoldan vazgeçsin. Bu yasalar ülke inatlaşmasıyla olacak bir durum değildir.

Tekrar iktidar partisine buradan sesleniyoruz: Emin olun, yarın bu hukuk size de lazım olacak, siz de bu mahkemelere düşeceksiniz. Dolayısıyla yandaş baro oluşturmak, yandaş yargı oluşturmanın kimseye faydası yoktur. Sizlerin de belki içinizde rahatsız olan çok arkadaşımız vardır, mutlaka da vardır ama bir kişi emir verince sizler de “hayır” diyemiyorsunuz, bunun doğru olmadığını aslında anlatabilirsiniz. Yasalar bütün toplumu ilgilendiriyor. Şimdi çokluğunuza güvenip yarın sizin de başınıza bunların gelmeyeceğini, yandaş bir hâkimin, savcının karşısına geçmeyeceğinizin bir garantisi yok. O yüzden biz iktidar partisine diyoruz, bu yasadan vazgeçin.

Hepinize teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, 4'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Adalet Komisyonuna

Görüşülmekte olan Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Gerekçe:

Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif, devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda, ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Abdullah Koç
Ağrı

Ayşe Acar Başaran
Batman

Züleyha Gülüm
İstanbul

Gerekçe:

Anayasa'ya ve evrensel hukuk normlarına aykırı olduğu için teklif metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Turan Aydoğan
İstanbul

Rafet Zeybek
Antalya

Zeynel Emre
İstanbul

Süleyman Bülbül
Aydın

Tufan Köse
Çorum

Alpay Antmen
Mersin

Gerekçe:

Teklifin söz konusu maddesi, çoklu baro uygulamasına uyumu öngörülmektedir. Çoklu baro sistemi, Anayasa'nın 2, 11 ve 135/1'inci maddelerine aykırılık içermesinin yanı sıra anayasal temsilde adalete ilkesi ile Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarıyla da çelişmektedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 1136 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrasına, “gelmesi hallerinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “avukatın kayıtlı olduğu” ibaresi ve “yürütmek için” ibaresinden sonra gelmek üzere “kendi barosuna kayıtlı” ibaresi eklenmiştir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben öncelikle 3 Temmuz 1979'da savunma mesleğini yaparken tehditlere boyun eğmediği için silahlı saldırıda öldürülen meslektaşımız avukat Cengiz Göral'ı ve yine bugün yıl dönümü olan, 4 Temmuz 2017'de genç bir meslektaşımız olan ve kendisinin bile olmayan bir dosya nedeniyle uğradığı silahlı saldırı sonucu kaybettiğimiz yine genç arkadaşımız, yeni doğmuş çocuğuna daha doyamadan kaybettiğimiz Özgür Aksoy'u bir kez daha burada saygı ile rahmetle anıyorum.

Evet, dilerdik ki avukatların toplum nezdinde meslek onurunu artıracak, itibarını artıracak, saygınlığını artıracak, kaygılarını azaltacak bir yasa teklifi görüşüyor olsaydık ama maalesef tam tersine hukuk literatürüne yeni bir kavram kazandıracak olan bu teklifle karşı karşıyayız. Nedir o? Normalde hukuk devletinin ilkelerinden, en temel olanlarından bir tanesi de yargı bağımsızlığı. Onun da yine bakarsak alt başlıklarında adil yargılanma ve o kapsamda bağımsız, tarafsız yargıç ilkesi ama bu yasayla aslında şöyle bir şey daha getirilmesi gerekiyor: Bağımsız, tarafsız bir savunma, evet. Çünkü bu yasa savunmayı tahakküm altına almayı amaçlayan bir yasa teklifidir.

Şimdi, öyle anlaşıyor ki baroyu seçimlerle ele geçiremeyen, o bakış açısıyla yaklaşan iktidar partisi kendisine yeni barolar tesis etmek istiyor, kurmak istiyor. Bunu da “çoklu baro” adı altında paralel barolar oluşturacak ve üniter yapıyla bağdaşmayan, absürt ve dayandığı gerekçeler doğrultusunda birilerinin de farklı kuruluşlar istemesinin önünü açan kabul edilemez bir tekliftir.

Yani, sunulan gerekçelere baktığımızda, o zaman birkaç köy bir araya gelip “Biz yeterince hizmet alamıyoruz, kendimize ayrı bir belediye kurmak istiyoruz.” “Biz şunu yapamıyoruz, kendimize ayrı bir başka kurum kurmak istiyoruz.” deme hakkı doğuruyor vatandaşa ki bu da gerçekten ülkemiz açısından çok tehlikeli, kabul edilemez bir yaklaşımdır.

Şimdi, şöyle bir baktım, KHK’lerle, örneğin -çok sayıda var hepsini çıkartmadım, tarayamadım ama- 667 sayılı KHK’le 19 tane hukuk derneği kapatılmış. 677-678 sayılı KHK’lerle onlarca dernek kapatılmış, bunların içerisinde çok fazla da hukuk derneği var. İşte, isimlerine baktım; Nizam Hukukçuları Derneği, Balıkesir Hukukçular Derneği, Hukuksal Bakış Derneği, Denge Hukukçular Derneği, Ahenk Hukuk Derneği, Cihan Hukukçular Derneği gibi gibi bir sürü hukuk derneği kapatılmış. Neden? Bunlarla ilgili terör iltisaklı, irtibatlı vesaire oldukları gerekçesiyle. Şimdi, o zaman, bu çoklu baro yaklaşımıyla benzer yapıların oluşmasının önü açılmıyor mu? O zaman, bu kapatılan derneklerin üyeleri, işte birtakım cemaatlerle ya da birtakım terör örgütleriyle ilgili olduğu ileri sürülen bu dernek üyeleri bir araya gelip kendilerine baro kurduğunda ne yapacaksınız? Mesela işte, etnik temelli, dinsel temelli, cinsiyet temelli, siyasi görüş temelli baroların kurulduğu -ki siyaset sürekli bu ayrımcılığı, bu kutuplaşmayı körükliyor- zaman ne yapılacak, nereye gidecek bu savunma mesleği, kutsal olduğunu kabul ettiğimiz bu savunma mesleği? Hakikaten doğru bir şey değil yani biraz önce arkadaşım da söyledi, hani “Hep böyle bölücülükle suçladığımız bölgeden baro başkanları...” dedi. Şu anda hepsi Meclisin önündeler ve hakikaten bu bölücülüğe karşı çıkıyorlar; yaptığınız bu bölücülüğe karşı çıkıyorlar, onu da buradan belirtmiş olayım. Baro başkanlarına reva görülen bu yaklaşım, baro başkanlarının şu anda orada, Meclis duvarı önünde bekletilmeleri, içeriye alınmamaları ve bu yasa teklifi hazırlanırken hiçbir şekilde haberdar edilmemeleri, görüşlerinin alınmaması zaten en temelinden bu yasayı aslında toplumun gözünde, hukukçuların gözünde yok hükmünde kılmaktadır; onu da belirtiyim.

Şimdi, bu yasayla ilgili birtakım açıklamalar yapılıyor, örneğin deniliyor ki: “İstanbul’da işte 46-47 bin avukat var, 8 bini seçime gidiyor.” Yani seçimle ilgili öyle bir algı oluşturuluyor ki toplumun kafasında, sanki böyle çarşaf listeye değil de blok listeye ya da işte farklı bir seçim yöntemiyle gidiliyor ve birisi tahakküm kuruyor ve seçimi alıyor; hayır. “8 bin oy kullanıldı.” deyip duruyor, yani Bülent Turan geçen gün Genel Kurulda defalarca bunu söyledi. Yani, sonuçta seçmenin üzerinde meslek kuruluşunun herhangi bir baskısı yok. İsteyen gider oyunu kullanır ve kişiler yarışır, en çok oyu alanlar yönetime de delegeliğe de seçilir. Örneğin, sizden bir avukat arkadaşımız girer seçime, 8 bin seçmen mi gelmiş, 8 bin seçmenin çoğunluğunun oyunu alırsa Türkiye Barolar Birliği delegesi de olabilir, yönetim kurulu üyesi de olabilir. Yani, barolar üyeler üzerinde baskı mı kuruyor? “Sen bana oy vermezsen büronu kapatırım, kayyum atarım, şöyle yaparım, böyle yaparım.” Hayır, herkes özgür iradesiyle gidiyor oyunu kullanıyor, en çok oyu alan da seçiliyor ki birçok baroda da böyle olmuştur. Farklı siyasi görüşten arkadaşlarla birlikte biz Bursa’da da çalıştık. Bunun önünde bir engel yok, gayet demokratik bir seçim oluyor.

Hakikaten matematik hesabına geldiğimizde çok farklı versiyonlar sunuldu. Bir sürü versiyon daha çıkarılabilir. Yani diyelim ki büyük barolardan birinde işte 2’nci baro çıkarıldı, 1’inci baronun bütün üyeleri istifa etti, gitti 2’nci baroya. E, ne olacak? 3’üncü bir baroyu mu kuracaksınız? Veya İstanbul’da baktığımızda, sizin matematik hesabınıza göre, neye göre 2 bin, 5 bin rakamını belirlediğinizi de anlamıyoruz ama 24 baro kurulabilir örneğin. Yani 24 baroyu kurup onların 20’sini mi ele geçirmeyi düşünüyorsunuz? Yani mevcut çoğunluk... İnsanların kafasını, görüşünü, bakış açısını mı değiştireceksiniz? Yani o zaman 20 baroyu sizin istemediğiniz, sizinle aynı düşünceye sahip olmayan, insan haklarını, hukukun üstünlüğünü savunan arkadaşlar kazandığında yine delegelerin çoğunluğunu ele geçirecekler. Yani bu yaklaşım doğru bir yaklaşım değil. Bugün üzerinden, bugünkü bakış açısıyla, bugünkü rakamlara göre birtakım şeyler belirlemek değil; evrensel ve tarihi, zamanı aşan kurallara

göre yasa yapmak gerekir çünkü gün gelir, iktidar değişir, çoğunluk değişir ama ne değişirse değişsin ilkelerin değişmemesi gerekir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Kayışoğlu.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – “Anadolu baroları temsil edilmiyor.” diyorsunuz. Hakikaten 78 baro gazeteye ilan verdi ve 80 baro çok net bir şekilde bu çoklu baro yaklaşımına karşı olduğunu açıkça söylüyor. Gazeteye ilan veriyorlar yani daha ne yapsınlar karşı olduklarını söylemek için ama bunu bile yandaş gazeteler yayınlamıyor.

Genç avukatlarla ilgili birtakım önerilerde bulunuyorsunuz. Hakikaten genç avukatlarla ilgili bizim Bursa Baromuzda örneğin dört yıl hiç aidat alınmadığı oldu. Baro genel kurulları zaten karar alıp aidatların yarısını almıyorlar. Eğer genç avukatlarla ilgili bir şey yapmak istiyorsanız baroların keselerinden değil -evet, daha önce de söylendi- vergi sisteminde değişiklik yapın, KDV’sini düşürün, CMK tarifesini artırın. İşçi avukatlarla ilgili daha önce yayımlanan ve iptal edilen yönetmelikle ilgili taban ücret belirleyin. Sınavla ilgili çok direndiniz yani hukuk fakültelerinin niteliği, sayısı çokça konuşuldu. Onlarla ilgili gerekli tedbirleri alın.

Yine, bir şey daha söyleyeceğim: Bu teklifin içinde şöyle bir şey var yani başkanlık düşerse yönetim içerisinde birisi seçilebiliyor. Bir kere başkanlık ile yönetim ayrı organlar ve ikisini de seçmen ayrı ayrı seçiyor. Yönetim içerisinde bir başkanın seçilmesi seçmenin iradesine darbedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Toparlayalım Sayın Kayışoğlu.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Tamamlıyorum, burası çok önemli.

...seçmenin iradesini yok saymaktır. Bir örnek vereceğim, bakın sizin de tanıdığınız, şu anda Adalet Bakan Yardımcısı olan Zekeriya Bey -geçen dönem birlikte çalıştık bu Mecliste- eğer bu getirdiğiniz madde olsaydı baro başkanı olamazdı, onu açıkça söyleyeyim çünkü o yönetim içinden çıkmazdı, zaten yönetimde yoktu ama seçmene gidildiği için, seçimle bu başkan belirlendiği için, tekrar seçmene gidildiği için öyle seçilebildi. Bu yaptığımız şey doğru değil, kabul edilebilir değil, bunun arkasında başka sinsi planlar var, biliyoruz ama dediğim gibi bu size de yaramayacak. Daha önce geçirdiğiniz tekliflerde nasıl pişmanlık duyduysanız -2010 Referandumu, işte FETÖ’ye yıktınız, kendinizi sıyırdınız, yine, işte Anayasa değişikliğindeki yüzde 51- nasıl geri dönmeye çalışıyorsanız, pişmanlıklar duyuyorsanız bu da aynı şekilde önünüze, karşınıza çıkacak diyorum.

Gelin yol yakinken, henüz Komisyondayken bu işten vazgeçin diyorum, meslek birleştirir ama siyaset böler, siyaseti barolara bulaştırmayın. Savunma susturulamaz, savunma durdurulamaz diyorum. Çoklu baroya hayır.

Teşekkürler

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Ali Kenanoğlu...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, herkese iyi geceler.

Artık gecenin bu vaktinde son konuşmacıyım sanırım. O anlamıyla şimdi bir çok söz söylendi. Tabii, bu çoklu baro düzenlemesine karşı, getirilen teklife karşı genel olarak muhataplarının yani baroların destek vermediğini ve Barolar Birliğinin de esas olan bu çoklu baro düzenlemesine karşı çıkmış olduğunu hepimiz görmüş olduk, öğrendik, bunu biliyoruz. Zaten barolar günlerdir buna karşı tepkilerini de belirtiyorlar.

Şimdi, kanunlar ne için yapılır? Kanunlar aslında bizim bir nevi ortak yaşam sözleşmemizdir, aslında anayasalardır ve bağlı kanunlar da buna göre yapılır. Şimdi, ortak yaşam sözleşmeleri yani

bizlerin bir arada yaşam içerisindeki hukukumuzu belirleyen bu kanunlar yapılırken muhataplarıyla birlikte yapılması gerekir çünkü muhataplarıyla birlikte ya da bu toplumda ilgili kanuna muhatap kesimlerin temsilcilerinin görüşleri alınarak, onların da onayı alınarak yapılması gerekir. Öbür türlü şöyle bir şey oluyor: “Ben yaptım bu kanunu, siz de bu kurallara uyun, bu kurallara uyduğunuz zaman hepimiz için ortak yaşam ya da kurallar geçerli.” Ama buna uymadığınız zaman da sizler bölücü olabiliyorsunuz, işte, terörist olabiliyorsunuz. Bu bir dayatmadır ve bu dayatmaya karşı da itirazlar tabii ki yükseliyor. O zaman da farklı durumlara neden oluyor. Şimdi, bu yargıdaki köklü değişiklikler ve yargıyı esasen ele geçirme ve yargıya tahakküm kurma, yargının bağımsızlığını ortadan kaldırma süreci 2010’daki referandumda oldu. Şimdi, 2010 referandumunda ne oldu? 2010 referandumunda o referanduma giderken 2 tane ana konu vardı toplumu motive eden, sizin tarafınızdan motive edilmeye çalışılan iki konu vardı. Bunlardan birincisi darbeye hesaplaşma konusuydu. Yani “Darbeyle ve darbecilerle hesaplaşacağız.” üzerinden oy istendi 2010 referandumunda.

Diğer bir taraftan da şu vardı, denildi ki: “Artık yargı dedelerden talimat almayacak.” Bunu Sayın Erdoğan bizzat ifade etti. Artık yargı dedelerden talimat almayacak. Bu söylem aslında “Yargıyı Alevilerden temizleyeceğiz.” söylemiydi. Peki, böyle miydi, gerçek bu muydu hakikaten, yoksa toplumdaki yüz yılların getirdiği Alevi ön yargısını bir motivasyona çevirmek ve buradan bir oy devşirmek için mi söylenmişti? Dönemin yargıçlarından -rahmetli şimdi- İsmail Özmen’in oğlu kendisinin bu konu üzerinde sohbetini yayımladı bir yerde, dedi ki: “Ben döndüm babama sordum bu tartışılırken. Babam bana şunu söyledi: O dönemde -kendisi 2007’de emekli oluyor, o süreçte- yargıda 239 üye vardı, bunun içinden sadece 13’ü Alevi’ydi.” Yani kendisi Alevilikle ilgilenen, bu konuda kitap yazan da birisidir ve o nedenle de konuyla ilgilenmiş, araştırmış. Şimdi şöyle bir şey var: Yüzde 10 bile bir oran değil. Hani, kaldı ki şöyle bir şey var: Yani bu ülkede toplumsal kesimde bir kota mı var, bir kota uygulaması mı var? Şimdi, yargıda büyük çoğunluk da Alevi olabilir ancak tutup “Biz yargıyı dedelerin talimatından kurtaracağız, yargıyı Alevilerden temizleyeceğiz.” noktasında bir siyaset ürettiğiniz zaman, o zaman sizin yapmış olduğunuz tam da siyaseti, mezhepçiliği, inançsal farklılıkları, siyasal İslamı, dini, her şeyi bu işin içerisine alet etmek anlamına gelir. Biz şöyle diyoruz tabii bir taraftan da, şunu düşünüyoruz: Peki, o dönemde madem yargıda dedelerin talimatıyla iş yapılıyordu, Aleviler hâkimdi, yani niye peki o zaman hiç Alevilerin sorunları çözülmedi yargıda? Yani Alevilerle ilgili giden bir sürü mahkeme kararlarında niye hep olumsuz sonuçlar geldi? Yani cemevleri mi ibadethane olarak kabul edildi yargıda o zaman? Din dersleriyle ilgili açılan davalarda bir kazanım mı oldu Aleviler açısından o dönemde ya da birçok meselede uğranılan hak kayıplarında Aleviler açısından bir değişiklik mi oldu, farklı bir karar mı çıktı? Hayır. Tam tersine, bugün neyse o gün de o şekilde kararlar çıkıyordu. O anlamıyla, bu süreçleri ele alırken, yani, biz o dönemde dedelerden talimat alınmadığını iyi biliyorduk. Ancak o referandumla birlikte başka yerlerden talimat alınmaya başlandı. Yani gerçek şu oldu: Artık ondan sonra cemaatlerden, FETÖ’den talimat alınmaya başlandı. Yani siz yargıda talimatın esas 2010 referandumundan sonra alınmaya başlandığını sağladınız ve biz bunu gördük ve şimdi de farklı bir şey yok artık. FETÖ devre dışı bırakıldı, ancak bu sefer de talimatlar tek adamdan alınmaya başlandı ve yargı şu anda da kararlarını ona göre veriyor. Ben size bu konuyla ilgili birkaç şey de söyleyeyim: Örneğin şu anda AİHM’e kadar gitmiş davalar var Alevilerle ilgili, cemevleri kararı var AİHM’e kadar gitmiş. Niye gitmiş? Çünkü iç hukukta hepsi reddedilmiş, yani aleyhte sonuçlanmış ve AİHM’e gitmiş, cemevlerinin ibadethane olduğuna yönelik karar AİHM’de kabul edilmiş, AİHM’de bu dava kazanılmış. Yine zorunlu din dersleriyle ilgili olarak AİHM’e kadar giden davalar var, iç hukukta, Danıştayda da görülen davalar var. Buna rağmen ne yasalarda ne Anayasa’da ne de ilgili kanunlarda değişiklikler yapılmamış, karar da uygulanmıyor.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ - Toparlayalım Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Şimdi buradan baktığınız zaman, yani burada bir siyasi söylemle bir toplumsal kesimi hedef alma ve bu kesim üzerinde bir tahakküm kurma, sanki Alevilerden yargıç olduğu zaman, yargıda Alevi olduğu zaman sorunmuş gibi, bu bir problemmiş gibi bir yaklaşım söz konusu oluyor, bunları ifade etmek isterim. Dolayısıyla, esas olan yargının bağımsızlığını sağlamaktır ve liyakat esasına göre, kendi içerisinde belirlenen kurallar çerçevesinde ilgili bölümlere, ilgili mecralara, makamlara insanların gelebilmesidir. İnsanların inançlarına, siyasi tercihlerine göre bu tür belirlemeler olmamalı ancak en üst düzeyde, Cumhurbaşkanlığı düzeyinde edilen bu laflar da bu toplumda, işte, dezavantajlı diye bildiğimiz, çoğunlukta olmayan toplumsal kesimlerin her zaman aleyhine işlemiştir. Bunun en büyük mağdurlarından biri de Alevilerdir.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Teşekkürler Sayın Kenanoğlu.

Şimdi, 5’inci madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır.

Okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Adalet Komisyonunda görüşülmekte olan Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hasan Subaşı

Aksaray

Antalya

Gerekçe:

Kamu kurumu niteliğinde ve kamu tüzel kişiliğini haiz baroların bölünmesini öngören bu teklif devletin üniter yapısı ve idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bu kapsamda ilgili hükmün muhteviyatının baroların bölünmesiyle alakalı olması sebebiyle kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Abdullah Koç

Ayşe Acar Başaran

Züleyha Gülüm

Ağrı

Batman

İstanbul

Gerekçe:

Anayasaya ve evrensel hukuk normlarına aykırı olduğu için teklif metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Turan Aydoğan

Rafet Zeybek

Zeynel Emre

İstanbul

Antalya

İstanbul

Süleyman Bülbül

Tufan Köse

Alpay Antmen

Aydın

Çorum

Mersin

Gerekçe:

Teklifin söz konusu maddesi, çoklu baro uygulamasına uyumu öngörülmektedir. Çoklu baro sistemi, Anayasa’nın 2, 11 ve 135/1’inci maddelerine aykırılık içermesinin yanı sıra anayasal temsilde adalet ilkesi ile Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarıyla da çelişmektedir.

OTURUM BAŞKANI YILMAZ TUNÇ – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler reddedilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

Yarın saat 14.00'te toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize iyi sabahlar diliyorum.

Kapanma Saati: 03.49

